

2020

Urząd Statystyczny
w Poznaniu

Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego

Statistical Yearbook of Wielkopolskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Poznaniu Statistical Office in Poznań

Poznań 2020

Komitet Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Poznaniu
Editorial Board of Statistical Office in Poznań

Przewodniczący
President

Jacek Kowalewski

Redaktor Główny
Editor-in-Chief

Tomasz Klimanek

Członkowie
Members

Emilia Bogacka (sekretarz secretary), Małgorzata Gniot, Ewa Kowalka, Kazimierz Kruszka, Anna Łukarska, Monika Natkowska, Arleta Olbrot, Artur Owczarkowski, Dorota Stachowiak, Justyna Stawińska

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE I PRACE WYDAWNICZE
CONTENT-RELATED WORKS AND EDITORIAL WORKS

Urząd Statystyczny w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Poznań, Wielkopolski Regional Research Centre

Zespół autorski
Editorial team

Agnieszka Bieniek, Emilia Bogacka, Magdalena Bryza, Ewa Filipczuk, Marta Kowalczyk, Katarzyna Piętak, Maciej Pilarski, Patryk Rogowski, Leszek Siwka, Ewelina Żelobowska

pod kierunkiem
supervised by

Ewy Kowalki

Tłumaczenie (przedmowa)
Translation (preface)

Grzegorz Grygiel

Zdjęcie zamieszczone na okładce
Photograph on the cover

Domki budnicze, Stary Rynek w Poznaniu (fot. Dominik Krawczyk)

ISSN 1640-0119

Publikacja dostępna na stronie internetowej – <http://poznan.stat.gov.pl>
Publication available on website – <http://poznan.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Poznaniu przygotował dwudzieste pierwsze wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Wielkopolskiego”, opracowane w nowej formie. W bieżącej edycji informacje zestawione w tablicach statystycznych zostały zilustrowane graficznie na mapach i wykresach, co wzbogaciło zawartość merytoryczną Rocznika. Zastosowanie graficznej formy prezentacji danych z różnych obszarów tematycznych pozwala na pełniejsze zrozumienie istoty przedstawianych zjawisk, lepsze uwidocznienie tendencji rozwojowych i łatwiejsze określenie relacji przestrzennych. Dodatkowa ilustracja opisywanych liczbowo zjawisk nadaje Rocznikowi charakter poglądowy, przy jednoczesnym zachowaniu jego funkcji informacyjno-poznawczej.

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa wielkopolskiego. Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 22 działach tematycznych. Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2019 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2019 r. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

W stosunku do poprzedniej edycji wprowadzono zmianę w układzie tematycznym Rocznika, został wyodrębniony nowy dział „Leśnictwo i łowiectwo”.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów „Rocznika Statystycznego Województwa Wielkopolskiego 2020” korzystano przede wszystkim z zasobów informacyjnych statystyki publicznej, ale również ze źródeł administracyjnych. Dziękuję wszystkim osobom i instytucjom, których dane oraz zgłoszone uwagi i sugestie przyczyniły się do poszerzenia zakresu informacyjnego tegorocznej edycji niniejszej publikacji.

Polecając uwadze Państwa najnowsze wydanie Rocznika, mam nadzieję, że będzie on źródłem informacji na temat poziomu i tendencji rozwoju gospodarczego województwa wielkopolskiego oraz sytuacji społecznej tego regionu. Niech stanowi jednocześnie zaproszenie do korzystania z szerokiej oferty wydawniczej statystyki publicznej, a także zachęci do dalszej pogłębionej analizy wybranego zakresu tematycznego w oparciu o udostępnione bazy oraz banki danych.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Poznaniu

Jacek Kowalewski

Preface

The Statistical Office in Poznań has prepared the 21st, redesigned edition of the “Statistical Yearbook of Wielkopolskie Voivodship”. This time information in statistical tables is illustrated with maps and charts, which enrich the yearbook’s knowledge content. The graphical presentation of different thematic areas provides the reader with a fuller understanding of the phenomena in question and makes it easier to recognise development trends and spatial relationships. In this way, the visual content of the yearbook supplements the quantitative description of various phenomena and serves as an illustration of the facts and figures.

The publication contains a rich repository of information about the standard of living of voivodship’s population and the condition of its economy. Detailed statistical data are grouped into 22 thematic sections. In addition, there are two overview tables that present key information about the voivodship for 2000, 2010, 2015 and 2019 selected aspects which are compared with information for the country as a whole in 2019. The statistical data are complemented with general comments including terminological and methodological explanations and the scope of information included in the yearbook.

Compared with the previous edition, the yearbook features a new section devoted to “Forestry and hunting”.

All sections of the “Statistical Yearbook of Wielkopolskie Voivodship 2020” have been compiled mainly official statistics but also some data from administrative sources. I take this opportunity to express my gratitude to all persons and institutions that have contributed to the current edition of the Yearbook.

I recommend this volume as a source of information about the level and trends in economic development of the voivodship and its social situation. I hope it will also encourage readers to take advantage of the wide-ranging publication offering of official statistics in order to conduct more in-depth analyses of selected thematic areas using the available databases.

Director
of the Statistical Office in Poznań

Jacek Kowalewski

Poznań, December 2020

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Ceny	
XIII. Rolnictwo	
XIV. Leśnictwo i łowiectwo	
XV. Przemysł i budownictwo	
XVI. Transport	
XVII. Handel i gastronomia	
XVIII. Finanse przedsiębiorstw	
XIX. Finanse publiczne	
XX. Inwestycje. Środki trwałe	
XXI. Rachunki regionalne	
XXII. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2019 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	

Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

	Str. Page
Preface	3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7–8

Chapters

Environment and environmental protection	9–24
Local government	25
Public safety. Justice	26–28
Population	29–46
Labour market	47–56
Wages and salaries. Social benefits	57–60
Households. Dwellings	61–73
Education	74–82
Health care and social welfare	83–94
Culture. Tourism. Sport	95–104
Science and technology. Information society	105–109
Prices	110–111
Agriculture	112–120
Forestry and hunting	121–125
Industry and construction	126–129
Transport	130–133
Trade and catering	134–135
Finances of enterprises	136–142
Public finance	143–147
Investments. Fixed assets	148–151
Regional accounts	152–154
Entities of the national economy	155–156

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2019	157–161
Major data on voivodship	162–170

General notes	171–173
Notes to chapters	174–196

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 173 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 173
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty **Major abbreviations**

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	million
zł PLN	złoty złoty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour
TJ	teradžul terajoule

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
min	minuta minute
h	godzina hour
d 24 h	doła 24 hours
r.	rok
ceg brick	cegła przelicezeniowa materiałów ściennych standard brick unit expressing the quantity of wall building materials
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year
art. Art.	artykuł article
dok. cont.	dokończenie continued
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level
nr (Nr) No.	numer number
pkt	punkt
p.proc.	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
tabl.	tablica table
ust.	ustęp
0°1'1" ←	E N S W wschód północ południe zachód West
Dz. U.	Dziennik Ustaw
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy
i in.	i inni
im.	imienia

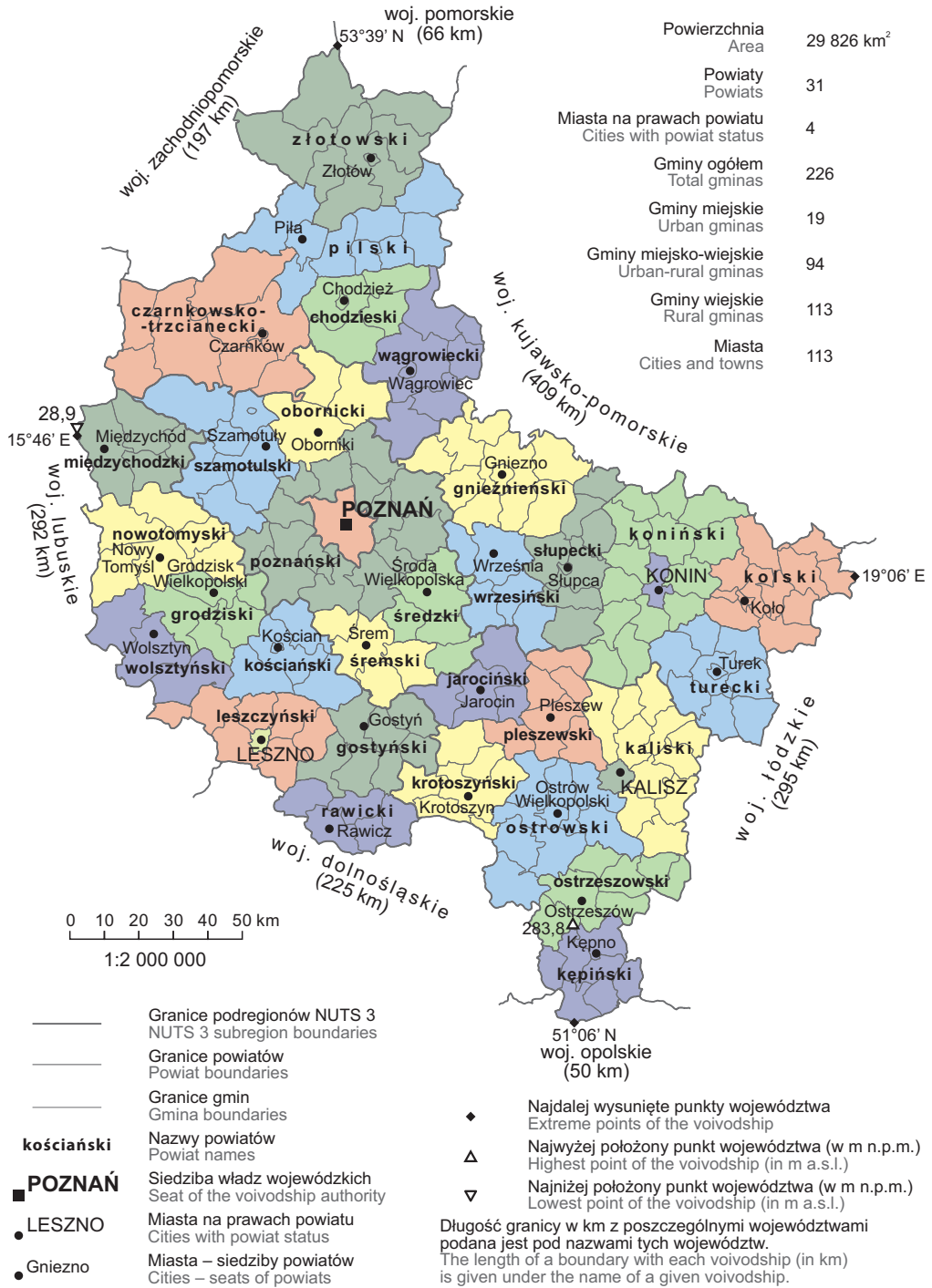
WAŻNIEJSZE SKRÓTY

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami
PKP	Polskie Koleje Państwowe

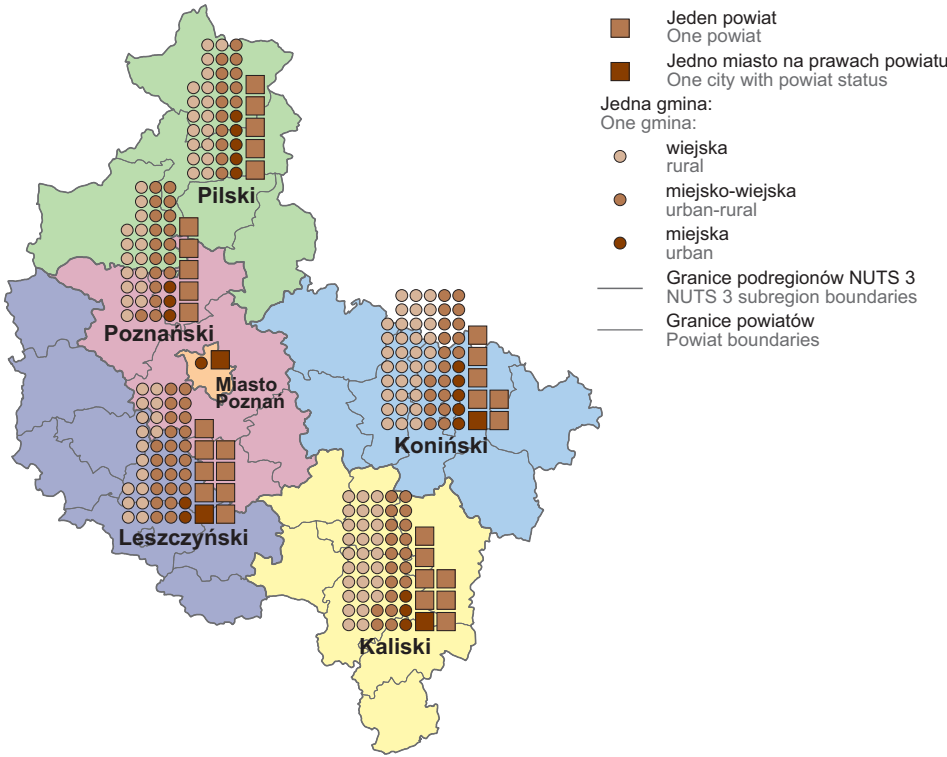
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska
Chapter I. Environment and environmental protection

MAPA 1. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2019 R.
MAP 1. ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2019

MAPA 2. **PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2019 R.**
 MAP 2. **DIVISION OF WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2019**

PODREGIONY (NUTS 3)
SUBREGIONS (NUTS 3)

PL411 – Piłski

Powiaty	
Powiats	
chodzieski	(5)
czarnkowsko-trzcianecki	(8)
piłski	(9)
wągrowiecki	(7)
złotowski	(8)

PL414 – Konin

Powiaty	
Powiats	
gnieźniński	(10)
kolski	(11)
konin	(14)
śłupecki	(8)
turecki	(9)
wrzesiński	(5)
Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Konin	(1)

W nawiasach podano liczbę gmin.
 Number of gminas is given in parentheses.

PL415 – Miasto Poznań

Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Poznań	(1)

PL416 – Kaliski

Powiaty	
Powiats	
jarociński	(4)
kaliski	(11)
kępiński	(7)
krotoszyński	(6)
ostrowski	(8)
ostrzeszowski	(7)
pleszewski	(6)
Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Kalisz	(1)

PL417 – Łęczyński

Powiaty	
Powiats	
gostyński	(7)
grodziski	(5)
kościański	(5)
łęczyński	(7)
międzychodzki	(4)
nowotomyski	(6)
rawicki	(5)
wolsztyński	(3)
Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Leszno	(1)

PL418 – Poznański

Powiaty	
Powiats	
obornicki	(3)
poznański	(17)
szamotulski	(8)
średzki	(5)
śremski	(4)

TABL. 1. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019	maksimum maximum	minimum minimum	
1971–2019								
Poznań	87	8,5	8,8	9,2	11,1	37,1	-28,5	65,6
Kalisz	138	8.4	8.8	9.1	10.9	38.0	-28.5	66.5

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 2. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłone- cznienie w h Insolation in h	Średnie zachmu- rzenie w oktan- tach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019			
		średnie ^b average ^b						
Poznań	87	507	555	535	393	3,9	2040	5,2
Kalisz	138	507	505	511	356	3,7	1929	5,4

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

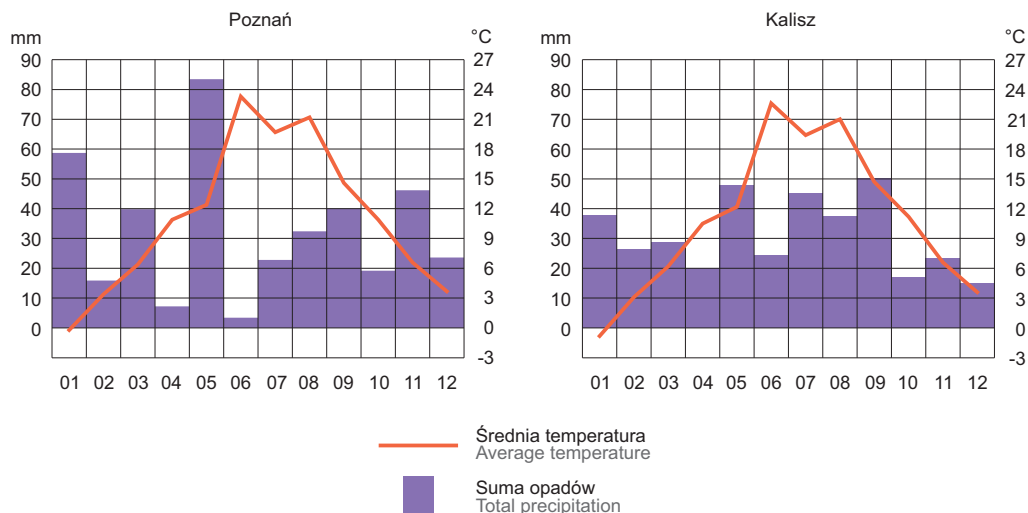
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W WYBRANYCH STACJACH METEOROLOGICZNYCH W 2019 R.

CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN SELECTED METEOROLOGICAL STATIONS IN 2019

TABL. 3. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**

Stan w dniu 1 stycznia
GEODETIC AREA BY THE LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020		SPECIFICATION
	w ha in ha				odset- kach in per- cent	
Powierzchnia ogólna	2982651	2982650	2982650	2982650	100,0	Total area
Użytki rolne	1948408	1935675	1928194 ^a	1925690 ^a	64,6	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	790704	797138	791578	791998	26,6	Forest land as well as wooded and bushy areas
Grunty pod wodami powierzchniowymi	42646	43555	44411	44151	1,5	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	150378	156842	168127 ^b	170695 ^b	5,7	Built-up and urbanised areas
Użytki ekologiczne	1992	2566	3099	3104	0,1	Ecological areas
Nieużytki	36693	35077	36144	36063	1,2	Wasteland
Tereny różne	11830	11797	11097	10949	0,4	Miscellaneous land

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including wooded and bushy areas on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as wooded and bushy areas".

b Including areas used for the construction of public roads or railways.

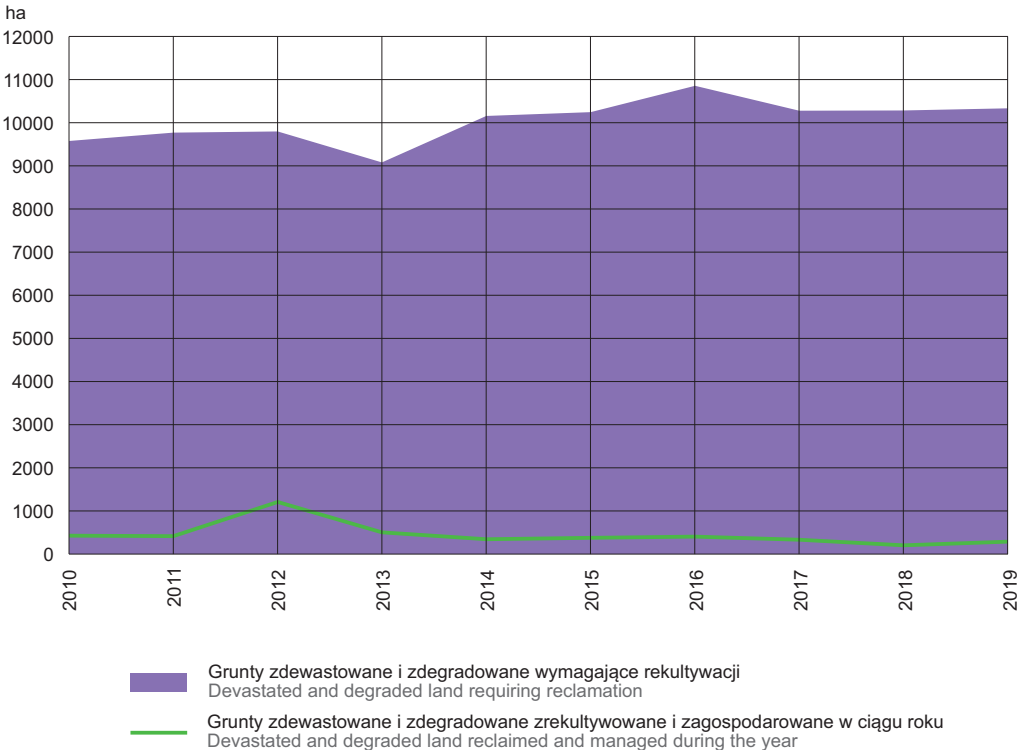
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2.

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE

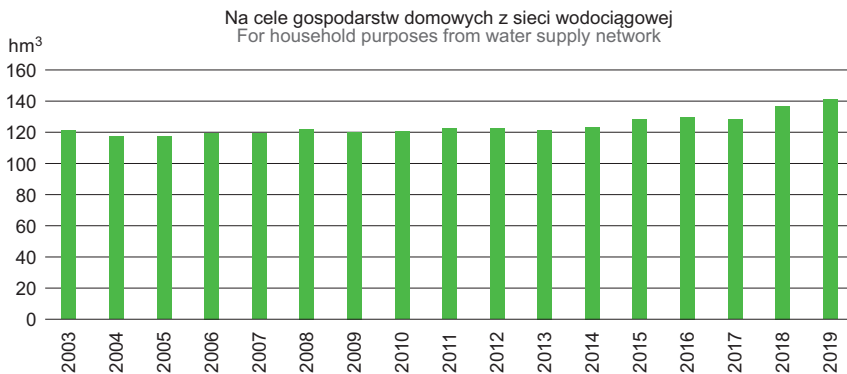
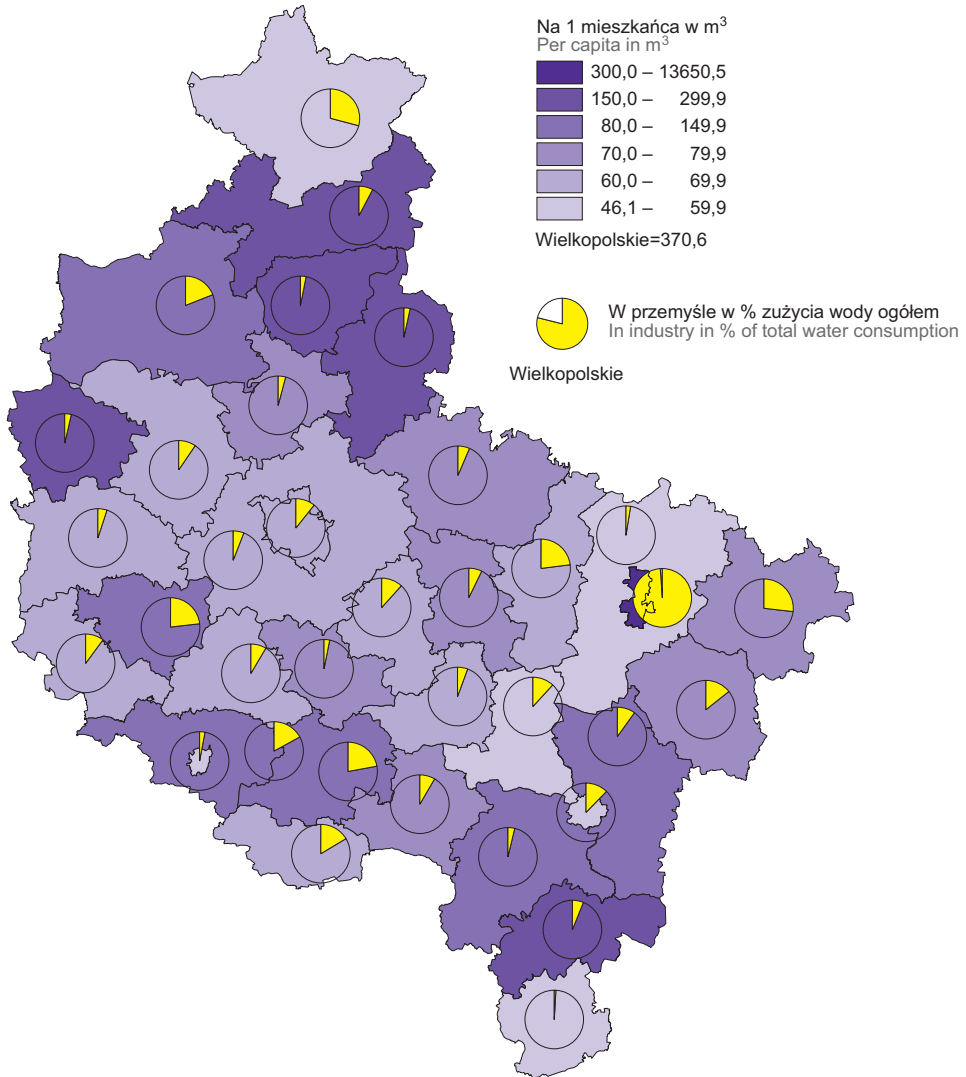
CHART 2.

DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

MAPA 3.
MAP 3.

ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2019 R.
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION
IN 2019

TABL. 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO
THE GROUND

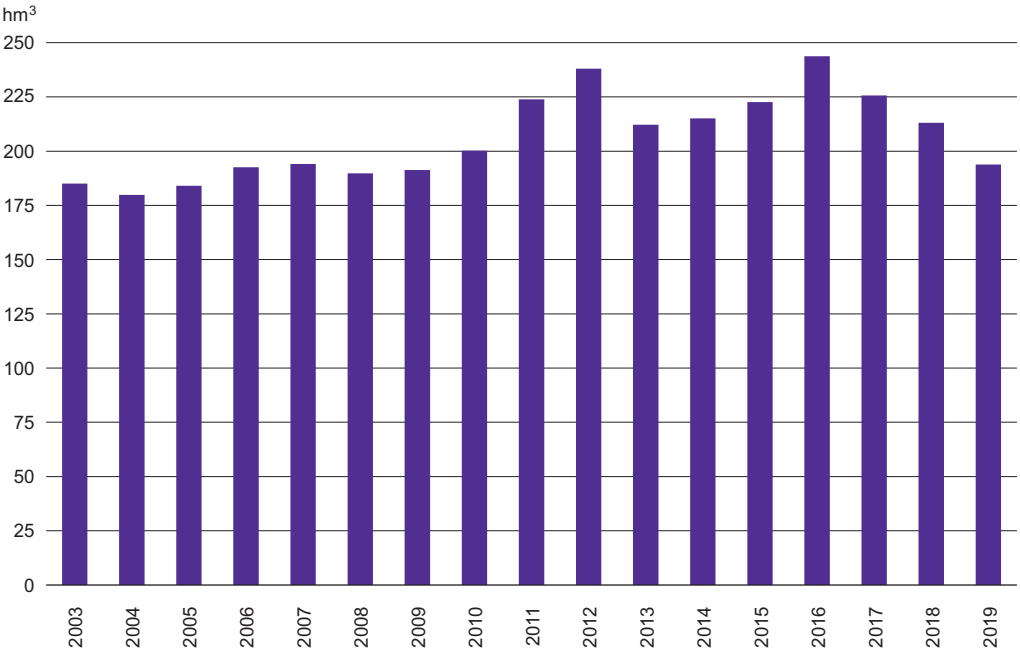
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w hm³ in hm³			w odsetkach		
				in percent		
OGÓŁEM	1430,5	1428,5	1256,2	1187,8	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	1324,8	1318,5	1137,5	1065,9	89,7	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	1230,2	1205,8	1043,1	994,0	83,7	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	105,6	110,0	118,7	122,0	10,3	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	200,2	222,7	213,1	193,8	16,3	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	199,6	222,3	212,8	193,5	16,3	treated
mechanicznie	88,5	106,9	88,1	65,6	5,5	mechanically
chemicznie ^b	0,5	0,4	0,5	0,5	0,0	chemically ^b
biologicznie	20,4	19,8	23,2	23,4	2,0	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	90,2	95,1	101,0	104,0	8,8	with increased biogene removal
nieoczyszczane	0,6	0,3	0,3	0,4	0,0	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,6	0,3	0,3	0,3	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,0	0,0	–	0,0	0,0	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

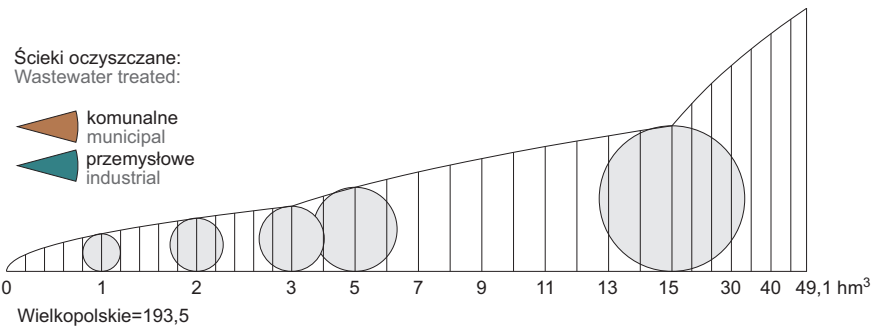
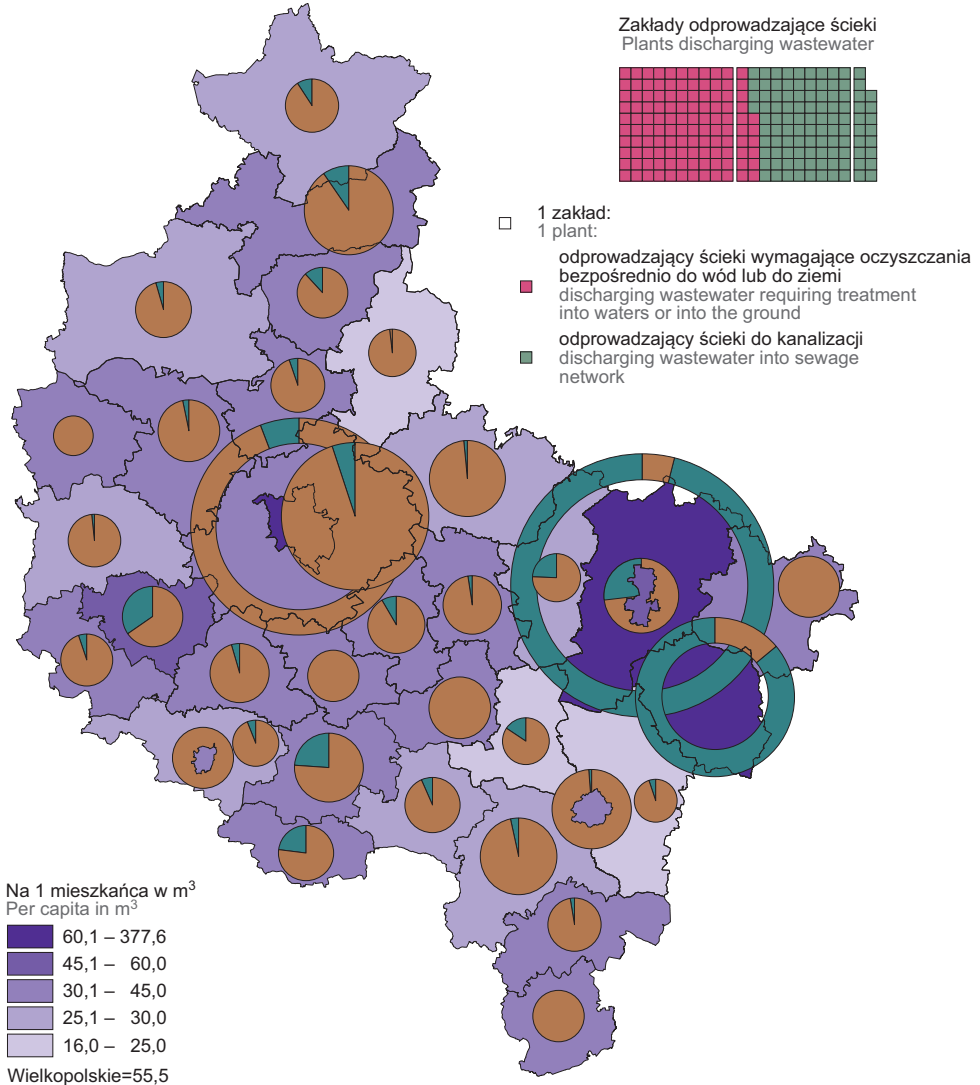
a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

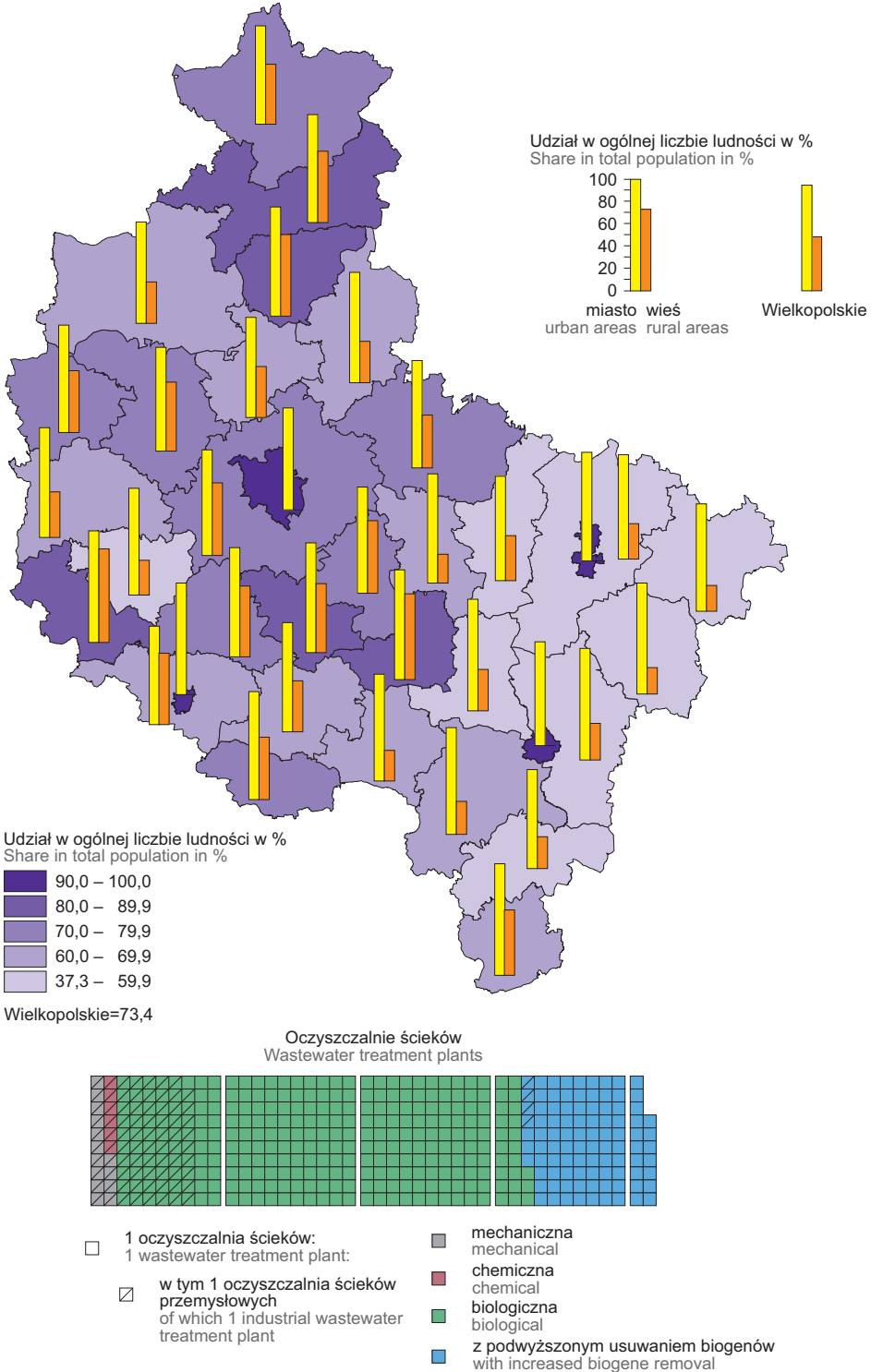
CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

MAPA 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2019 R.
MAP 4. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2019

MAPA 5. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2019 R.
MAP 5. POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2019

TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	5,6	4,9	2,1	1,9	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	5,0	4,1	1,4	1,2	of which particulate from the combustion of fuels
gazowych	16801,3	16306,0	11472,8	10897,9	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	30,7	28,2	10,4	8,5	sulphur dioxide
tlenek węgla	7,5	8,2	5,0	5,2	carbon oxide
tlenki azotu ^a	23,9	23,0	13,9	12,4	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	16722,2	16229,5	11436,1	10865,4	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	1274,8	1597,5	783,8	748,5	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	122,4	132,4	92,9	80,7	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,6	99,7	99,7	99,7	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	60,7	63,4	71,7	71,3	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 6. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH
SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 grudnia EQUIPMENT – as of 31 December					
Cyklony	273	190	145	141	Cyclones
Multicyklony	78	77	92	87	Multicyclones
Filtry tkaninowe	270	319	756	735	Fabric filters
Elektrofiltry	23	29	22	23	Electrofilters
Urządzenia mokre	155	82	69	63	Wet air cleaners
Inne	66	70	86	83	Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h					
Cyklony	5284	3848	3033	2942	Cyclones
Multicyklony	3142	3152	3075	2836	Multicyclones
Filtry tkaninowe	5627	7604	12026	11597	Fabric filters
Elektrofiltry	14557	15458	9103	7646	Electrofilters
Urządzenia mokre	12317	10051	8890	7400	Wet air cleaners
Inne	947	749	1234	1136	Others

TABL. 7. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	948446,1	944053,1	943066,4	883135,7	29,6	2524 TOTAL
Parki narodowe	7961,7	7975,0	7975,0	7975,0	0,3	23 National parks
Rezerwaty przyrody	4103,1	4109,5	4116,5	4117,6	0,1	12 Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	178034,1	178481,8	178557,4	179526,3	6,0	513 Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	753658,2	747571,9	746294,8	685397,2	23,0	1959 Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	0,1	1,7	0,0	0,0	0,0	0 Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	2167,0	2345,4	2603,2	2603,2	0,1	7 Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	2521,9	3567,9	3519,4	3516,3	0,1	10 Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 8. PARKI NARODOWE
Stan w dniu 31 grudnia
NATIONAL PARKS
As of 31 December

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha				
		parków narodowych		national parks		otuliny (strefy chronnej) buffer (protective zone)
		ogółem grand total	w tym gruntów leśnych of which forest land	z liczby ogółem – pod ochroną ściłą ^b of grand total number – strictly protected ^b		
				razem total	w tym gruntów leśnych of which forest land	
OGÓŁEM TOTAL	2010	7961,7	5000,6	274,4	129,2	8761,3
	2015	7975,0	5171,2	273,6	129,7	8910,8
	2018	7975,0	5164,1	273,6	129,7	8910,8
	2019	7975,0	5168,9	273,6	129,7	8910,8
Wielkopolski		7597,2	4802,5	258,9	115,0	7405,8
Drawieński		377,8	366,4	14,7	14,7	1505,0

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of the park within voivodship boundaries. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

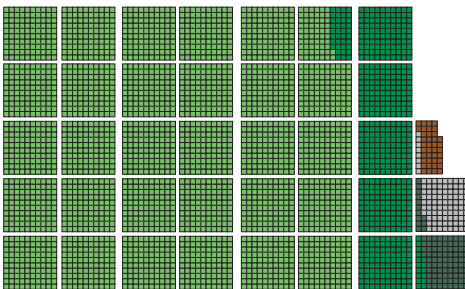
TABL. 9. PARKI KRAJOBRAZOWE
Stan w dniu 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
As of 31 December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM	2010	179410,6	61657,3	90150,9	9628,7
TOTAL	2015	179870,6	62582,4	89639,3	9655,0
	2018	180157,8	64004,4	89090,9	9805,2
	2019	181128,0	68151,2	88875,9	10119,4
Sierakowski		30824,1	11675,0	15559,7	2761,6
Powidzki		24887,2	9280,3	12019,7	2620,0
Przemęcki		19450,0	6830,0	9780,0	1411,0
Park Krajobrazowy im. D. Chłapowskiego		17323,2	2553,0	12726,0	104,3
Dolina Baryczy		17000,0	6600,0	5800,0	1200,0
Żerkowsko-Czeszewski		15794,8	6130,5	8073,1	188,7
Nadwarciański		13428,0	1463,0	10348,0	393,0
Rogaliński		12682,7	6593,0	3895,6	304,7
Puszcza Zielonka		12202,0	10839,8	922,6	158,0
Lednicki		7618,4	720,7	6395,9	339,1
Promno		3363,9	2507,2	597,8	61,4
Nadgoplański Park Tysiąclecia		3074,6	399,9	2011,2	425,0
Dolina Kamionki		2046,9	1443,5	545,3	44,8
Miedzichowski		1432,3	1115,3	200,9	107,8

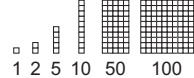
a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2019 R.
CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2019

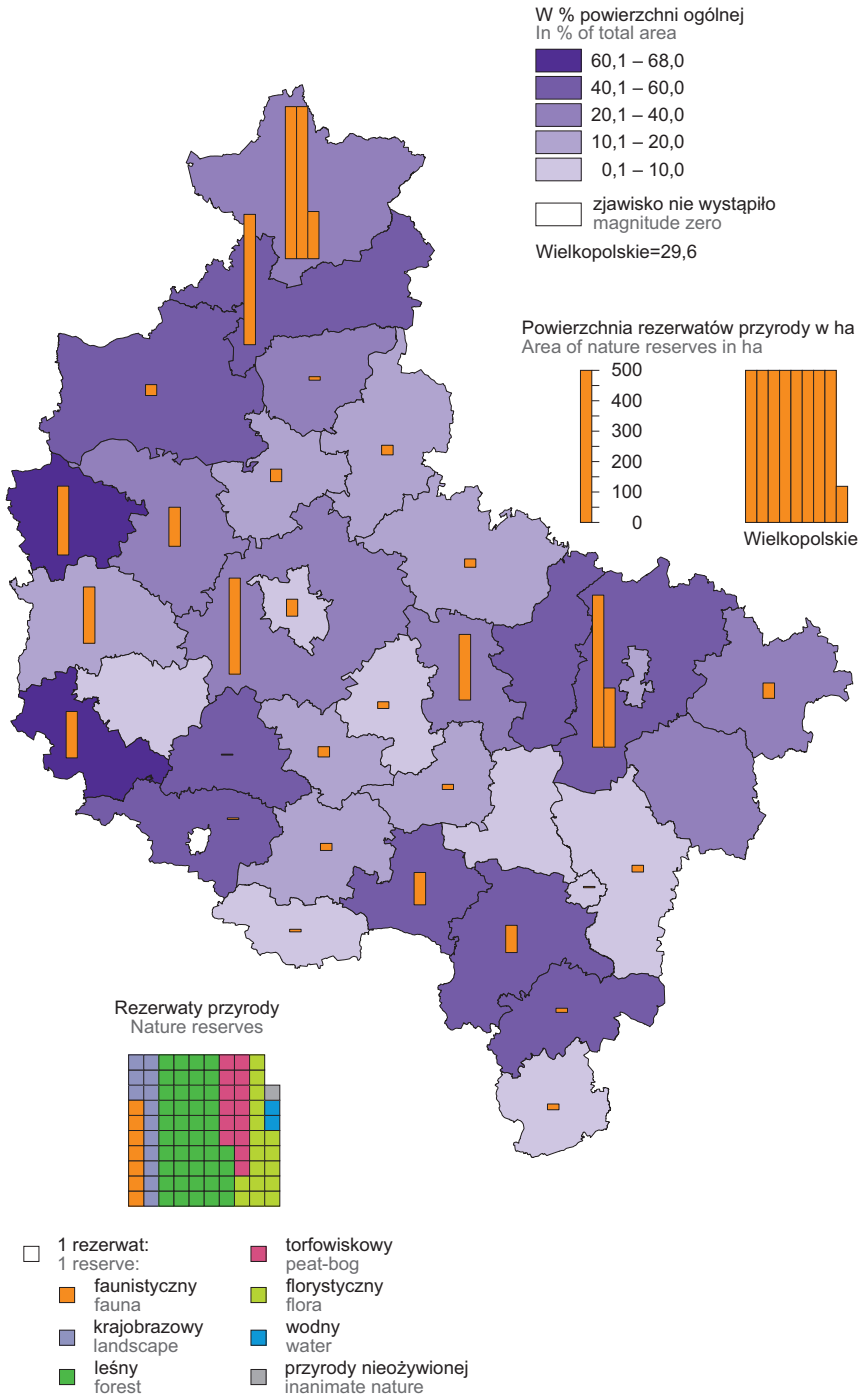
Liczba pomników przyrody
Number of nature monuments

Rodzaje pomników przyrody:
Types of nature monuments:

- pojedyncze drzewa individual trees
- grupy drzew clumps of trees
- aleje alleys
- głazy narzutowe erratic boulders
- pozostałe others

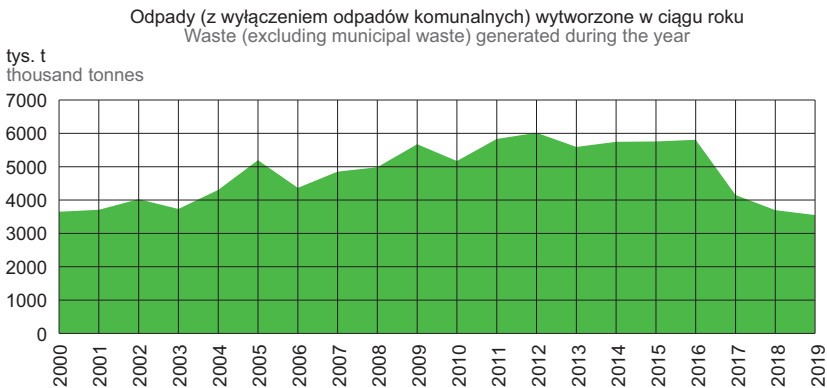
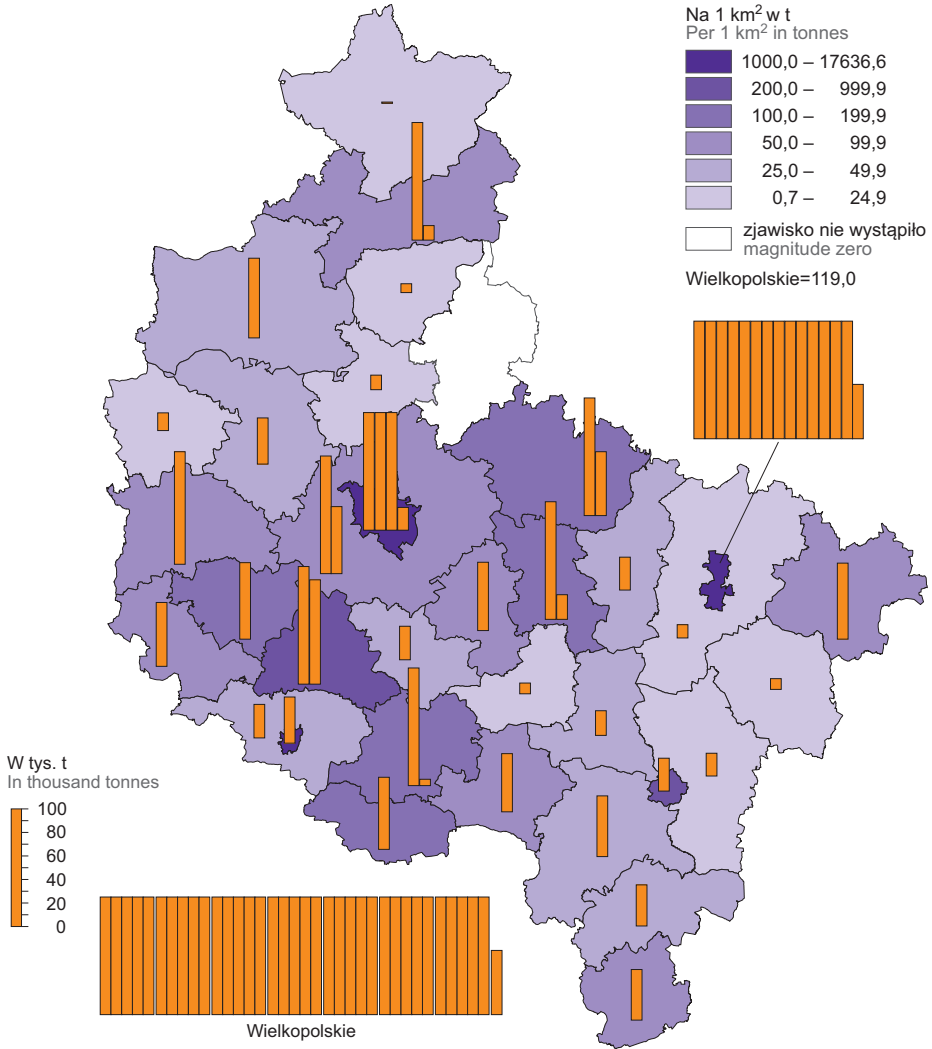
MAPA 6. **POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH
PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2019 R.**
MAP 6. **AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2019**

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

^a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

MAPA 7. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2019 R.
MAP 7. WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2019

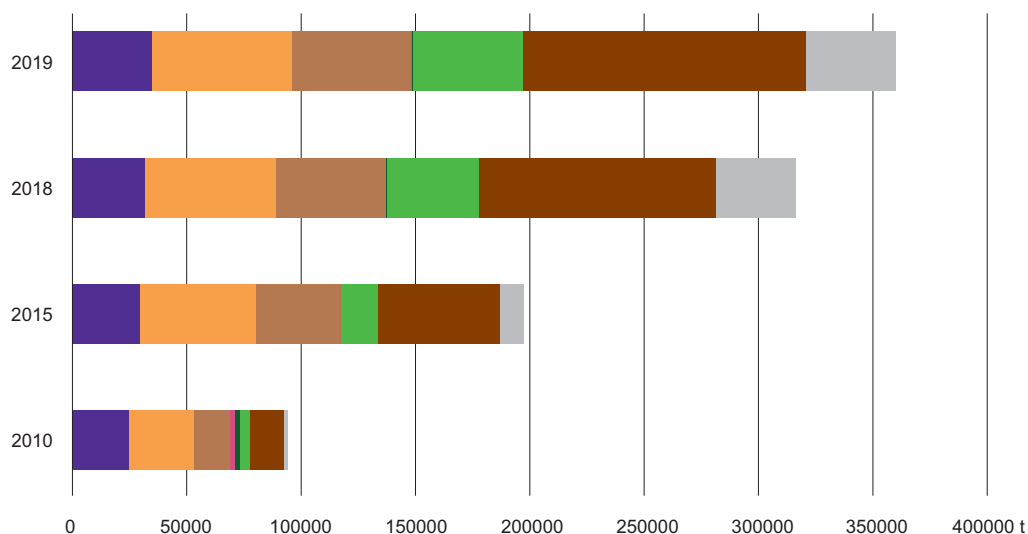
TABL. 10. ODPADY KOMUNALNE
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospo- darstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane w tys. t	915,1	1070,4	1223,7	1240,3	1046,8	Municipal waste collected in thousand tonnes
zmieszane	820,8	873,1	907,3	880,3	713,8	mixed
miasta	613,3	566,6	558,2	535,2	420,8	urban areas
wieś	207,5	306,5	349,2	345,2	293,0	rural areas
zebrane selektywnie	94,2	197,3	316,4	360,0	332,9	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	24,9	29,5	31,7	34,9	28,4	paper and cardboard
szkło	28,3	50,7	57,6	61,3	54,8	glass
tworzywa sztuczne	15,9	37,0	47,8	52,2	48,3	plastic
metale	1,9	0,4	0,1	0,1	0,0	metals
wielkogabarytowe	4,3	16,0	40,8	48,4	47,7	largesize
biodegradowalne	14,8	53,2	103,3	123,5	116,9	biodegradable

a Dane szacunkowe.

a Estimated data.

WYKRES 5. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWIE
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

Rodzaj odpadów:
Waste types:

papier i tektura
paper and cardboard

metale
metals

biodegradowalne
biodegradable

szkło
glass

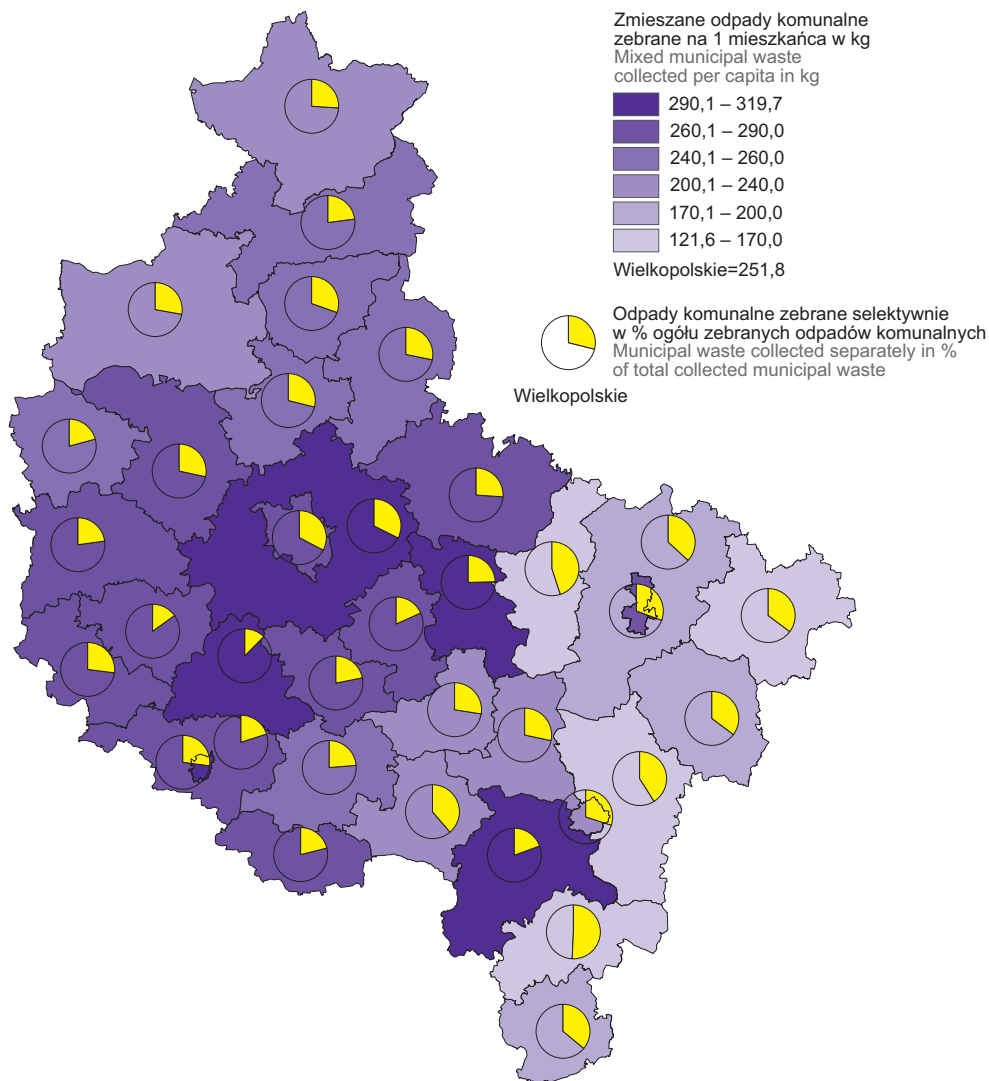
tekstylia
textile

pozostałe
others

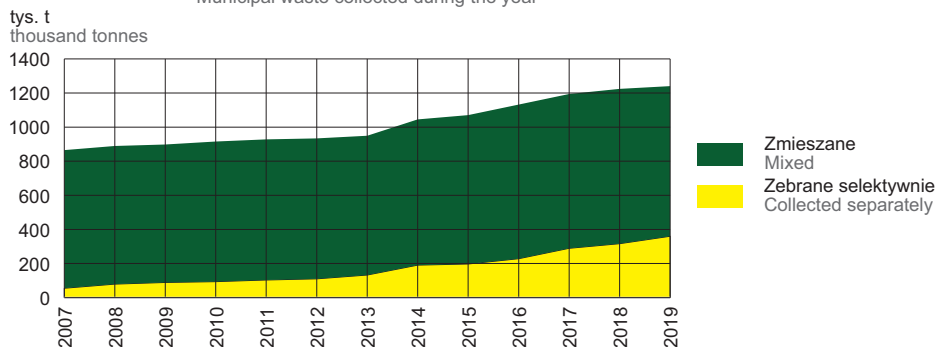
tworzywa sztuczne
plastic

wielkogabarytowe
largesize

MAPA 8. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W 2019 R.
MAP 8. MUNICIPAL WASTE COLLECTED IN 2019

Odpady komunalne zebrane w ciągu roku
Municipal waste collected during the year

WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW
CHART 6. LANDFILL SITES

TABL. 11. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	863739,3	2021785,6	865236,4	1150696,0	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	165703,2	284339,0	84573,8	436060,1	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	149392,5	3634,7	11356,6	13350,1	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	566850,4	696204,8	666218,2	638943,4	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	118240,1	91169,3	133208,4	110425,5	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	432638,6	587284,9	482015,1	502545,8	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	105464,6	1007543,6	66297,8	32563,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of ground-water and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	9477,5	12675,8	26955,1	15318,2	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	5167,8	2717,0	25332,9	8846,2	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	88420,0	966324,6	7332,3	884,6	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1928,5	421,1	182,4	70,0	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	47,5	220,0	5807,0	121,0	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	14700,0	10869,2	14248,0	3940,4	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	224206,5	139483,3	160470,7	163567,0	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	99774,6	46259,9	118253,3	112590,9	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	50700,9	81822,4	38963,8	49850,3	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	19969,3	1916,1	3253,6	14,0	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	40855,6	1590,5	–	633,8	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	12906,1	7894,4	–	478,0	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 12. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	69	15505	782	69	particulate
gazowych	–	8252	–	–	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	453,2	448,7	370,6	334,5	wastewater
wody opadowe	99,5	63,0	80,9	76,1	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	4	3	3	4	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	4	2	3	3	of which municipal
mechaniczne	–	1	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	2	3	3	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	–	1	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m³/d	8721	124267	26356	4934	capacity of treatment plants in m³/24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	8721	9037	26356	4784	of which municipal
mechanicznych	8150	115200	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	571	7367	4334	4784	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	1700	22022	150	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	276	370	708	168	facilities
przepustowość w m³/d	758	459	1370	339	capacity in m³/24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	4	3	–	2	facilities
przepustowość w m³/d	80	136	–	753	capacity in m³/24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	4	5	–	1	facilities
wydajność w t/r	1500	123600	–	1000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	3,7	2,9	–	–	area in ha
wydajność w t/r	52800	22400	–	–	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	26550	65000	–	60000	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m³/d	10474	7096	1253	3414	Capacity of water intakes ^c in m³/24 h
Uzdatnianie wody w m³/d	14451	5157	5829	4620	Water treatment in m³/24 h
Sieć wodociągowa w km	325,3	227,4	255,7	254,0	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m³	–	–	11270	–	Capacity of water reservoirs in m³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	58,9	3,0	–	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	18,0	11,3	–	1,1	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny Chapter II. Local government

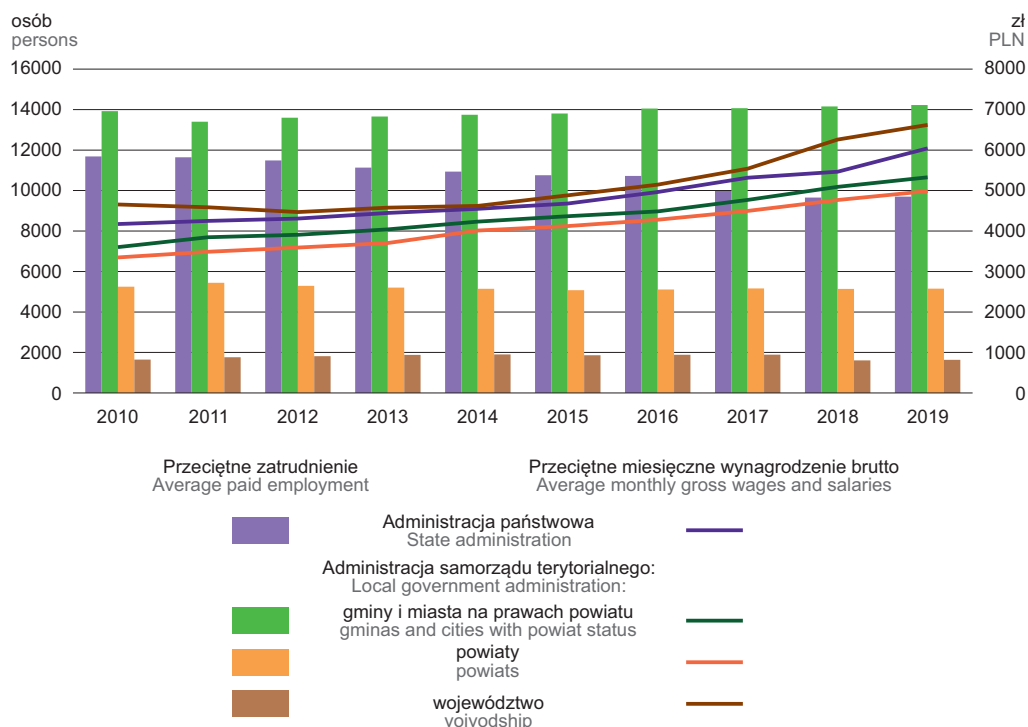
TABL. 1 (13). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2019 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2019
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	3513	103	610	39	TOTAL
w tym kobiety	1084	36	141	15	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	152	5	16	2	18–29 years
30–39	641	25	61	1	30–39
40–49	918	26	143	9	40–49
50–59	877	22	171	10	50–59
60 lat i więcej	925	25	219	17	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	1488	89	481	34	Tertiary
Policealne i średnie	1313	14	107	5	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	655	–	22	–	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	57	–	–	–	Lower secondary and primary

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

WYKRES 1 (7). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
CHART 1 (7). **AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION**

Dział III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości Chapter III. Public safety. Justice

Bezpieczeństwo publiczne Public safety

Uwaga do tablicy 1, wykresu 1 i mapy 1.

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2014–2019 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to tables 1, chart 1 and map 1.

Data on ascertained crimes in 2014–2019 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (14). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010 ^a	2015	2018	2019	2010 ^a	2015	2018	2019
	przestępstwa stwierdzone ascertained crimes				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
O G Ó Ł E M TOTAL	96929	68804	59956	63187	73,3	70,3	76,9	75,8
w tym ^b : of which ^b :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	2345	1143	1108	1204	92,0	89,2	90,9	90,6
Przeciwko bezpieczeństwu poszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	13905	7319	6164	6553	99,5	98,9	98,7	98,6
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	2965	1989	2081	2239	95,6	88,2	90,1	87,0
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	539	396	375	326	93,5	91,0	92,6	89,6
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	2943	2510	7171	5844	100,0	99,2	99,8	99,9
Przeciwko czci i nienetykalności cielesnej Against good name and personal integrity	1125	132	193	227	98,8	81,8	70,5	73,2
Przeciwko mieniu ^c Against property ^c	47529	37581	27299	28633	51,0	52,0	57,5	56,1

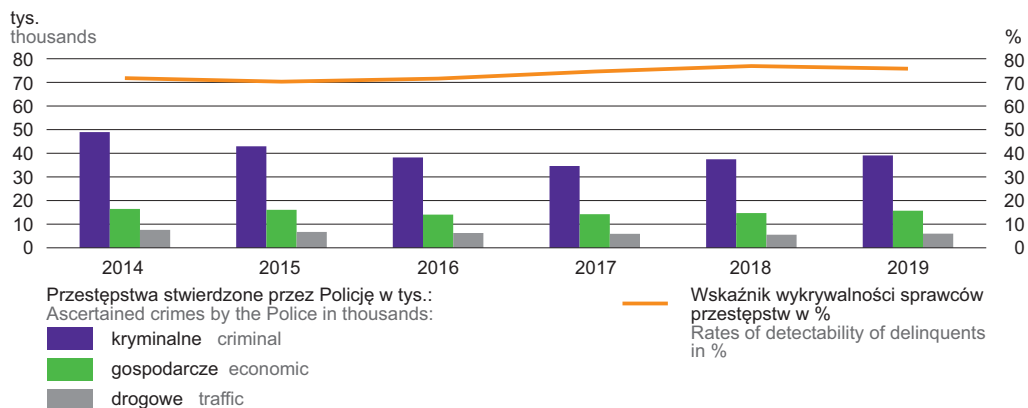
a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. b Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi do działów, ust. 1 na str. 175. c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

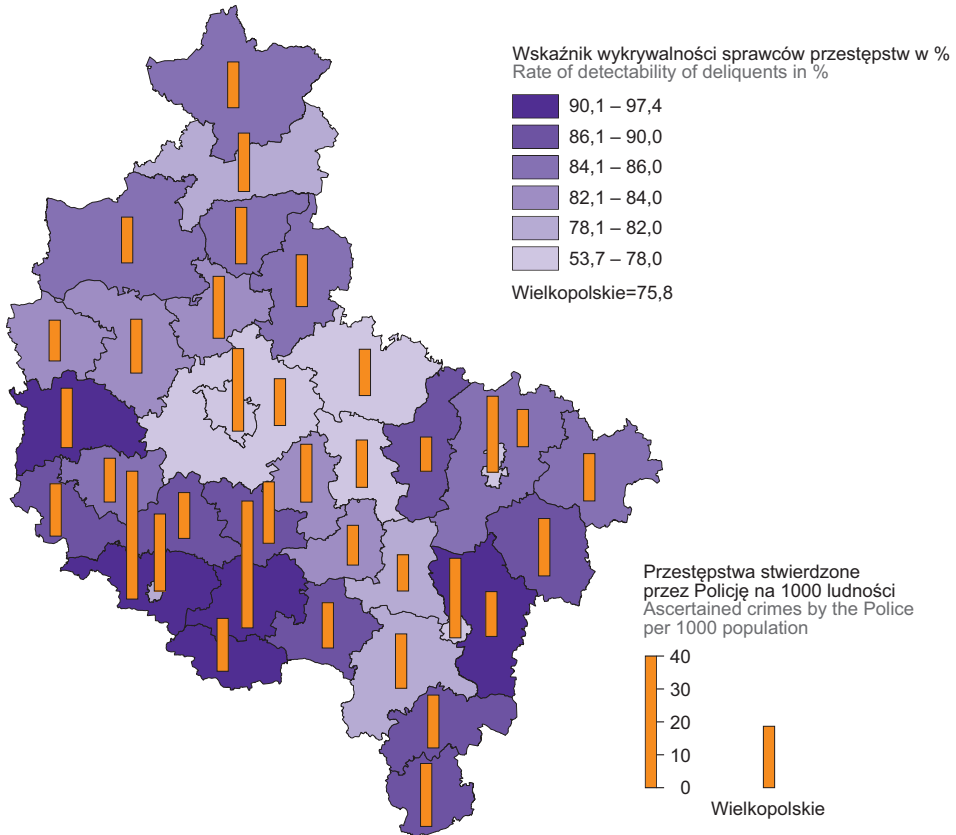
a Including crimes ascertained by prosecutor's office. b See Criminal Code articles, notes to chapters, item 1 on page 175. c Including theft or appropriation of identification.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (8). **RODZAJE PRZESTĘPSTW I WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI**
CHART 1 (8). **TYPES OF CRIME AND RATES OF DETECTABILITY**

MAPA 1 (9). **ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2019 R.**
 MAP 1 (9). **CRIME RISK IN 2019**

WYKRES 2 (9). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W DZIALE
 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA**
 CHART 2 (9). **EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN DIVISION
 PUBLIC SAFETY AND FIRE CARE**

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
 Source: data of the Ministry of Finance.

Wymiar sprawiedliwości

Justice

TABL. 2 (15). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	32658	23525	20266	19658	T O T A L
O rozwód	7785	8326	7828	7663	By divorce
O separację	470	308	262	190	By separation
O alimenty	10700	8537	7377	6828	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	.	2743	2463	2521	of demoralization
popętnienia czynu karalnego	.	3611	2336	2456	of committing punishable acts

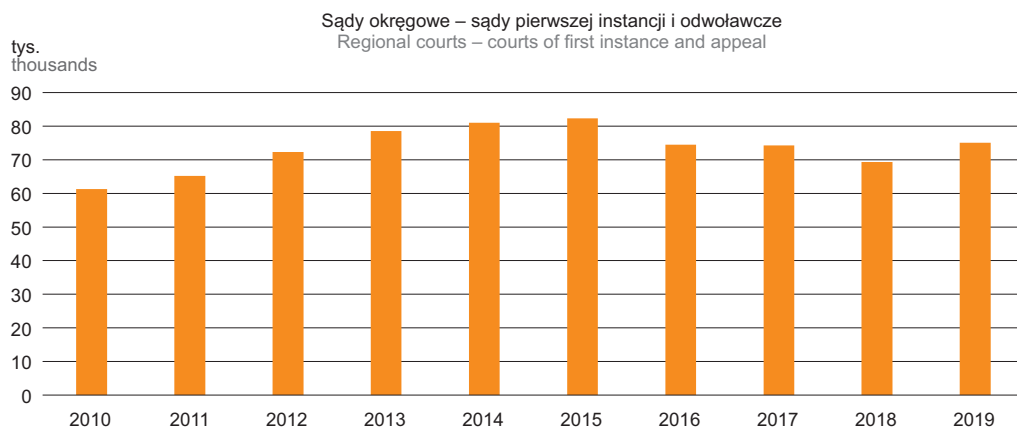
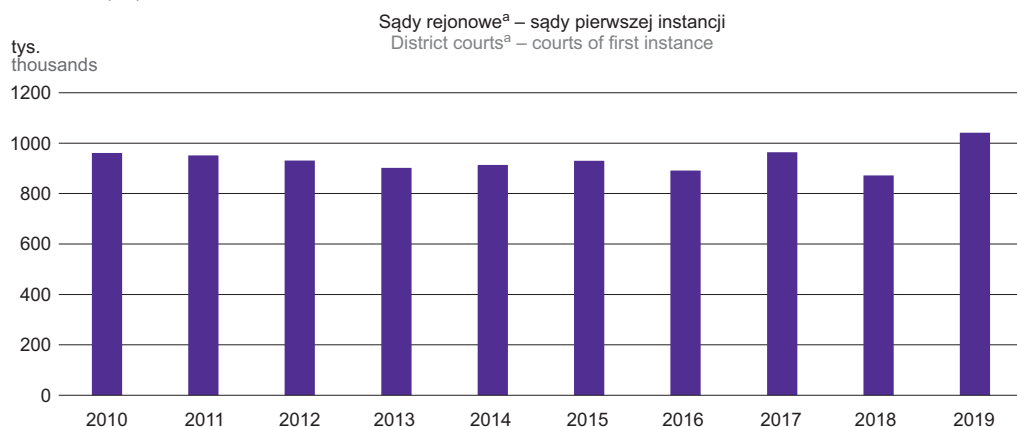
^a Dane dotyczą osób.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

WYKRES 3 (10). **WPŁYW SPRAW DO SADÓW POWSZECHNYCH**
CHART 3 (10). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

^a Od 2013 r. dane nie obejmują spraw rejestrowych.

^a Since 2013, data do not include registry cases.

Dział IV. Ludność
Chapter IV. Population

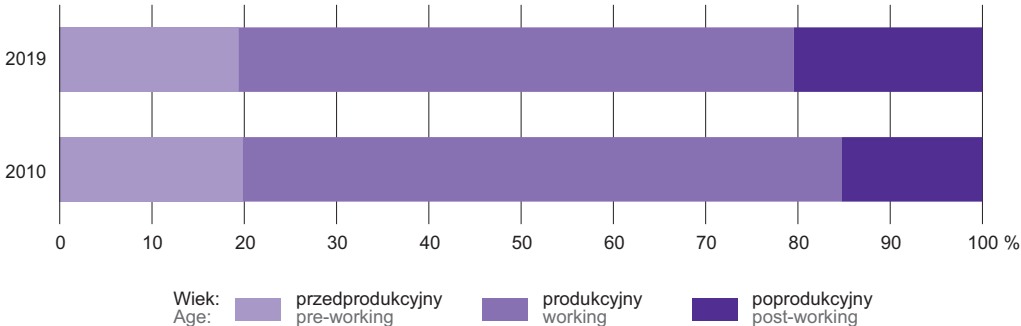
TABL. 1 (16). LUDNOŚĆ
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3446745	3475323	3493969	3498733	TOTAL
na 1 km ²	115,6	116,5	117,1	117,3	per 1 km ²
mężczyźni	1676618	1690930	1699923	1702134	males
kobiety	1770127	1784393	1794046	1796599	females
na 100 mężczyzn	105,6	105,5	105,5	105,5	per 100 males
Miasta	1927523	1906899	1896325	1889393	Urban areas
w % ogółu ludności	55,9	54,9	54,3	54,0	in % of total population
Wieś	1519222	1568424	1597644	1609340	Rural areas
w % ogółu ludności	44,1	45,1	45,7	46,0	in % of total population

TABL. 2 (17). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

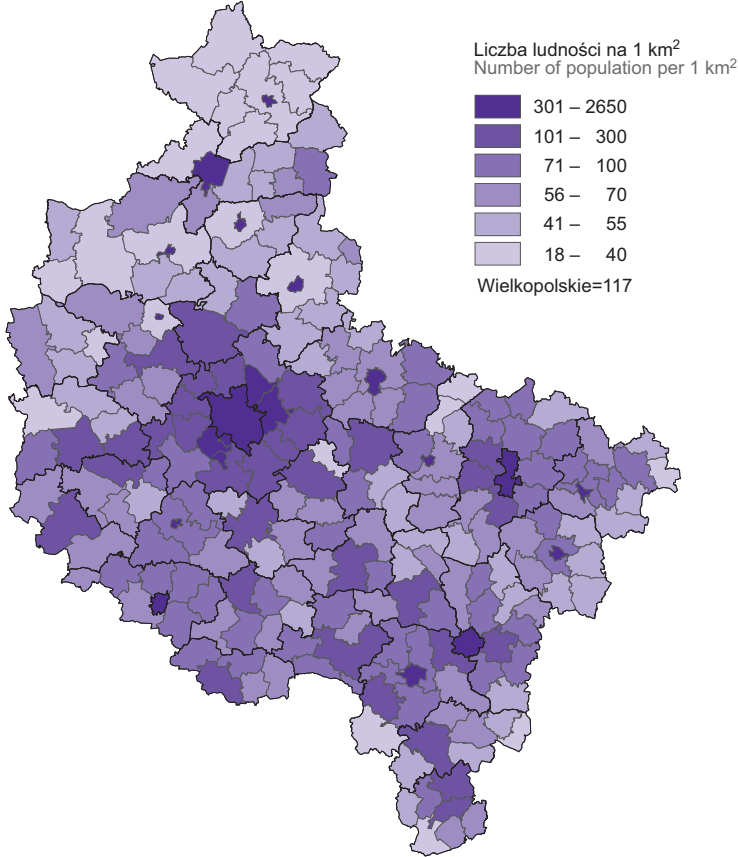
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3446745	3475323	3493969	3498733	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	684545	665584	675946	679113	Pre-working age
mężczyźni	352301	342825	348015	349451	males
kobiety	332244	322759	327931	329662	females
Miasta	342637	331887	336322	336894	Urban areas
Wieś	341908	333697	339624	342219	Rural areas
W wieku produkcyjnym	2235446	2175703	2121596	2104475	Working age
mężczyźni	1169415	1147149	1123647	1115619	males
kobiety	1066031	1028554	997949	988856	females
Miasta	1262117	1182398	1130152	1112414	Urban areas
Wieś	973329	993305	991444	992061	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	526754	634036	696427	715145	Post-working age
mężczyźni	154902	200956	228261	237064	males
kobiety	371852	433080	468166	478081	females
Miasta	322769	392614	429851	440085	Urban areas
Wieś	203985	241422	266576	275060	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	54,2	59,7	64,7	66,3	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	43,4	47,4	51,3	52,6	Males
Kobiety	66,0	73,5	79,8	81,7	Females

WYKRES 1 (11). LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2010 I 2019 R.
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 1 (11). POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2010 AND 2019
As of 31 December

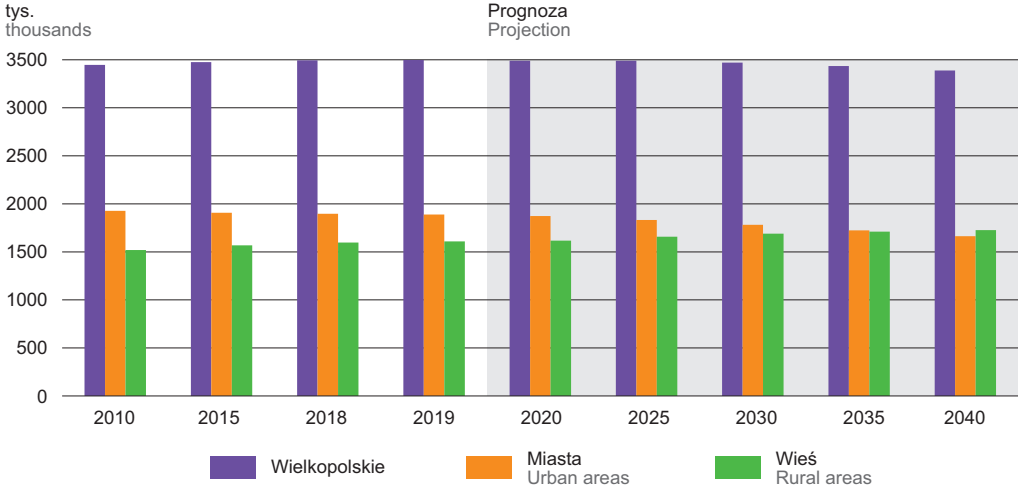
MAPA 1 (10). GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION DENSITY IN 2019
As of 31 December

WYKRES 2 (12). LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Stan w dniu 31 grudnia
CHART 2 (12). POPULATION BY PLACE OF RESIDENCE
As of 31 December

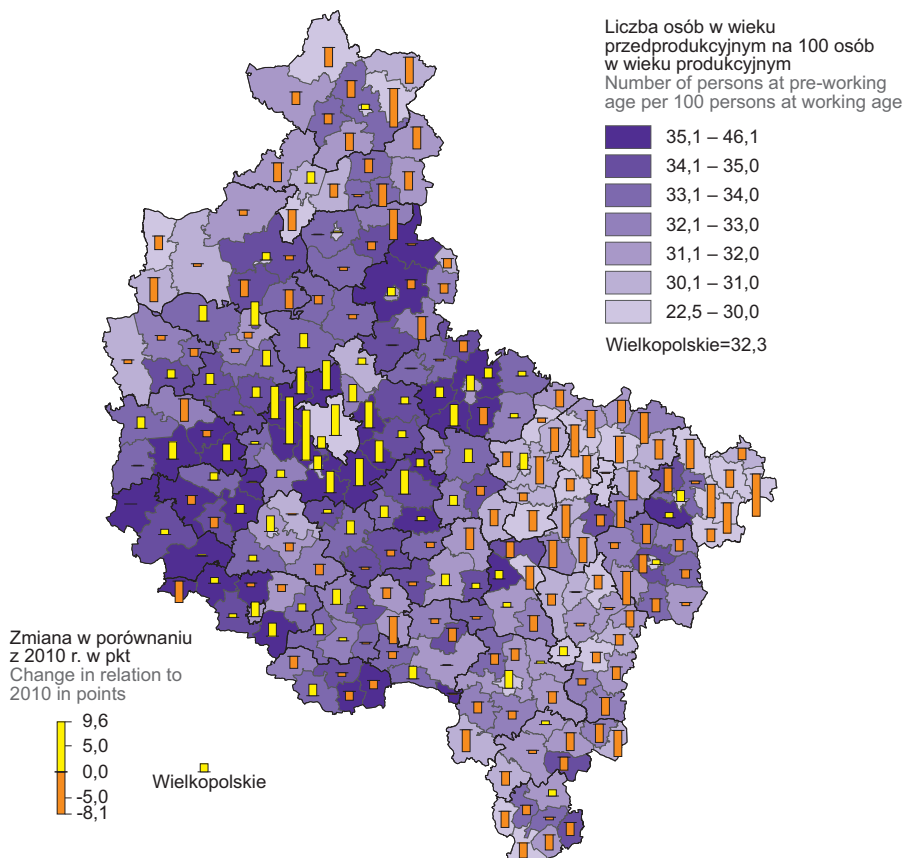

MAPA 2 (11). LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (11). PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2019

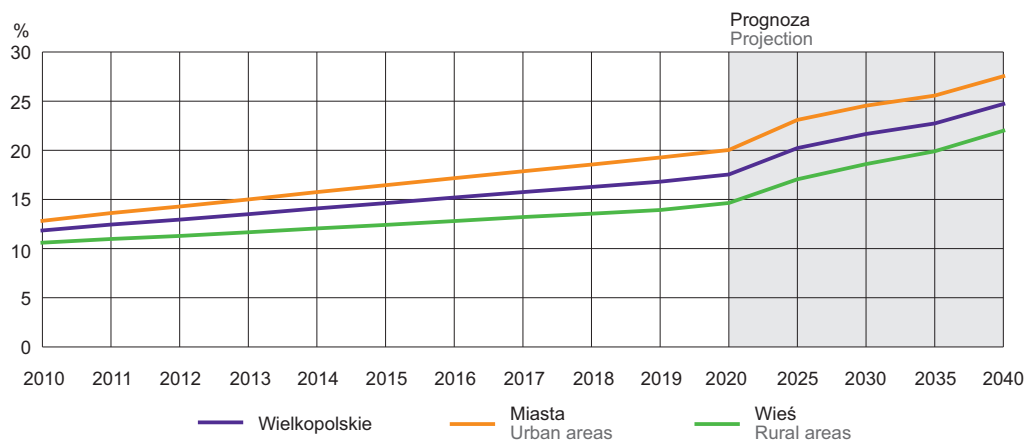
As of 31 December

WYKRES 3 (13). WSPÓŁCZYNNIK STAROŚCI DEMOGRAFICZNEJ^a

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (13). OLD AGE RATE^a

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
a Share of population at age 65 and more in the total population.

TABL. 3 (18). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	109	1927523	55,9
TOTAL	2015	111	1906899	54,9
	2018	113	1896325	54,3
	2019	113	1889393	54,0
Poniżej 2000 Below 2000		13	22369	0,6
2000– 4999		41	132339	3,8
5000– 9999		21	149739	4,3
10000– 19999		18	260160	7,4
20000– 49999		13	339413	9,7
50000– 99999		5	350314	10,0
100000–199999		1	100246	2,9
200000 i więcej and more		1	534813	15,3

TABL. 4 (19). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

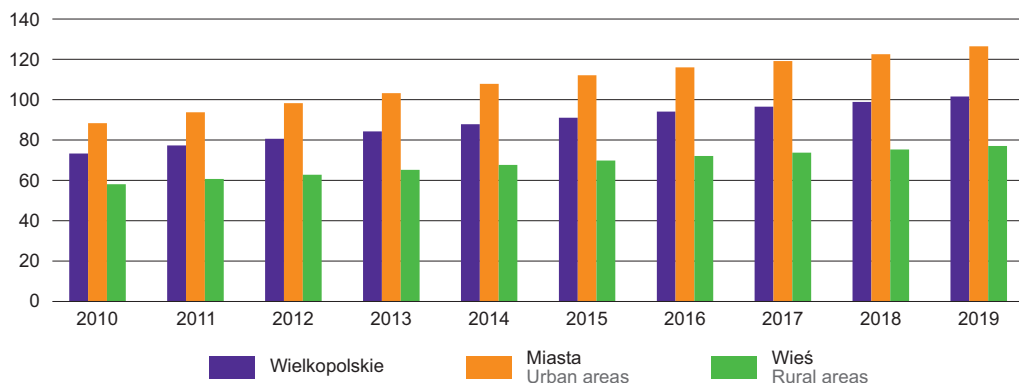
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	207	1519222	44,1
TOTAL	2015	207	1568424	45,1
	2018	207	1597644	45,7
	2019	207	1609340	46,0
Poniżej 2000 Below 2000		–	–	–
2000– 4999		53	207150	5,9
5000– 6999		66	394984	11,3
7000– 9999		51	431653	12,3
10000 i więcej and more		37	575553	16,5

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

WYKRES 4 (14). **INDEKS STAROŚCI^a**

Stan w dniu 31 grudnia
AGEING INDEX^a
As of 31 December

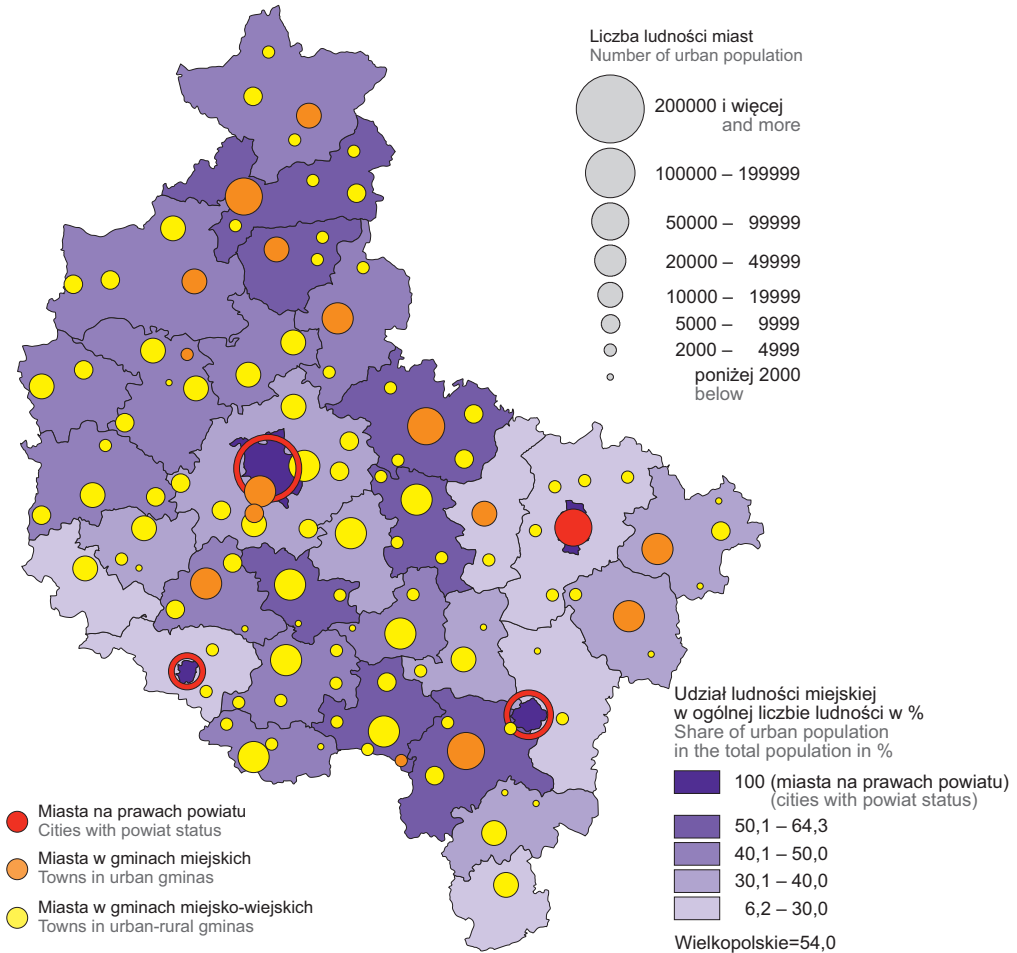
a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

MAPA 3 (12). WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (12). URBANIZATION RATE IN 2019

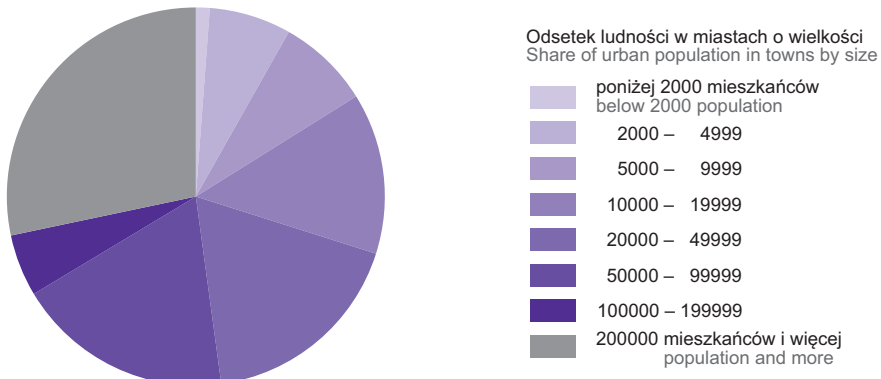
As of 31 December

WYKRES 5 (15). LUDNOŚĆ W MIASTACH W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (15). URBAN POPULATION IN 2019

As of 31 December

TABL. 5 (20). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

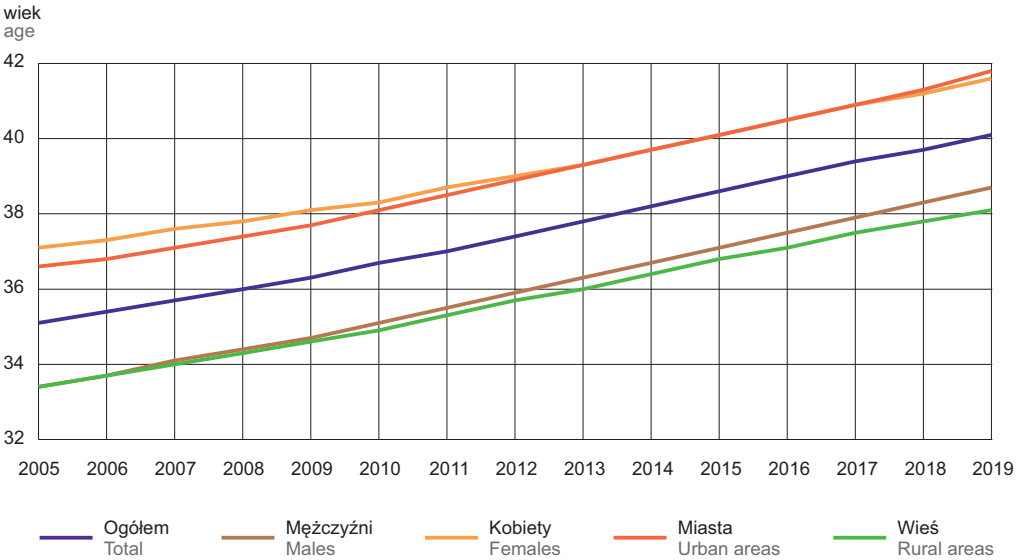
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

WIEK AGE	2010	2015	2018	2019					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	3446745	3475323	3493969	3498733	1702134	1889393	898766	1609340	803368
0– 2 lata	125069	109232	116771	115865	59467	59229	30390	56636	29077
3– 6	145806	159859	148568	149036	76752	74635	38391	74401	38361
7–12	209290	221144	239958	241295	124316	118700	61054	122595	63262
13–15	117114	103169	102763	106100	54761	51619	26641	54481	28120
16–18	133746	110110	103114	101267	51990	49362	25057	51905	26933
19–24	313414	261101	230215	223200	114594	106898	54625	116302	59969
25–29	300934	263922	242015	233466	118612	117046	58809	116420	59803
30–34	288437	301058	282626	272534	138052	147107	73928	125427	64124
35–39	252889	286749	297698	299841	151455	164921	82438	134920	69017
40–44	211115	250424	273013	279896	141618	151229	75936	128667	65682
45–49	215781	207880	228969	237762	119682	125657	62208	112105	57474
50–54	256170	210711	200889	201178	99667	106658	51327	94520	48340
55–59	248453	246613	218079	209567	101523	113941	53251	95626	48272
60–64	220173	235077	240771	239629	112581	138516	62306	101113	50275
65–69	107040	202867	211442	213581	95776	129909	55726	83672	40050
70–74	107648	94920	146378	164627	69957	103179	42537	61448	27420
75–79	89541	89907	82846	79760	30815	50047	19087	29713	11728
80 lat i więcej and more	104125	120580	127854	130129	40516	80740	25055	49389	15461

WYKRES 6 (16). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 6 (16). **MEDIAN AGE (middle age) OF POPULATION**
As of 31 December

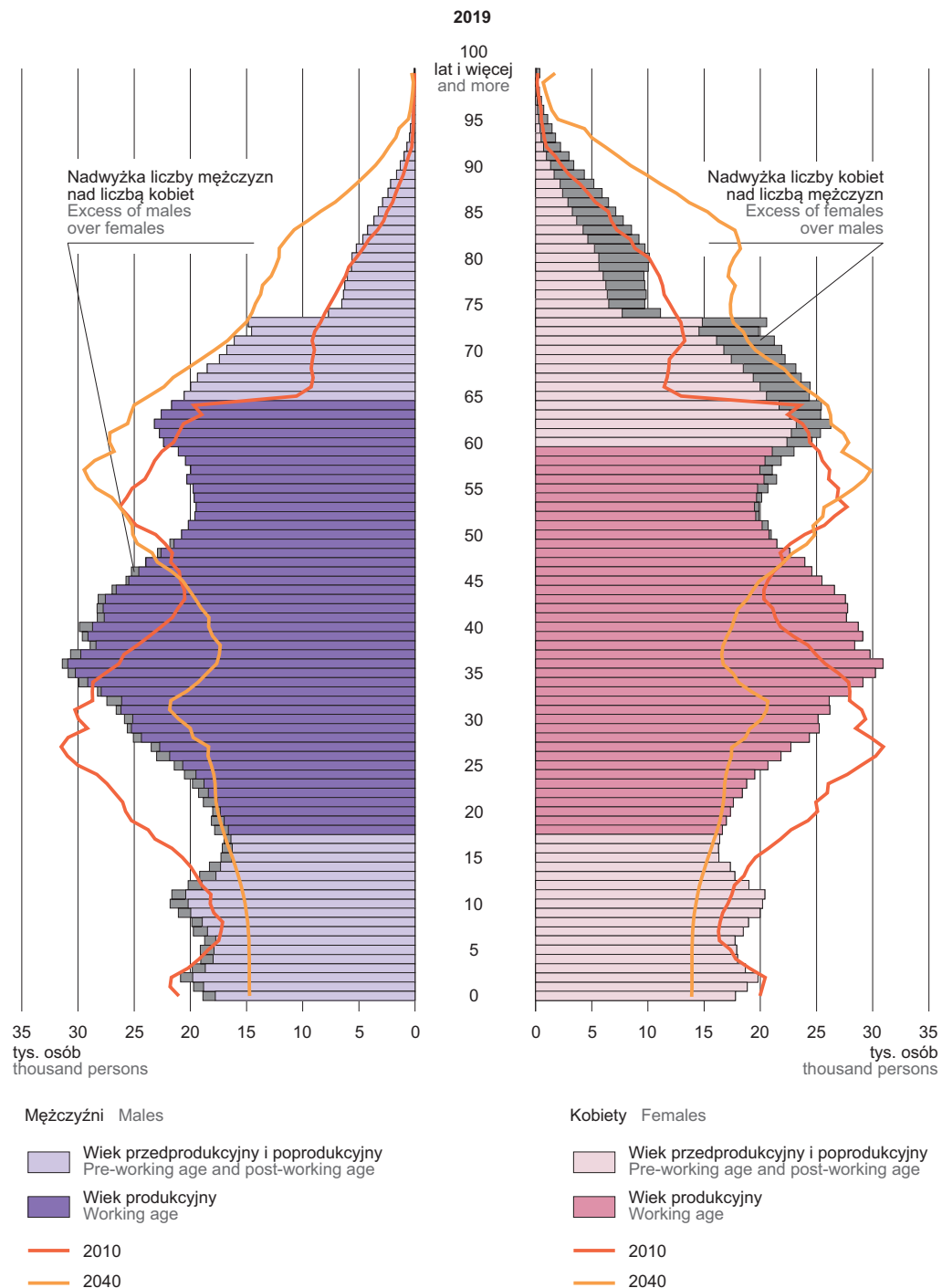

WYKRES 7 (17). **ŁUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2010, 2019 I 2040**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 7 (17). **POPULATION BY SEX AND AGE IN 2010, 2019 AND 2040**

As of 31 December

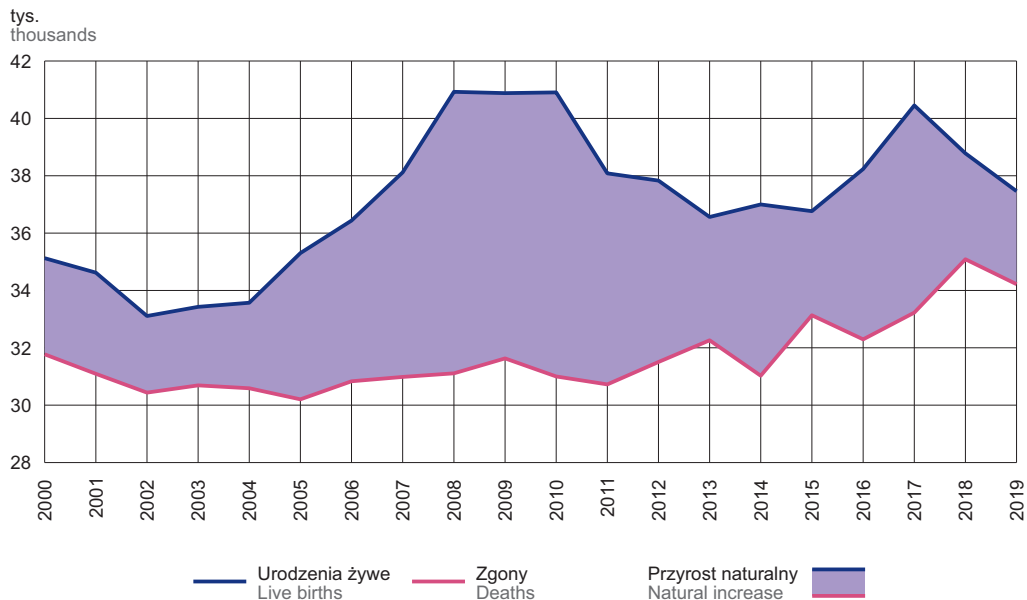

TABL. 6 (21). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

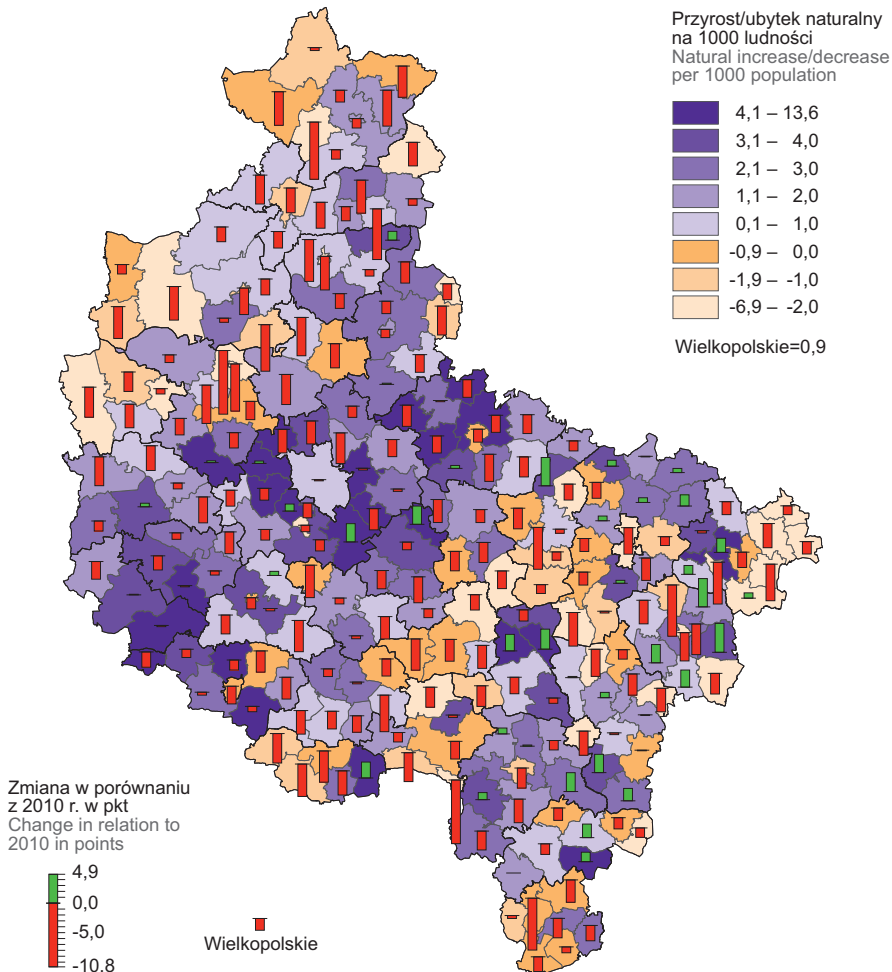
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
			ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM	2010	40909	31037	180	9872
TOTAL	2015	36760	33169	164	3591
	2018	38778	35121	158	3657
	2019	37459	34253	120	3206
Miasta	2010	21715	17908	85	3807
Urban areas	2015	19053	19222	99	-169
	2018	20144	20348	71	-204
	2019	19176	19771	62	-595
Wieś	2010	19194	13129	95	6065
Rural areas	2015	17707	13947	65	3760
	2018	18634	14773	87	3861
	2019	18283	14482	58	3801
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM	2010	11,89	9,02	4,40	2,87
TOTAL	2015	10,58	9,55	4,46	1,03
	2018	11,11	10,06	4,07	1,05
	2019	10,72	9,80	3,20	0,92
Miasta	2010	11,26	9,29	3,91	1,97
Urban areas	2015	9,97	10,06	5,20	-0,09
	2018	10,60	10,71	3,52	-0,11
	2019	10,13	10,45	3,23	-0,31
Wieś	2010	12,69	8,68	4,95	4,01
Rural areas	2015	11,33	8,93	3,67	2,41
	2018	11,71	9,29	4,67	2,43
	2019	11,41	9,04	3,17	2,37

a W przypadku zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

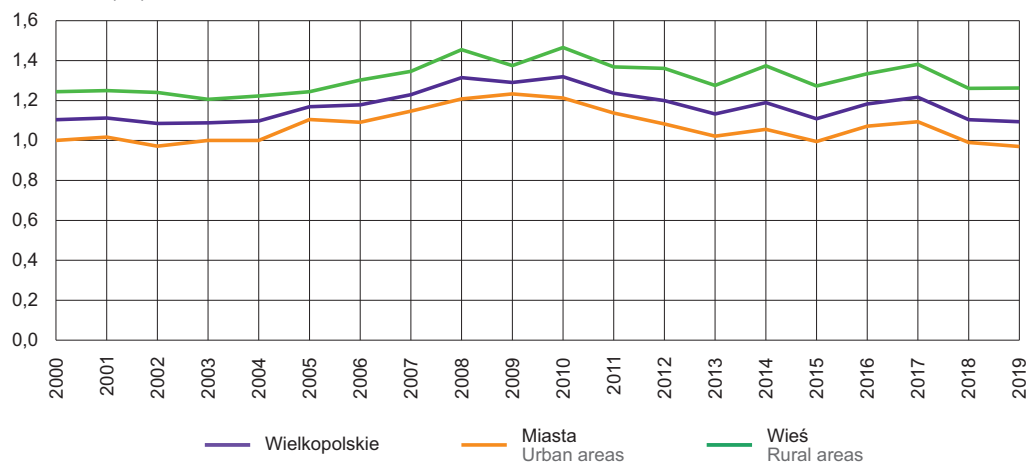
a In case of infant deaths – per 1000 live births.

WYKRES 8 (18). **PRZYRÓST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 8 (18). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

MAPA 4 (13). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2019 R.**
 MAP 4 (13). **VITAL STATISTICS IN 2019**

WYKRES 9 (19). **WSPÓŁCZYNNIK DYNAMIKI DEMOGRAFICZNEJ**
 CHART 9 (19). **DEMOGRAPHIC DYNAMICS RATE**

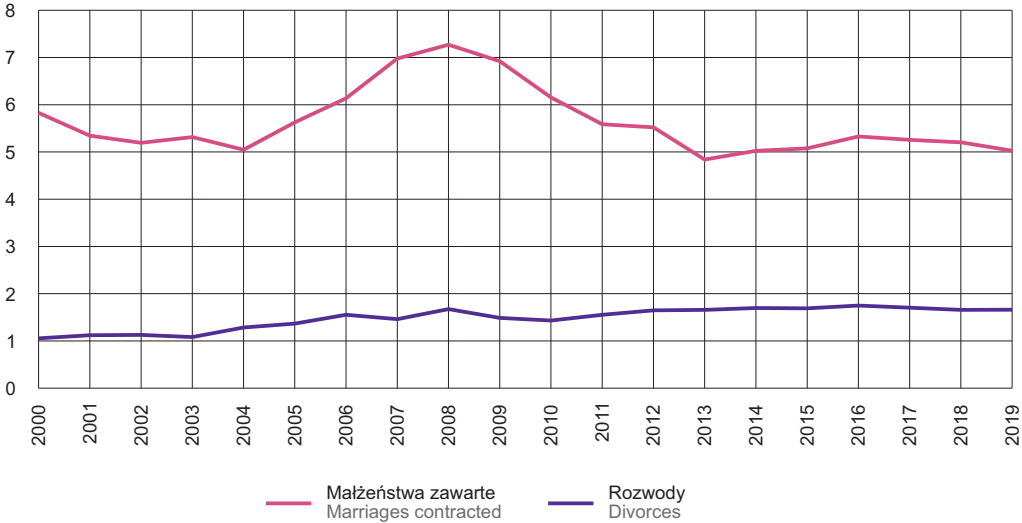

TABL. 7 (22). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	Separacje Separations
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^b of which religious ^b	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2010	21191	14924	9888	3582	4926	22,4	6,0	3294	198
TOTAL	2015	17633	11363	7725	2895	5877	19,9	7,1	1319	148
	2018	18168	11566	10529	4063	5787	24,7	7,0	-1756	122
	2019	17575	10657	10288	3969	5809	24,3	7,0	-1926	91
Miasta	2010	11641	7732	5666	2182	3555	25,1	7,8	-1264	132
Urban areas	2015	9487	5642	3958	1566	3942	21,2	8,8	-1469	102
	2018	10007	5922	6038	2400	3779	27,9	8,6	-3952	78
	2019	9607	5294	5859	2318	3866	27,8	8,9	-4201	64
Wieś	2010	9550	7192	4222	1400	1371	19,1	3,7	4558	66
Rural areas	2015	8146	5721	3767	1329	1935	18,4	5,1	2789	46
	2018	8161	5644	4491	1663	2008	21,0	5,2	2196	44
	2019	7968	5363	4429	1651	1943	20,5	5,0	2275	27

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b Ze skutkami cywilnymi.
a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. b With civil law consequences.

WYKRES 10 (20). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 10 (20). MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION

TABL. 8 (23). URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER		Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
OGÓŁEM	2010	40909	21012	14409	3842	1012	359	274
TOTAL	2015	36760	17308	14210	3784	941	292	190
	2018 ^b	38778	.	.	.	.	.	.
	2019	37459	16360	14198	5040	1337	331	192
19 lat i mniej Under 20 years		838	733	95	10	—	—	—
20–24		5182	3543	1328	266	38	6	1
25–29		12785	6865	4588	1051	216	47	18
30–34		11946	3841	5517	1949	454	114	71
35–39		5665	1172	2356	1476	477	119	65
40–44		993	197	307	272	145	41	30
45 lat i więcej and more		50	9	7	16	7	4	7

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia. b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia, w związku ze zmianą kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order due to new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health.

TABL. 9 (24). PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKUCJI LUDNOŚCI
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

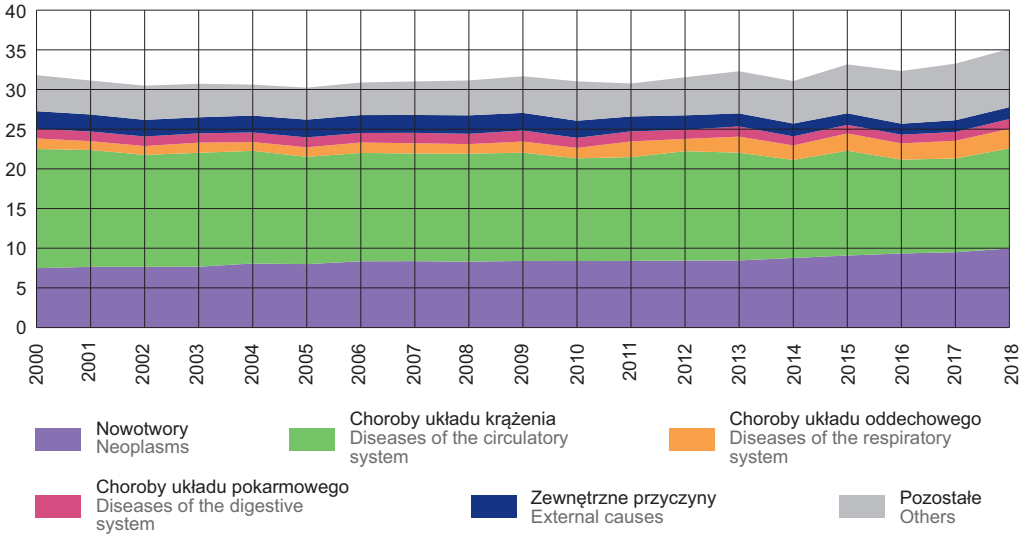
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	47,0	43,3	46,4	45,1	43,6	46,8
15–19	15,7	12,2	10,9	10,1	10,2	9,9
20–24	63,7	52,8	56,7	55,6	50,8	60,1
25–29	104,2	97,2	110,2	109,4	104,9	114,1
30–34	77,0	79,5	87,8	87,2	85,6	89,2
35–39	30,7	31,0	38,1	38,4	38,6	38,0
40–44	6,3	5,9	7,4	7,3	7,6	6,9
45–49 lat	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzielnosci ogólnej Total fertility	1,478	1,384	1,552	1,537	1,485	1,589
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,718	0,671	0,756	0,746	0,720	0,773
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	1,318	1,108	1,104	1,094	0,970	1,263

TABL. 10 (25). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2010	31037	16307	14730	17908	9148	8760	13129	7159	5970
TOTAL	2015	33169	17111	16058	19222	9663	9559	13947	7448	6499
	2018	35121	18092	17029	20348	10263	10085	14773	7829	6944
	2019	34253	17837	16416	19771	10038	9733	14482	7799	6683
0 lat		120	62	58	62	36	26	58	26	32
1– 4 lata		21	11	10	10	6	4	11	5	6
5– 9		17	8	9	6	3	3	11	5	6
10–14		20	13	7	12	8	4	8	5	3
15–19		59	40	19	22	14	8	37	26	11
20–24		106	78	28	49	34	15	57	44	13
25–29		163	125	38	84	61	23	79	64	15
30–34		242	192	50	136	105	31	106	87	19
35–39		364	280	84	191	142	49	173	138	35
40–44		477	355	122	250	189	61	227	166	61
45–49		682	495	187	365	268	97	317	227	90
50–54		1063	740	323	569	381	188	494	359	135
55–59		1812	1253	559	956	653	303	856	600	256
60–64		3163	2098	1065	1776	1103	673	1387	995	392
65–69		4166	2694	1472	2463	1514	949	1703	1180	523
70–74		4338	2550	1788	2638	1497	1141	1700	1053	647
75–79		3442	1833	1609	2017	1056	961	1425	777	648
80–84		4707	2082	2625	2725	1208	1517	1982	874	1108
85 lat i więcej and more		9291	2928	6363	5440	1760	3680	3851	1168	2683

WYKRES 11 (21). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYZYN**
CHART 11 (21). DEATHS BY SELECTED CAUSES

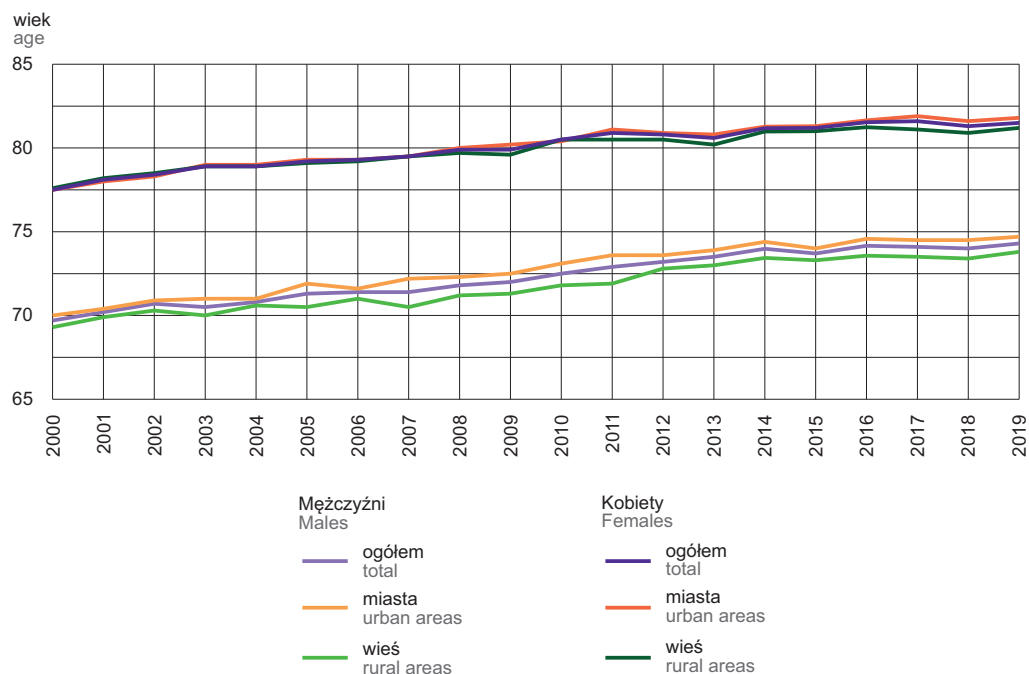
tys. osób
thousand persons

TABL. 11 (26). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females
OGÓŁEM	2010	180	98	82	85	41	44	95	57	38
TOTAL	2015	164	100	64	99	66	33	65	34	31
	2018	158	96	62	71	41	30	87	55	32
	2019	120	62	58	62	36	26	58	26	32
0–27 dni 0–27 days		83	48	35	41	27	14	42	21	21
0–6		67	37	30	30	18	12	37	19	18
w tym 0 of which 0		43	26	17	20	13	7	23	13	10
7–13		8	5	3	7	5	2	1	–	1
14–20		4	3	1	2	2	–	2	1	1
21–27		4	3	1	2	2	–	2	1	1
28–29 dni 28–29 days		2	–	2	–	–	–	2	–	2
1 miesiąc 1 month		11	3	8	7	1	6	4	2	2
2		6	3	3	4	3	1	2	–	2
3		6	3	3	6	3	3	–	–	–
4		4	2	2	–	–	–	4	2	2
5		3	2	1	2	2	–	1	–	1
6		2	–	2	1	–	1	1	–	1
7		–	–	–	–	–	–	–	–	–
8		–	–	–	–	–	–	–	–	–
9		1	–	1	–	–	–	1	–	1
10		2	1	1	1	–	1	1	1	–
11 miesięcy 11 months		–	–	–	–	–	–	–	–	–

WYKRES 12 (22). **PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA**
CHART 12 (22). LIFE EXPECTANCY

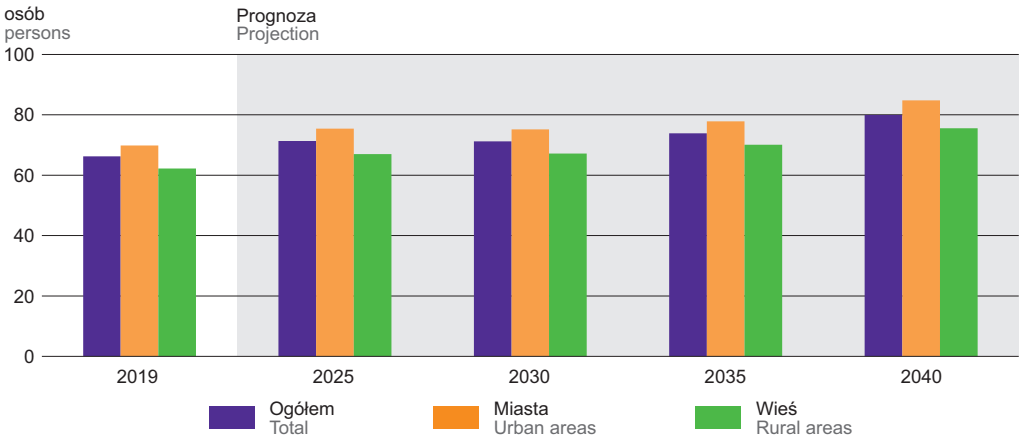
TABL. 12 (27). PROGNOZA LUDNOŚCI
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
O G Ō Ł E M w tys.	3490,4	3470,9	3434,7	3389,0	3339,6	3287,9	T O T A L in thousands
W wieku przedprodukcyjnym	644,8	593,2	560,8	534,7	521,5	514,7	Pre-working age
mężczyźni	331,9	305,4	288,7	275,3	268,5	265,0	males
kobiety	312,8	287,8	272,1	259,4	253,0	249,7	females
Miasta	308,2	274,8	252,5	235,0	225,0	218,3	Urban areas
mężczyźni	158,4	141,3	129,8	120,8	115,6	112,2	males
kobiety	149,7	133,5	122,7	114,2	109,3	106,1	females
Wieś	336,6	318,4	308,4	299,7	296,5	296,4	Rural areas
mężczyźni	173,5	164,1	158,9	154,4	152,8	152,8	males
kobiety	163,1	154,3	149,4	145,2	143,7	143,6	females
W wieku produkcyjnym	2037,3	2027,4	1975,2	1883,1	1757,4	1633,8	Working age
mężczyźni	1075,2	1072,1	1057,6	1021,6	964,1	896,0	males
kobiety	962,1	955,3	917,6	861,5	793,3	737,8	females
Miasta	1044,5	1017,0	969,3	899,7	812,8	731,0	Urban areas
mężczyźni	545,4	532,7	515,1	485,8	444,7	399,4	males
kobiety	499,1	484,3	454,3	413,9	368,0	331,5	females
Wieś	992,8	1010,4	1005,9	983,4	944,6	902,9	Rural areas
mężczyźni	529,8	539,4	542,5	535,8	519,3	496,6	males
kobiety	463,0	471,1	463,4	447,6	425,3	406,3	females
W wieku poprodukcyjnym	808,3	850,3	898,6	971,2	1060,8	1139,4	Post-working age
mężczyźni	291,8	311,5	325,1	354,3	398,8	450,3	males
kobiety	516,6	538,8	573,5	616,9	661,9	689,1	females
Miasta	479,7	490,0	502,1	527,8	563,0	590,3	Urban areas
mężczyźni	167,9	173,3	175,2	186,0	205,8	228,8	males
kobiety	311,7	316,7	326,9	341,8	357,2	361,6	females
Wieś	328,7	360,3	396,5	443,4	497,8	549,1	Rural areas
mężczyźni	123,8	138,2	149,9	168,3	193,0	221,5	males
kobiety	204,8	222,1	246,6	275,1	304,8	327,6	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	71,3	71,2	73,9	80,0	90,0	101,2	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	58,0	57,5	58,0	61,6	69,2	79,8	Males
Kobiety	86,2	86,5	92,1	101,7	115,3	127,2	Females

WYKRES 13 (23). LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 13 (23). NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
As of 31 December

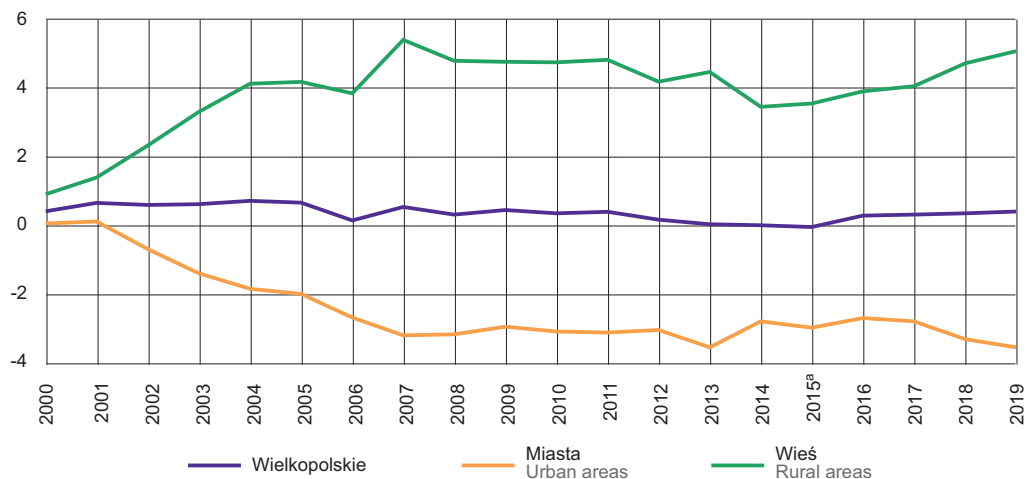
TABL. 13 (28). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT
RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odpiływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2010	43024	25651	16712	661	41751	17999	22658	1094	1273
TOTAL	2015	40347	23504	16843	.	39140	17236	21904	.	-101
	2018	46748	26855	18977	916	45466	19361	25350	755	1282
	2019	48996	27921	20063	1012	47536	20238	26543	755	1460
Miasta	2010	19186	9422	9278	486	25096	8746	15428	922	-5910
Urban areas	2015	17457	8308	9149	.	22169	7849	14320	.	-5643
	2018	19934	9072	10251	611	26164	8823	16819	522	-6230
	2019	20614	9163	10802	649	27274	9036	17700	538	-6660
Wieś	2010	23838	16229	7434	175	16655	9253	7230	172	7183
Rural areas	2015	22890	15196	7694	.	16971	9387	7584	.	5542
	2018	26814	17783	8726	305	19302	10538	8531	233	7512
	2019	28382	18758	9261	363	20262	11202	8843	217	8120
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2010	12,50	7,45	4,86	0,19	12,13	5,23	6,58	0,32	0,37
TOTAL	2015	11,61	6,77	4,85	.	11,27	4,96	6,31	.	-0,03
	2018	13,39	7,69	5,44	0,26	13,03	5,55	7,26	0,22	0,37
	2019	14,02	7,99	5,74	0,29	13,60	5,79	7,59	0,22	0,42
Miasta	2010	9,95	4,89	4,81	0,25	13,01	4,53	8,00	0,48	-3,06
Urban areas	2015	9,13	4,35	4,79	.	11,60	4,11	7,49	.	-2,95
	2018	10,49	4,78	5,40	0,32	13,77	4,64	8,85	0,27	-3,28
	2019	10,89	4,84	5,71	0,34	14,41	4,77	9,35	0,28	-3,52
Wieś	2010	15,76	10,73	4,91	0,12	11,01	6,12	4,78	0,11	4,75
Rural areas	2015	14,65	9,72	4,92	.	10,86	6,01	4,85	.	3,55
	2018	16,86	11,18	5,49	0,19	12,13	6,62	5,36	0,15	4,72
	2019	17,71	11,70	5,78	0,23	12,64	6,99	5,52	0,14	5,07

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

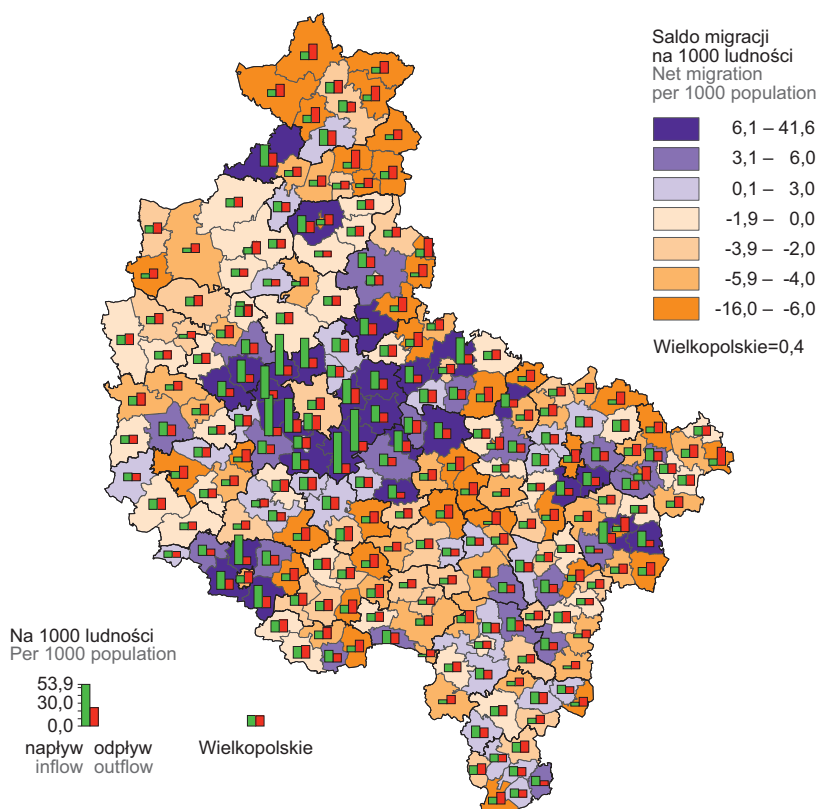
WYKRES 14 (24). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 14 (24). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**
PER 1000 POPULATION

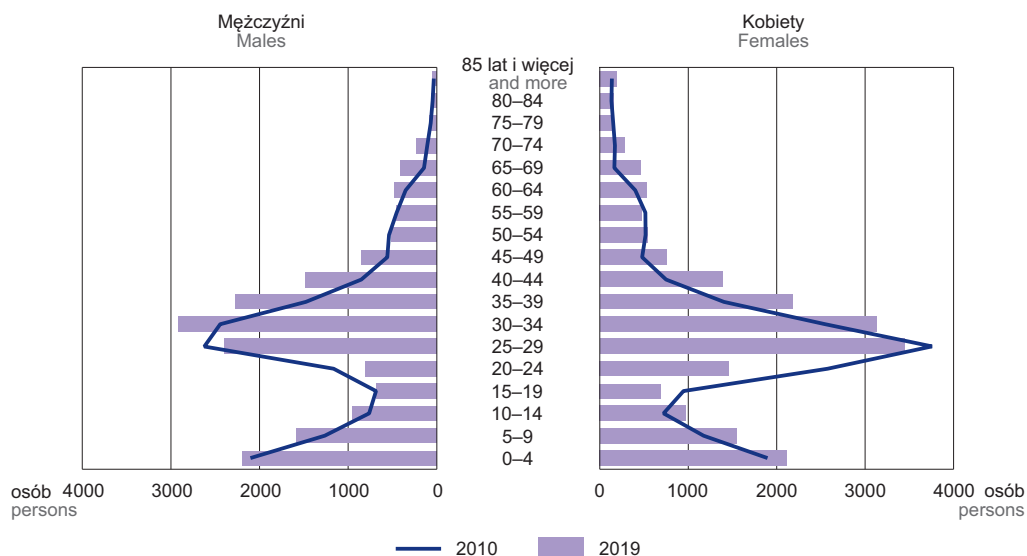
a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

MAPA 5 (14). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2019 R.**
MAP 5 (14). **INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2019**

WYKRES 15 (25). **MIGRACJE WEWNĄTRZWOJEWÓDZKIE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2010 I 2019 R.**
CHART 15 (25). **INTERVOIVODSHIP MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2010 AND 2019**

TABL. 14 (29). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
O G Ó Ł E M	2010	661	418	243	1094	470	624	-433	-52	-381
T O T A L	2014	551	303	248	1859	889	970	-1308	-586	-722
	2018	916	518	398	755	371	384	161	147	14
	2019	1012	563	449	755	352	403	257	211	46
0– 4 lata		328	173	155	18	11	7	310	162	148
5– 9		145	70	75	45	22	23	100	48	52
10–14		36	12	24	46	23	23	-10	-11	1
15–19		13	5	8	56	39	17	-43	-34	-9
20–24		18	9	9	59	30	29	-41	-21	-20
25–29		57	32	25	80	34	46	-23	-2	-21
30–34		93	60	33	112	51	61	-19	9	-28
35–39		77	47	30	119	54	65	-42	-7	-35
40–44		63	39	24	80	31	49	-17	8	-25
45–49		42	28	14	62	30	32	-20	-2	-18
50–54		26	16	10	22	4	18	4	12	-8
55–59		31	24	7	20	11	9	11	13	-2
60–64		33	17	16	21	6	15	12	11	1
65 lat i więcej and more		50	31	19	15	6	9	35	25	10

TABL. 15 (30). **REZYDENCJI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3422705	3450966	3473172	3479525	T O T A L
mężczyźni	1664937	1679280	1690834	1693988	males
kobiety	1757768	1771686	1782338	1785537	females
Miasta	1911144	1891214	1883226	1877319	Urban areas
w tym mężczyźni	910202	900253	896437	893662	of which males
Wieś	1511561	1559752	1589946	1602206	Rural areas
w tym mężczyźni	754735	779027	794397	800326	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usual residence population (residents) – comprise the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 16 (31). **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyzna- wcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki: Catholic Church:									
Kościół Rzymskokatolicki ^c	950	960	965	965	2254	2247	2227	2213	2850928
Kościół Greckokatolicki ^d	.	56	60	59	.	30	32	31	25000
Starokatolickie: Old Catholic:									
Kościół Polskokatolicki w RP ^e	3	3	2	2	3	3	2	2	2451
Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP	.	–	.	–	.	1	.	1	20
Prawosławne: Orthodox:									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{ef}	12	12	12	12	16	16	16	16	27500
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:									
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^{eg}	.	18	8	18	.	15	7	15	2398
Kościół Zielonoświątkowy	12	14	16	16	17	22	22	20	1611
Nowoapostolski Kościół w Polsce	6	6	6	5	5	11	11	12	697
Kościół Boży w Chrystusie	6	7	7	7	11	17	17	15	616
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	7	8	12	12	6	37	8	7	481
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^e	2	2	3	3	3	3	2	2	319
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	2	.	2	3	4	.	5	6	260
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	7	7	7	7	4	4	5	4	241
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^e	1	1	1	1	–	1	1	1	158
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan	–	1	.	1	–	–	.	–	112
Kościół Wolnych Chrześcijan	3	2	2	2	3	3	3	3	58
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:									
Świadkowie Jehowy w Polsce	142	112	111	109	–	–	754	755	9609 ^h
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	10	.	9	9	73	.	64	64	277
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	2	4	4	4	8	16	19	17	93
Islamskie: Muslim:									
Liga Muzułmańska w RP	1	.	1	1	1	.	1	1	4400
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt	.	.	–	–	.	.	–	–	200 ⁱ
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:									
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamt-sang	1	1	1	1	1	1	–	–	147
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	–	2	2	2	–	10	11	13	74
Inne: Others:									
Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy „Słowiańska Wiara”	.	.	.	1	.	.	.	2	63
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	.	1	1	1	.	4	4	50
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	–	–	–	–	5	5	3	2	40

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: poznańskiej, kaliskiej i gnieźnieńskiej; wierni – ochrzczeni. d Dane dotyczą diecezji wrocławsko-gdańskiej. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. g W latach 2015 i 2019 dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej. h Głosiciele. i Szacowana liczba szytów.

a Important in the voivodship; listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese: poznańska, kaliska i gnieźnieńska; adherents – baptised person. d Data concern wrocławsko-gdańska diocese. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data concern łódzko-poznańska diocese. g In 2015 and 2019 data concern pomorsko-wielkopolska diocese. h Proclaimers. i Estimated number of Shiites.

Dział V. Rynek pracy Chapter V. Labour market

TABL. 1 (32). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
– NA PODSTAWIE BAEL

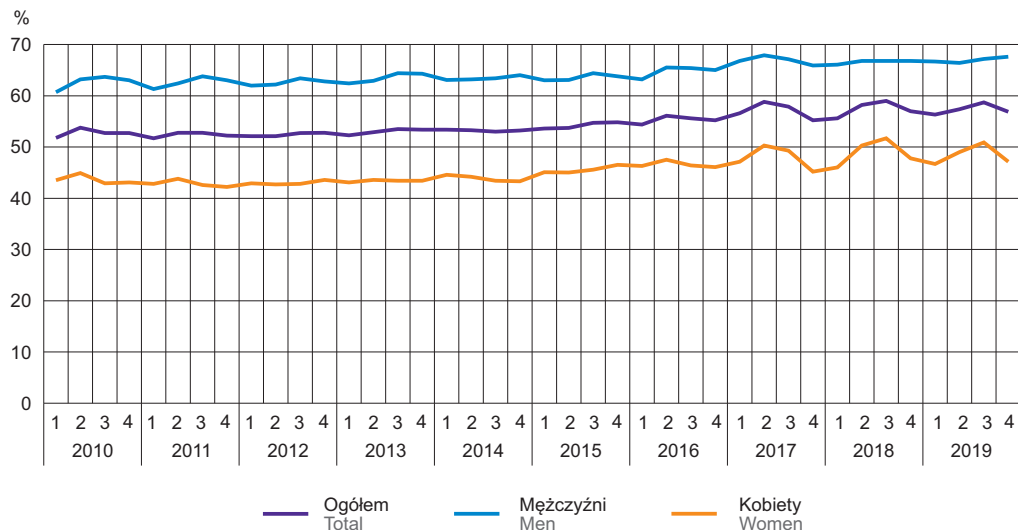
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019					SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters				
					1	2	3	4	
LUDNOŚĆ w tys.	2551	2406	2800	2795	2795	2795	2795	2796	POPULATION in thousands
Mężczyźni	1226	1155	1345	1342	1342	1342	1342	1342	Men
Kobiety	1325	1250	1455	1453	1453	1453	1453	1453	Women
Aktywni zawodowo	1475	1385	1645	1645	1625	1653	1671	1630	Economically active persons
mężczyźni	833	774	915	919	915	918	918	925	men
kobiety	642	610	730	726	710	736	753	706	women
Pracujący	1346	1304	1609	1602	1574	1603	1641	1592	Employed persons
mężczyźni	768	735	896	899	895	891	902	907	men
kobiety	578	569	712	704	679	712	739	685	women
Bezrobotni ^a	129	81	36	43	51	51	30	39	Unemployed persons ^a
mężczyźni	64	40	19	20	20	27	16	18	men
kobiety	65	41	17	22	30	24	14	21	women
Bierni zawodowo	1076	1021	1155	1150	1171	1141	1125	1165	Economically inactive persons
Mężczyźni	394	381	430	423	427	424	425	418	Men
Kobiety	682	640	725	727	743	717	700	748	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	57,8	57,6	58,8	58,9	58,1	59,1	59,8	58,3	ACTIVITY RATE in %
Mężczyźni	67,9	67,0	68,0	68,5	68,2	68,4	68,4	68,9	Men
Kobiety	48,5	48,8	50,2	50,0	48,9	50,7	51,8	48,6	Women
STOPA BEZROBOCIA w %	8,7	5,8	2,2	2,6	3,1	3,1	1,8	2,4	UNEMPLOYMENT RATE in %
Mężczyźni	7,7	5,2	2,1	2,2	2,2	2,9	1,7	1,9	Men
Kobiety	10,1	6,7	2,3	3,0	4,2	3,3	1,9	3,0	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (26). **WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
CHART 1 (26). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15 YEARS AND MORE

TABL. 2 (33). PRACUJĄCY^a
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M T O T A L	1327822	1448408	1563824	1583042	725479
sektor publiczny public sector	261766	248417	249667	250412	169282
sektor prywatny private sector	1066056	1199991	1314157	1332630	556197
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b Agriculture, forestry and fishing ^b	212920	214308	213083	211797	97700
Przemysł Industry	330561	360584	392066	395484	134798
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	299513	333528	363885	367218	128577
Budownictwo Construction	92051	89833	103415	106687	12070
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a	227378	244388	262425	263458	136183
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	69876	84445	101164	105161	24302
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a	19604	21161	23801	24825	15134
Informacja i komunikacja Information and communication	17670	24614	29057	29583	9358
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	25538	26620	26007	26217	16841
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities	15598	17655	19664	18718	9838
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	44076	56089	62185	64124	33330
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities	35419	49808	56500	58250	27260
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	48883	50365	50656	51084	34374
Edukacja Education	98486	105135	110053	112608	88683
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	60053	67082	72649	72374	58020
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	11229	11374	12309	12757	7525
Pozostała działalność usługowa Other service activities	18480	24947	28790	29915	20063

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 3 (34). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	956847	1040466	1152603	1187893	1012082	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	24929	24301	24094	23729	13123	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	314837	329984	357609	365290	341604	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	283886	302970	330960	338130	315834	of which manufacturing
Budownictwo	68639	58377	62941	65862	38848	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	197323	243538	281908	294171	245559	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	41145	54288	78176	83818	70596	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	12237	11471	13059	13976	7802	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	10075	13659	16505	17849	14126	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16165	14870	12971	12718	10438	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	10548	11471	11358	10987	7542	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	25898	31177	33131	34734	20953	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	23448	32575	38562	39241	33590	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	48807	46746	45546	45738	45737	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	93919	97385	101475	104353	102776	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51352	50990	53801	53151	47820	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9160	8610	9082	9628	8868	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	8365	11027	12385	12647	2700	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

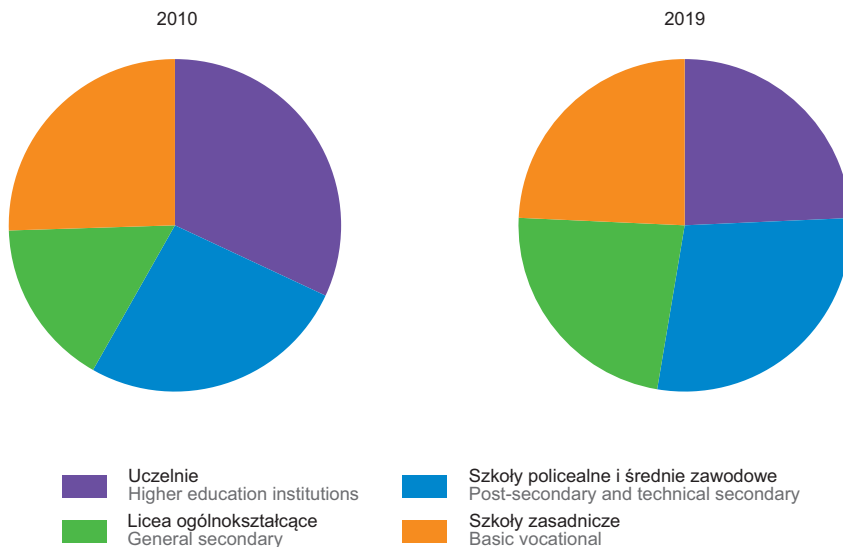
TABL. 4 (35). PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczyn- nik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczyn- nik zwolnień w % Termination rate in %
		ogółem total	w tym kobiety of which women		ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M	2010	151210	63728	19,4	147816	63077	18,9
T O T A L	2015	201454	92443	23,8	172743	75457	20,3
	2018	266816	123852	27,6	242548	112817	24,8
	2019	255027	122200	25,6	229258	106003	22,9
sektor publiczny public sector		25424	17578	11,7	23327	15535	10,6
sektor prywatny private sector		229603	104622	29,5	205931	90468	26,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2118	602	17,3	2288	648	18,8
Przemysł Industry		69889	25598	20,2	65969	23354	19,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		66477	24757	20,8	62628	22632	19,6
Budownictwo Construction		12146	1365	32,1	10417	853	27,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A		78127	49662	32,2	68508	42324	27,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		31284	7305	44,7	25965	5526	37,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^A Accommodation and catering ^A		2773	1728	38,9	2429	1519	33,8
Informacja i komunikacja Information and communication		3968	1687	29,4	2864	1172	21,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		1929	1380	18,5	1915	1400	18,3
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities		1295	528	17,7	1138	513	15,7
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna Professional, scientific and technical activities		5631	3318	27,9	4384	2452	21,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities		20742	9252	66,0	20611	8875	65,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		5842	4242	12,2	5510	3789	11,4
Edukacja Education		10916	8940	11,8	9277	7324	10,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		6712	5667	14,4	6364	5351	13,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		1145	629	14,1	1115	622	13,6
Pozostałe sekcje Other sections		510	297	19,6	504	281	19,3

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

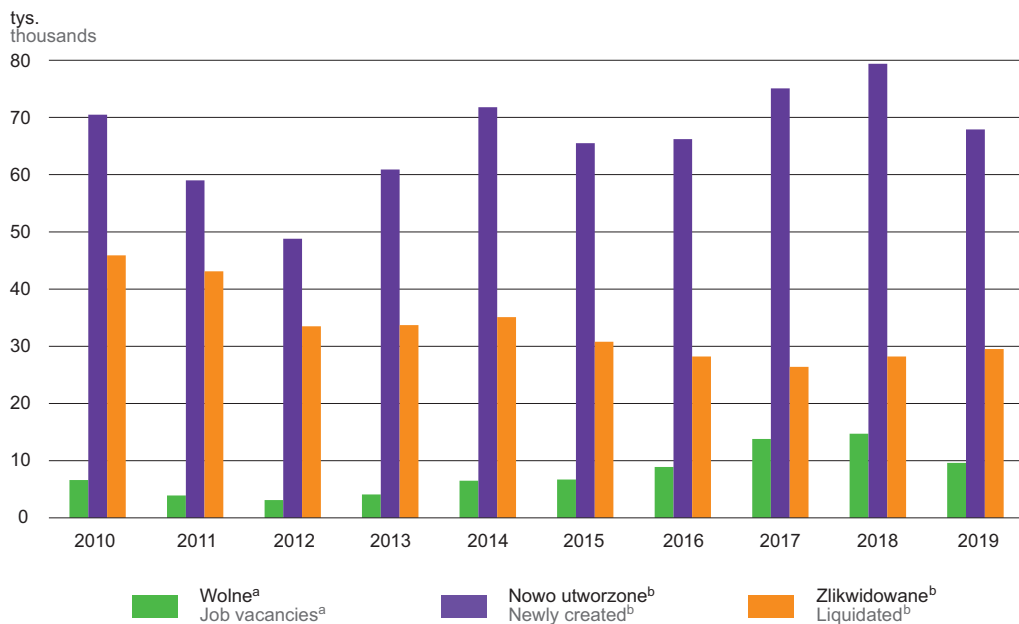
WYKRES 2 (27). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY – WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a**
 CHART 2 (27). **GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME – BY TYPE OF SCHOOL THEY GRADUATED FROM^a**

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 3 (28). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE**
 CHART 3 (28). **JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS**

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.
 a As of 31 December. b During the year.

TABL. 5 (36). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	135172	93311	50867	46313	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	75711	53807	31452	27986	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	22950	11745	5150	4653	previously not employed
absolwenci ^a	10771	5027	2114	2093	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	31263	25233	13541	12032	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6801	6651	2631	2330	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	54048	45801	21825	18111	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	23087	15155	9794	9081	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	16023	11791	10172	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	7186	7249	4072	3930	disabled persons

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

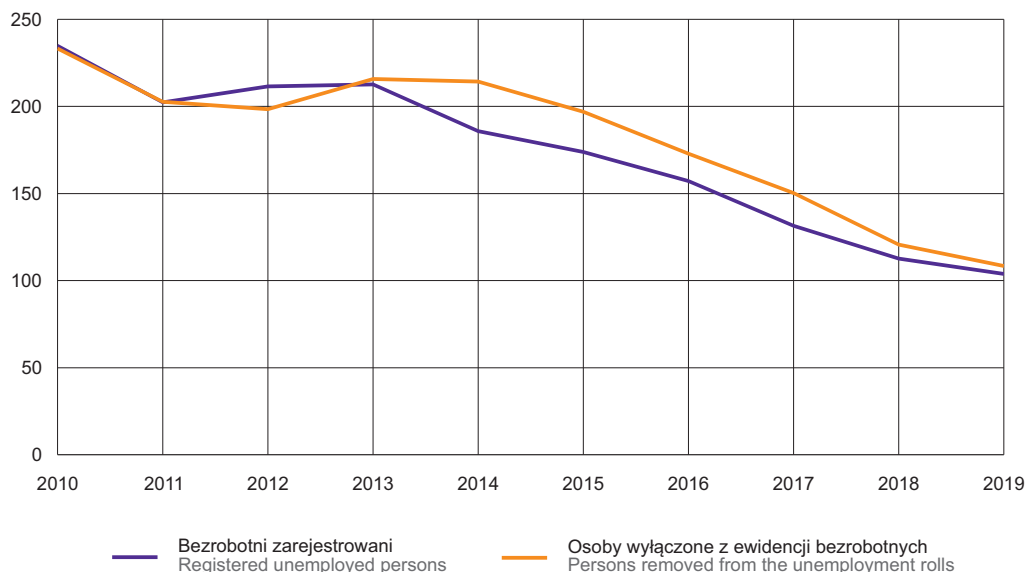
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 4 (29). NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH
CHART 4 (29). INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED

tys. osób
thousand persons

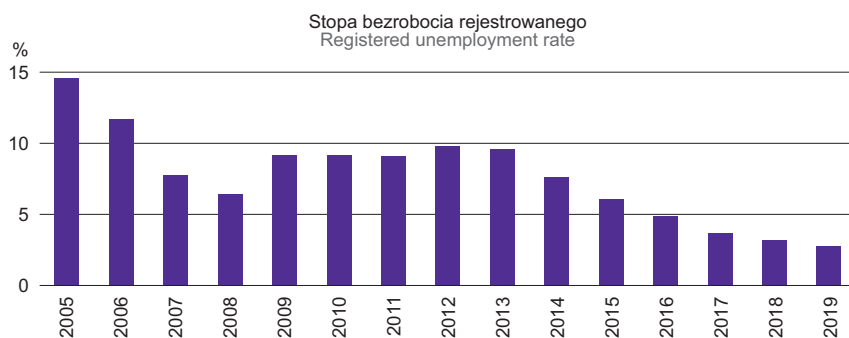
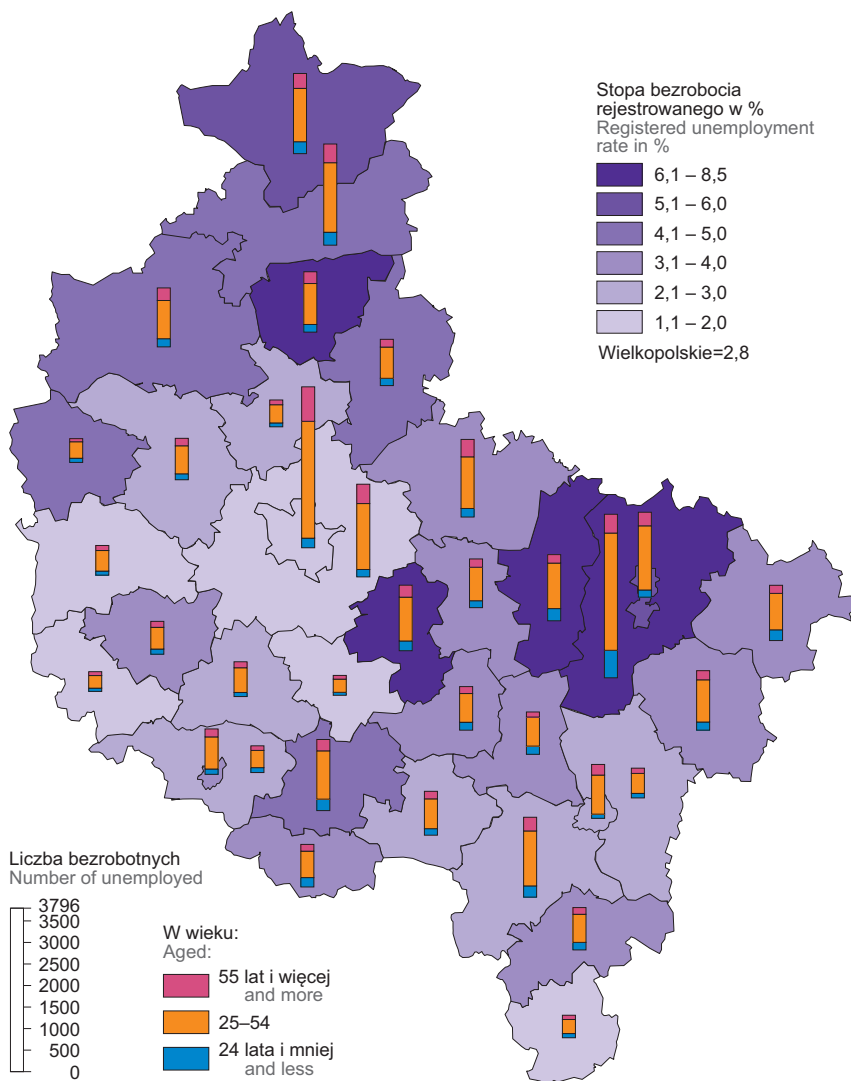

MAPA 1 (15). BEZROBOCIE REJESTROWANE W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (15). REGISTERED UNEMPLOYMENT IN 2019

As of 31 December

WYKRES 5 (30). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I WYKSZTAŁCENIA**

CHART 5 (30). **REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT**

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 6 (37). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	1654	2169	1668	1592	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	942	1140	908	901	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3780	1495	825	615	Undertook employment in public works
w tym kobiety	1294	595	387	296	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	33927	22841	12864	10741	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	20586	14099	7653	6109	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	2516	1759	825	743	Started a social useful works
w tym kobiety	1528	1093	485	435	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	76688	121866	103785	92314	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	61	21	13	14	Unemployed persons per 1 job offers^b

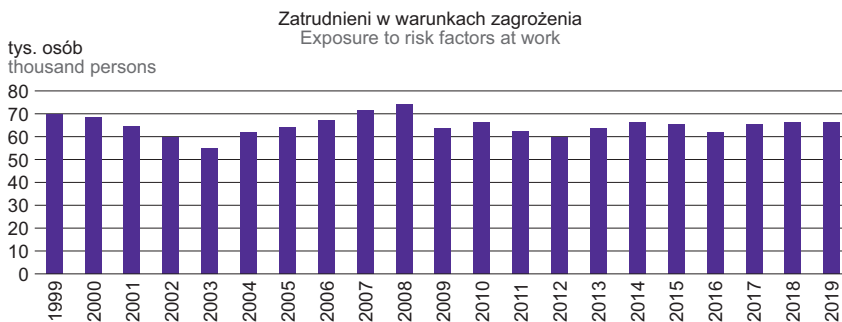
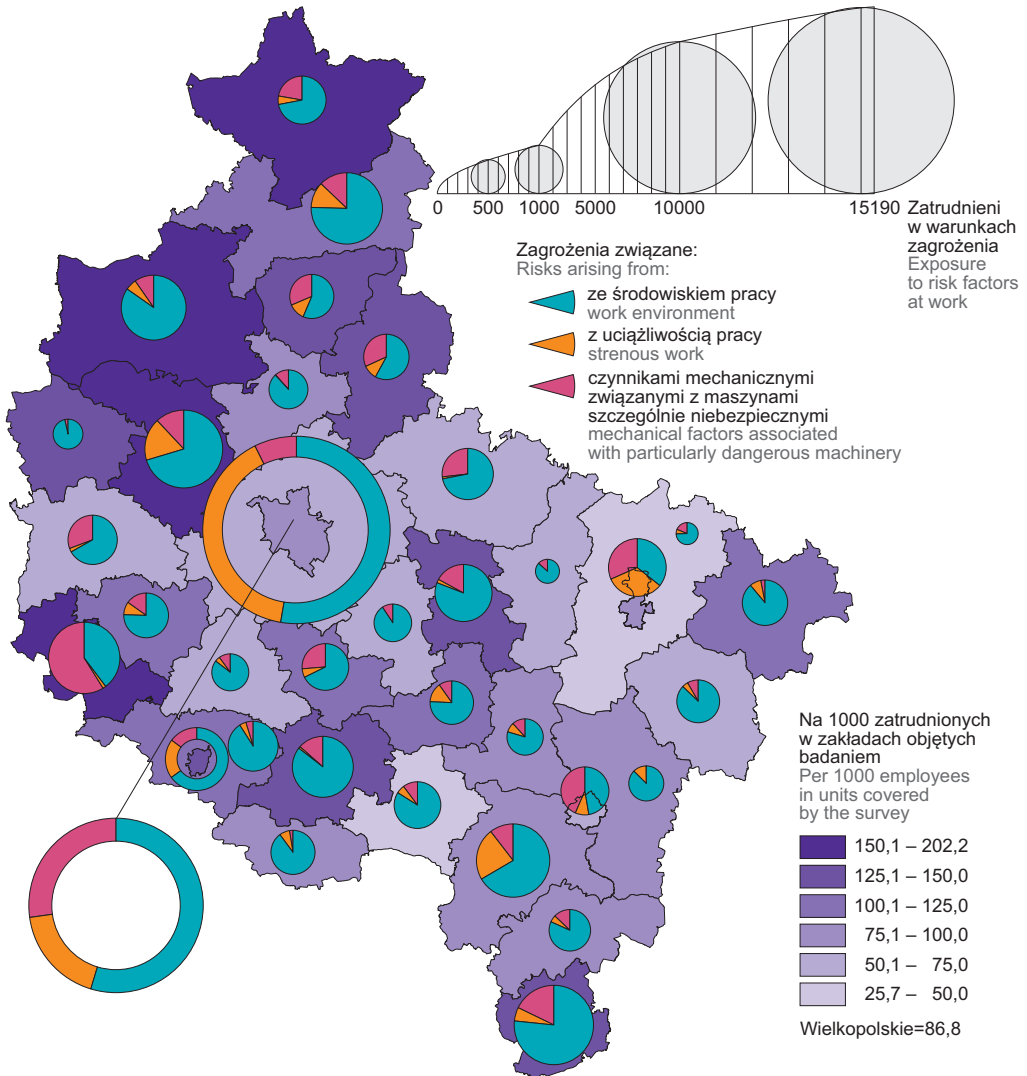
a W ciągu roku. b Stan w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year. b As of 31 December.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 2 (16). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a W 2019 R.**
 MAP 2 (16). **EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK^a IN 2019**

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
^a Employees listed only once by predominant factor.

TABL. 7 (38). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdol- ni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION
			śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
O G Ó Ł E M	2010	11054	40	64	10950	148	4064	5899	T O T A L
	2015	10914	41	62	10811	208	4478	5700	
	2018	10682	22	71	10589	210	4584	5313	
	2019	10040	21	57	9962	117	4506	5283	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		214	1	2	211	3	68	140	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		4787	8	34	4745	35	2088	2610	Industry
górnictwo i wydobywanie		61	1	–	60	1	13	46	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		4442	7	32	4403	34	1948	2409	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^b		47	–	–	47	–	19	28	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^b		237	–	2	235	–	108	127	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo		475	2	6	467	3	160	306	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^b		1224	2	5	1217	19	582	602	Trade; repair of motor vehicles ^b
Transport i gospodarka maga- zynowa		941	3	7	931	12	398	515	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^b		114	1	–	113	1	66	45	Accommodation and catering ^b
Informacja i komunikacja		39	–	–	39	1	20	18	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		67	–	–	67	–	34	32	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^b		78	–	–	78	–	35	41	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		85	–	1	84	–	50	34	Professional, scientific and tech- nical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^b		347	1	2	344	4	153	187	Administrative and support servi- ce activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		255	–	–	255	6	132	111	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja		410	–	–	410	9	213	182	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		894	2	–	892	23	454	407	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		53	1	–	52	1	22	28	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		57	–	–	57	–	31	25	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

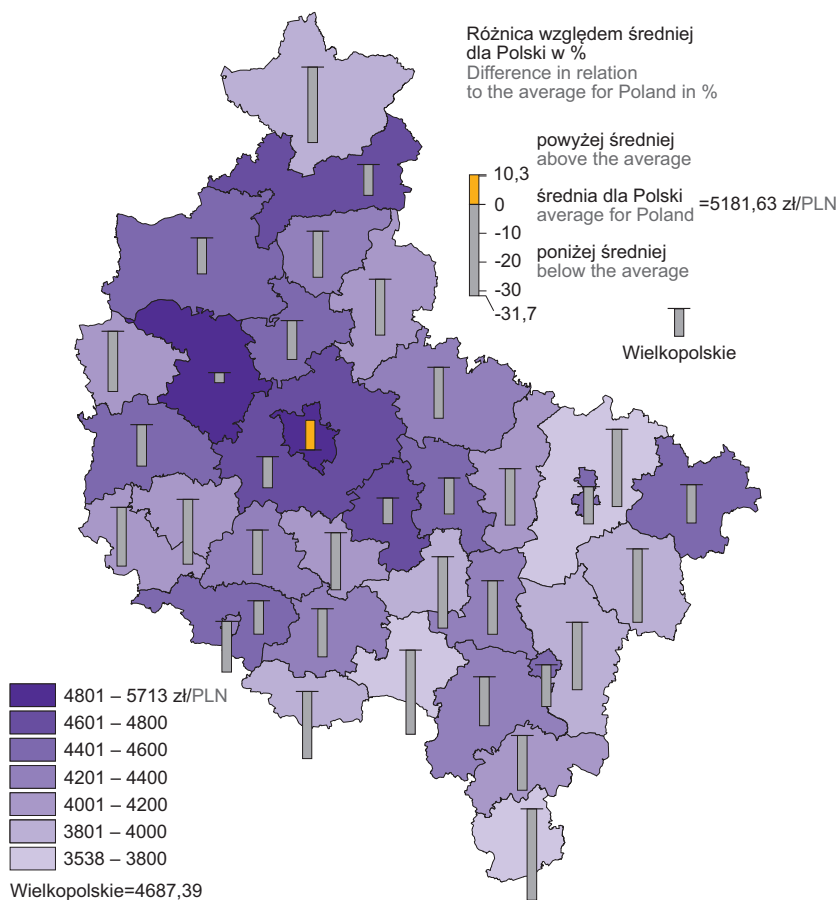
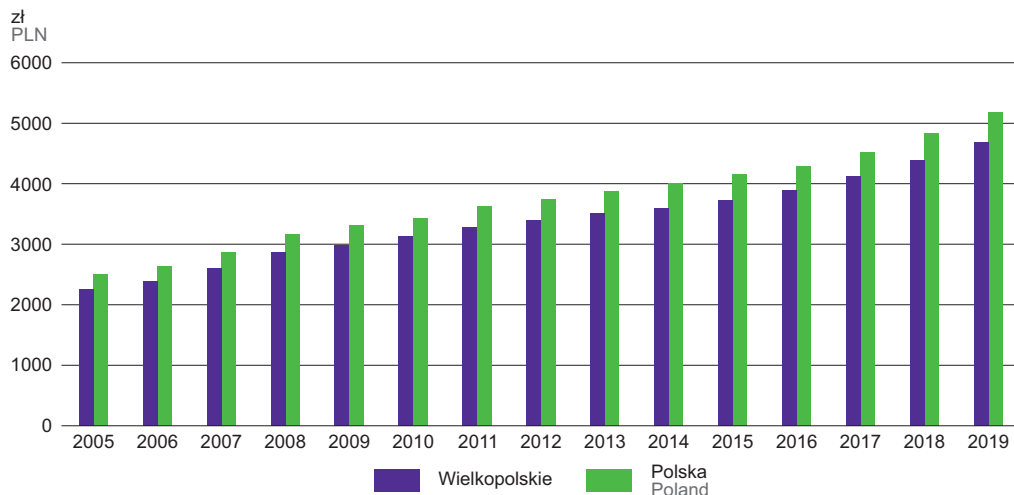
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (39). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
					w zł in PLN	
O G Ó Ł E M	2947,27	3543,24	4201,16	4499,63	4687,39	T O T A L
sektor publiczny	3648,60	4299,56	4920,94	5299,49	5299,49	public sector
sektor prywatny	2706,59	3331,63	4026,62	4311,62	4513,64	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2990,25	3996,07	4713,49	5021,22	5163,83	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3029,26	3722,24	4486,97	4757,28	4862,75	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2867,17	3635,28	4415,75	4691,29	4796,38	of which manufacturing
Budownictwo	2495,47	2943,05	3541,07	3842,90	4425,98	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2524,39	3059,75	3690,04	4002,60	4145,31	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2528,85	2948,21	3632,38	4000,35	4184,41	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1838,93	2227,59	2717,02	2924,83	3124,36	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4132,39	5354,80	6927,92	7220,07	7594,93	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4451,69	5356,53	5930,40	6083,81	6518,84	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3375,86	3948,07	4465,98	4619,72	4941,13	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3317,81	3906,16	4877,99	5212,26	5950,34	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1970,09	2778,04	3442,69	3652,21	3673,69	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3995,07	4627,01	5408,19	5849,19	5849,19	Public administration and defence; ompulsory social security
Edukacja	3377,20	4086,59	4450,28	4793,37	4815,06	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3102,43	3499,65	4338,55	4748,43	4889,28	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2803,86	3332,36	3967,12	4191,80	4271,73	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2055,62	2794,02	3374,75	3449,04	3974,15	Other service activities

MAPA 1 (17). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2019 R.MAP 1 (17). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2019WYKRES 1 (31). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^aCHART 1 (31). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Świadczenia społeczne
Social benefits
TABL. 2 (40). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	766825	744822	779430	788403	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	640582	627805	662057	673433	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	391631	405435	463430	480750	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	132022	105915	84413	79148	disability pensions
renty rodzinne	116929	116455	114215	113535	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	126243	117017	117373	114970	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (41). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	13073,6	15933,9	18297,4	19476,1	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	11640,0	14295,1	16598,3	17728,0	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1514,25	1897,51	2089,24	2193,73	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	7779,6	9925,6	12294,9	13309,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1655,39	2040,13	2210,86	2307,03	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	1885,2	1938,3	1722,6	1718,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1189,98	1525,02	1700,60	1809,73	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	1975,2	2431,2	2580,8	2699,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1407,67	1739,75	1883,00	1981,69	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	1433,6	1638,7	1699,1	1748,2	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	946,32	1167,02	1206,31	1267,11	Average monthly retirement and other pension in PLN

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działów, ust. 1 na str. 180.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see notes to chapters, item 1 on page 180.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (42). **ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”**
CHILD-RAISING BENEFITS „FAMILY 500+”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze: przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	252,9	238,9	240,7 ^a	Child-raising benefit: average monthly number of families receiving benefit in thousands
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	379,8	358,8	358,6 ^b 607,4	average monthly number of children to which families receive benefits in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	2321684,5	2192936,5	3024281,6	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	3970	3857	3818	Child-raising supplement: average monthly number of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	23385	23268	22930	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	72	74	220	Lump sum supplement: average monthly number of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	472	442	427	benefit payments in thousand PLN
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pozostałe placówki otrzymują dodatek	.	.	615 ^c	Supplement equal child-raising benefit: average monthly number of children to which others centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	.	.	2212	benefit payments in thousand PLN

a, b Dane dotyczą okresu: a – od 1 stycznia do 30 czerwca. Od 1 lipca 2019 r. nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze, b – w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia; patrz uwagi do działów, ust. 8 na str. 180–181. c Dane dotyczą okresu od 1 lipca do 31 grudnia.

Uwaga. W 2019 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 98056 rodzin.

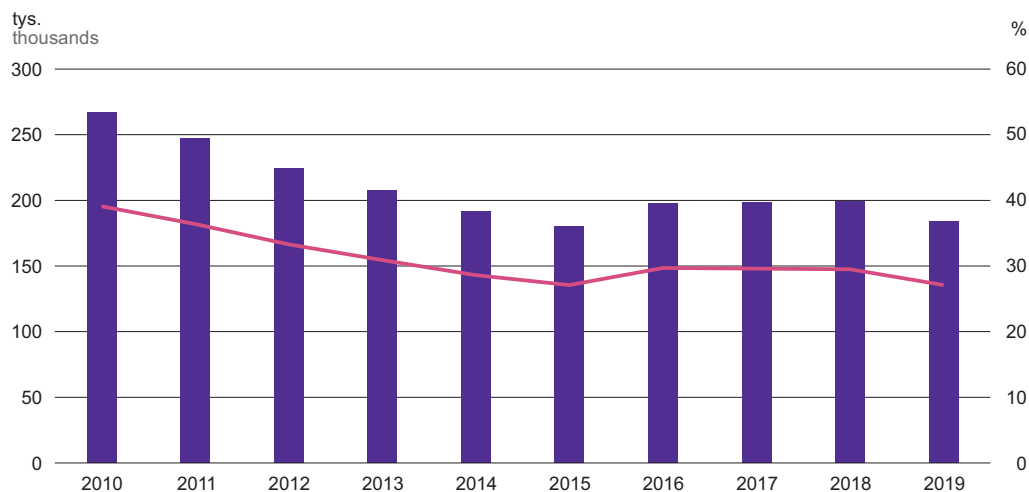
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a, b Data concern the period: a – from 1 January to 30 June. Since 1 July 2019 information of the number of families receiving the child-raising benefit is not collected, b – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December; see notes to chapters, item 8 on page 180–181. c Data concern the period from 1 July to 31 December.

Note. In 2019, 98056 families had the Large Family Card.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 2 (32). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**
CHART 2 (32). **BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS**

Liczba dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (w tysiącach)

Number of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances (in thousands)

Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny

w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (w %)

Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age (in %)

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Gospodarstwa domowe Households

TABL. 1 (43). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE W TYS. HOUSEHOLDS IN THOUSANDS								
O G Ó Ł E M	1229,9	1291,7	1337,6	1307,7	1255,0	1224,8	1209,4	T O T A L
Miasta	765,4	795,8	806,0	772,0	718,2	684,3	666,7	Urban areas
Wieś	464,5	496,0	531,6	535,7	536,8	540,5	542,7	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN A HOUSEHOLD								
O G Ó Ł E M	2,82	2,69	2,58	2,61	2,68	2,71	2,70	T O T A L
Miasta	2,43	2,28	2,19	2,21	2,30	2,32	2,29	Urban areas
Wieś	3,47	3,33	3,17	3,18	3,20	3,20	3,21	Rural areas

Budżety gospodarstw domowych Households budgets

TABL. 2 (44). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

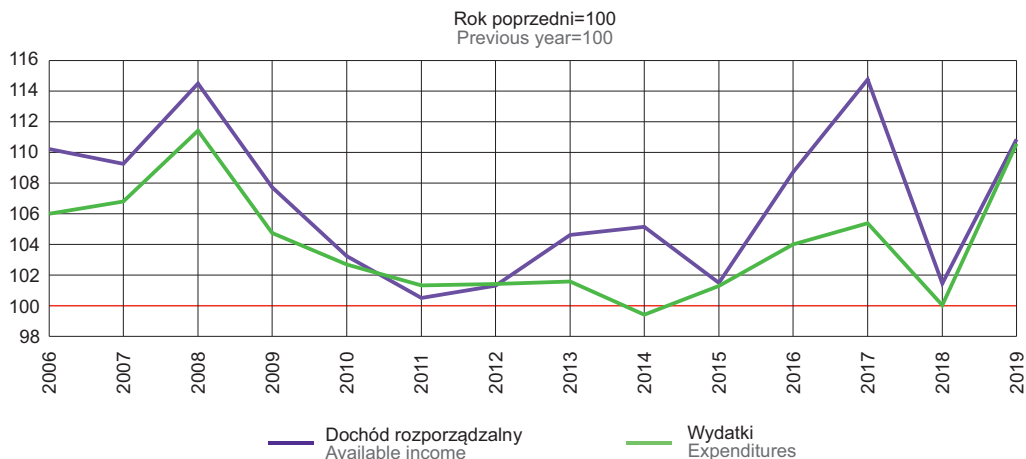
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	3143	3087	3085	3068	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,14	2,96	2,86	2,79	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,26	1,22	1,20	1,17	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,87	0,79	1,25	0,89	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,74	0,69	0,75	0,78	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,95	0,86	0,36	0,67	dependents ^a

a W 2018 r. bez dzieci w wieku 15–18 lat pobierających świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, a w 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

a In 2018 without children aged 15–18 years receiving the child-raising benefit „Family 500+”, and in 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit „Family 500+”.

WYKRES 1 (33). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 1 (33). **AVERAGE MONTHLY INCOMES AND EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

TABL. 3 (45). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

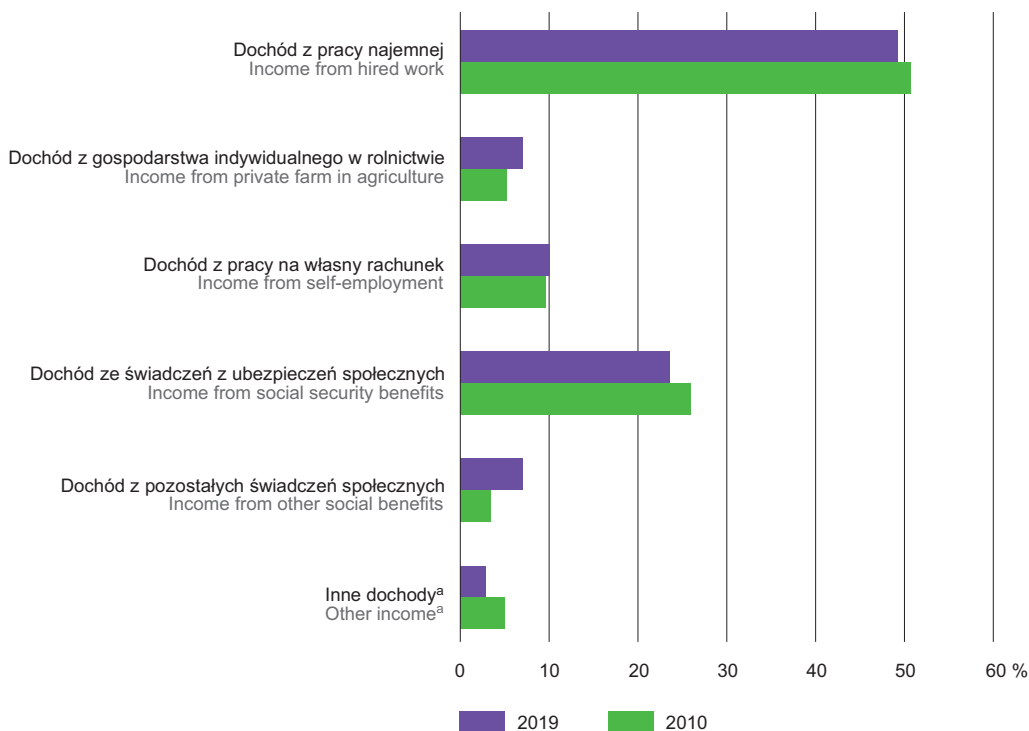
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1132,89	1287,79	1629,98	1806,98	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1097,87	1259,24	1596,03	1770,00	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	574,70	694,46	839,31	889,97	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	59,82	68,18 ^a	113,74 ^b	125,74 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	108,78	113,13	137,14	182,58 ^d	from self-employment
ze świadczeń społecznych	332,45	361,48	490,14	554,04	from social benefits

a–d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 23,87%, b – 15,90%, c – 14,16%, d – 10,32%.

a–d Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 23.87%, b – 15.90%, c – 14.16%, d – 10.32%.

WYKRES 2 (34). **STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 2 (34). **STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA
IN HOUSEHOLDS**

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.

a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 4 (46). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

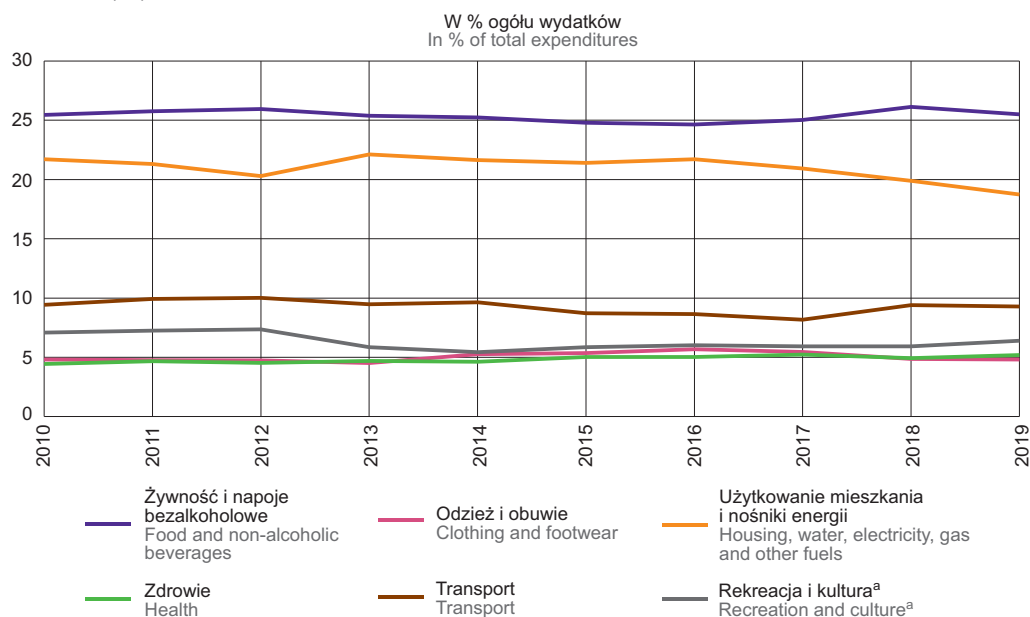
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	912,54	959,20	1051,66	1162,82	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	877,53	930,66	1017,71	1125,84	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	232,36	237,80	274,82	296,59	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	23,65	21,58	24,98	26,61	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	43,88	51,41	50,99	56,03	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	198,04	205,33	209,25	217,89	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	40,99	42,00	49,29	57,96	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	40,46	48,08	51,80	60,41	health
w tym wyroby farmaceutyczne	26,25	30,99	34,58	36,82	of which pharmaceutical products
transport	86,01	83,71	98,80	107,96	transport
łączność ^c	42,31	52,93	49,27	53,77	communication ^c
rekreacja i kultura	64,53	56,14	62,23	74,50	recreation and culture
edukacja ^d	12,00	9,47 ^e	11,24	14,35	education ^d
restauracje i hotele	17,13	36,77	52,51	62,85	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	51,38	56,95	56,94	73,37	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	24,84	28,60	32,39	37,11	of which personal care

a-d Łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, c – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), d – wychowaniem przedszkolnym. e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 10,65%.

a-d, Including: a – expenditures on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditures, c – expenditures for Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), d – pre-school education. e Relative error of estimates exceeds 10% and equals 10.65%.

WYKRES 3 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 3 (35). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe.

a Since 2013 excluding expenditures for Internet services.

TABL. 5 (47). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

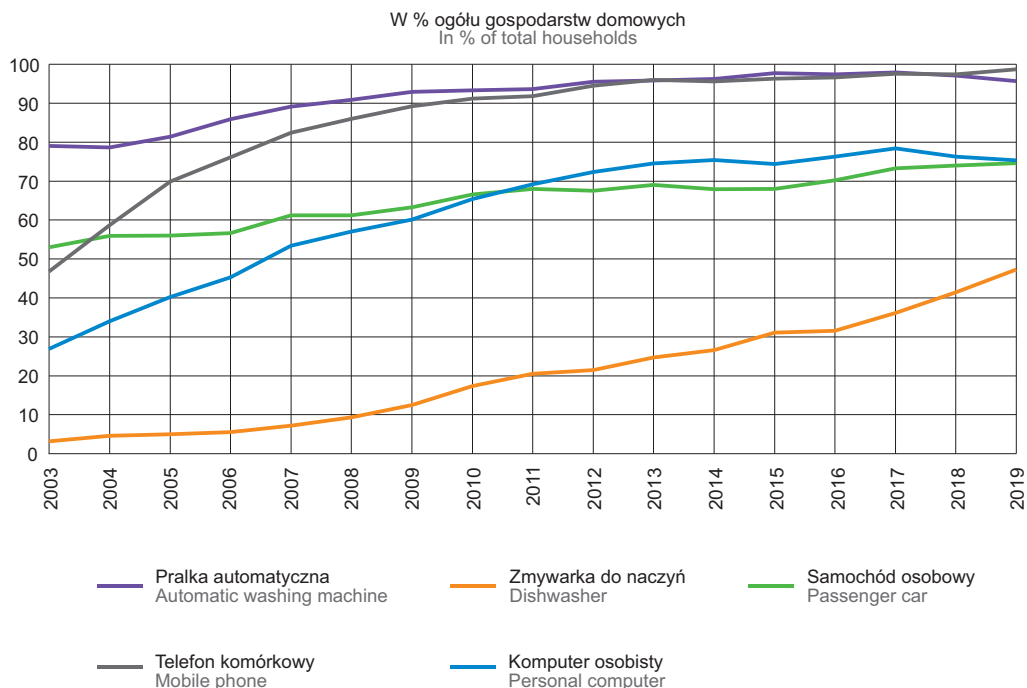
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych				
	in % of total households				
Pralka automatyczna	93,3	97,7	97,1	95,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	17,4	31,1	41,4	47,3	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	.	9,6	9,4	14,9	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	61,4	69,1	73,0	70,7	Microwave oven
Samochód osobowy	66,6	68,0	74,0	74,6	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	.	7,8	5,1	5,1	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	.	70,4	70,5	72,9	Bicycle (excluding children's)
Telefon komórkowy	91,2	96,3	97,4	98,7	Mobile phone
Smartfon	.	47,6	68,5	73,3	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	.	75,8	75,7	69,7	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,4	97,4	96,9	96,6	Television set
Zestaw kina domowego	19,7	13,1	11,6	12,5	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	72,1	71,5	68,2	66,1	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	65,4	74,4	76,3	75,3	Personal computer
Laptop, tablet	.	61,1	70,4	68,4	Laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	.	.	77,6	81,6	Device with access to the Internet ^c
Drukarka	43,6	33,7	35,8	35,2	Printer
Drukarka wielofunkcyjna	.	25,8	26,1	27,0	Multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (36). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 4 (36). **HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS**

**TABL. 6 (48). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRZYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA
IN HOUSEHOLDS

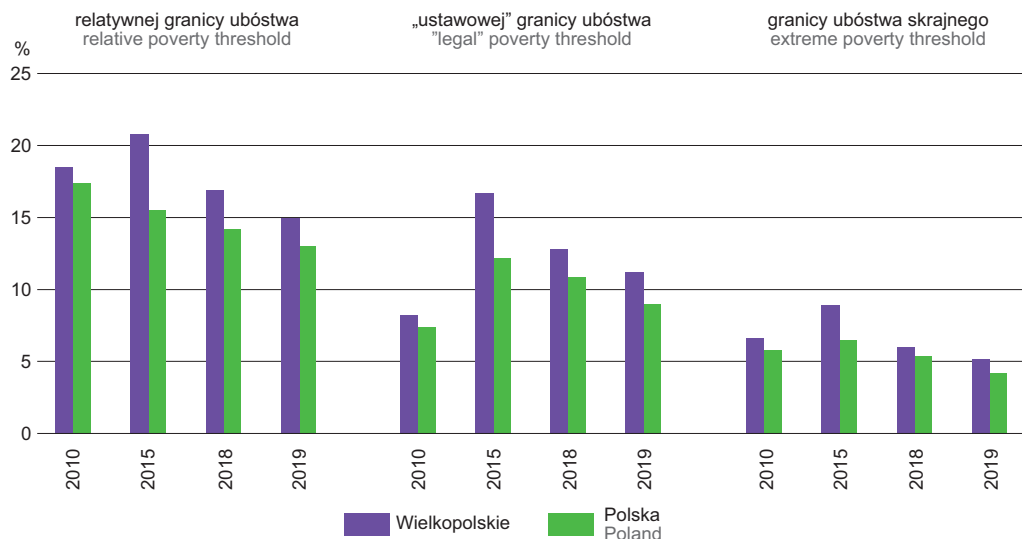
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	6,88	5,81	5,30	5,22	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	4,87	3,87	3,32	3,14	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,39	4,75	4,92	4,81	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	2,99	2,72	2,80	2,72	raw meat
w tym drób	1,50	1,35	1,41	1,44	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	2,29	1,84	1,90	1,89	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,41	0,30	0,24	0,27	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,11	2,72	2,55	2,49	Milk ^f in l
Jogurty w kg	0,56	0,52	0,53	0,56	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,87	0,79	0,83	0,87	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	11,63	9,24	9,00	8,72	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,41	1,18	1,10	1,09	Oils and fats in kg
w tym masło	0,36	0,31	0,33	0,35	of which butter
Owoce ^h w kg	3,20	3,07	3,34	3,51	Fruit ^h in kg
Warzywa w kg	9,07	7,18	6,78	6,82	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	4,40	2,96	2,62	2,50	of which potatoes
Cukier w kg	1,24	1,03	0,88	0,77	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,28	0,24	0,23	0,23	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	3,15	3,56	4,80	4,92	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,11	0,93	0,97	1,07	Fruit and vegetable juices in l

a, b, g Od 2013 r. bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, g – serków słodkich. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”), d, h łącznie z: d – wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych; od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku.

a, b, g, Since 2013 excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, g – sweet cottage cheese. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”), d, h Including: d – ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations, h – seeds and edible kernel. e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products; since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk.

WYKRES 5 (37). WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CHART 5 (37). POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS

Udział osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej:
Share of persons in households with expenditures below:

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

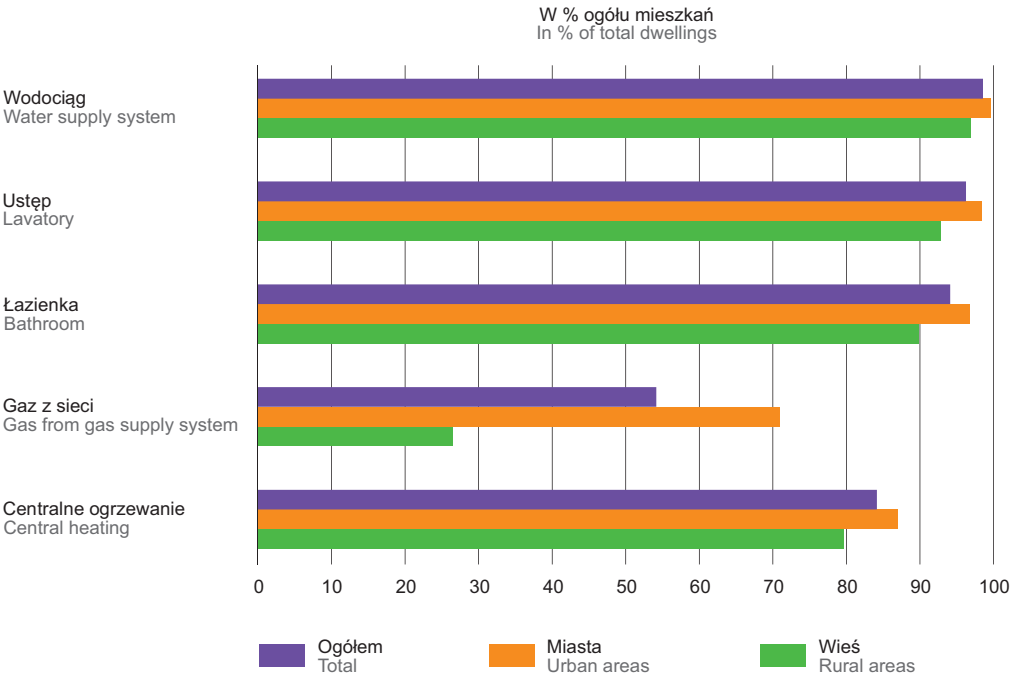
TABL. 7 (49). ZASOBY MIESZKANIOWE^a
Stan w dniu 31 grudnia
DWELLING STOCKS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	1111,9	1178,1	1230,5	1251,7	779,7	472,0	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	4495,4	4775,3	4985,1	5069,7	2926,3	2143,4	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa miesz- kań w tys. m ²	88424,9	95339,2	100282,5	102185,7	54978,9	47206,7	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	4,04	4,05	4,05	4,05	3,75	4,54	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	79,5	80,9	81,5	81,6	70,5	100,0	per dwelling
na 1 osobę	25,7	27,4	28,7	29,2	29,1	29,3	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	3,10	2,95	2,84	2,80	2,42	3,41	per dwelling
1 izbę	0,77	0,73	0,70	0,69	0,65	0,75	per room

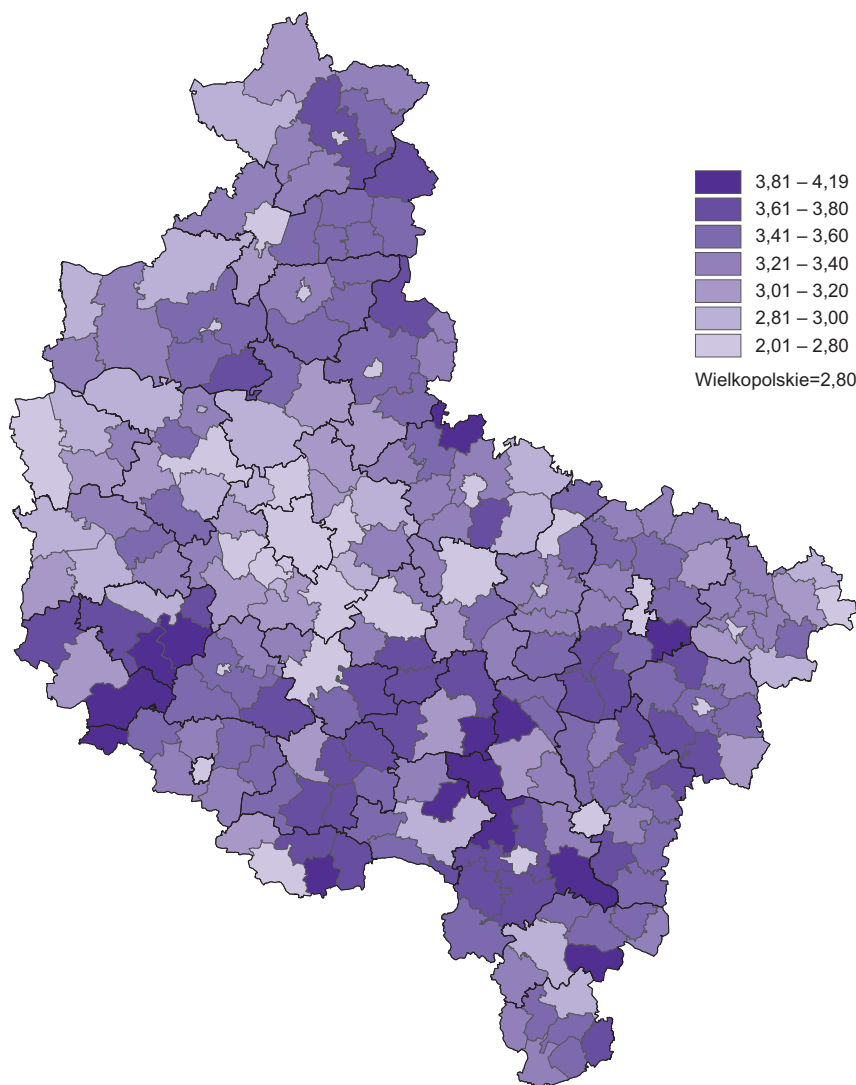
a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

WYKRES 6 (38). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2019 R.

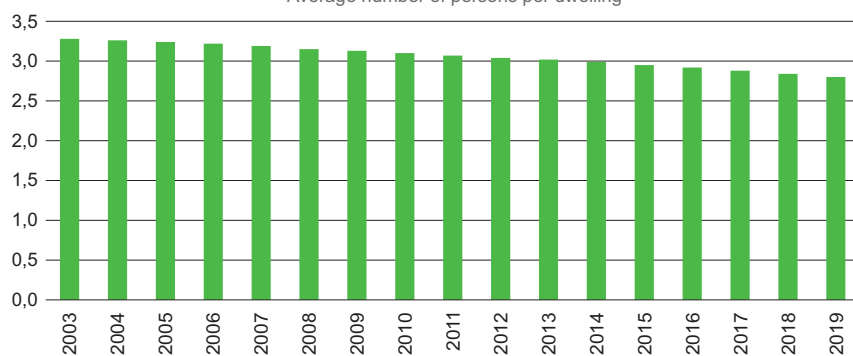
CHART 6 (38). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2019

MAPA 1 (18). **PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W 2019 R.**
 MAP 1 (18). **AVERAGE NUMBER OF PERSONS PER DWELLING IN 2019**

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
 Average number of persons per dwelling

TABL. 8 (50). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a**
 DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	17087	19467	31164	28553	T O T A L
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	15788	18499	30365	27747	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	10056	10792	15047	14807	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	5732	7707	15318	12940	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	107	26	9	7	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	1192	942	790	799	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

TABL. 9 (51). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
 DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	14174	18715	23154	24087	T O T A L
Indywidualne	8217	9496	9150 ^a	9617 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	5571	9025	13542 ^b	13976 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	279	36	204	220	Cooperatives
Komunalne (gminne)	107	18	89	103	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	140	155	147	Public building society
Zakładowe	–	–	14	24	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działów, ust. 5 na str. 182.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to chapters, item 5 on page 182.

WYKRES 7 (39). **MIESZKANIA (pozwolenia, rozpoczęte budowy)**
 CHART 7 (39). **DWELLINGS (permits, construction in progress)**

tys.
thousands

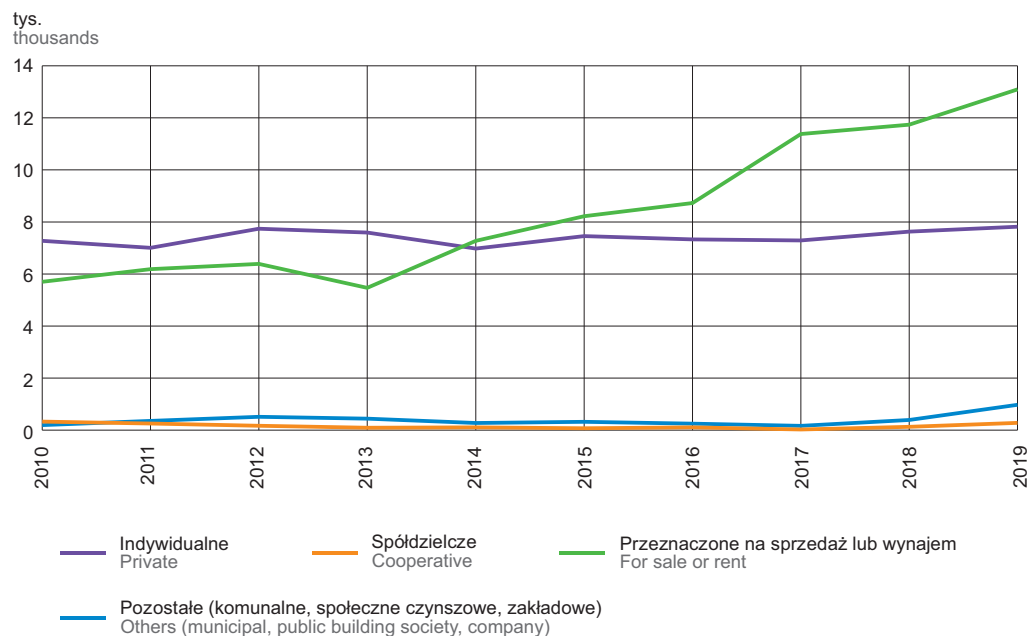

TABL. 10 (52). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Mieszkania	13494	16068	19883	22164	Dwellings
miasta	6778	8004	10082	12166	urban areas
wieś	6716	8064	9801	9998	rural areas
Indywidualne ^a	7274	7458	7626	7817	Private ^a
miasta	2282	1885	1936	1972	urban areas
wieś	4992	5573	5690	5845	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	5698	8219	11737	13094	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	328	73	128	279	Cooperative
Komunalne (gminne)	156	93	306	302	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	36	224	86	671	Public building society
Zakładowe	2	1	–	1	Company
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	637	911	1094	1261	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	582	844	1007	1266	Urban areas
Wieś	703	990	1201	1255	Rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	111,4	102,9	94,0	91,1	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	90,3	79,3	74,0	70,9	urban areas
wieś	132,6	126,3	114,5	115,7	rural areas
Indywidualne ^a	149,8	145,6	140,6	140,2	Private ^a
miasta	152,5	148,9	144,7	145,5	urban areas
wieś	148,6	144,4	139,2	138,5	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	67,8	66,8	65,7	65,7	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	53,1	52,8	58,1	53,4	Cooperative
Komunalne (gminne)	42,2	37,5	44,0	41,4	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	50,4	47,2	48,4	51,2	Public building society
Zakładowe	139,0	193,0	–	86,0	Company

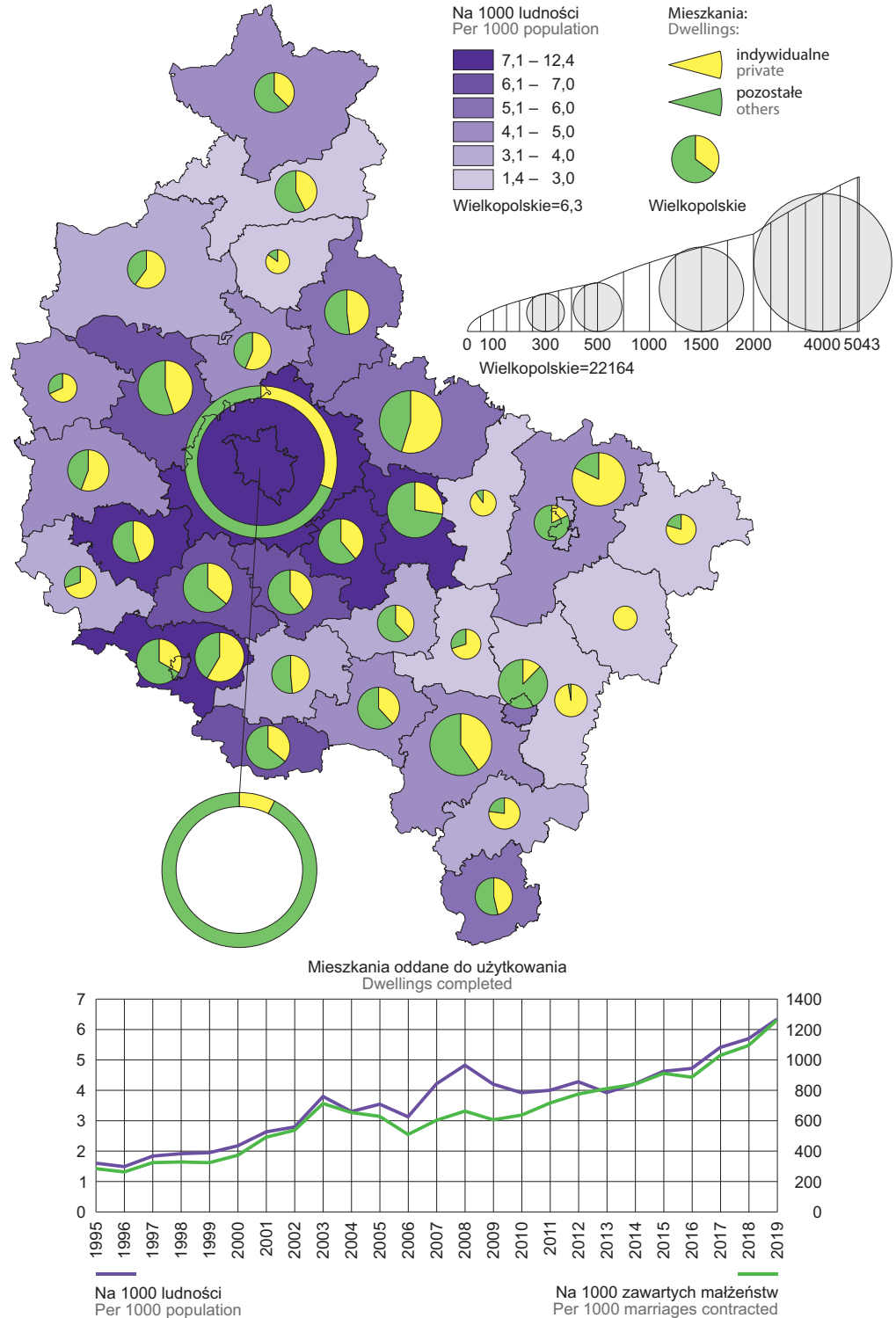
a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działów, ust. 5 na str. 182.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to chapters, item 5 on page 182.

WYKRES 8 (40). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 8 (40). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (19). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2019 R.

MAP 2 (19). DWELLINGS COMPLETED IN 2019

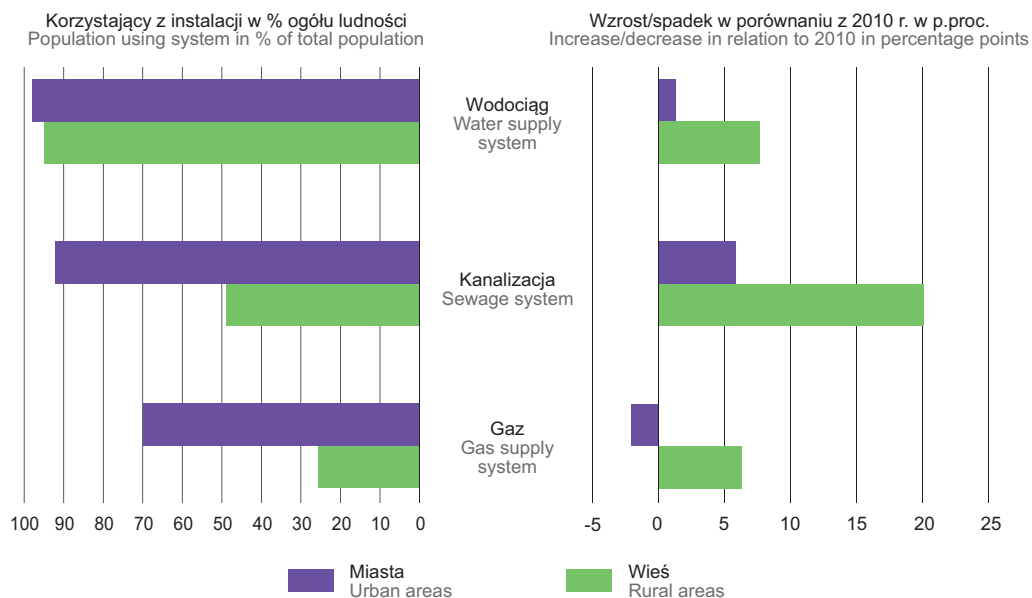
TABL. 11 (53). WODOCIĄGI I KANALIZACJA
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
Wodociągowa	29064,4	31889,4	32590,7	32860,6	Water supply
miasta	5661,7	6372,3	6583,5	6658,3	urban areas
wieś	23402,7	25517,1	26007,2	26202,3	rural areas
Kanalizacyjna ^a	9520,8	13114,9	14721,5	15087,1	Sewage ^a
miasta	4457,1	5377,7	5906,6	5949,6	urban areas
wieś	5063,7	7737,2	8814,9	9137,5	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	120,4	128,2	137,1	141,0	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	35,0	36,9	39,3	40,3	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	69,1	67,2	70,9	71,6	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	35,8	35,2	37,3	37,8	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	51,3	61,0	66,2	69,5	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,9	39,0	41,6	43,3	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	105,6	110,0	118,7	122,0	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	105,6	109,9	118,7	121,9	Of which treated

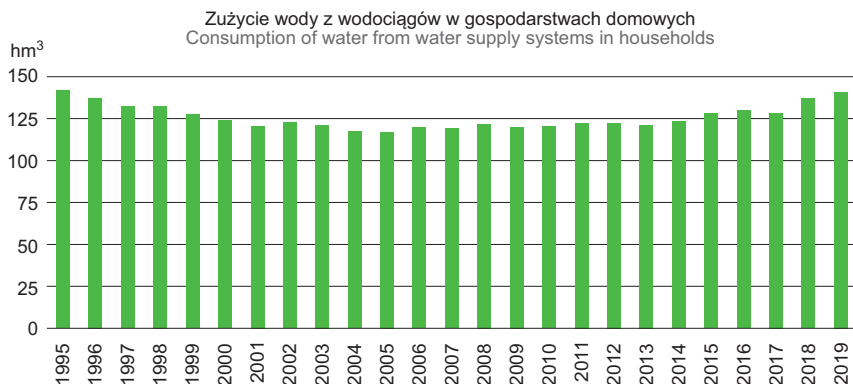
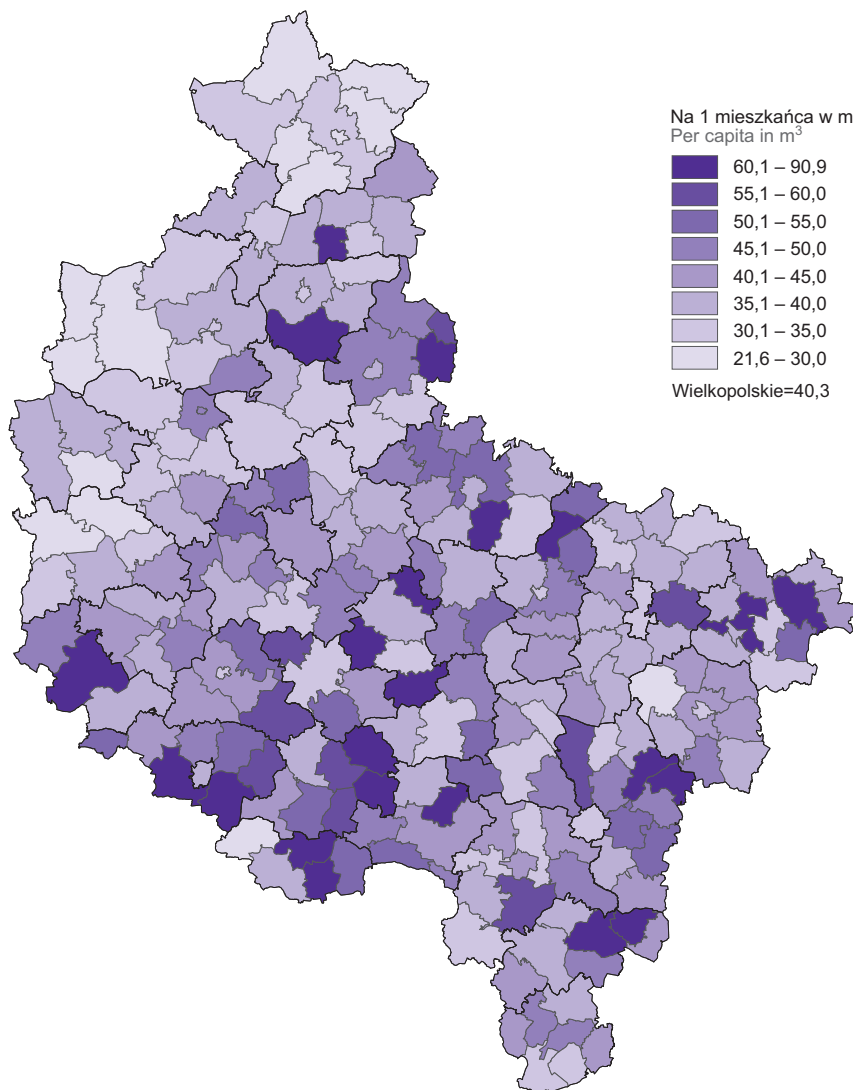
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

WYKRES 9 (41). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2019 R.

CHART 9 (41). POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2019

MAPA 3 (20). **ZUŻYCIÉ WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2019 R.**
 MAP 3 (20). CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2019

TABL. 12 (54). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	1150,8	1176,9	1292,4	1313,8	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	721,7	731,7	799,0	812,1	Urban areas
Wieś	429,1	445,3	493,4	501,7	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	2669,5	2554,1	2848,0	2880,0	In GWh
miasta	1471,0	1349,1	1477,7	1485,6	urban areas
wieś	1198,5	1205,0	1370,2	1394,3	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	762,7	705,9	777,9	785,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	2038,2	1843,9	1849,5	1829,4	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2793,1	2706,2	2777,1	2779,4	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

TABL. 13 (55). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	13046,5	14803,9	15753,5	16036,1	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	2339,6	2632,1	2640,5	2653,9	of which transmission
miasta	240,4	264,9	235,5	235,3	urban areas
wieś	2099,2	2367,2	2405,0	2418,7	rural areas
Miasta	5189,3	5648,2	5942,7	6007,6	Urban areas
Wieś	7857,2	9155,7	9810,8	10028,5	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	554,8	570,8	625,2	642,1	Consumers of gas from gas supply system^a in thousands
Miasta	474,0	469,7	505,7	513,0	Urban areas
Wieś	80,8	101,1	119,4	129,1	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh ^b	478,7	4179,4	4878,3	4958,0	In GWh ^b
miasta	356,4	3007,4	3385,0	3410,2	urban areas
wieś	122,4	1171,9	1493,2	1547,8	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	139,1	1203,1	1397,5	1418,4	Per capita in kWh ^c
miasta	184,8	1573,6	1781,8	1801,8	urban areas
wieś	80,9	749,9	938,6	965,7	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 14 (56). OGRZEWNICTWO
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSE-HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	761,6	1046,0	1057,4	1048,7	997,9	50,8	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	1804	2992	2887	4220	3001	1219	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	16087,9	11460,9	12129,9	11931,6	11604,9	326,8	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABL. 1 (57). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE ^a PRE-PRIMARY EDUCATION ^a					
Placówki	1681	1849	1965	2003	Establishments
w tym na wsi	935	955	986	1011	of which in rural areas
w tym:					of which:
przedszkola	912	1184	1302	1346	nursery schools
w tym specjalne	4	11	20	24	of which special
w tym na wsi	347	460	510	540	of which in rural areas
oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	719	588	596	595	pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1257	1223	1320	1314	primary
w tym na wsi	869	808	816	812	of which in rural areas
gimnazja	659	679	114	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	39	47	49	49	special job-training
branżowe I stopnia ^b	166	150	149 ^c	162	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	230	184	176	190	general secondary ^d
technika ^e	206	169	159	159	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	6	6	6	6	general art
policealne	294	200	161	137	post-secondary
dla dorosłych	374 ^f	171	141	127	for adults
podstawowe	1	–	10	8	primary
gimnazja	14	15	2	1	lower secondary
licea ogólnokształcące ^d	248	156	129	118	general secondary ^d
technika ^e	106	–	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	39	37	32	32	Higher education institutions
NAUCZYCIELE ^g TEACHERS ^g					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	16295	18192	24475	26028	primary
w tym na wsi	7594	7950	10511	11291	of which in rural areas
gimnazja	10259	9558	3132	.	lower secondary
branżowe I stopnia ^{bh}	1687	1582	1538 ^c	1886	stage I sectoral vocational ^{bh}
licea ogólnokształcące ^d	4370	3460	3219	4028	general secondary ^d
technika ^{ei}	4347	3992	4205	4996	technical secondary ^{ei}
policealne	864	616	538	252	post-secondary
Uczelnie	9851	9318	8920	8872	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^k :					Pre-primary education ^k :
dzieci w wieku 6 lat	29431	40259	37237	34977	6-year-old children
w tym w przedszkolach	18391	31844	27552	25676	of which in nursery schools
Szkoły:					Schools:
podstawowe	209781	247900	301387	304452	primary
w tym na wsi	88670	101329	123048	124134	of which in rural areas
gimnazja	119102	104157	34536	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	878	966	1059	1272	special job-training
branżowe I stopnia ^b	26814	22984	19455 ^c	25939	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	56197	43346	40033	54560	general secondary ^d
technika ^e	51059	46248	48149	62996	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	961	930	949	962	general art
policealne	25040	20991	17901	14988	post-secondary
dla dorosłych	28404 ^f	17009	13614	11945	for adults
podstawowe	196	–	144	197	primary
gimnazja	1384	946	429	43	lower secondary
licea ogólnokształcące ^d	20638	16063	13041	11705	general secondary ^d
technika ^e	5975	–	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	170961	140135	123637	123189	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
b W latach szkolnych 2010/11 i 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. f Łącznie z 5 zasadniczymi szkołami zawodowymi nieuwzględnionymi w dalszym podziale. g–i Łącznie ze szkołami: g – dla dorosłych; h – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; i – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. k W roku szkolnym 2015/16 – w wieku 5 lat. l Łącznie z 211 uczniami szkół zasadniczych zawodowych, nieuwzględnionymi w dalszym podziale.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b In the 2010/11 and 2015/16 school years, basic vocational schools. c Including basic vocational school sections. d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. f Including 5 basic vocational schools, not included in further division. g–i Including schools: g – for adults; h – special job-training schools; i – general art schools leading to professional certification. k In the 2015/16 school year – 5 years old. l Including 211 basic vocational school students not included in further division.

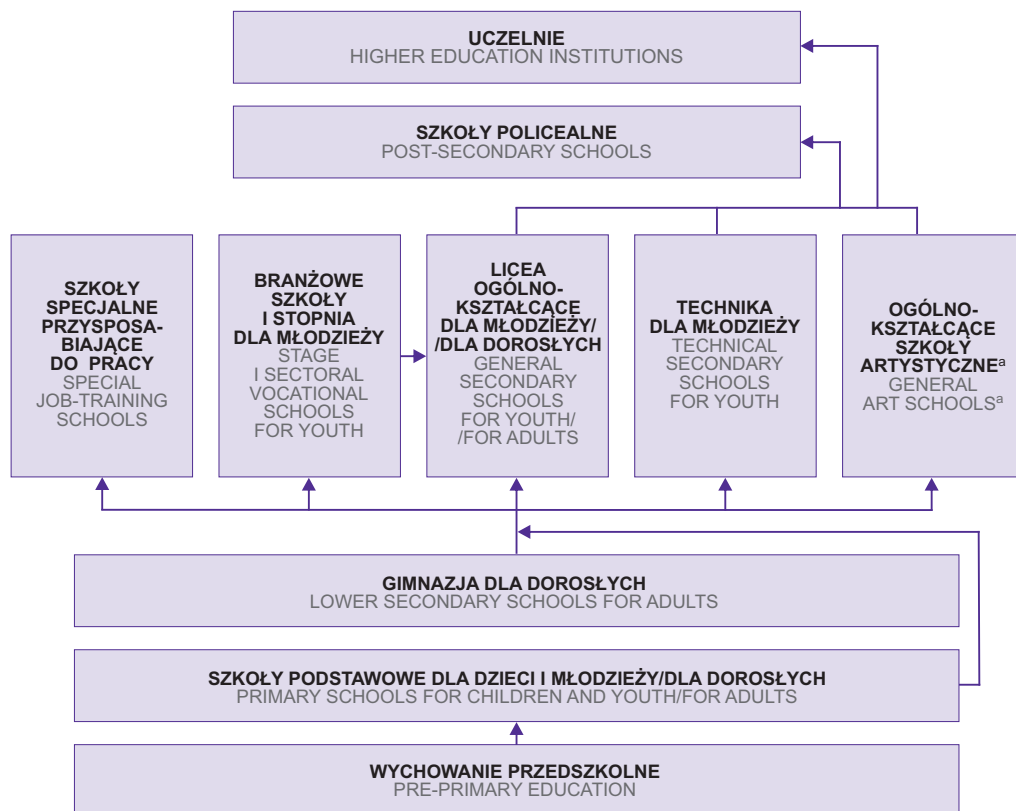
TABL. 1 (57). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
		ABSOLWENCI	GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe	36140	34029	34690	.	primary
gimnazja	38602	33917	32609	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	169	208	187	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	9403	7325	5952	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	18809	14267	12373	.	general secondary ^d
technika ^e	12214	10305	10003	.	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	182	148	143	.	general art
policealne	6565	6263	4104	.	post-secondary
dla dorosłych	6944 ^m	4933	3619	.	for adults
podstawowe	10	–	52	.	primary
gimnazja	365	325	136	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^d	5208	4608	3431	.	general secondary ^d
technika ^e	1299	–	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	47865	36073	30156	.	Higher education institutions

d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. m Łącznie z 62 absolwentami szkół zasadniczych zawodowych, nieuwzględnionymi w dalszym podziale.

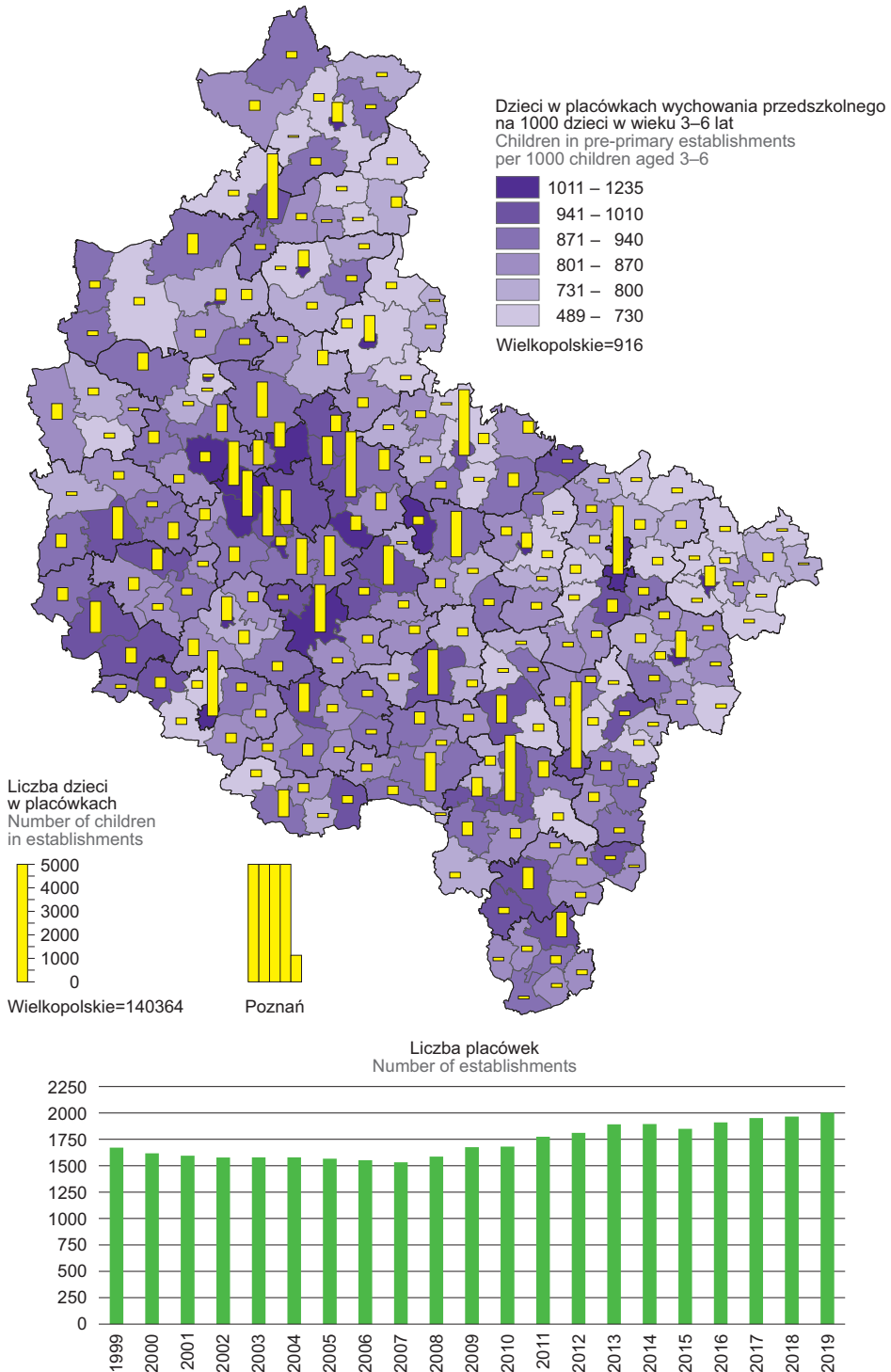
d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. m Including 62 basic vocational school graduates not included in further division.

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2019/20
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

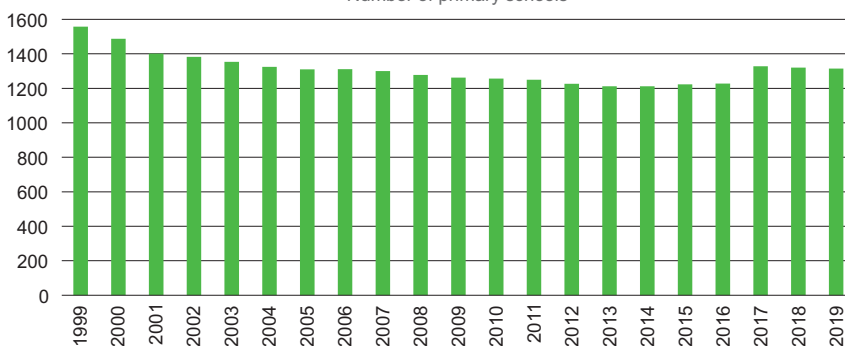
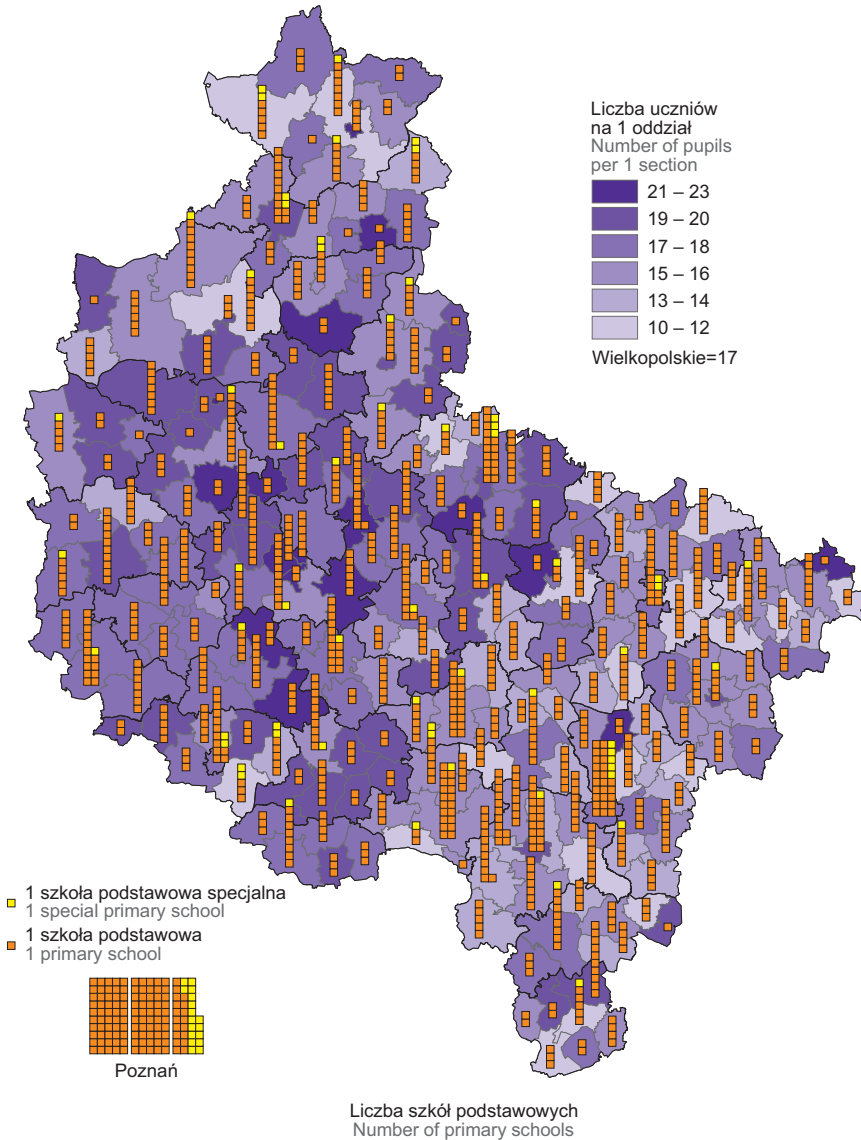
a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

MAPA 1 (21). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2019/20MAP 1 (21). PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

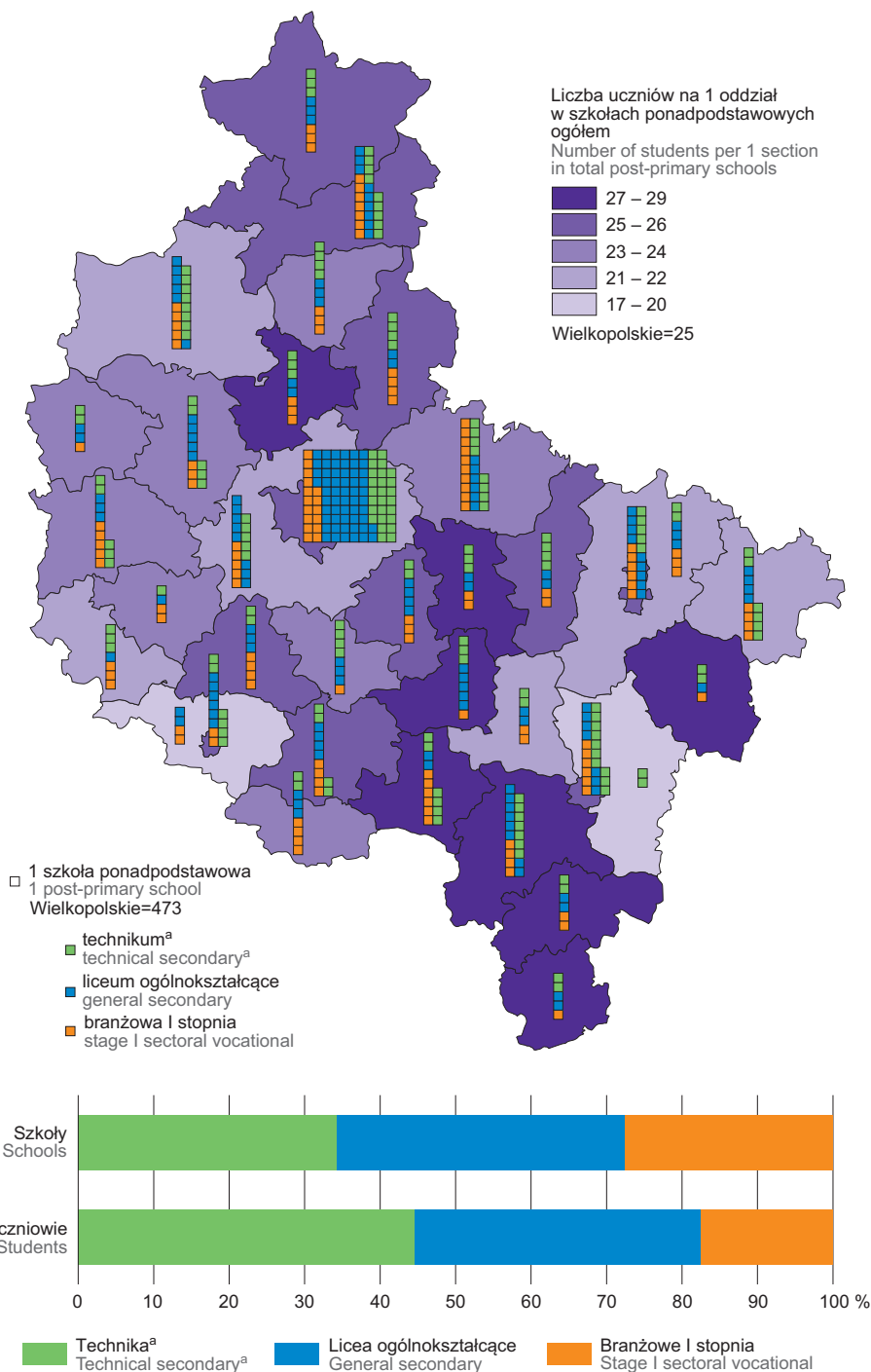
^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (22). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20**
 MAP 2 (22). **PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR**

MAPA 3 (23). **SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
W ROKU SZKOLNYM 2019/20

MAP 3 (23). **POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)**
IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

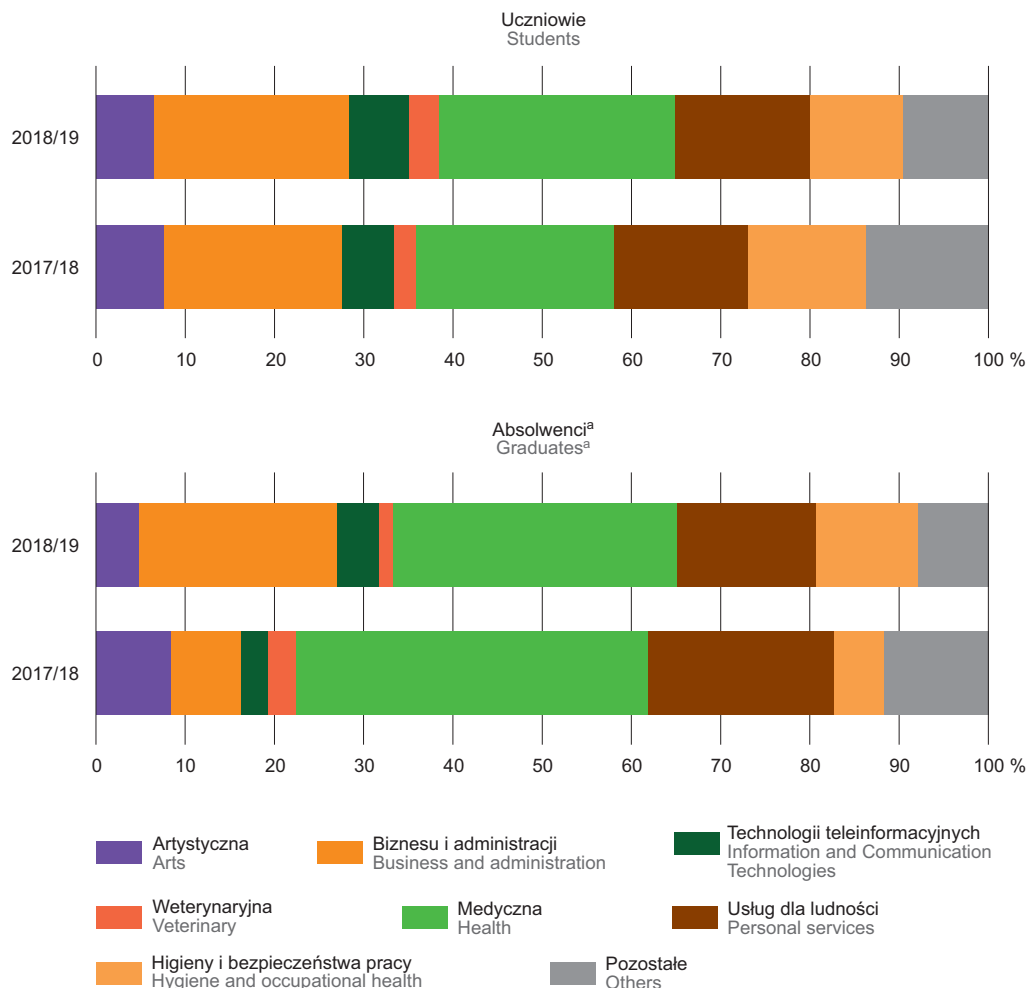
^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
^a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (58). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
Szkoły	291	197	159	135	Schools
Oddziały	1128	983	900	798	Sections
Uczniowie	24993	20963	17853	14945	Students
w tym kobiety	16097	14969	12633	10333	of which females
Absolwenci	6542	6252	4097	.	Graduates
w tym kobiety	4529	4809	3042	.	of which females

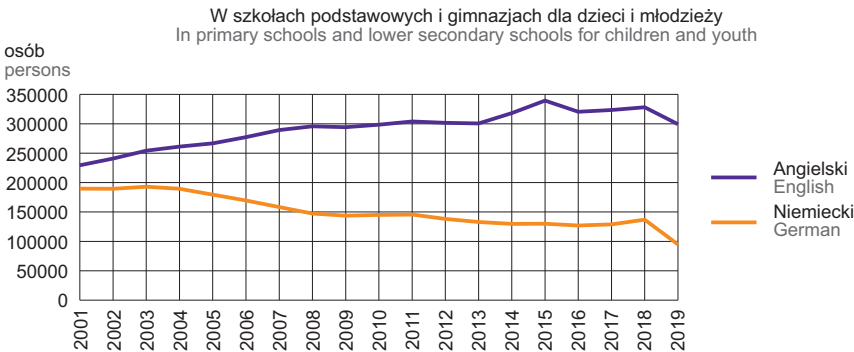
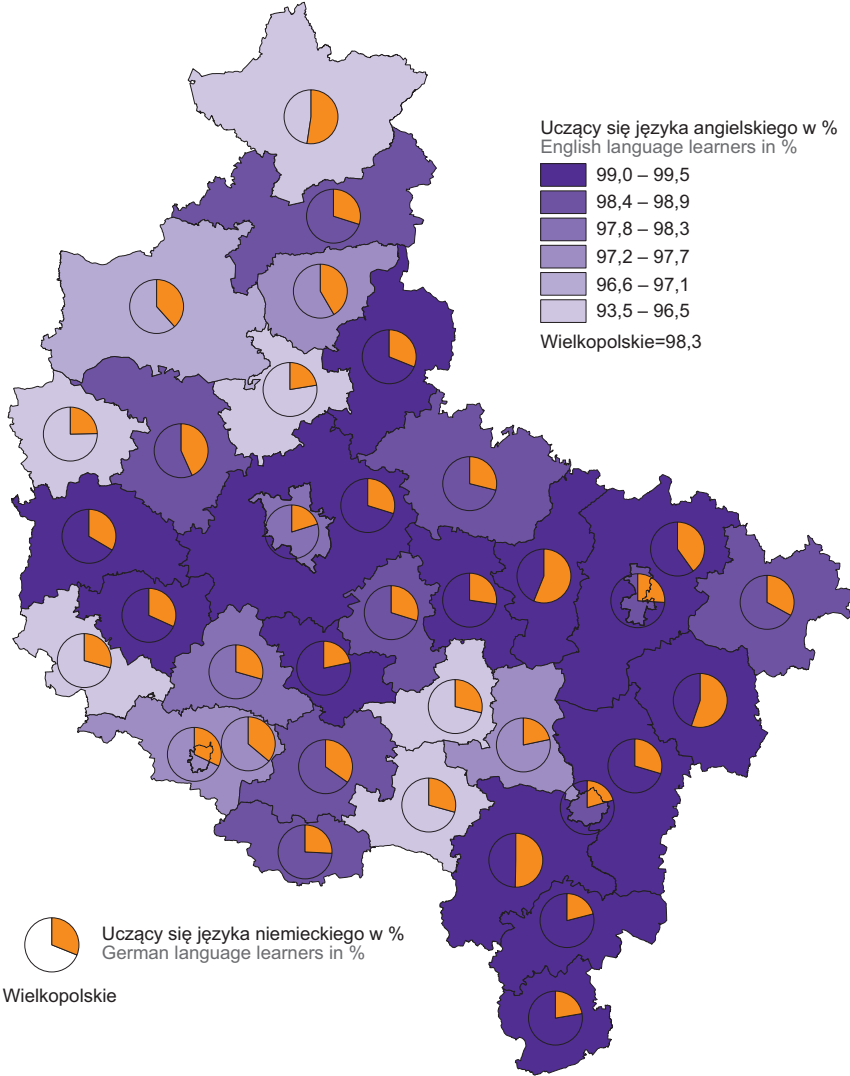
WYKRES 1 (42). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

CHART 1 (42). **STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION**

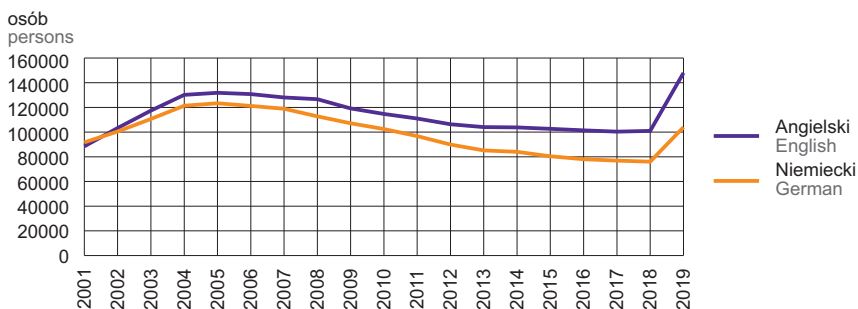
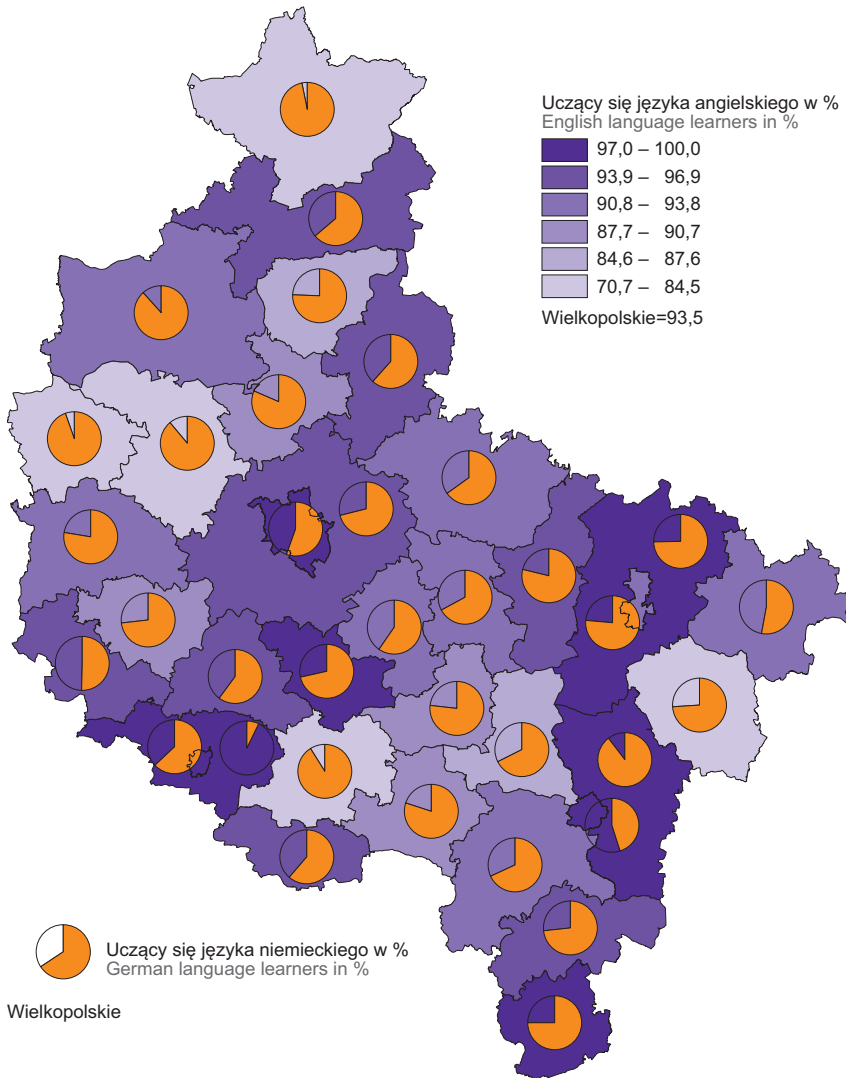
MAPA 4 (24). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20**

MAP 4 (24). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR**

MAPA 5 (25). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2019/20 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (25). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

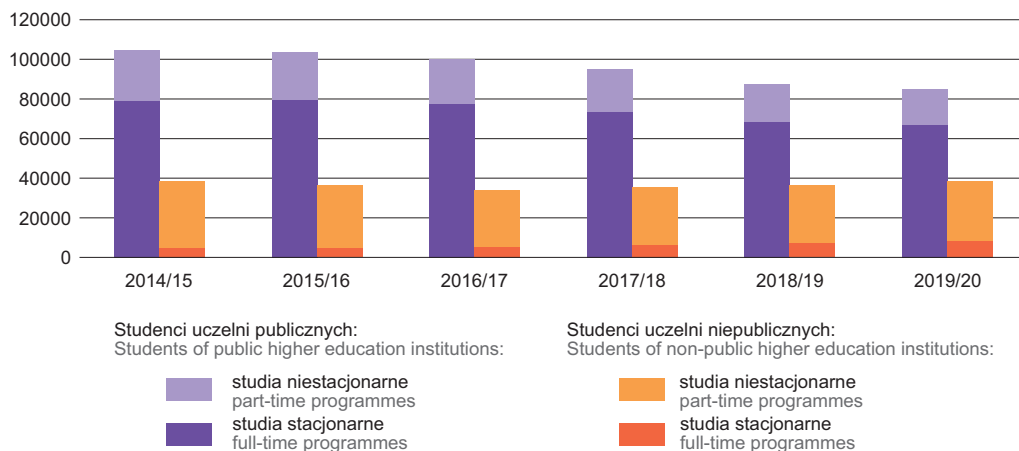
TABL. 3 (59). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2019/20**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2019/20 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	z ogółem of total			
				na studiach stacjonarnych full-time programmes	cudzoziemcy foreigners		
OGÓŁEM	32	8872	123189	75151	6002	30156	TOTAL
nadzorowane przez Ministerstwo:							supervised by the Ministry of:
Nauki i Szkolnictwa Wyższego	29	7076	113659	66829	4828	27831	Science and Higher Education
Zdrowia	1	1281	7421	6474	1023	1651	Health
Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2	515	2109	1848	151	674	Culture and National Heritage

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by types of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2019.

WYKRES 2 (43). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (43). **STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**

TABL. 4 (60). **SŁUCHACZE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

ROK AKADEMICKI ACADEMIC YEAR	Słuchacze studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students			
	ogółem total	w tym kobiety of which females	na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
2010/11	16116	11147	3107	1595	.	.
2015/16	13127	9351	3143	1649	.	.
2018/19	12264	9112	2783	1482	.	.
2019/20	10995	7820	2139	1170	258	152

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (61). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**

Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI MEDICAL PERSONNEL				
Lekarze	5231	5332	5270	Doctors
Lekarze dentyści	304	283	270	Dentists
Pielęgniarki i położne	15525	14904	14085	Nurses and midwives
Fizjoterapeuci	1370	1470	1408	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni	845	865	879	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	2625	2792	2689	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA OUTPATIENT HEALTH CARE				
Przychodnie	1851	1937	1949	Outpatient departments
miasta	1481	1543	1546	urban areas
wieś	370	394	403	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^a	712	626	589	Practices of doctors and dentists ^a
miasta	538	484	449	urban areas
wieś	174	142	140	rural areas
Porady udzielone ^b w ciągu roku w tys.	27520,1	28551,3	28808,1	Consultations provided ^b during the year in thousands
lekarskie ^c	25055,5	26158,6	26364,4	doctors ^c
w tym w opiece zdrowotnej:				of which in health care:
podstawowej	15868,5	16789,9	16946,4	primary
specjalistycznej	8742,7	8986,8	9059,5	specialised
stomatologiczne	2464,6	2392,8	2443,7	stomatological
SZPITALE HOSPITALS				
Szpital ogólny	65	61	59	General hospitals
Łóżka	15756	15061	13094	Beds
Leczenie ^d w ciągu roku na:				Inpatients ^d during the year per:
10 tys. ludności	2036	2069	1967	10 thousand population
1 łóżko ^e	45,8	46,6	51,2	bed ^e

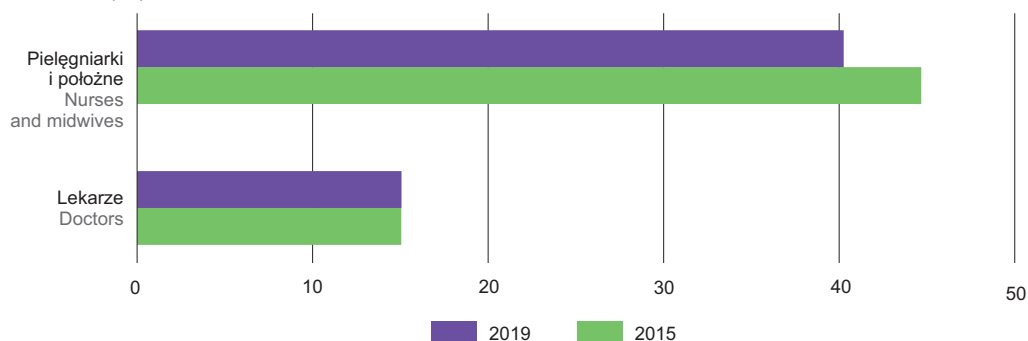
a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

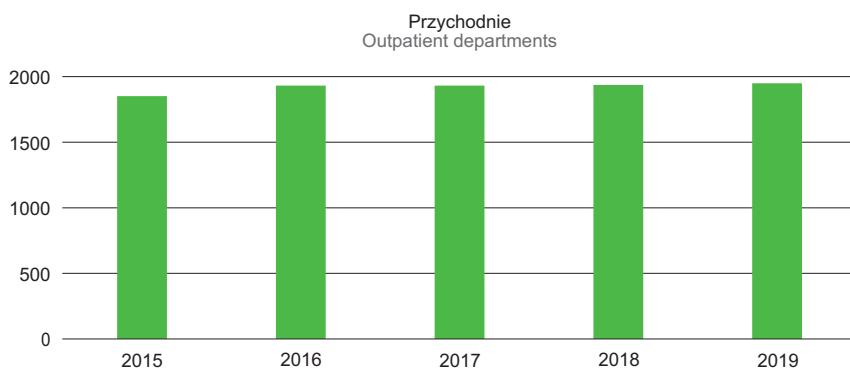
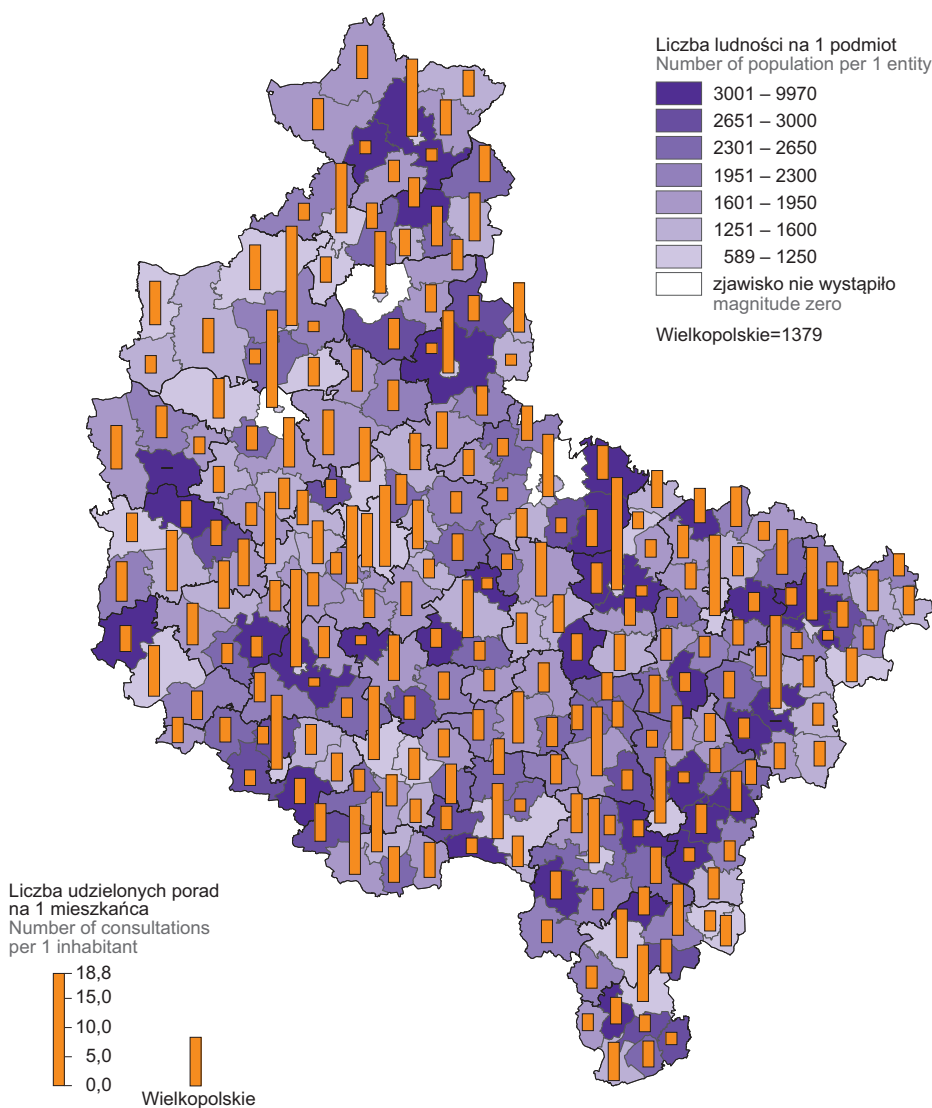
a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. c Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. d Excluding inter-ward patient transfer. e For calculating of indice the average monthly number of beds in year was used.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

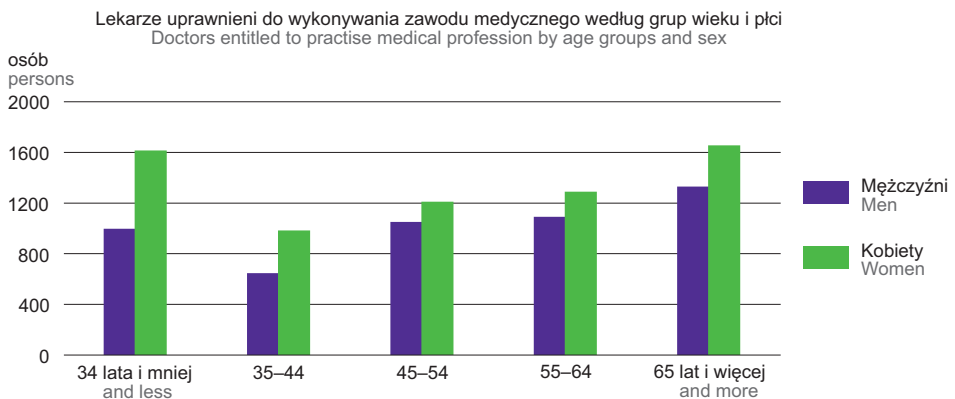
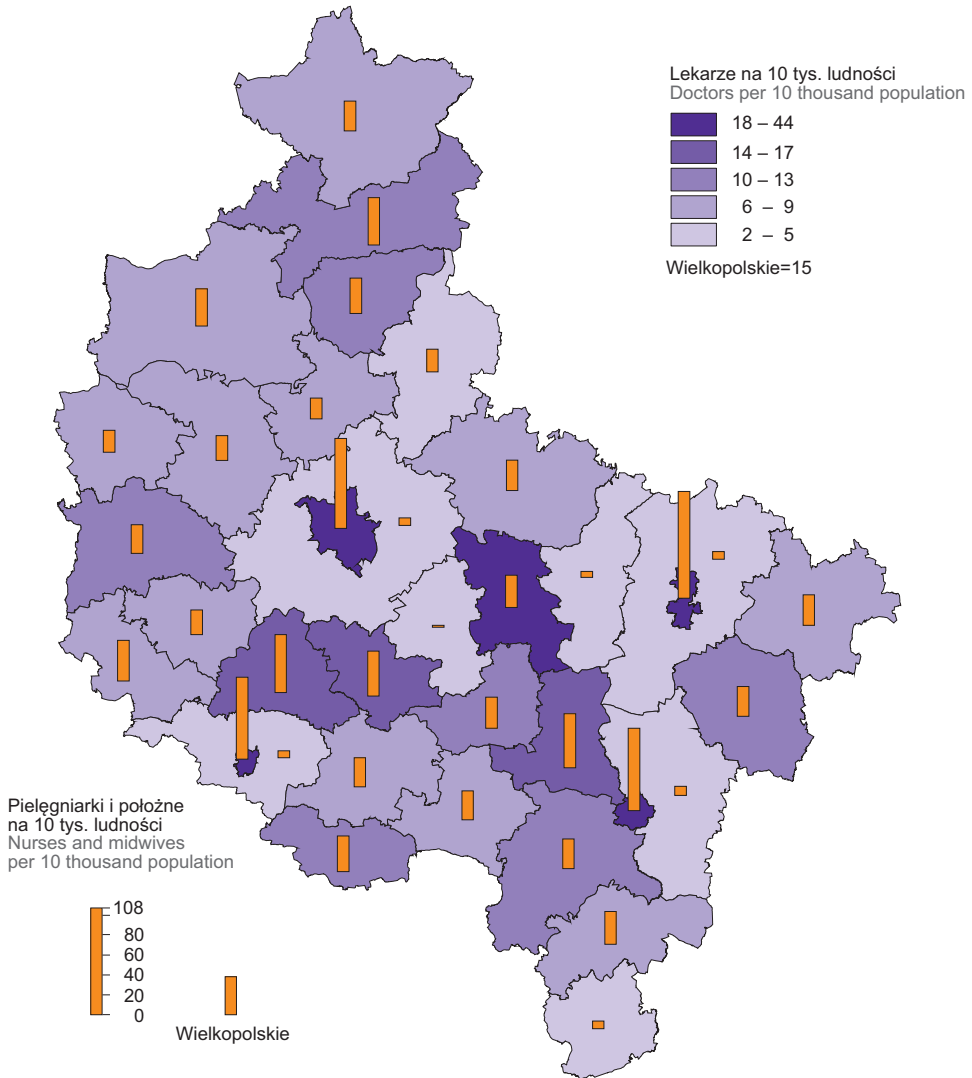
WYKRES 1 (44). **PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**
CHART 1 (44). **MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUSAND POPULATION**

MAPA 1 (26). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2019 R.**
 MAP 1 (26). **OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2019**

MAPA 2 (27). **PRACOWNICY MEDYCZNI W 2019 R.**
 MAP 2 (27). **MEDICAL PERSONNEL IN 2019**

TABL. 2 (62). **LEKARZE SPECJALIŚCI**

Stan w dniu 31 grudnia

DOCTORS SPECIALISTS

As of 31 December

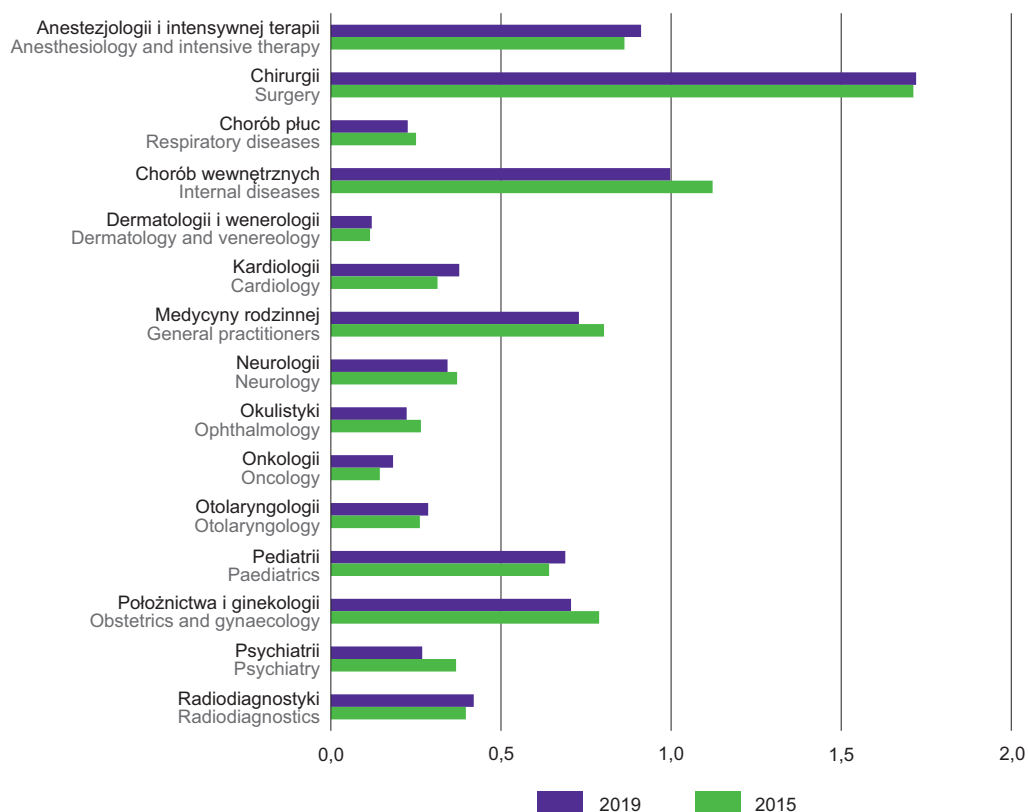
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	3522	3678	3502	Doctors specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	300	336	319	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	595	621	602	Surgery
Chorób płuc	87	80	79	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	390	407	349	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	40	40	42	Dermatology and venereology
Kardiologii	109	153	132	Cardiology
Medycyny rodzinnej	279	249	255	General practitioners
Neurologii	129	131	120	Neurology
Okulistyki	92	91	78	Ophthalmology
Onkologii	50	61	64	Oncology
Otolaryngologii	91	101	100	Otolaryngology
Pediatrici	223	231	241	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	274	230	247	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	128	97	94	Psychiatry
Radiodiagnostyki	138	158	147	Radiodiagnostics

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 2 (45). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI
NA 10 TYS. LUDNOŚCI**

CHART 2 (45). **DOCTOR SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION
PER 10 THOUSAND POPULATION**

TABL. 3 (63). SZPITALE OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	783,7	795,8	763,6	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	4,7	4,6	4,3	Average patient stay in days
Łóżka ^b	15756	15061	13094	Beds ^b
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	1932	1821	1472	internal diseases
kardiologicznych ^c	623	673	566	cardiological ^c
chirurgicznych	3858	3530	2939	surgical
pediatrycznych	925	870	743	paediatric
ginekologiczno-położniczych	1753	1762	1571	gynaecological-obstetric
onkologicznych	656	414	412	oncological
intensywnej terapii	323	323	297	intensive therapy
zakaźnych	203	183	138	communicable
gruźlicy i chorób płuc	626	633	449	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	94	56	52	dermatological
neurologicznych	634	595	523	neurological
psychiatrycznych	490	468	449	psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (64). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
zespoły ratownictwa medycznego	117	115	117	121	emergency rescue teams
podstawowe	63	73	80	87	basic
specjalistyczne	54	42	37	34	specialists
lotniczy zespół ratownictwa medycznego	1	1	2	2	medical air rescue team
szpitalne oddziały ratunkowe	26	24	24	25	hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	173,4	182,0	199,5	193,2	in thousands
na 1000 ludności	50,4	52,4	57,2	55,3	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	176,8	183,7	200,5	196,0	in thousands
na 1000 ludności	51,4	52,9	57,4	56,1	per 1000 population

TABL. 5 (65). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	2	2	2	2	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	20	17	17	17	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	69,2	67,4	68,8	68,9	Blood donors in thousands
w tym honorowi	69,2	67,3	68,8	68,9	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	122,0	129,5	137,3	140,9	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	143,7	154,1	164,4	172,8	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Kwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 6 (66). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUKTY APTECZNE**

Stan w dniu 31 grudnia

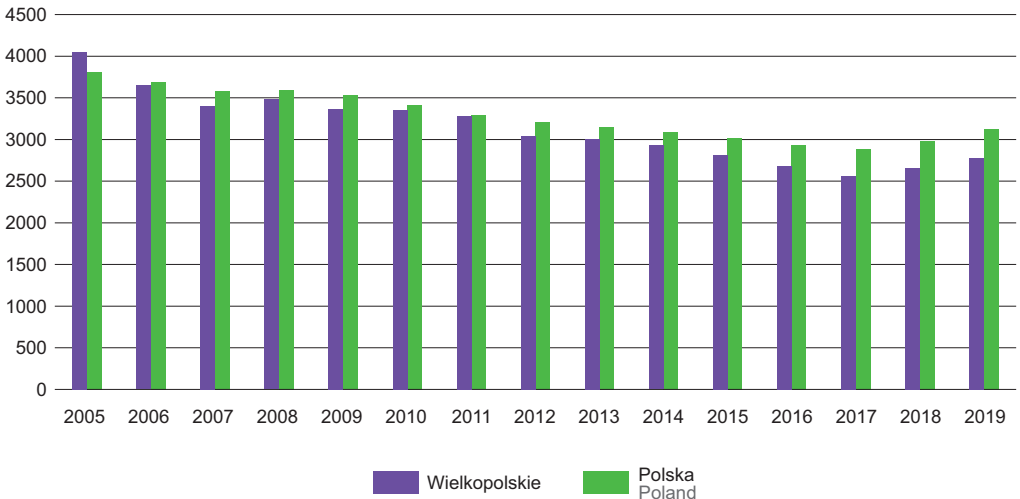
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Apteki	1027	1234	1316	1260	Pharmacies
w tym prywatne	1020	1230	1313	1259	of which private
w tym na wsi	175	213	226	222	of which in rural areas
Punkty apteczne	109	123	125	115	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	109	123	125	115	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3034	2561	2425	2545	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5349	4668	4552	4775	of which in rural areas
1 aptekę	3356	2816	2655	2777	pharmacy
w tym na wsi	8681	7363	7069	7249	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2109	2428	2604	2520	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

WYKRES 3 (46). **LICZBA LUDNOŚCI NA 1 APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ**
CHART 3 (46). POPULATION PER GENERALLY AVAILABLE PHARMACY

osób
persons

**TABL. 7 (67). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
NA 100 TYS. LUDNOŚCI**
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS
PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gruźlica	12,8	8,3	8,0	8,0	Tuberculosis
Tężec	0,0	–	–	0,1	Tetanus
Ksztusiec	1,5	14,3	3,7	4,4	Whooping cough
Odra	–	0,2	0,6	1,5	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	1,0	0,1	1,2	1,8	type A
typ B	9,4	12,0	10,1	9,0	type B
typ C	10,5	11,7	11,9	11,5	type C
Różyczka	10,4	6,8	0,8	0,5	Rubella
Inwazyjne zakażenie <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1,0	2,5	3,8	4,6	<i>Streptococcus pneumoniae</i> invasive infection
AIDS ^a	0,3	0,2	0,3	0,3	AIDS ^a
Salmonellozy	20,3	21,6	15,3	13,8	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	0,1	–	0,7	0,2	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1,7	1,4	2,5	1,3	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	422,0	610,8	501,2	591,9	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	38,8	60,8	35,4	45,2	Scarlet (fever)
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1,9	1,6	1,9	1,9	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	3,9	1,8	2,9	2,6	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,5	0,3	0,2	0,2	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	8,6	5,5	4,4	2,8	Mumps
Włośnica	0,5	–	–	–	Trichinellosis
Grypa ^c	2436,9	15712,1	20795,8	20588,3	Influenza ^c
Szczepieni przeciw wścieklźnie	14,6	14,3	15,5	13,9	Rabies vaccinations

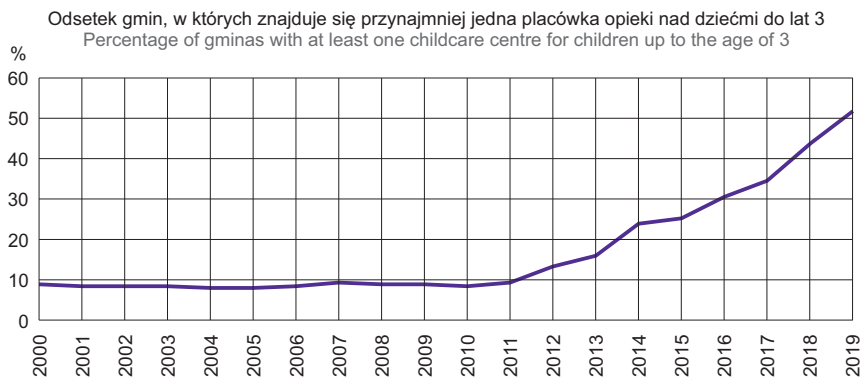
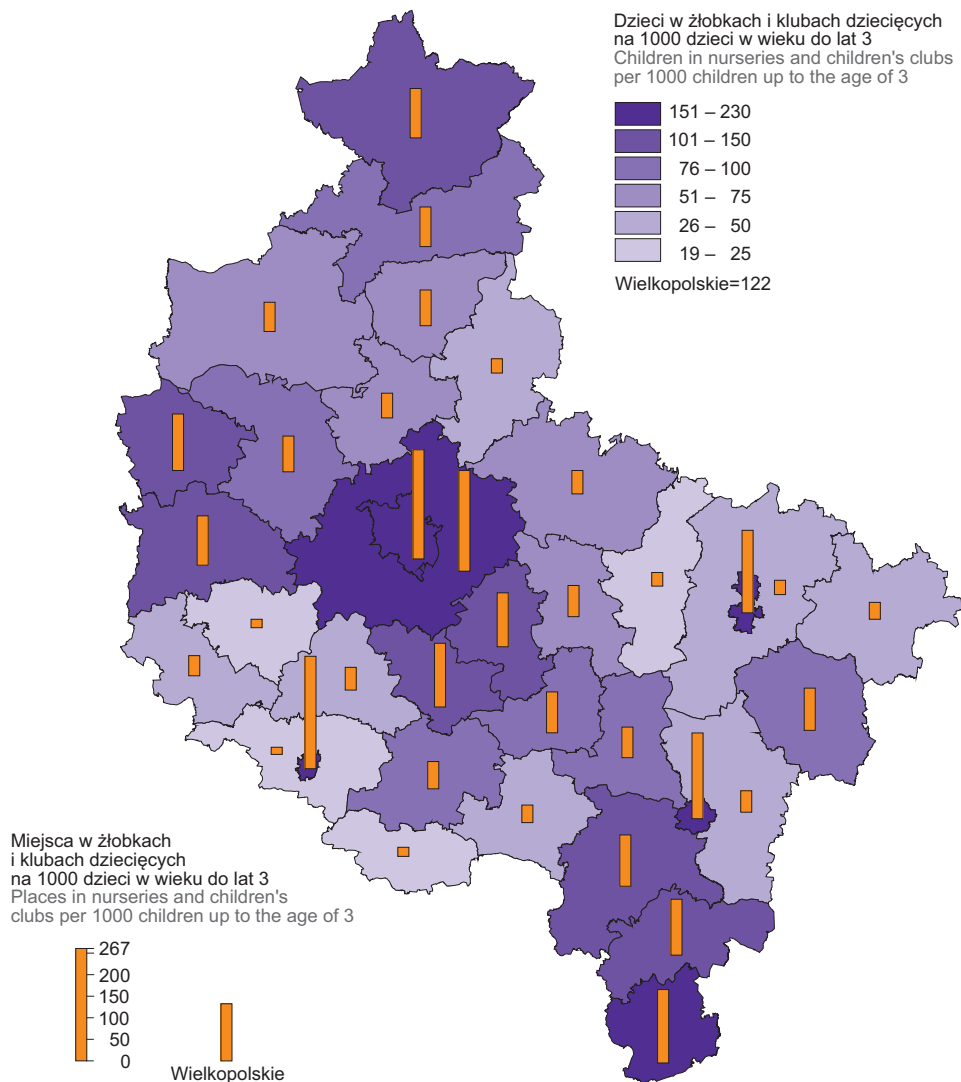
a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne) oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations) and the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

MAPA 3 (28). **ŻŁÓBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2019 R.**
 MAP 3 (28). **NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2019**

TABL. 8 (68). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE^{ab}
Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS^{ab}
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Żłobki	32	199	327	395	Nurseries
w tym publiczne	30	38	50	61	of which public
Oddziały żłobkowe	3	1	3	2	Nursery wards
Kluby dziecięce	.	32	56	53	Children's clubs
w tym publiczne	.	–	2	2	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	2153	7145	12764	14767	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	506	987	1027	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	3928	9673	16307	19269	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	587	1024	1189	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,6	61,2	102,6	122,2	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	108,3	87,4	87,1	89,7	per 100 places

a Miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2019 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 92 dziennych opiekunów opiekujących się 418 dziećmi i 573 nianie zarejestrowane w ZUS (odpowiednio: w 2015 r. – 74, 90 i 950, w 2018 r. – 116, 441 i 672).

a Places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover, in 2019 childcare for 418 children was provided by 92 day carers and 573 nannies registered in the Social Insurance Institution (respectively: 90, 74 and 950 in 2015, 441, 116 and 672 in 2018).

TABL. 9 (69). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2941	3102	3022	3001	Foster families
Spokrewnione	2213	1757	1730	1732	Related
dzieci ^b	2910	2306	2271	2280	children ^b
Niezawodowe	594	1105	1048	1020	Non-professional
dzieci ^b	923	1529	1428	1404	children ^b
Zawodowe ^c	134	240	244	249	Professional ^c
dzieci ^b	564	794	771	797	children ^b
Rodzinne domy dziecka	.	19	27	29	Foster homes
Dzieci ^d	.	122	158	173	Children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za 2010 r. z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for 2010 due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, since 2012 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 10 (70). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**

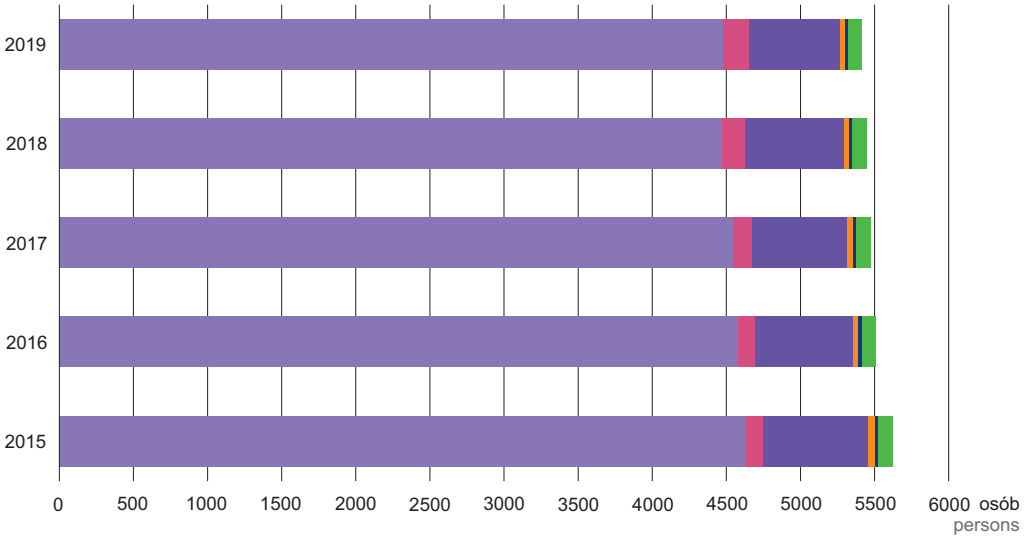
Stan w dniu 31 grudnia
INSTITUTIONAL FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	61	65	67	66	1218	1156	1075	1020	Care and education centres
interwencyjne	1	3	3	3	19	41	31	36	intervention
rodzinne	18	14	15	14	122	97	96	89	family
socjalizacyjne	22	35	36	35	592	711	669	613	socialisation
specjalistyczno-terapeutyczne	.	1	1	1	.	20	20	20	specialist therapy
inne ^a	20	12	12	13	485	287	259	262	others ^a

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. – placówki wielofunkcyjne.
a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres; in 2010 – multifunctional centres.

WYKRES 4 (47). **DZIECI (wychowankowie) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 grudnia
CHILDREN (residents) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE
As of 31 December

W pieczy rodzinnej
In family care

■ w rodzinach zastępczych
in foster families

■ w rodzinnych domach dziecka
in foster homes

W pieczy instytucjonalnej
In institutional care

w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
in care and education centres:

■ socjalizacyjnych
socialisation

■ interwencyjnych
intervention

■ specjalistyczno-terapeutycznych
specialist therapy

■ rodzinnych
family

TABL. 11 (71). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	123	134	153	149	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	8454	8782	9226	9102	total
na 10 tys. ludności	24,5	25,3	26,4	26,0	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	8214	8154	8774	8646	total
na 10 tys. ludności	23,8	23,5	25,1	24,7	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	556	703	697	740	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.

a Including community self-help homes.

TABL. 12 (72). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**

SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadcze- nia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2010	164034	294541,3	T O T A L
	2015	140720	292686,7	
	2018	105767	297462,5	
	2019	99969	308484,8	
Pomoc pieniężna		84686	174808,3	Monetary assistance
w tym:				of which:
Zasilek stały		13394	71073,5	Permanent benefit
Zasilek okresowy		19162	34704,9	Temporary benefit
Zasilek celowy		51568	66914,3	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na konty- nuowanie nauki		80	305,8	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna		49670	133676,5	Non-monetary assistance
w tym:				of which:
Schronienie		1629	8347,5	Shelter
Posilek		33663	25226,6	Meal
Ubranie		87	0,0	Clothing
Sprawienie pogrzebu		303 ^b	871,7	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		12424	84274,0	Attendance services and specialized atten- dance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warun- ków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		18	68,9	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

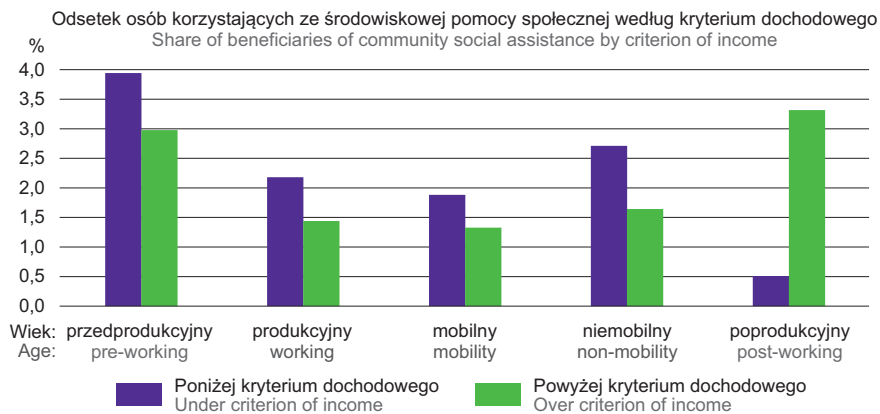
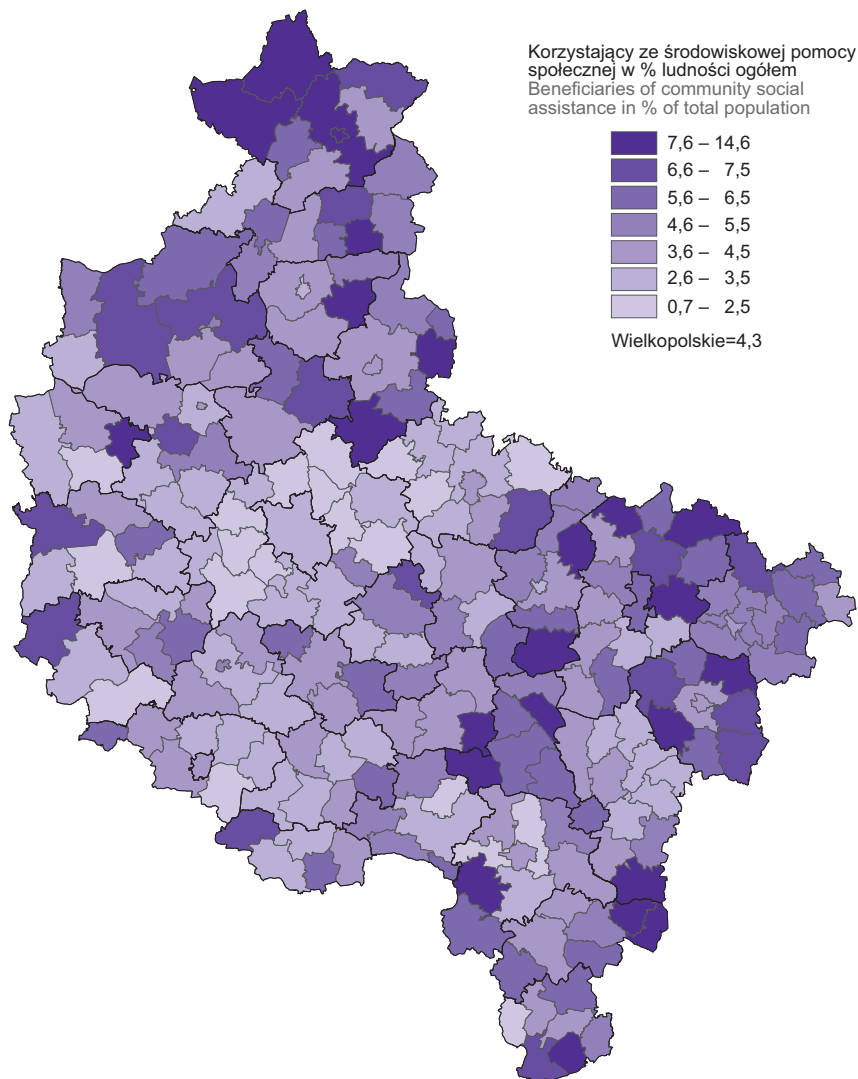
a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Persons awarded the benefit by the decision; under the item benefits, recipients may be shown several times. b The number of benefits is provided, which in this case means the number of deceased.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (29). BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019 R.
MAP 4 (29). BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2019

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport Chapter X. Culture. Tourism. Sport

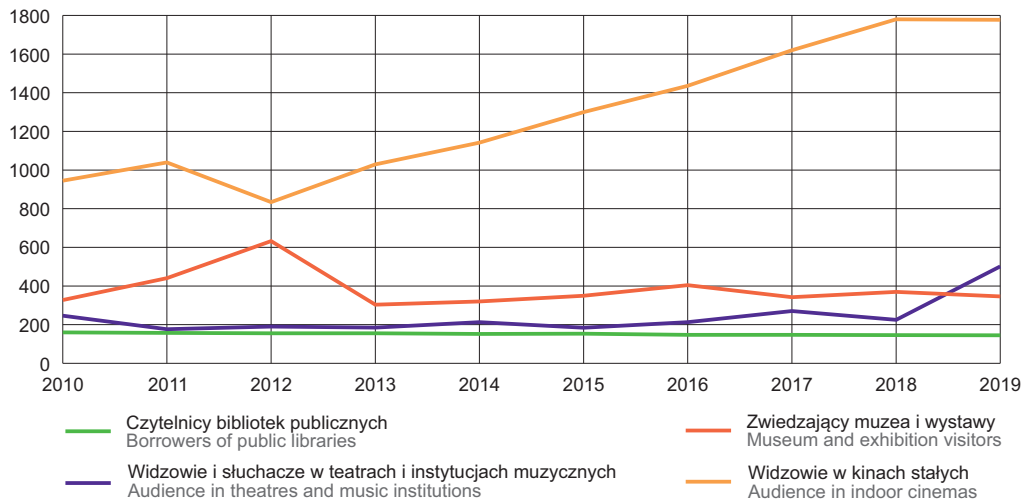
Kultura Culture

TABL. 1 (73). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY**
PUBLISHING ACTIVITIES – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	liczba tytułów	number of titles			
Książki i broszury	2292	2938	2962	3048	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	766	735	879	794	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	136	71	70	69	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	57	117	84	96	Professional publications
Podręczniki szkolne	25	52	20	20	School textbooks
Wydawnictwa popularne	684	930	871	938	Popular science
Literatura piękna	624	1033	1038	1131	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	133	290	314	292	of which for children and youth
Gazety i czasopisma	632	666	673	679	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (48). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 1 (48). **PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS PER 1000 POPULATION**

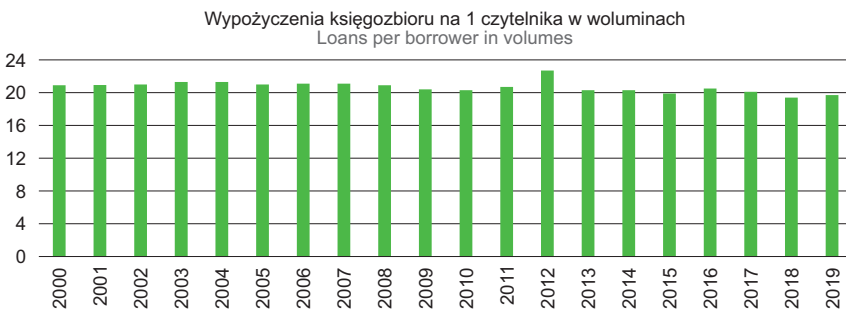
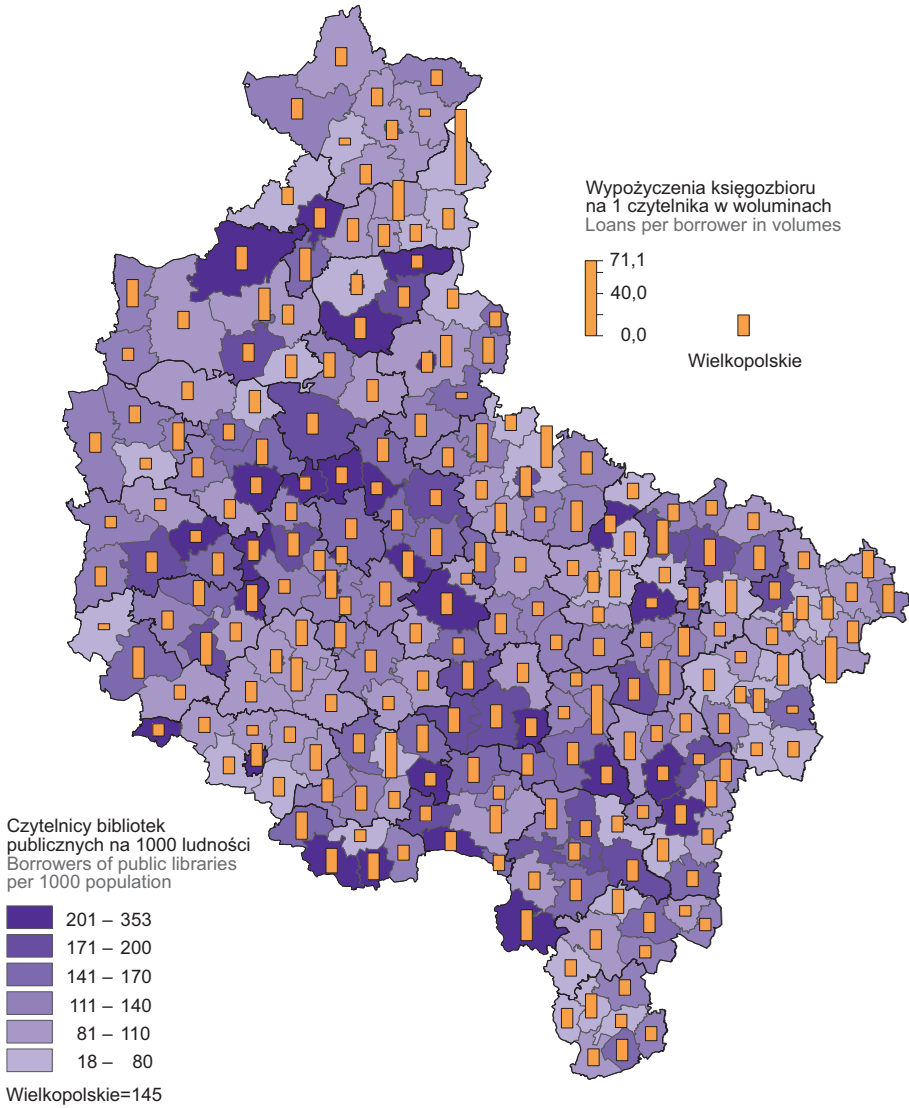
TABL. 2 (74). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 grudnia)	714	689	674	664	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	466	451	436	427	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 grudnia)	186	124	87	88	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	129	57	33	35	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia)	11956,6	11921,9	11823,7	11765,0	Collection (as of 31 December)
w tys. wol.					in thousand volumes
w tym na wsi	5203,0	5065,3	4900,4	4848,4	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	549,7	531,8	510,5	508,4	Borrowers ^a in thousands
w tym na wsi	167,9	164,0	158,2	156,9	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tysiącach woluminów	11159,6	10606,6	9889,9	10040,6	in thousand volumes
w tym na wsi	3443,1	3150,3	2839,3	2865,4	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	20,3	19,9	19,4	19,7	per borrower in volumes
w tym na wsi	20,5	19,2	18,0	18,3	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2015–2019 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points, data for 2015–2019 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. b In 2010 excluding interlibrary loans.

MAPA 1 (30). BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2019 R.
MAP 1 (30). PUBLIC LIBRARIES IN 2019

TABL. 3 (75). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	86	91	93	89	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt	.	.	1310,7	1314,3	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	259	256	256	255	own ^b
obce ^c	150	156	83	73	exterior ^c
współorganizowane	.	.	109	67	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	1127,1	1214,3	1290,3	1209,6	Museum and exhibition visitors in thousands
w tym młodzież szkolna ^d	367,0	320,4	329,0	253,9	of which primary and secondary school students ^d

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 4 (76). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousands	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2010	12	4497	3987	847,0	Theatres and music institutions
	2015	12	4525	3381	639,6	
	2018	15	5675	4840	785,0	
	2019	15	6014	6745	1752,7	
Teatry		8	2495	3987	1228,5	Theatres
dramatyczne		5	2244	3440	1162,4	dramatic
lalkowe		3	251	547	66,0	puppet
Teatry muzyczne		3	1381	555	206,9	Music theatres
Filharmonie		2	1263	1652	202,2	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		2	875	539	108,4	Symphonic and chamber orche- stras, choirs
Zespoły pieśni i tańca		–	–	12	6,8	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa	2010	4	.	216	114,5	Entertainment enterprises
estradowe	2015	3	.	150	43,7	
	2018	2	.	175	44,4	
	2019	3	.	789	177,9	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 December. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

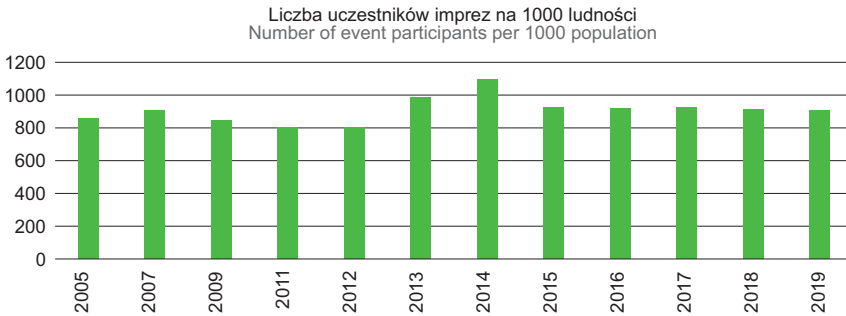
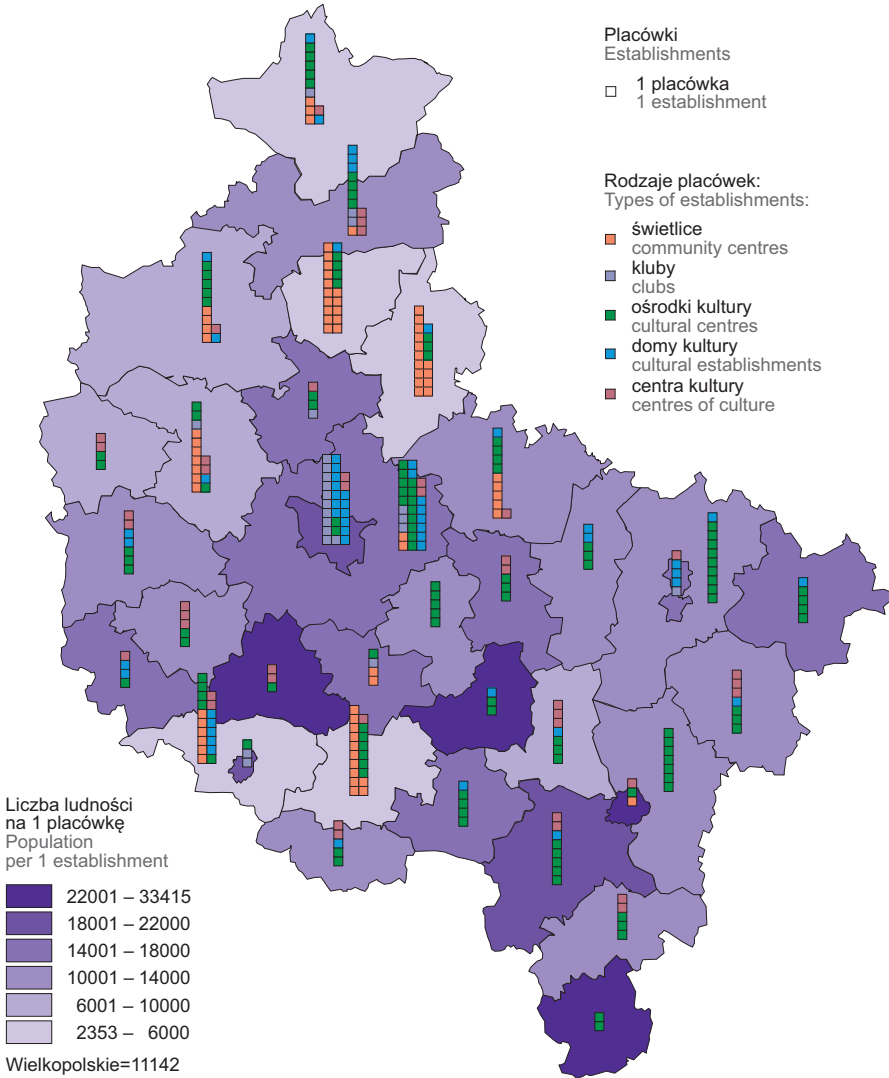
TABL. 5 (77). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 grudnia)	38	44	45	45 ^a	Cinemas (as of 31 December)
w tym multiplexy	5	5	6	6	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 grudnia)	24613	28135	29434	27391	Seats (as of 31 December)
w tym multiplexy	15184	14728	15626	14134	of which multiplexes
Seanse	119650	165586	211592	206144	Screenings
w tym multiplexy	87208	86842	119886	115359	of which multiplexes
na 1 kino	3149	3763	4702	4581	per cinema
Widzowie	3251200	4515313	6214917	6213153	Audience
w tym multiplexy	2391493	2294653	3265713	3137997	of which multiplexes
na 1 kino	85558	102621	138109	138070	per cinema
na 1 seans	27	27	29	30	per screening

a W tym 8 miniplexów.

a Of which 8 miniplexes.

MAPA 2 (31). **PLACÓWKI KULTURY W 2019 R.**
 MAP 2 (31). **CULTURE CENTRES IN 2019**

Turystyka Tourism

TABL. 6 (78). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 lipca)	625	701	665	676	Establishments (as of 31 July)
w tym całoroczne	459	528	511	521	of which open all year
Obiekty hotelowe	320	345	337	333	Hotels and similar establishments
hotele	209	230	227	225	hotels
motele	19	15	16	15	motels
pensjonaty	17	20	23	20	boarding houses
inne obiekty hotelowe	75	80	71	73	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	305	356	328	343	Other establishments
szkolne schroniska młodzieżowe	32	31	25	25	school youth hostels
kempingi	17	13	11	11	camping sites
pola biwakowe	18	15	17	15	tent camp sites
ośrodki wczasowe	84	68	59	53	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	49	33	32	31	training-recreational centres
domy pracy twórczej	5	5	4	5	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	35	45	39	35	complexes of tourist cottages
hostele	10	13	15	15	hostels
pokoje gościnne	.	25	21	25	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	69	66	72	agrotourism lodgings
inne obiekty	55	39	39	56	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca)	42930	42854	42014	42916	Bed places (as of 31 July)
w tym całoroczne	29611	30362	31041	31908	of which open all year
Obiekty hotelowe	20659	22782	23250	23641	Hotels and similar establishments
hotele	15852	17814	18696	18736	hotels
motele	805	557	592	583	motels
pensjonaty	454	632	714	608	boarding houses
inne obiekty hotelowe	3548	3779	3248	3714	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	22271	20072	18764	19275	Other facilities
szkolne schroniska młodzieżowe	1679	1687	1407	1411	school youth hostels
kempingi	1769	1431	1054	1071	camping sites
pola biwakowe	2746	2311	2025	1312	tent camp sites
ośrodki wczasowe	4780	4183	3274	3239	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5097	3181	3277	3235	training-recreational centres
domy pracy twórczej	295	368	336	361	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	2355	2301	2628	2442	complexes of tourist cottages ^b
hostele	420	555	641	670	hostels
pokoje gościnne	.	434	385	476	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	1210	1170	1355	agrotourism lodgings
inne obiekty	3130	2411	2567	3703	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	1598906	1882655	2099501	2133215	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	253245	281094	310980	307003	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1215806	1497195	1678256	1720756	Hotels and similar establishments
hotele	977376	1257513	1411312	1451399	hotels
motele	49100	31406	31722	27571	motels
pensjonaty	19619	27341	35225	29472	boarding houses
inne obiekty hotelowe	169711	180935	199997	212314	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	383100	385460	421245	412459	Other establishments
szkolne schroniska młodzieżowe	42620	33026	26558	23527	school youth hostels
kempingi	16769	20851	10243	13059	camping sites
pola biwakowe	6668	6394	10499	5531	tent camp sites
ośrodki wczasowe	35539	37092	34229	41032	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	118996	77871	82235	78650	training-recreational centres
domy pracy twórczej	8585	7922	8471	8494	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	28497	26482	32390	33753	complexes of tourist cottages ^b
hostele	18265	35170	35984	36695	hostels
pokoje gościnne	.	5544	10118	11753	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	14301	19236	20607	agrotourism lodgings
inne obiekty	107161	120807	151282	139358	miscellaneous establishments

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

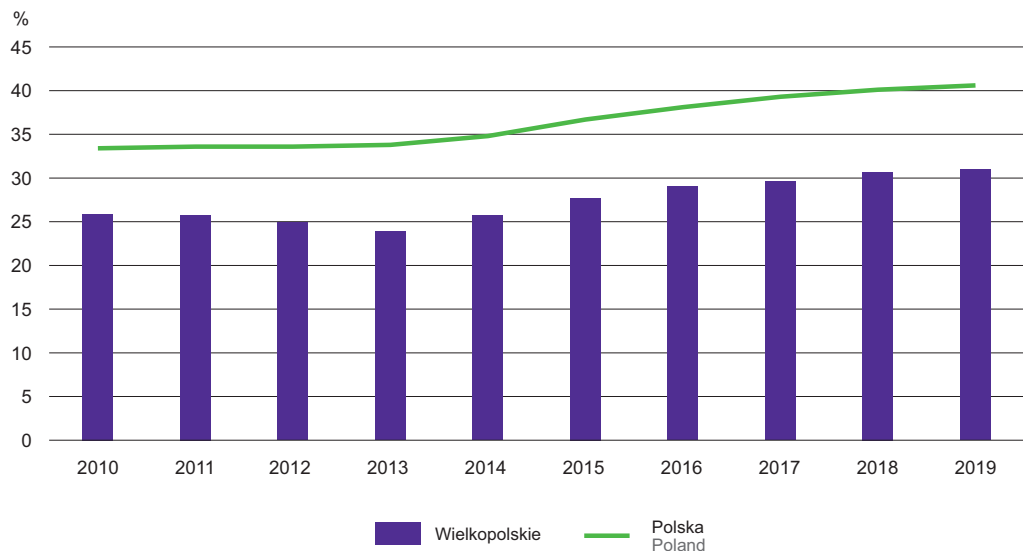
TABL. 6 (78). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	3060711	3378292	3808165	3887769	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	478999	541468	663667	651161	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	1929954	2380858	2721149	2752119	Hotels and similar establishments
hotele	1577488	1998383	2305394	2336107	hotels
motele	73406	53754	66654	56777	motels
pensjonaty	29468	44438	53677	44322	boarding houses
inne obiekty hotelowe	249592	284283	295424	314913	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	1130757	997434	1087016	1135650	Other establishments
szkolne schroniska młodzieżowe	105680	88329	67630	64462	school youth hostels
kempingi	44806	42261	22025	24197	camping sites
pola biwakowe	14310	13349	27442	16561	tent camp sites
ośrodki wczasowe	181674	193429	160100	163424	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	378834	225852	238175	263241	training-recreational centres
domy pracy twórczej	22234	21885	22513	20516	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^b	109489	80235	119461	106640	complexes of tourist cottages ^b
hostele	35945	66313	71620	72662	hostels
pokoje gościnne	.	22795	32159	36911	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	57327	75825	77464	agrotourism lodgings
inne obiekty	237785	185659	250066	289572	miscellaneous establishments

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concerns establishments with 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled considering imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

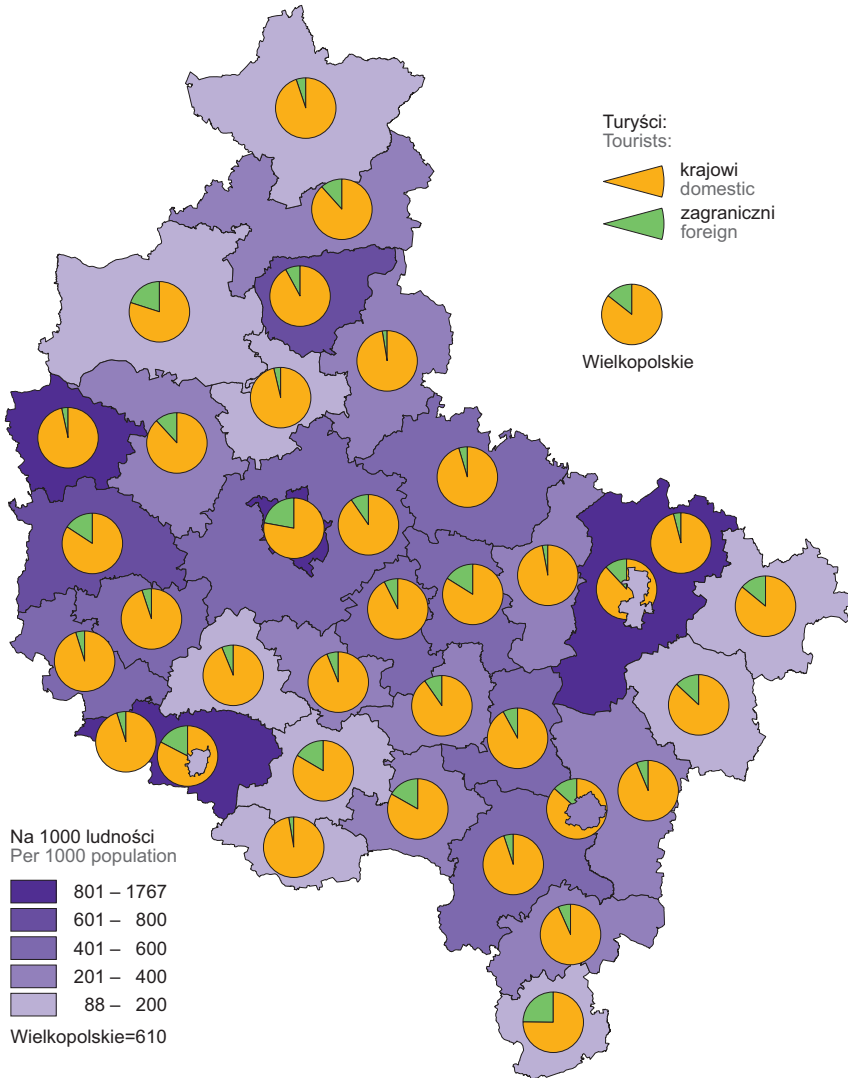
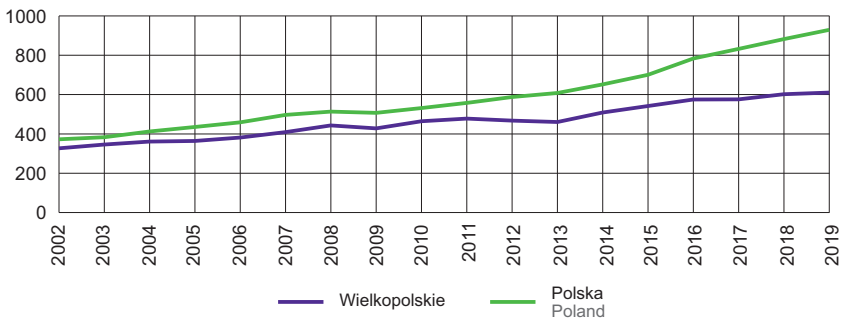
WYKRES 2 (49). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (49). **OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a**

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 and more bed places.

MAPA 3 (32). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2019 R.

MAP 3 (32). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2019

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
Tourists accommodated per 1000 population

Sport

TABL. 7 (79). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE
Stan w dniu 31 grudnia
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	2018	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	771	110	86	103	Organizational units
Członkowie	39589	10803	11412	13895	Members
Ćwiczący ^a	63739	35642	29292	38350	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	1323	1368	1424	1452	Organizational units
Członkowie	81975	81022	87484	92122	Members
Ćwiczący	78386	82219	91934	98206	Persons practising sports
mężczyźni	57964	61216	67839	72171	males
kobiety	20422	21003	24095	26035	females
w tym w wieku do 18 lat	56814	59575	65204	70286	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	2516	2565	2511	2433	Sports sections
Trenerzy	1247	1476	2248	2795	Coaches
Instruktorzy sportowi	2240	2328	2060	1968	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1181	961	955	811	Other persons running sports classes

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Estimated data.

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years.

TABL. 8 (80). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	4	236	153	229	11	2	Acrobatics ^a
Badminton	34	761	328	631	20	28	Badminton
Boks	21	694	173	396	24	20	Boxing
Brydż sportowy	8	530	67	50	6	18	Bridge
Fitness	12	181	123	90	6	7	Sports aerobics
Gimnastyka artystyczna	7	436	429	426	12	4	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa	2	60	45	60	1	1	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	7	298	43	100	4	12	Ice hockey
Hokej na trawie	13	899	215	745	29	16	Field hockey
Jeździectwo ^a	58	795	606	406	22	63	Equestrian sports ^a
Judo	28	2285	790	2161	41	24	Judo
Jujitsu	16	520	115	350	14	20	Jujutsu
Kajakarstwo klasyczne	17	577	222	497	28	17	Classic canoeing
Karate ^a	80	4297	1483	3602	71	92	Karate ^a
Kick-boxing	17	904	259	501	16	23	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	21	358	83	180	6	15	Mountain biking
Kolarstwo torowe	7	178	52	124	6	10	Track cycling
Kolarstwo szosowe	30	617	150	329	13	22	Road cycling
Koszykówka	115	4977	2161	4193	157	84	Basketball
Kęglarstwo	9	316	107	142	18	9	Bowling
Lekkoatletyka	155	5067	2414	4286	139	129	Athletics
Łucznictwo	8	115	59	83	7	4	Archery
Narciarstwo alpejskie	3	60	50	–	2	2	Alpine skiing
Orientacja sportowa	9	307	158	230	5	10	Orienteering

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 8 (80). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH**

W 2018 R. (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018 (cont.)

As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Piłka nożna	601	36803	2064	27731	1335	289	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	47	1152	150	705	26	21	Indoor football
Piłka ręczna	99	3762	1566	3257	125	54	Handball
Piłka siatkowa	218	6820	3824	5627	158	180	Volleyball
Pływanie	56	4350	2039	4094	106	78	Swimming
Podnoszenie ciężarów	8	159	59	124	7	7	Weightlifting
Sport lotniczy ^a	23	1373	239	76	2	108	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	18	428	28	113	13	22	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	40	4201	434	355	52	119	Sport shooting ^a
Szachy	55	2266	654	1595	25	73	Chess
Szermierka	14	604	264	510	29	17	Fencing
Taekwon-do ITF	15	975	356	710	8	32	Taekwon-do ITF
Taekwon-do WTF	23	1509	677	1338	22	29	Taekwon-do WTF
Tenis	46	2150	872	1570	59	46	Tennis
Tenis stołowy	127	3043	917	2170	52	83	Table tennis
Triathlon	12	273	102	138	9	5	Triathlon
Unihokej	56	1723	702	1601	29	37	Floorball
Wioślarstwo	12	444	199	379	17	11	Rowing
Zapasy styl klasyczny	6	232	30	206	4	11	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	11	398	135	344	13	14	Freestyle wrestling
Żeglarstwo ^a	30	993	284	400	23	67	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 9 (81). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2018 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2018

As of 31 December

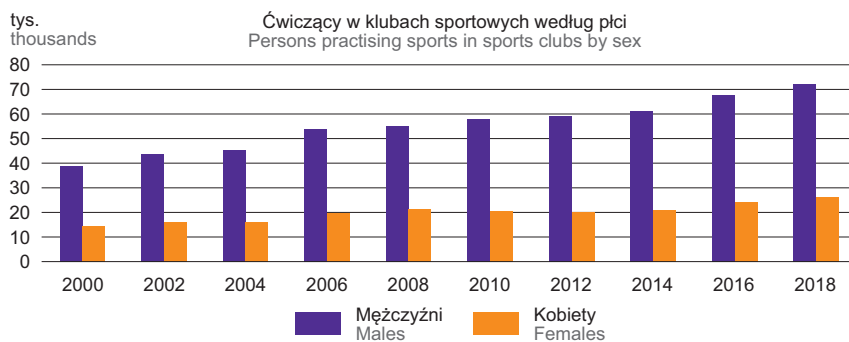
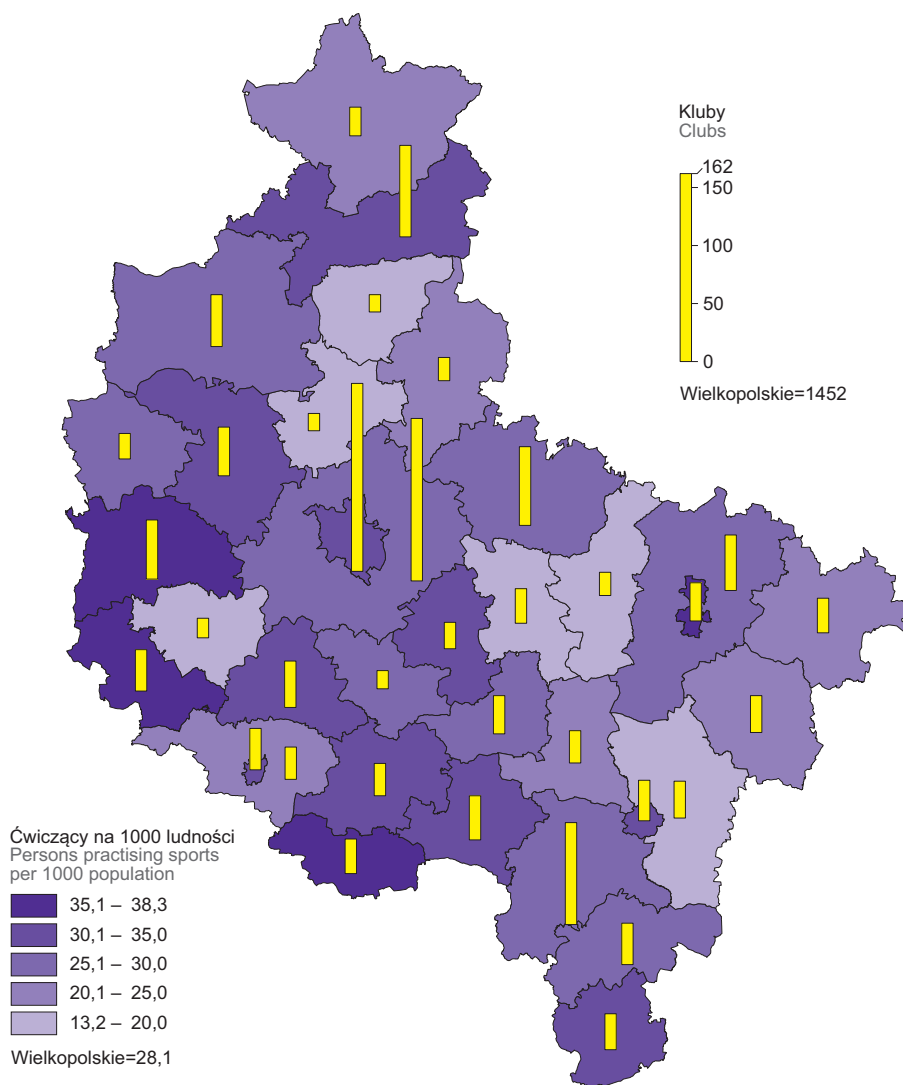
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of disabled persons practising sports	SPECIFICATION
Stadiony ogółem ^b	226	100	Stadiums total ^b
w tym piłkarskie	103	34	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	933	259	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	922	251	of which football
Boiska do gier małych ^c	524	209	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	187	93	basketball
piłki ręcznej	41	31	handball
piłki siatkowej	101	44	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	382	180	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	300	138	Tennis courts
Hale sportowe	156	130	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	117	55	Gyms ^d
Pływalnie	68	46	Swimming pools
Tory sportowe	25	10	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	18	10	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszłych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni.

c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (33). KLUBY SPORTOWE W 2018 R.
MAP 4 (33). SPORTS CLUBS IN 2018

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne Chapter XI. Science and technology. Information society

Nauka i technika Science and technology

TABL. 1 (82). **PODMIOTY, STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
A. PODMIOTY^a
ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	168	437	502	495	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	59	79	78	72	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	14	14	13	13	institutes ^b
uczelnie ^b	14	17	15	16	higher education institutions ^b
pozostałe	31	48	50	43	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	6	6	5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	78	227	292	275	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	78	221	280	268	of which manufacturing
Budownictwo	–	10	5	7	Construction
Usługi ^c	87	194	199	208	Services ^c

B. STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	77,7	73,9	78,7	77,6	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	78,2	76,2	88,8	90,1	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	83,0	81,7	89,2	87,8	institutes ^b
uczelnie ^b	76,7	75,1	89,1	91,0	higher education institutions ^b
pozostałe	72,7	44,8	59,5	60,5	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	87,4	64,8	57,1	58,4	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	61,7	55,9	52,7	39,5	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	61,7	56,3	52,8	39,6	of which manufacturing
Budownictwo	–	.	.	71,5	Construction
Usługi ^c	78,0	75,3	82,0	82,1	Services ^c

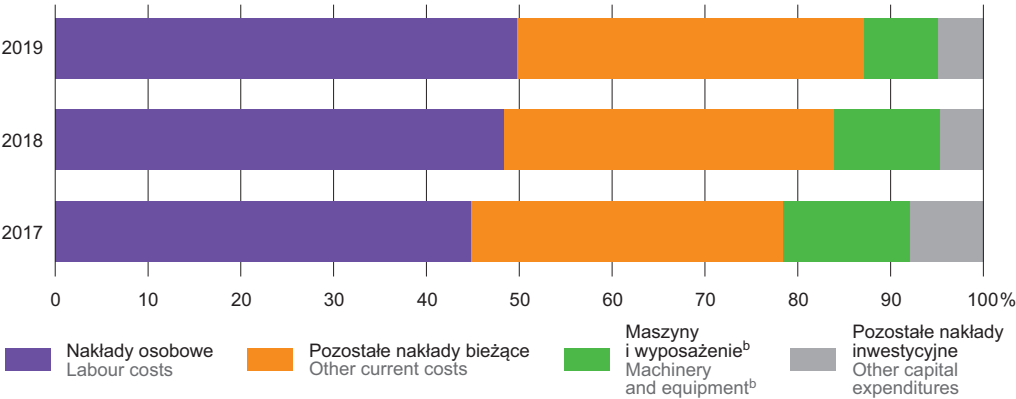
C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ EXPENDITURES^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	777,8	1315,1	1552,4	1847,3	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	647,7	883,0	895,3	1028,4	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	259,8	126,2	244,4	247,1	institutes ^b
uczelnie ^b	338,9	358,8	594,6	713,2	higher education institutions ^b
pozostałe	.	.	56,4	68,1	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	20,4	29,0	.	40,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	95,7	303,3	516,9	600,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	95,7	298,6	508,9	594,4	of which manufacturing
Budownictwo	–	5,1	.	7,9	Construction
Usługi ^c	661,6	977,6	991,1	1198,7	Services ^c

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi do działów, ust. 1 na str. 186. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See notes to chapters, item 1 on page 186. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

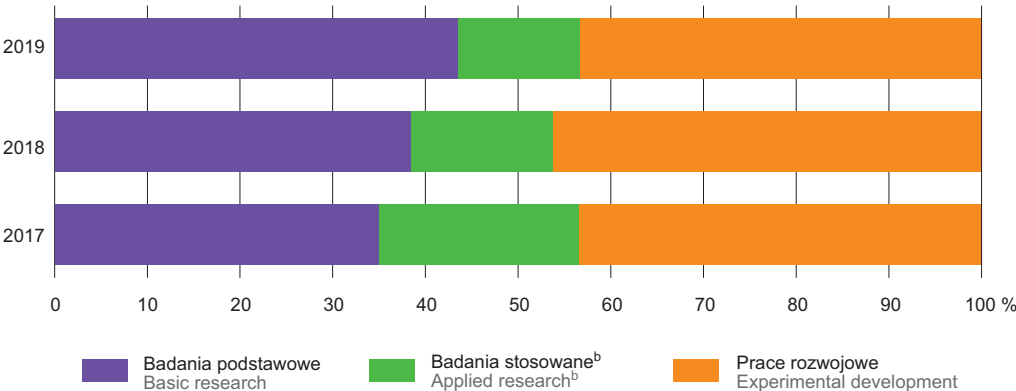
WYKRES 1 (50). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW**
 CHART 1 (50). **EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS**

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (51). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R**
 CHART 2 (51). **EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D**

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b W 2017 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b In 2017 including expenditures on industrial research.

TABL. 2 (83). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**
 EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

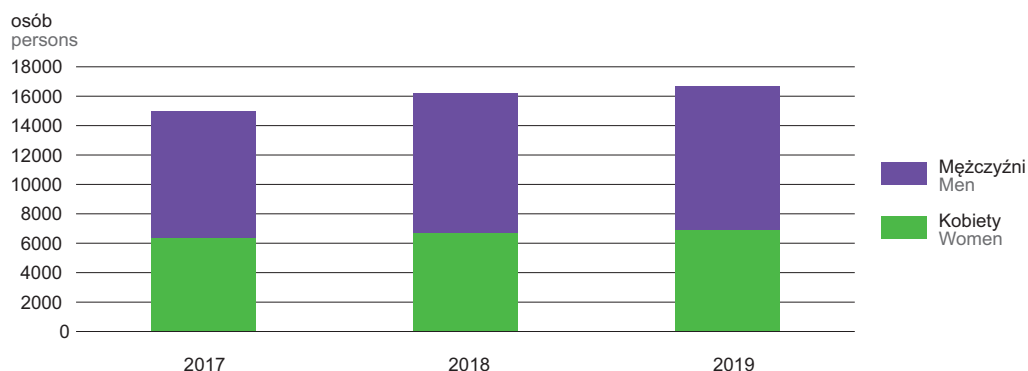
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	777,8	1315,1	1552,4	1847,3	T O T A L
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	255,8	450,9	264,9	363,5	Natural sciences
Nauk inżynieryjnych i technicznych	234,4	531,4	711,9	824,0	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	52,9	70,7	131,8	164,3	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	121,6	132,3	.	201,6	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	25,6	66,1	118,2	.	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	87,5	63,7	.	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (52). **PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI**

CHART 3 (52). **INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX**

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (84). **PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**

INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					SPECIFICATION
		wyższym tertiary				pozostałym other	
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others		
			doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)			
O G Ó Ł E M 2018	16178	1085	2065	3626	6814	2588	T O T A L
2019	16690	1002	2203	3386	7461	2638	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	11224	974	2174	3189	3720	1167	of which R&D dedi- cated entities
instytuty ^c	1938	101	164	391	1003	279	institutes ^c
uczelnie ^c	8773	.	2007	2746	2378	.	higher education institutions ^c
pozostałe	513	.	3	52	339	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	215	.	–	.	73	124	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3882	13	12	90	2680	1087	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3780	13	12	.	.	1079	of which manufac- turing
Budownictwo	113	.	7	.	57	39	Construction
Usługi ^d	12480	984	2184	3273	4651	1388	Services ^d

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi do działów, ust. 1 na str. 186. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See notes to chapters, item 1 on page 186. d Other kinds of activity (sections G–U).

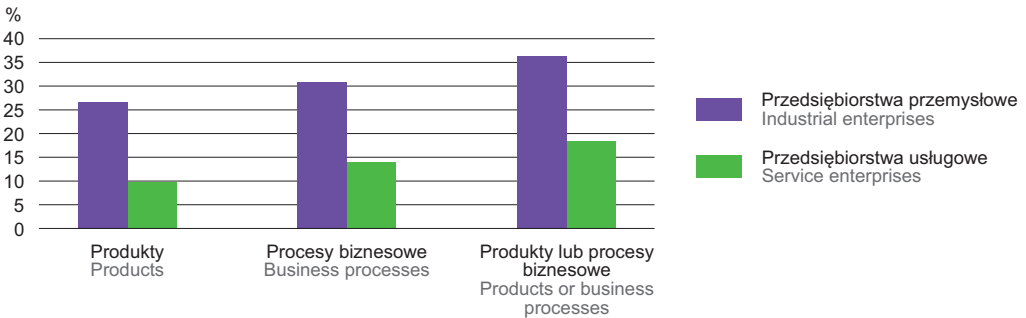
TABL. 4 (85). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019				SPECIFICATION
	ogółem total	badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff		
O G Ó Ł E M	8350,5	8835,2	5915,6	1798,1	1121,5	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	5080,2	5095,5	3713,9	696,0	685,6	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	1354,3	1399,1	962,3	299,3	137,5	institutes ^b
uczelnie ^b	3351,3	3305,4	2510,3	.	.	higher education institutions ^b
pozostałe	374,6	391,0	241,3	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	202,1	200,9	59,7	62,1	79,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2449,7	2658,8	1583,9	803,2	271,7	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2421,2	2623,6	1570,0	.	.	of which manufacturing
Budownictwo	29,3	47,0	33,0	8,4	5,6	Construction
Usługi ^c	5669,4	5928,5	4239,0	924,4	765,1	Services ^c

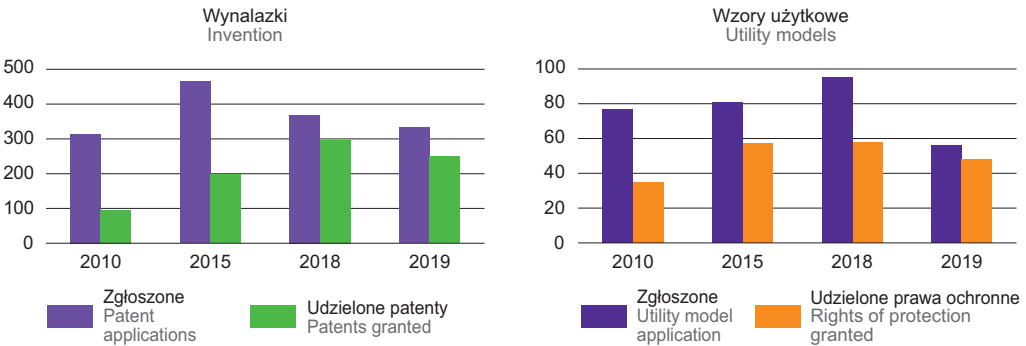
a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi do działów, ust. 1 na str. 186. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In full-time equivalents (FTE). b See notes to chapters, item 1 on page 186. c Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (53). RZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W LATACH 2017–2019 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI

CHART 4 (53). INNOVATIVE ENTERPRISES IN THE YEARS 2017–2019 BY INNOVATION TYPES

WYKRES 5 (54). WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a
CHART 5 (54). DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Z r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne Information society

TABL. 5 (86). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

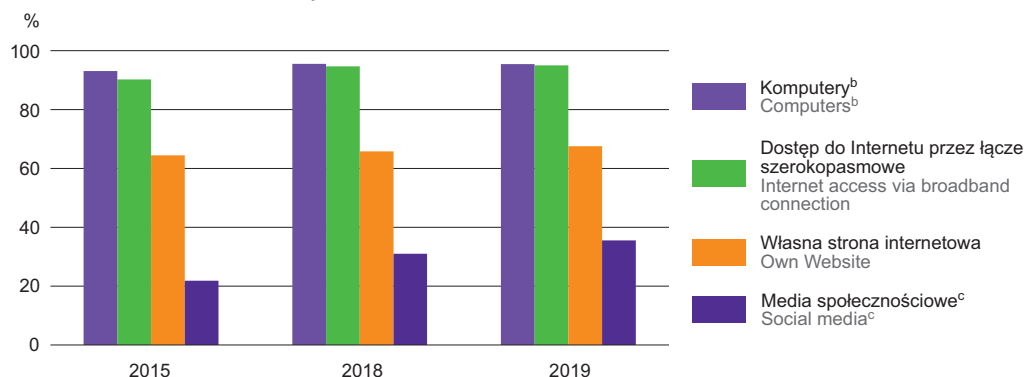
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises			
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	7,2	10,5	18,1	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż elektroniczną	11,6	16,5	16,4	Enterprises conducting electronic sales
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	14,6	15,9	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 6 (55). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**

CHART 6 (55). **ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**
As of January

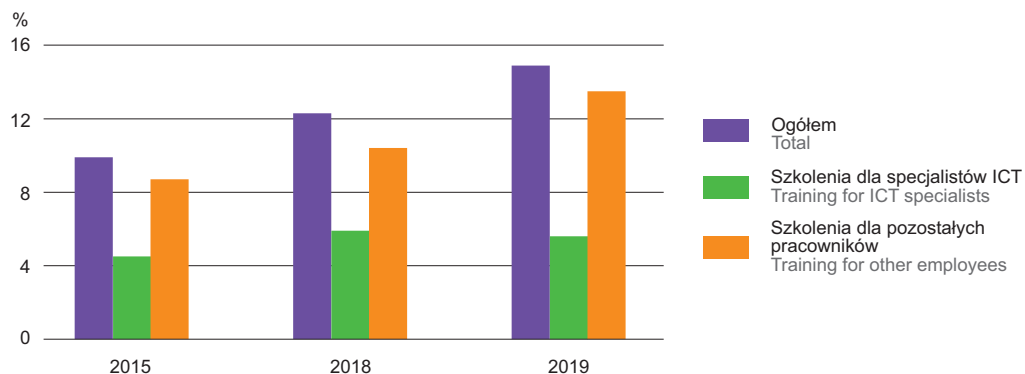

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki), smartfony i nettopy. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks), smartphones and nettops. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (56). **PRZEDSIĘBIORSTWA ZAPEWNIAJĄCE SWOIM PRACOWNIKOM SZKOLENIA PODNOSZĄCE UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU ICT**

CHART 7 (56). **ENTERPRISES PROVIDING ICT TRAINING TO THEIR EMPLOYEES**

Dział XII. Ceny Chapter XII. Prices

TABLE 1 (87). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

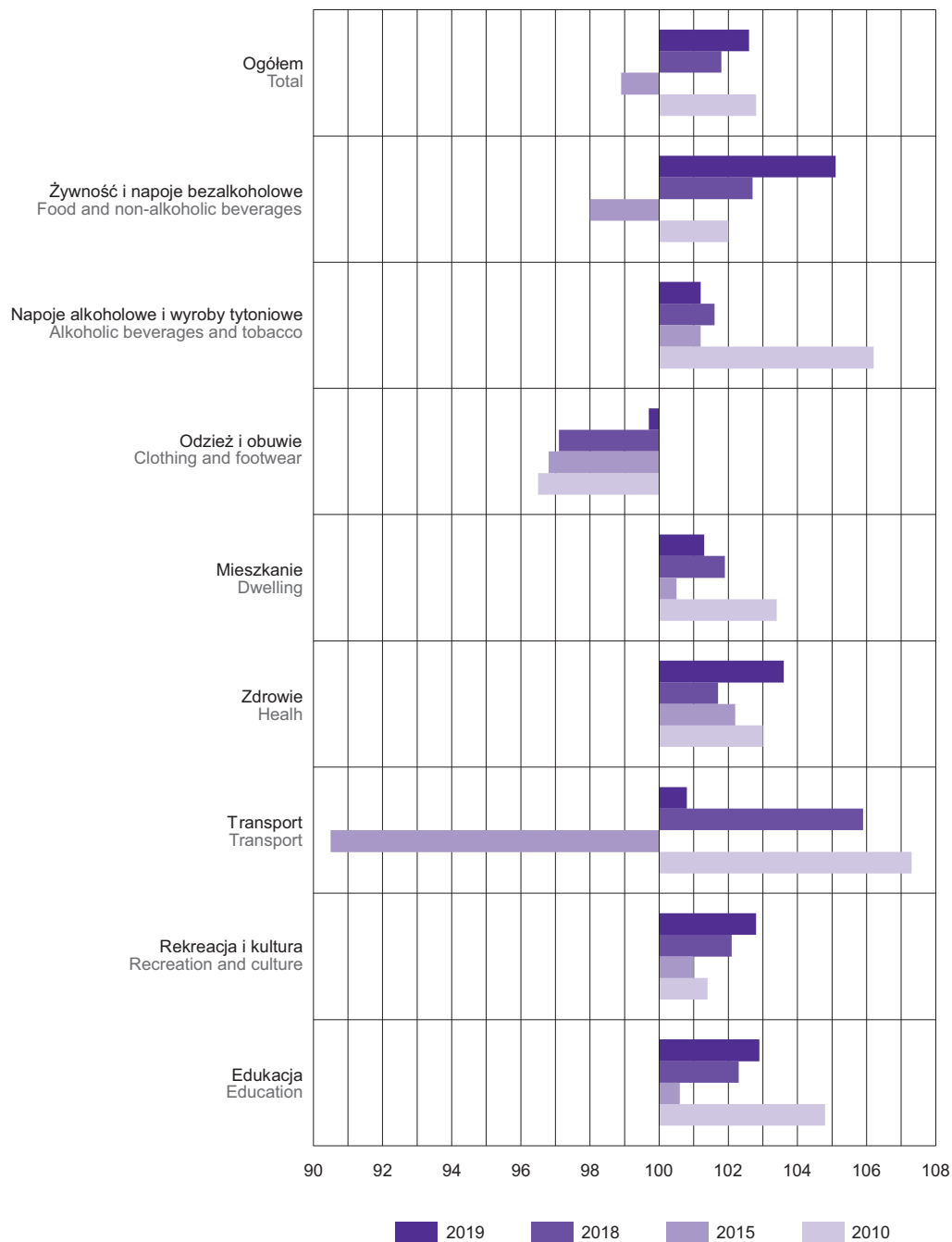
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain – per dt:
pszenicy	59,94	67,87	73,03	73,56	wheat
żyta	43,25	51,41	54,30	62,10	rye
jęczmienia	49,04	59,96	68,31	69,27	barley
owsa i mieszanek zbożowych	37,04	49,72	56,55	68,83	oats and cereal mixed
pszenżyta	46,28	57,07	65,65	65,35	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	34,73	41,67	49,41	73,47	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	64,01	57,01	76,71	115,79	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,48	12,40	10,89	10,84	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	127,86	155,65	154,39	158,10	Industrial rape and turnip rape – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	516,91	912,96	767,84	781,20	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	1109,94	1378,74	1818,27	1859,10	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	4,78	6,25	6,55	6,15	cattle (excluding calves)
cielęta	6,08	7,70	6,46	7,09	calves
trzoda chlewna	3,85	4,33	4,51	5,44	pigs
Mleko krowie – za 1 l	1,05	1,14	1,33	1,34	Cows' milk – per l
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,19	0,22	0,19	0,24	Consumer hen eggs – per piece

TABLE 2 (88). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					Cereal grain – per dt:
pszenicy	64,11	79,94	86,52	96,49	wheat
żyta	47,47	58,78	70,07	80,78	rye
jęczmienia	57,24	74,45	81,08	90,91	barley
owsa	51,17	63,92	73,61	85,64	oats
pszenżyta	53,85	69,68	75,33	87,55	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	94,78	82,24	102,01	201,99	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Siano łąkowe – za 1 dt	45,07	40,56	.	.	Meadow hay – per dt
Słoma zbóż ozimych – za 1 dt	48,34	27,56	.	.	Straw of winter cereals – per dt
Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	125,11	143,88	151,19	126,67	Livestock – piglet – per head
Żywiec rzeźny – cielęta – za 1 kg	9,83	.	.	.	Animals for slaughter – calves – per kg
Jaja kurze – za 1 szt.	0,47	0,60	0,74	0,73	Hen eggs – per piece

WYKRES 1 (57). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
 CHART 1 (57). **PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES**

Rok poprzedni=100
 Previous year=100

Dział XIII. Rolnictwo Chapter XIII. Agriculture

TABL. 1 (89). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w ha in ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2010	1773477	1482708	T O T A L
	2015	1736869	1497463	
	2018	1737617	1527788	
	2019	1760003	1556430	
W dobrej kulturze rolnej		1752508	1551451	In good agricultural condition
Pod zasiewami		1493682	1311777	Sown area
Grunt ugorowane		6744	5212	Fallow land
Uprawy trwałe		16555	15702	Permanent crops
Ogrody przydomowe		1685	1678	Kitchen gardens
Łąki trwałe		221431	207074	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		12411	10008	Permanent pastures
Pozostałe		7495	4980	Others

a Według siedziby użytkownika.

a By residence of the holder.

TABL. 2 (90). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**

Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thousands	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent							ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land	
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99			50,00 ha i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL											
2010	125,7	2,4	14,5	22,6	24,0	15,4	7,7	10,6	2,8	15,53	14,11
2013	122,8	3,0	13,5	22,7	23,9	14,4	7,9	11,3	3,2	15,64	14,24
2016	121,2	1,8	15,3	23,2	23,6	14,7	7,1	10,8	3,5	15,05	13,96
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2010	125,1	2,4	14,5	22,6	24,1	15,4	7,8	10,7	2,5	12,91	11,86
2013	122,3	3,1	13,6	22,8	24,0	14,5	7,9	11,3	2,9	13,34	12,29
2016	120,6	1,8	15,4	23,3	23,7	14,7	7,1	10,8	3,2	13,09	12,16

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 3 (91). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010	456	20755	292	11758
2015	725	30599	84	3924
2018	511	18501	216	7493
2019	581	20677	146	7057

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (92). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	
	w ha in ha					
OGÓŁEM	1461267	1463453	1472348	1493682	1311777	TOTAL
w tym:						of which:
Zboża	1072563	1073679	1078337	1105532	992507	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	867876	792807	788490	823397	738850	basic cereals
pszenica	207363	230101	236706	233394	191107	wheat
żyto	190029	129861	160812	172616	162444	rye
jęczmień	169731	139231	155559	159562	146541	barley
owies	48808	39186	36668	44367	42745	oats
pszenżyto	251945	254428	198745	213458	196013	triticale
mieszanki zbożowe	141997	107849	139059	139244	138877	cereal mixed
kukurydza na ziarno	57953	167860	147815	139508	111781	maize for grain
Ziemniaki	39847	31456	31796	40626	38352	Potatoes
Buraki cukrowe	42813	39909	47911	53331	40827	Sugar beets
Rzepak i rzepik	138143	114612	98905	84127	59001	Rape and turnip rape

TABL. 5 (93). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**

SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2011–2015 ^a	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes						
Zboża	4418179	4239087	3578431	3843825	3287315	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	3131310	3114466	2463344	2821340	2403309	basic cereals
pszenica	968576	1093406	913191	963008	733483	wheat
żyto	552023	370072	367240	448648	410983	rye
jęczmień	627389	518734	441239	523861	460047	barley
owies	123875	101013	76931	98990	94467	oats
pszenżyto	859447	1031241	664742	786833	704330	triticale
mieszanki zbożowe	456966	326173	319211	339877	338997	cereal mixed
Ziemniaki	894739	636115	792642	781901	701842	Potatoes
Buraki cukrowe	2587436	2101568	2737424	3025022	2384405	Sugar beets
Rzepak i rzepik	319838	362701	228185	212725	139847	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	1276735	1114784	956799	972760	924837	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	40,9	39,5	33,2	34,8	33,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	38,6	39,3	31,2	34,3	32,5	basic cereals
pszenica	46,5	47,5	38,6	41,3	38,4	wheat
żyto	29,6	28,5	22,8	26,0	25,3	rye
jęczmień	38,1	37,3	28,4	32,8	31,4	barley
owies	29,0	25,8	21,0	22,3	22,1	oats
pszenżyto	41,3	40,5	33,4	36,9	35,9	triticale
mieszanki zbożowe	33,2	30,2	23,0	24,4	24,4	cereal mixed
Ziemniaki	252	202	249	192	183	Potatoes
Buraki cukrowe	607	527	571	567	584	Sugar beets
Rzepak i rzepik	28,9	31,6	23,1	25,3	23,7	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	56,5	50,2	43,9	43,9	44,7	Meadow hay

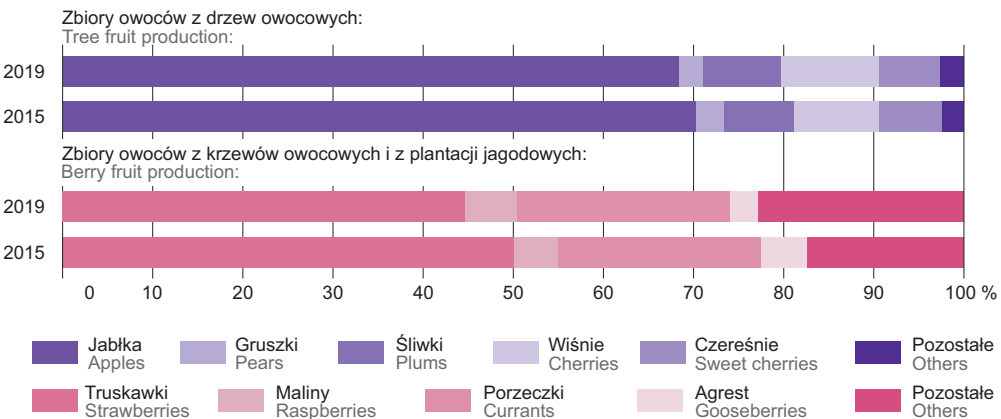
a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 6 (94). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

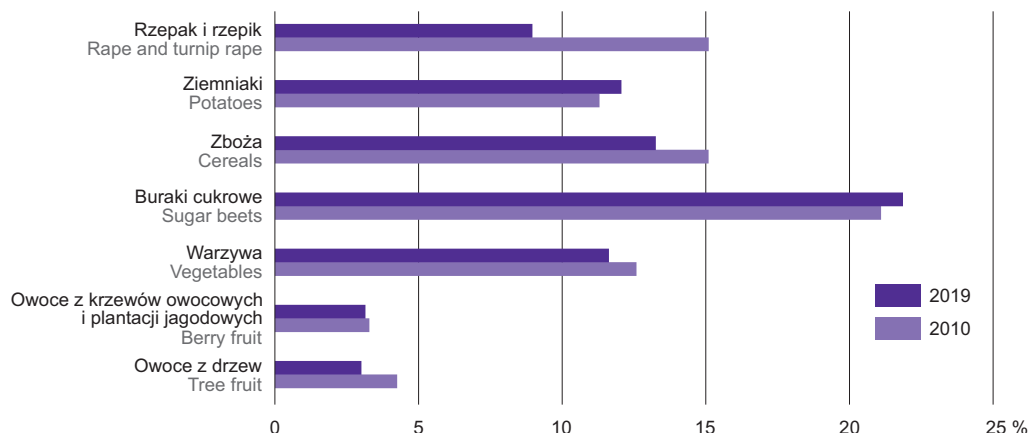
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu AREA in ha – as of June					
O G Ó Ł E M	23394	21147	21298	20367	T O T A L
Kapusta	3000	2365	2404	2396	Cabbages
Kalafiory	750	624	750	750	Cauliflowers
Cebula	5449	4826	4948	4549	Onions
Marchew jadalna	2400	2118	2172	2123	Carrots
Buraki ćwikłowe	1024	818	828	825	Beetroots
Ogórki	1774	1432	1626	1567	Cucumbers
Pomidory	2475	2126	2177	2154	Tomatoes
Pozostałe ^b	6521	6837	6392	6002	Others ^b
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
O G Ó Ł E M	528851	463559	447718	426936	T O T A L
Kapusta	120943	94935	93588	93425	Cabbages
Kalafiory	15525	15282	16340	16340	Cauliflowers
Cebula	132445	110418	110659	97802	Onions
Marchew jadalna	68865	62612	61168	59665	Carrots
Buraki ćwikłowe	25443	21224	19404	19313	Beetroots
Ogórki	27682	23245	23782	23034	Cucumbers
Pomidory	52322	46447	43436	42432	Tomatoes
Pozostałe ^b	85625	89396	79341	74926	Others ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Kapusta	403	401	389	390	Cabbages
Kalafiory	207	245	218	218	Cauliflowers
Cebula	243	229	224	215	Onions
Marchew jadalna	287	296	282	281	Carrots
Buraki ćwikłowe	248	259	234	234	Beetroots
Ogórki	156	162	146	147	Cucumbers
Pomidory	211	218	200	197	Tomatoes
Pozostałe ^b	131	131	124	125	Others ^b

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
 a Including kitchen gardens. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

WYKRES 1 (58). ZBIORY OWOCÓW
CHART 1 (58). FRUIT PRODUCTION

WYKRES 2 (59). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH**
 CHART 2 (59). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS**

WYKRES 3 (60). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
 CHART 3 (60). **PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS**

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (95). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**

Stan w czerwcu

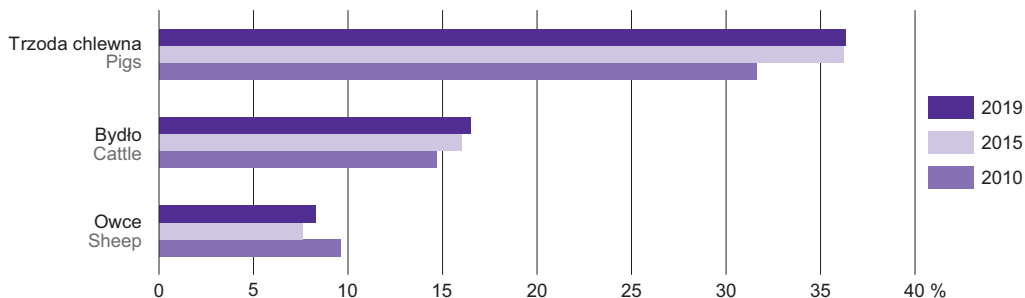
CATTLE, PIGS AND SHEEP

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	843853	950993	1025888	1046094	724471	835906	924329	951114	Cattle
w tym krowy	304333	292398	279291	294181	253812	247632	241218	256125	of which cows
Trzoda chlewna	4813273	4214088	4085772	3916072	3609214	2762292	2544695	2362102	Pigs
w tym lochy	383022	279630	250092	225905	319673	213204	188247	164611	of which sows
Owce	25180	17342	20964	22768	17432	10650	14521	17248	Sheep
w tym maciorki	15566	12105	14575	13244	11986	7542	10211	9854	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	1419745	1415454	1450501	1441355	1141307	1103943	1136536	1130793	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	47,6	54,8	59,0	59,4	48,9	55,8	60,5	61,1	Cattle
w tym krowy	17,2	16,8	16,1	16,7	17,1	16,5	15,8	16,5	of which cows
Trzoda chlewna	271,4	242,6	235,1	222,5	243,4	184,5	166,6	151,8	Pigs
w tym lochy	21,6	16,1	14,4	12,8	21,6	14,2	12,3	10,6	of which sows
Owce	1,4	1,0	1,2	1,3	1,2	0,7	1,0	1,1	Sheep
w tym maciorki	0,9	0,7	0,8	0,8	0,8	0,5	0,7	0,6	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	80,1	81,5	83,5	81,9	77,0	73,7	74,4	72,7	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2018 r. i 2019 r. – stan z 2016 r.

a In 2015 for calculations horses stocks of 2013 were adopted, in 2018 and in 2019 – as of 2016.

WYKRES 4 (61). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWYM POGLÓWIU TRZODY CHLEWNEJ, BYDŁA I OWIEC**CHART 4 (61). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC STOCK OF PIGS, CATTLE AND SHEEP**

TABL. 8 (96). **PRODUKCJA MIĘSA^a**
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	859,0	987,8	1156,2	1214,5	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	816,8	935,7	1093,8	1148,3	meat and fats
wołowe	71,8	106,0	118,0	120,0	beef
cielęce	0,7	0,6	-0,1	-0,1	veal
wieprzowe	484,4	477,4	470,8	453,6	pork
baranie	0,3	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,6	0,3	0,1	0,2	horseflesh
drobiowe	257,1	346,2	498,9	568,9	poultry
kozy i królicze ^b	1,9	5,1	6,1	5,5	goat and rabbit ^b
podroby	42,2	52,1	62,4	66,3	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ó Ł E M	484,4	568,7	665,4	690,1	TOTAL

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Łącznie z dziczyzną.

a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game.

TABL. 9 (97). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	1431	1731	1838	1964	1638	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	80,7	99,7	105,8	111,6	105,2	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4767	6283	6957	7274	6984	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	3893	3617	4327	5111	1394	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	273	264	247	274	187	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

TABL. 10 (98). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

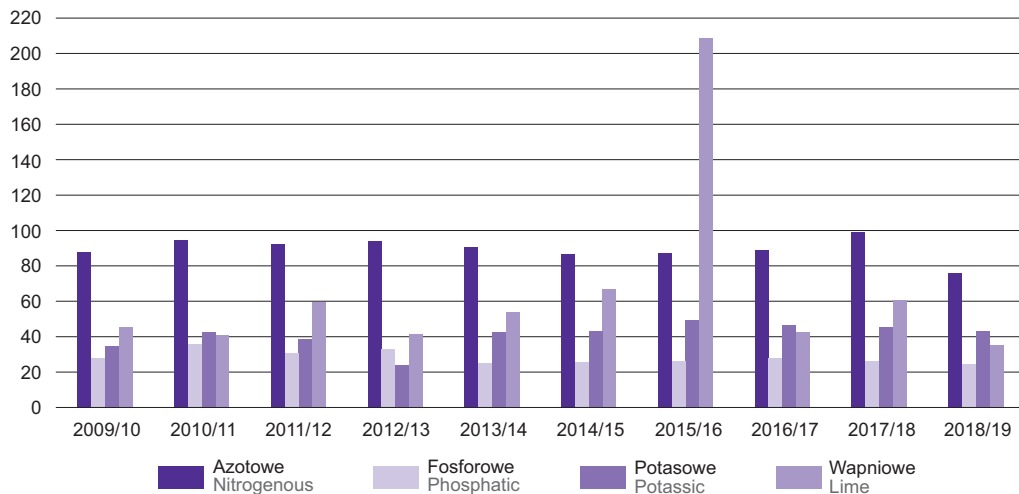
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach			In units
2010	151633	146678	
2013	154668	150697	
2016	158069	154121	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha			Agricultural land area per tractor in ha
2010	11,7	10,1	
2013	11,3	10,0	
2016	10,7	9,5	

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

WYKRES 5 (62). **ZUŻYCIENIA NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**

CHART 5 (62). **CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

na 1 ha użytków rolnych w kg
per 1 ha of agricultural land in kg

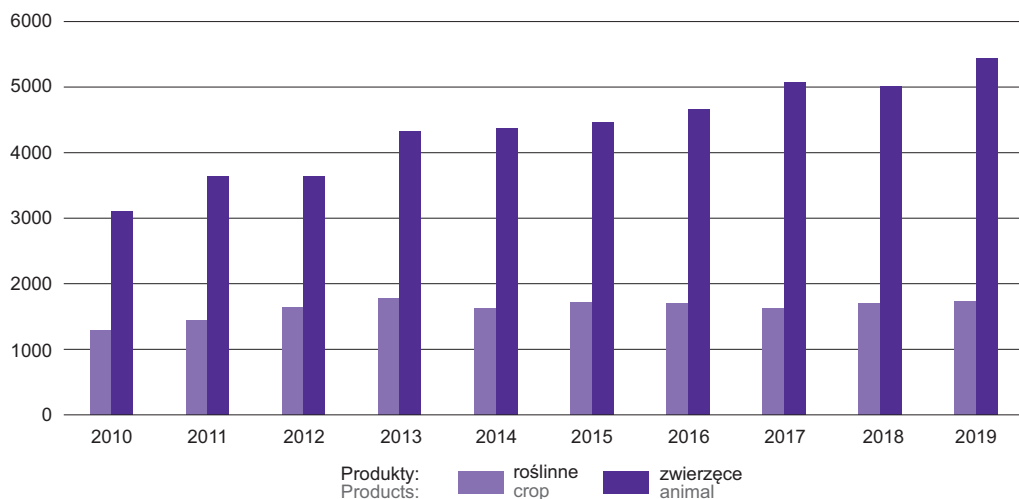

^a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
^a Including mixed fertilizers.

WYKRES 6 (63). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**

CHART 6 (63). **VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)**

na 1 ha użytków rolnych w zł
per 1 ha of agricultural land in PLN

TABL. 11 (99). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2018	2019		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	
Zboża w t	1395421	1899099	1711191	1466864	1140230	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	1200243	1346787	1082381	901792	649806	of which basic cereals
pszenica	634933	782059	625394	520848	356773	wheat
żyto	217356	167715	183435	131842	102760	rye
jęczmień	129180	108124	79275	74639	54898	barley
owies i mieszanki zbożowe	13180	18298	10917	12988	12127	oats and cereal mixed
pszenżyto	205594	270591	183360	161475	123248	triticale
Ziemniaki w t	223630	403714	369878	330196	278860	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	1971949	2414879	2887224	3290458	2649841	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	228528	252319	106911	171954	88702	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	311839	410729	375510	309314	288990	Vegetables in tonnes
Owoce w t	85964	75695	117719	97321	92045	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	966398	1273886	1380970	1425197	988211	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	114332	191093	194983	183684	169945	cattle (excluding calves)
cielęta	111	305	98	134	67	calves
trzoda chlewna	535070	610027	601367	563655	191331	pigs
owce	344	169	154	299	199	sheep
konie	498	399	139	187	187	horses
drób	316043	471893	584229	677238	626482	poultry
Żywiec rzeźny w przelicze- niu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	698975	907210	1006778	1041525	706091	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	1245260	1618027	1773380	1814373	1498807	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	1180381	591195	216775	369123	249629	Consumer hen eggs in thousand units

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 12 (100). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni=100				previous year=100				
Produkcja globalna	106,5	99,8	107,3	97,3	105,5	102,4	106,2	90,7	Gross output
roślinna	97,6	88,8	116,1	82,4	97,6	88,9	114,7	82,5	crop
zwierzęca	112,5	107,7	101,8	107,1	111,2	113,6	100,2	97,1	animal
Produkcja końcowa	93,2	101,3	106,5	98,2	84,8	104,3	105,0	90,8	Final output
roślinna	60,5	88,1	121,2	78,7	48,1	86,6	119,3	78,7	crop
zwierzęca	113,4	107,6	100,4	107,5	111,9	113,8	98,4	97,4	animal
Produkcja towarowa	108,8	105,9	104,0	102,1	103,9	111,4	102,8	97,6	Market output
roślinna	99,8	99,9	116,0	87,2	85,8	102,3	113,3	94,3	crop
zwierzęca	112,2	108,5	99,1	108,8	111,3	115,8	98,1	99,2	animal

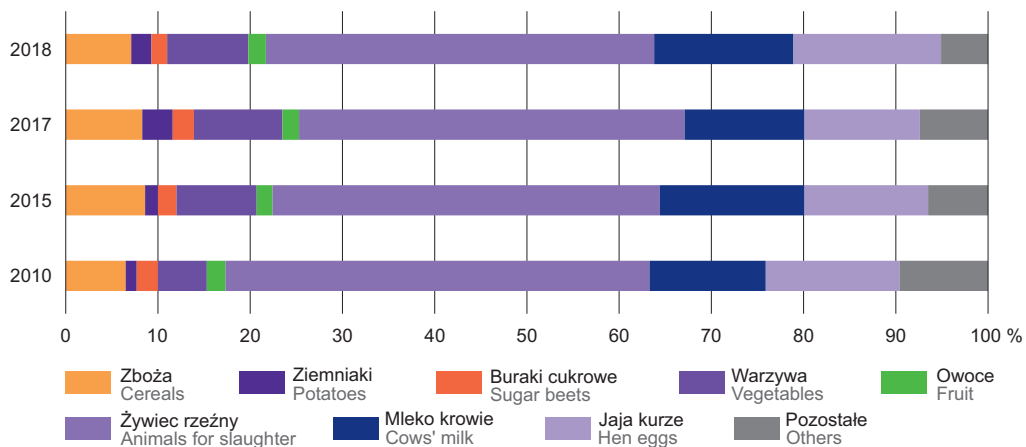
TABL. 13 (101). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	36,3	37,2	41,3	33,7	Crop output
Zboża	11,9	14,0	13,9	10,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,7	10,7	10,2	7,7	of which basic cereals
w tym: pszenica	3,4	4,2	3,4	3,1	of which: wheat
żyto	1,4	1,1	1,6	1,0	rye
jęczmień	1,8	1,8	1,8	1,3	barley
Ziemniaki	2,2	1,8	4,1	2,7	Potatoes
Przemysłowe	4,7	4,5	5,0	3,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,8	1,7	2,1	1,4	of which sugar beets
Warzywa	5,1	8,3	8,8	8,5	Vegetables
Owoce	1,0	1,6	1,6	1,8	Fruit
Siano łąkowe	1,5	0,8	1,0	0,6	Meadow hay
Pozostałe	9,9	6,2	6,9	5,9	Others
Produkcja zwierzęca	63,7	62,8	58,7	66,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	37,0	35,5	34,7	37,3	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,7	6,8	7,2	7,6	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,0	0,0	calves
trzoda chlewna	21,6	16,8	16,0	16,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	10,5	11,6	11,3	13,3	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	1,2	0,5	1,0	0,0	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	10,3	13,7	11,1	13,4	Cows' milk
Jaja kurze	12,6	11,8	10,6	14,4	Hen eggs
Obornik	1,2	0,9	0,9	0,9	Manure
Pozostałe	1,4	0,4	0,4	0,3	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 7 (64). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 7 (64). **MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)**

Dział XIV. Leśnictwo i łowiectwo Chapter XIV. Forestry and hunting

TABL. 1 (102). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

FOREST LAND

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	784691	787933	789241	789319	T O T A L in ha
Lasy	764121	767846	769351	769499	Forests
Publiczne	683076	683700	684757	684313	Public
własność Skarbu Państwa	677490	670848	671745	671309	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	661240	662006	662582	662147	managed by the State Forests
parki narodowe	4832	5130	5118	5123	national parks
własność gmin ^a	5586	5718	5771	5767	gmina ^a owned
pozostałe	.	7135	7241	7236	others
Prywatne	81045	84146	84595	85187	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	20570	20087	19890	19820	Land connected with forest management
LESISTOŚĆ w %	25,6	25,7	25,8	25,8	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	26,7	26,8	26,8	26,9	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do wykresów 1 i 2

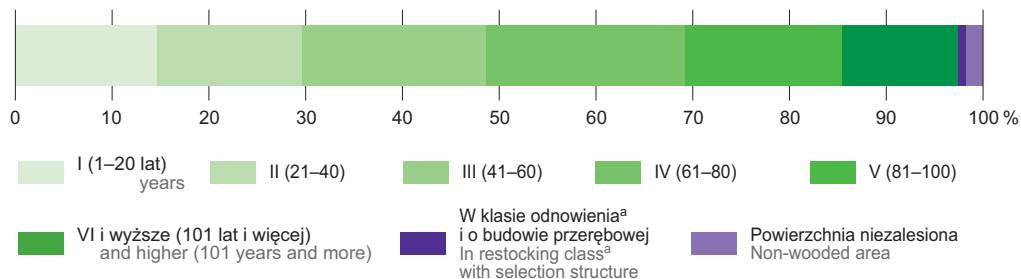
Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 and 2

Data prepared on the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (65). **POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW**

CHART 1 (65). **FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS**

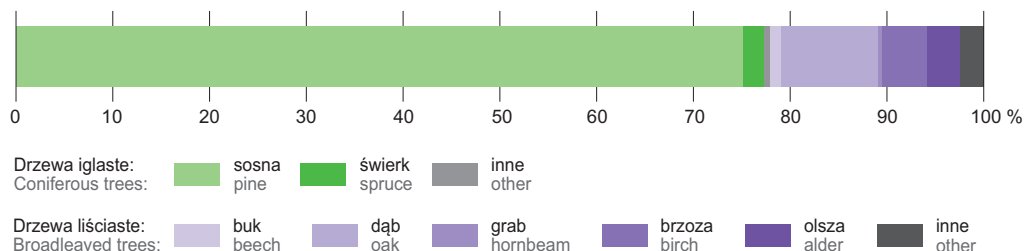
a Łącznie z klasą do odnowienia.

a Including class for restocking.

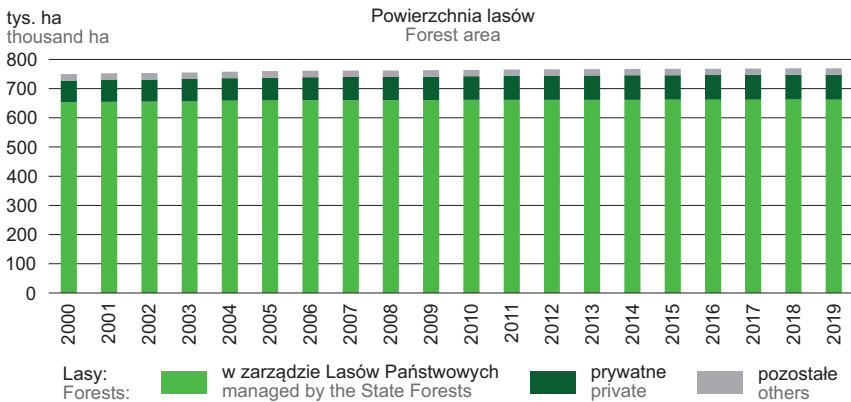
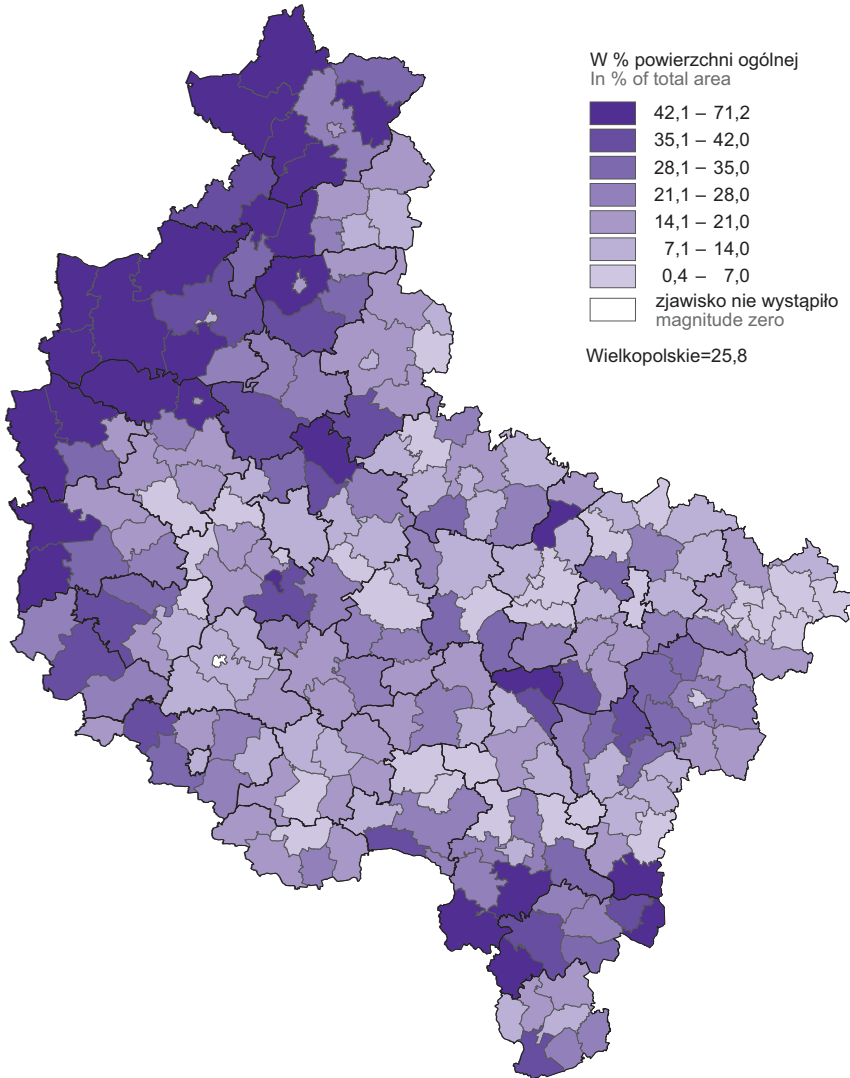
WYKRES 2 (66). **POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH**

(przeważających) W DRZEWOSTANIE

CHART 2 (66). **FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS**

MAPA 1 (34). **LASY W 2019 R.**
 MAP 1 (34). **FORESTS IN 2019**

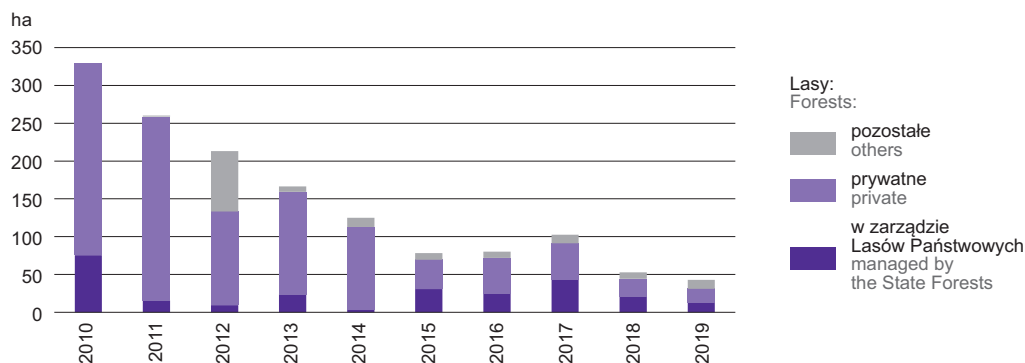
TABL. 2 (103). ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE TREATMENT ACTIVITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Odnowienia i zalesienia	4912	6104	5955	6553	6458	6346	95	Renewals and afforestation
Odnowienia	4583	6026	5902	6510	6434	6329	77	Renewals
sztuczne ^b	4450	5372	5154	5988	5918	5822	69	artificial ^b
naturalne	133	654	749	523	515	507	7	natural
Zalesienia ^c	329	78	53	43	24	17	19	Afforestation ^c
Poprawki i uzupełnienia	668	556	579	658	628	584	30	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	25392	31200	29918	27840	27306	26757	534	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	50158	47438	36937	44168	41897	36723	2271	Area covered by thinnings

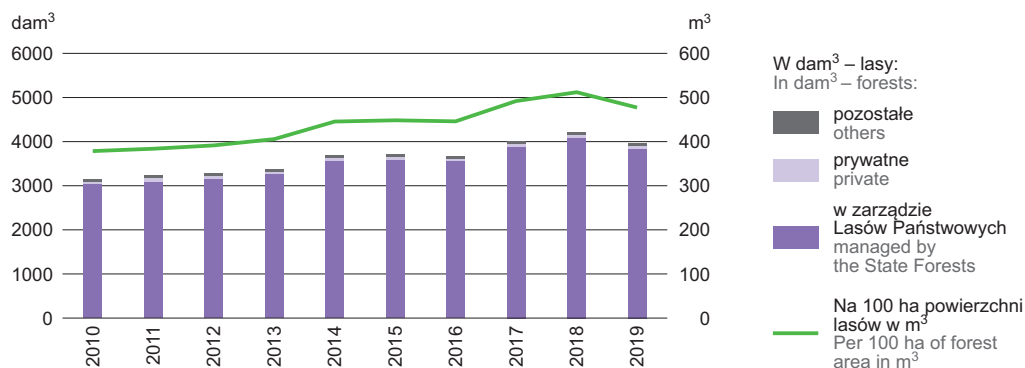
a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

a Estimated data. b Including renewals under cover. c Agricultural land not suitable for agricultural production and wasteland designated for afforestation in land development plan or a decision on building conditions and site management.

WYKRES 3 (67). ZALESIENIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH
CHART 3 (67). AFFORESTATION OF NON-FOREST LAND

WYKRES 4 (68). POZYSKANIE DREWNA (grubizny)
CHART 4 (68). TIMBER REMOVALS

TABL. 3 (104). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	3147,0	3706,5	4213,4	3966,3	3892,0	3846,3	74,3	T O T A L in dam³
Grubizna	2891,8	3441,5	3938,6	3672,4	3598,1	3555,8	74,3	Timber
Grubizna iglasta	2369,0	2856,9	3336,4	3090,8	3024,6	2989,8	66,2	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	843,8	917,8	1048,0	977,6	962,6	946,4	15,0	of which large-size wood
Grubizna liściasta	522,9	584,6	602,2	581,6	573,5	566,0	8,2	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	144,5	128,4	112,0	122,0	120,3	118,4	1,7	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe ^b	255,2	265,0	274,9	293,9	293,9	290,5	.	Slash ^b
Do przerobu przemysłowego	77,3	69,3	71,5	62,7	62,7	62,7	.	Slash for industrial purposes
Opałowe	177,9	195,7	203,4	231,2	231,2	227,8	.	Firewood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	378,5	448,2	511,9	477,2	525,8	529,7	87,3	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding (timber) removals from afforested areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABL. 4 (105). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZNY ŁOWNEJ**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS^a AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w t in t				
Owoce leśne	288	198	229	475	Forest fruits
Grzyby leśne	1068	640	1045	1064	Forest mushrooms
Zwierzyna łowna	934	1760	1567	2331	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

a Data concern fresh forest fruits and mushrooms.

TABL. 5 (106). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pożary	379	837	679	753	Number of fires
w tym: podpalenia	110	215	140	193	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	174	398	335	353	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	95,58	141,41	114,10	164,86	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	19,24	34,90	23,84	66,78	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	24,22	60,54	58,55	63,02	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,25	0,17	0,17	0,22	Average forest area burned by fire in ha

Ź r ó d ł o: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

S o u r c e: data of the National Forest Fire Information System held by the Forest Research Institute.

Uwaga do tablic 6–8

Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Note to tables 6–8

Data concern the hunting economic year from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

TABL. 6 (107). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE
Stan w dniu 10 marca
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	246	255	258	259	number ^a
członkowie ^b	11575	12114	12771	12854	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	465	468	467	467	number
powierzchnia w tys. ha	2418,2	2458,3	2472,4	2463,2	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	652,3	687,5	695,1	694,7	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a member of a hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (108). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 marca
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010 ^b	2015	2018	2019	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	84	168	220	341	Moose
Daniele	5443	8267	8972	9515	Fallow deer
Muflony	363	275	472	578	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	15,2	21,7	29,7	30,4	Deer
Samy	85,6	96,3	95,8	95,3	Roe deer
Dziki	23,6	28,1	9,8	7,9	Wild boars
Lisy	18,9	20,2	18,8	19,7	Foxes
Zające	48,1	64,9	66,1	66,3	Hares
Bażanty	39,6	40,8	41,7	41,9	Pheasants
Kuropatwy	24,6	19,5	17,1	16,9	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (109). ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT
CULLING^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2018/19	2019/20	GAME SPECIES
	w szt. in heads				
Daniele	1586	3235	3205	3097	Fallow deer
Jelenie	4577	9795	10367	10560	Deer
Sarny	16784	23581	22049	19601	Roe deer
Dziki	24699	37515	28659	43004	Wild boars
Lisy	19683	20989	19598	19549	Foxes
Zające	695	617	546	402	Hares
Bażanty	14731	14348	9871	8030	Pheasants
Kuropatwy	125	60	129	152	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XV. Przemysł i budownictwo Chapter XV. Industry and construction

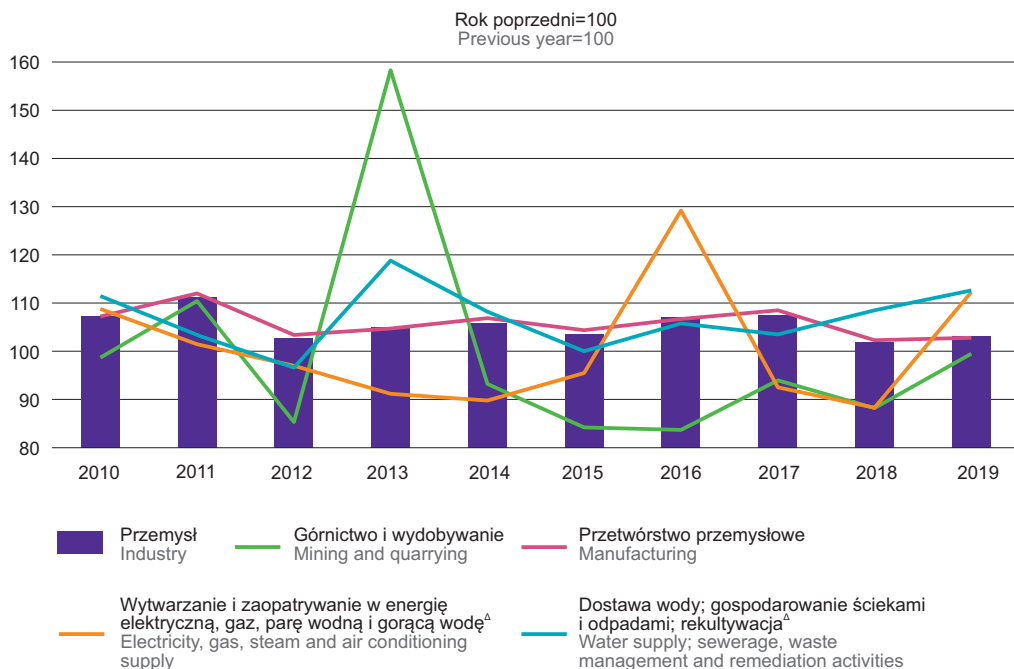
TABL. 1 (110). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
	w mln zł in million PLN				w odset- kach in percent	2018=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
O G Ó Ł E M T O T A L	96871,0	138497,3	169057,2	178235,6	100,0	103,2
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	1613,1	1970,1	1773,6	1869,9	1,0	99,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	88030,9	129221,3	158770,5	166222,9	93,3	102,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a Electricity, gas, steam and air conditioning supply	5481,9	4702,9	5242,8	6310,9	3,5	112,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	1745,1	2603,0	3270,2	3831,9	2,1	112,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (69). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD**
(ceny stałe^b)

CHART 1 (69). **INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS**
(constant prices^b)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi do działów, ust. 3 na str. 189–190.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b See notes to chapters, item 3 on pages 189–190.

TABL. 2 (111). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2010	2015	2018	2019		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Produkty uboju wliczane do wydaj- ności poubojowej w tys. t:						Slaughter products included in slaughter capacity in thousand tonnes:
bydła i cieląt	30,3	63,2	52,2	58,5	27,7	cattle and calves
trzody chlewnej	138,3	54,7	102,1	103,8	7,8	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	280,8	424,3	555,9	575,7	18,7	Poultry meat in thousand tonnes
Wędliny ^b w tys. t	76,2	57,5	60,6	65,2	8,3	Cured meat products ^b in thousand tonnes
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	154,6	74,0	274,7	285,7	2,5	Fruit and vegetable juice in thousand hectolitres
Mleko płynne przetworzone w tys. hl	2882,3	3462,0	4241,0	4194,2	12,2	Processed liquid milk in thousand hectolitres
Masło i pozostałe tłuszcze do smar- owania w tys. t	19,6	23,0	24,8	26,0	11,0	Butter and dairy spreads in thousand tonnes
Sery i twarogi w tys. t	75,8	88,2	88,2	86,7	9,2	Cheese and curd in thousand tonnes
Mąka pszenna w tys. t	312,5	285,1	278,5	236,0	9,7	Wheat flour in thousand tonnes
Mąka żytnia w tys. t	47,8	48,1	47,1	44,7	17,0	Rye flour in thousand tonnes
Makaron w tys. t	1,1	2,3	1,2	2,6	1,4	Pasta in thousand tonnes
Blezyry, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	272	296	183	.	.	Jerseys, pullovers, cardigans, waist- coats and similar articles, knitted or crocheted in thousand units
Tarcica w dam ³	513,6	578,0	606,9	599,7	12,1	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	454,9	487,3	535,7	530,2	11,9	of which coniferous sawnwood
Cegła w mln ceg	68,2	63,5	109,4	161,5	24,2	Bricks in million bricks

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Bez drobiowych.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Excluding cured poultry meat.

TABL. 3 (112). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	293440	309801	335591	341604	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	7488	5816	4571	4433	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	263749	283975	310224	315834	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	11828	8030	7704	7872	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	10375	11980	13092	13464	Water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3117,23	3810,34	4588,93	4862,75	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	4877,71	4930,38	5548,27	6012,05	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2949,46	3722,62	4517,41	4796,38	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	5669,02	6200,68	7286,68	7504,01	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	3202,39	3743,72	4361,08	4497,35	Water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

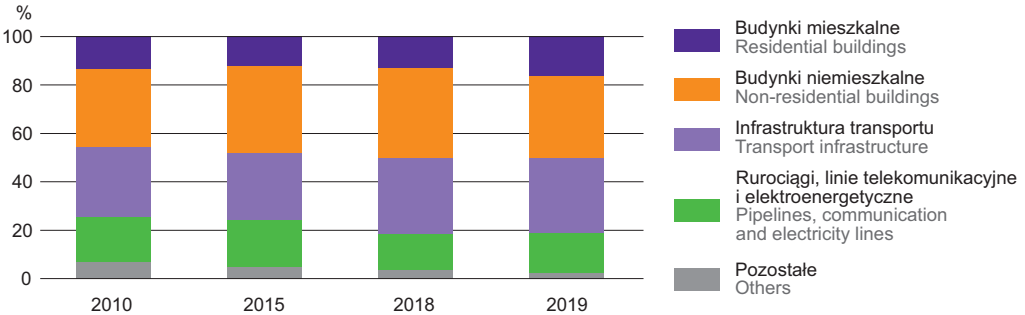
TABL. 4 (113). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	16003,3	16302,9	22321,0	25025,4	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	8491,5	9167,0	11163,5	11431,7	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^A	2753,4	2704,5	3613,5	3748,3	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	3637,1	3726,9	4816,7	5160,4	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	2101,0	2735,6	2733,3	2523,0	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa wielkopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Wielkopolskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation).

WYKRES 2 (70). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)

CHART 2 (70). CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa wielkopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Wielkopolskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation).
Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (114). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a restoration character and other works	
		w mln zł	in million PLN		
O G Ł Ę M	2010	8491,5	6008,9	2482,5	T O T A L
	2015	9167,0	6619,2	2547,8	
	2018	11163,5	9014,8	2148,6	
	2019	11431,7	9489,2	1942,6	
Budynki		5766,7	4871,1	895,6	Buildings
mieszkalne		1875,5	1547,7	327,8	residential
niemieszkalne		3891,1	3323,4	567,8	non-residential
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		5665,1	4618,1	1047,0	Civil engineering works
infrastruktura transportu		3514,1	2896,2	617,9	transport infrastructure
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		1841,5	1582,1	259,4	pipelines, communication and electricity lines
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		253,4	92,1	161,3	complex constructions on industrial sites
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		56,0	47,6	8,4	other civil engineering works

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa wielkopolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Wielkopolskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation).
Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (115). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Budynki^a	10883	12227	13069	13913	Buildings^a
miasta	3408	3269	3482	3794	urban areas
wieś	7475	8958	9587	10119	rural areas
Budynki mieszkalne	8177	8944	10019	10675	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	7793	8494	9513	10126	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	182	219	323	341	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	2706	3283	3050	3238	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	41	92	47	50	hotels and similar buildings
budynki biurowe	55	57	62	92	office buildings
budynki handlowo-usługowe	366	352	313	413	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	921	956	719	805	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	505	514	526	485	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	109	83	105	110	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	709	1229	1278	1283	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	13579,2	22518,5	21734,1	22577,5	Cubic volume in dam³
miasta	5440,3	6902,0	7463,4	8382,6	urban areas
wieś	8138,9	15616,5	14270,7	14194,9	rural areas
Budynki mieszkalne	5863,2	6781,5	7729,6	8695,7	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	4739,6	5315,7	5853,3	6382,0	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	1016,6	1373,6	1753,3	2198,9	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	7716,1	15737,0	14004,5	13881,8	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	224,6	131,2	172,5	124,0	hotels and similar buildings
budynki biurowe	244,3	450,3	406,0	679,6	office buildings
budynki handlowo-usługowe	951,8	1335,0	1676,5	1191,6	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	292,1	192,2	169,1	241,7	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	3491,1	8251,2	6780,7	7919,0	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	900,0	781,0	819,6	529,4	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	1612,2	4596,1	3980,2	3196,4	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (116). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA**
BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	46353	35611	37165	38848	Average paid employment
Budowa budynków ^a	15714	12133	12201	13761	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	15939	10814	11273	11899	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	14700	12664	13691	13189	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2880,82	3439,66	4124,52	4425,98	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	2556,10	3205,25	3890,57	4371,85	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	3350,72	3961,39	4723,67	5048,50	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2718,42	3218,73	3839,67	3920,49	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

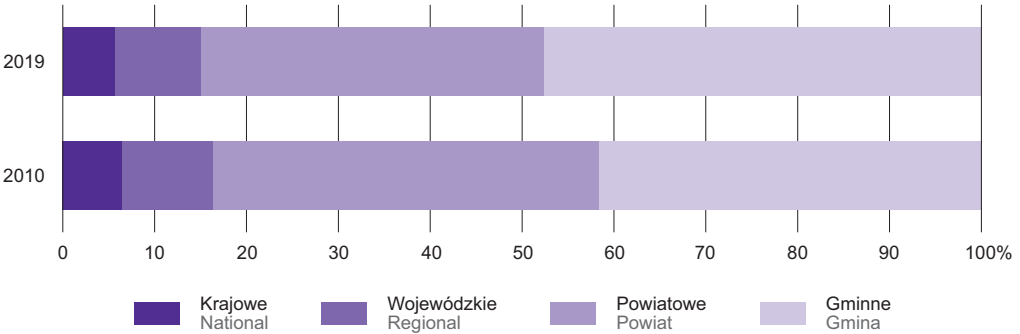
Dział XVI. Transport
Chapter XVI. Transport

TABL. 1 (117). SIEĆ KOMUNIKACYJNA
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w km		in km		
Linie kolejowe eksploatowane ^a	2131	1888	1872	1889	Railways lines operated ^a
w tym: zelektryfikowane	1255	1262	1262	1260	of which: electrified
jednotorowe	885	734	717	730	single track
dwu- i więcej torowe	1153	1154	1155	1159	double and more track
na 100 km ² powierzchni ogólnej	7,1	6,3	6,3	6,3	per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	26944,6	28463,5	29771,0	30211,0	Hard surface public roads
miejskie	4868,5	5121,4	5270,4	5416,0	urban
zamieskie	22076,1	23342,1	24500,6	24795,0	non urban
w tym: ekspresowe	42,3	150,2	226,0	267,7	of which: expressways
autostrady	195,1	210,5	210,4	210,5	motorways
na 100 km ² powierzchni ogólnej	90,3	95,4	99,8	101,3	per 100 km ² of total area
Drogi rowerowe	.	1268,9	1824,4	1963,8	Roads for bicycle
na 100 km ² powierzchni ogólnej	.	4,25	6,12	6,58	per 100 km ² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.
Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.
S o u r c e : in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (71). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI
CHART 1 (71). HARD SURFACE PUBLIC ROADS

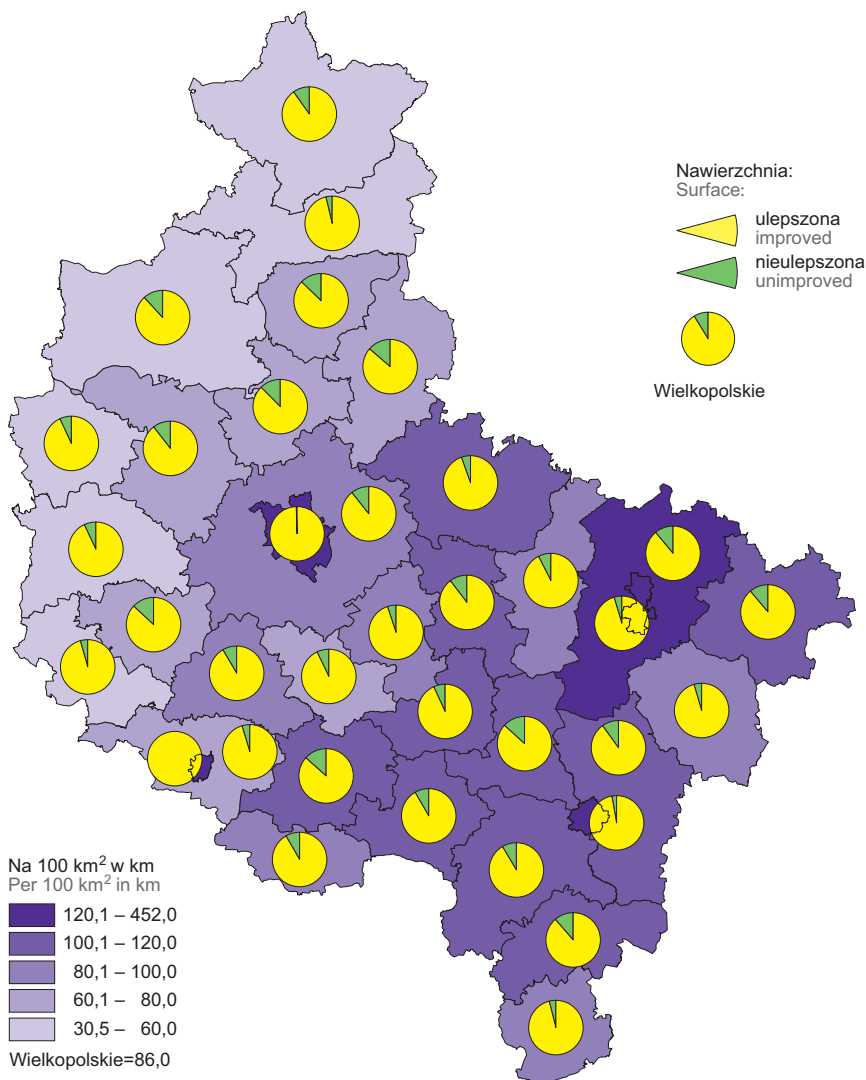

TABL. 2 (118). POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31 December

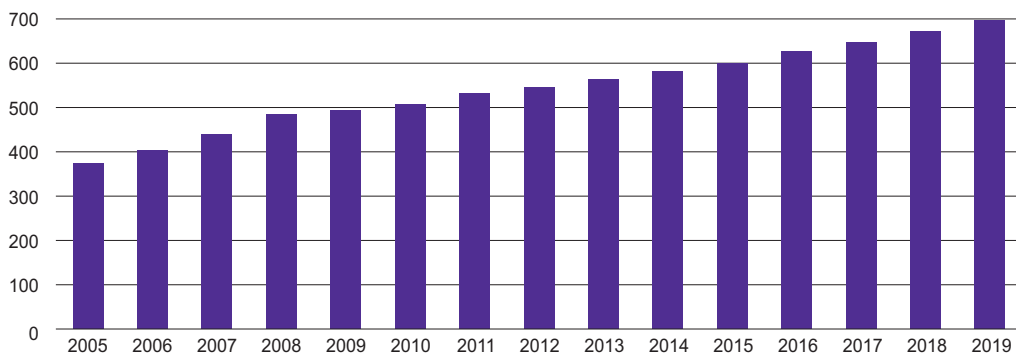
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2346895	2782183	3115038	3228239	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1745603	2084773	2345259	2432709	Passenger cars
Autobusy	7181	8135	8836	9078	Buses
Samochody ciężarowe ^b	300489	337790	348771	359200	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	192888	220652	239588	245030	Road and agricultural tractors
Motocykle	107191	133375	156421	165056	Motorcycles

a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
a According to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; since 2015 including vehicles with temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (35). **DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2019 R.**
 MAP 1 (35). **GINNA AND POWIAT ROADS ON HARD SURFACE IN 2019**

WYKRES 2 (72). **SAMOCCHODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI**
 CHART 2 (72). **PASSENGER CARS PER 1000 POPULATION**

TABL. 3 (119). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 grudnia

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1503	1187	927	909	National: number
długość w km	67784	50650	36547	32319	length in km
regionalne: liczba	310	158	125	85	regional: number
długość w km	22767	12797	9095	5541	length in km
podmiejskie: liczba	1165	1002	794	821	suburban: number
długość w km	37237	31262	25285	26093	length in km
miejskie: liczba	–	6	–	–	urban: number
długość w km	–	62	–	–	length in km
Międzynarodowe: liczba	1	1	–	–	International: number
długość w km	900	995	–	–	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (120). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	42667,5	32145,6	24081,2	23651,3	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	33,7	34,3	32,0	29,2	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	55,5	53,0	67,8	35,7	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1371,0	2143,6	2412,2	1871,6	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taboru komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (121). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 grudnia

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	4856	6026	7106	7308	Transport network – lines in km
autobusowe	4639	5782	6877	7088	bus
tramwajowe	217	244	229	219	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	823	849	950	987	buses: in units
liczba miejsc w tys.	85,4	87,6	95,5	99,5	number of seats in thousands
tramwaje: w sztukach	337	314	280	277	trams: in units
liczba miejsc w tys.	52,8	49,1	46,6	50,1	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	381,5	279,8	313,4	309,2	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (122). **RUCH PASAŻERÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. in thousands				
Pasażerowie przybyli ^b z portów:					Passengers arrivals ^b from airports:
krajowych	54,4	46,9	91,9	99,3	domestic
zagranicznych	642,4	685,0	1148,6	1082,1	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów:					Passengers departures ^c to airports:
krajowych	54,5	46,1	92,4	101,6	domestic
zagranicznych	639,4	705,8	1137,1	1089,1	foreign

a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. b, c Pasażerowie, dla których port Poznań jest: b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data do not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom the airport Poznań is: b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (123). **PRZELADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT/MAIL LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki wyladowane z samolotów przybywających z portów:					Freight/mail unloaded from aircraft arriving from airports:
krajowych	628	202	25	20	domestic
zagranicznych	29	33	1154	1119	foreign
Ładunki załadowane do samolotów odlatujących do portów:					Freight/mail loaded into aircraft departing to airports:
krajowych	505	231	33	46	domestic
zagranicznych	61	21	1236	1222	foreign

a W handlowych usługach lotniczych (przewozach lotniczych).

a In commercial air service (air transport).

TABL. 8 (124). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018 ^b	2019 ^c	SPECIFICATION
Wypadki	2930	2196	3232	3894	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^d	12,5	7,9	10,4	12,1	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^d
Ofiary wypadków	3967	2768	4027	4845	Road traffic casualties
Śmiertelne	343	245	261	279	Fatalities
na 100 tys. ludności	10,0	7,1	7,5	8,0	per 100 thousand population
Ranni	3624	2523	3766	4566	Injured
na 100 tys. ludności	105,3	72,6	107,9	130,6	per 100 thousand population

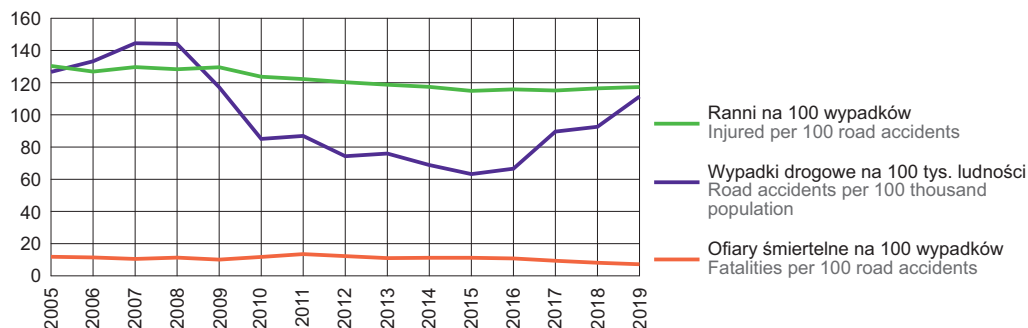
a Zarejestrowane przez Policję. b, c Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolidacji (SEWIK) według stanu na: b – 25 lutego 2019 r., c – 16 lutego 2020 r. d Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; w latach 2015–2019 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b, c Data from Accident and Collision Register System as of: b – 25 February 2019, c – 16 February 2020. d Vehicles as of 31 December; in 2015–2019 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 3 (73). **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**
CHART 3 (73). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

Dział XVII. Handel i gastronomia Chapter XVII. Trade and catering

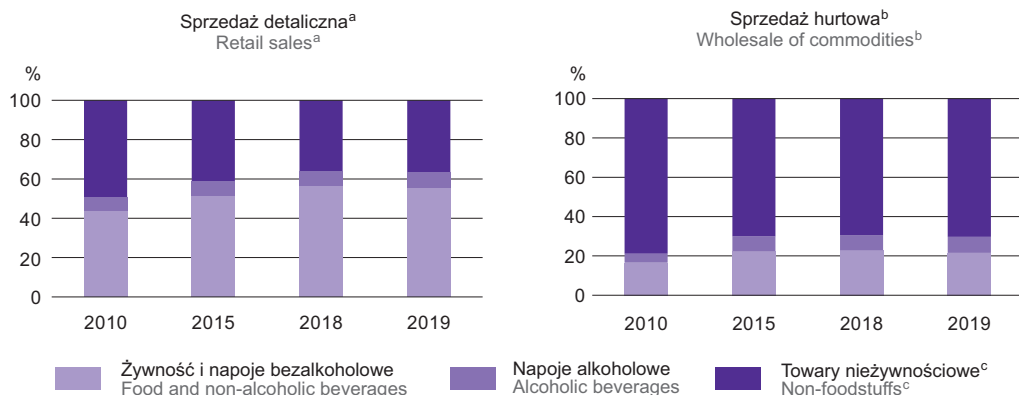
TABL. 1 (125). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	80042,3	121056,8	158108,2	173571,5	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	44982,4	81668,8	112066,1	124001,2	in million PLN
w %	56,2	67,5	70,9	71,4	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	23258	34847	45295	49656	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA ^b WHOLESALE OF COMMODITIES ^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	60555,8	103400,9	142224,5	151192,1	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (74). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CHART 1 (74). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (126). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sklepy	31182	35326	33038	34042	Shops
Domy towarowe	7	6	6	5	Department stores
Domy handlowe	23	12	9	8	Trade stores
Supermarkety	432	714	853	921	Supermarkets
Hipermarkety	47	54	48	47	Hypermarkets
Sklepy powszechne	651	622	622	574	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	2855	3653	4093	3894	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	27167	30265	27407	28593	Other shops ^b
Stacje paliw	830	838	1004	874	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shop/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (127). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 grudnia)	968	1632	990	1323	Number of catering establishments (as of 31 December)
w tym restauracje	432	497	386	498	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	739286	1009547	1309098	1524869	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym produkcja gastronomiczna	592751	849384	1140079	1334420	of which catering production

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

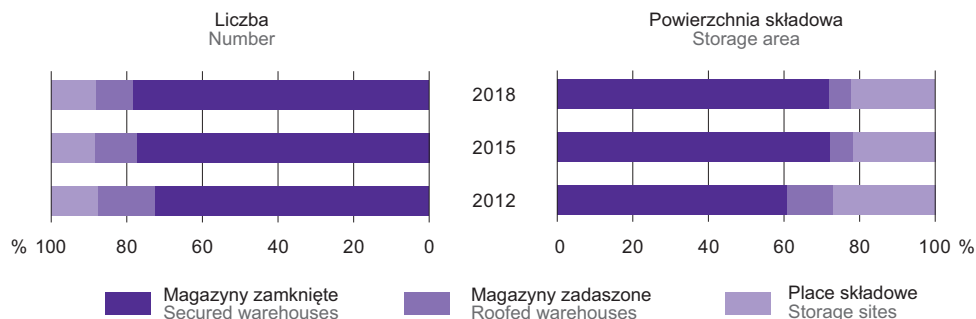
TABL. 4 (128). TARGOWISKA
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 grudnia):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	237	235	226	225	number
stałe punkty sprzedaży drobno-detalicznej	11840	10032	9092	8557	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	473	436	453	451	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	27602,5	23098,2	17395,2	17437,5	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (75). MAGAZYNY HANDLOWE^a
CHART 2 (75). TRADE WAREHOUSES^a

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

Dział XVIII. Finanse przedsiębiorstw Chapter XVIII. Finances of enterprises

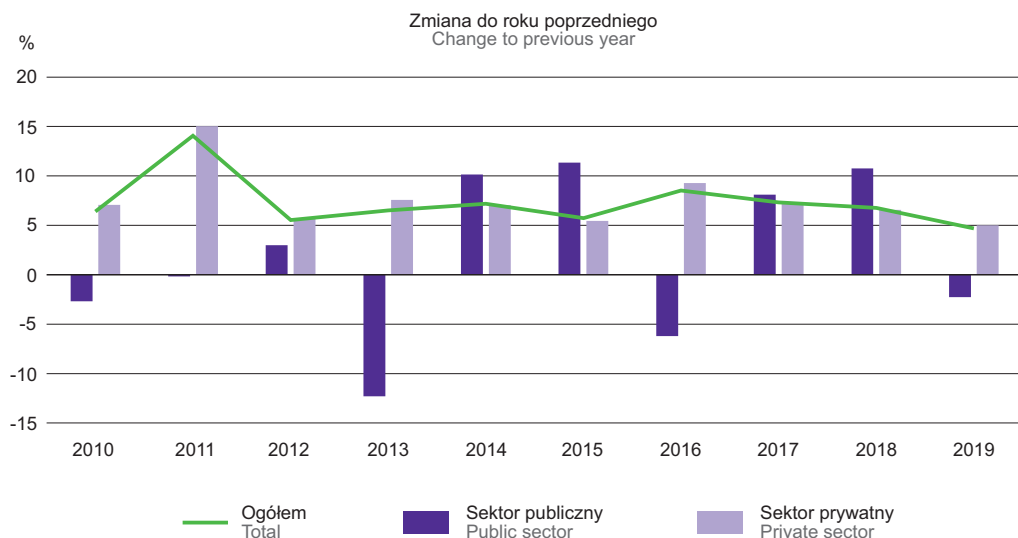
TABL. 1 (129). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
Przychody ogółem	264937,5	384888,4	478535,4	500979,5	Total revenues
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	134376,7	185164,6	225441,7	236244,3	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	122913,6	190941,8	242207,9	255337,7	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	3202,4	3625,6	4802,2	3661,3	Financial revenues
Koszty ogółem	250777,3	368573,2	456775,4	475304,7	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	140335,4	198181,9	243236,0	254861,4	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	102421,9	158525,7	200798,9	209305,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	4083,2	5104,7	6225,2	4924,5	Financial costs
Wynik finansowy brutto ^a	13875,7	16306,8	21760,1	25674,8	Gross financial result ^a
Zysk brutto	15683,3	20378,1	24754,4	27949,4	Gross profit
Strata brutto	1807,6	4071,4	2994,4	2274,6	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	2407,4 ^b	2370,2	3417,7	3759,4	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	2407,4	2370,2	3417,7	3759,4	Of which income tax
Wynik finansowy netto	11468,3	13936,5	18342,3	21915,5	Net financial result
Zysk netto	13247,8	17936,9	21375,9	24172,6	Net profit
Strata netto	1779,5	4000,4	3033,6	2257,1	Net loss

a W latach 2010 i 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: -284,5 mln zł i -8,4 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych. b Obejmują tylko podatek dochodowy.

a In 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: minus 284.5 million PLN and minus 8.4 million PLN); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues/costs. b Include only income tax.

WYKRES 1 (76). **PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
CHART 1 (76). **TOTAL REVENUES OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

TABL. 2 (130). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

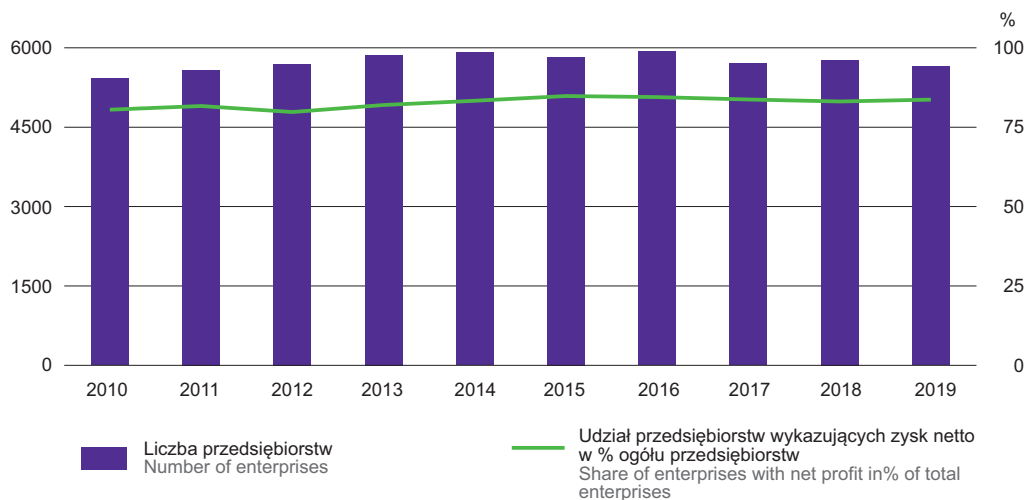
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenues	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł		in million PLN		
OGÓŁEM	2010	264937,5	250777,3	13875,7	2407,4 ^b	11468,3
TOTAL	2015	384888,4	368573,2	16306,8	2370,2	13936,5
	2018	478535,4	456775,4	21760,1	3417,7	18342,3
	2019	500979,5	475304,7	25674,8	3759,4	21915,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		10222,7	9625,2	597,5	65,1	532,4
Przemysł Industry		200830,6	189084,0	11746,6	1655,8	10090,7
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		1880,4	1910,3	-29,8	4,3	-34,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		181019,1	170540,7	10478,4	1469,2	9009,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		14291,1	13240,8	1050,2	139,1	911,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		3640,0	3392,3	247,7	43,2	204,5
Budownictwo Construction		16546,1	14970,5	1575,6	143,5	1432,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		227720,8	219410,2	8310,6	1345,1	6965,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		20036,3	19237,5	798,8	102,6	696,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		746,5	694,1	52,4	3,2	49,2
Informacja i komunikacja Information and communication		6925,4	5621,6	1303,8	242,1	1061,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		2863,3	2599,5	263,8	61,7	202,1
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		2527,3	2405,5	121,9	25,3	96,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		3896,8	3456,3	440,5	36,4	404,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		5388,4	5087,7	300,6	40,4	260,2
Edukacja Education		337,4	326,2	11,2	2,0	9,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		2202,3	2129,8	72,5	16,3	56,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		307,4	327,2	-19,8	0,2	-20,0
Pozostała działalność usługowa Other service activities		428,2	329,2	98,9	19,7	79,3

a W latach 2010 i 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: -284,5 mln zł i -8,4 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych. b Obejmują tylko podatek dochodowy.

a In 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: minus 284.5 million PLN and minus 8.4 million PLN); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues/costs. b Include only income tax.

WYKRES 2 (77). **UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**

CHART 2 (77). **SHARE OF NUMBER OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES**

TABL. 3 (131). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2010	5,2	4,3	TOTAL
	2015	4,2	3,6	
	2018	4,5	3,8	
	2019	5,1	4,4	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5,8	5,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		5,8	5,0	Industry
górnictwo i wydobywanie		-1,6	-1,8	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		5,8	5,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		7,3	6,4	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		6,8	5,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		9,5	8,7	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3,6	3,1	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		4,0	3,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		7,0	6,6	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		18,8	15,3	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		9,2	7,1	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4,8	3,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		11,3	10,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		5,6	4,8	Administrative and support service activities
Edukacja		3,3	2,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3,3	2,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		-6,4	-6,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		23,1	18,5	Other service activities

TABL. 4 (132). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 grudnia

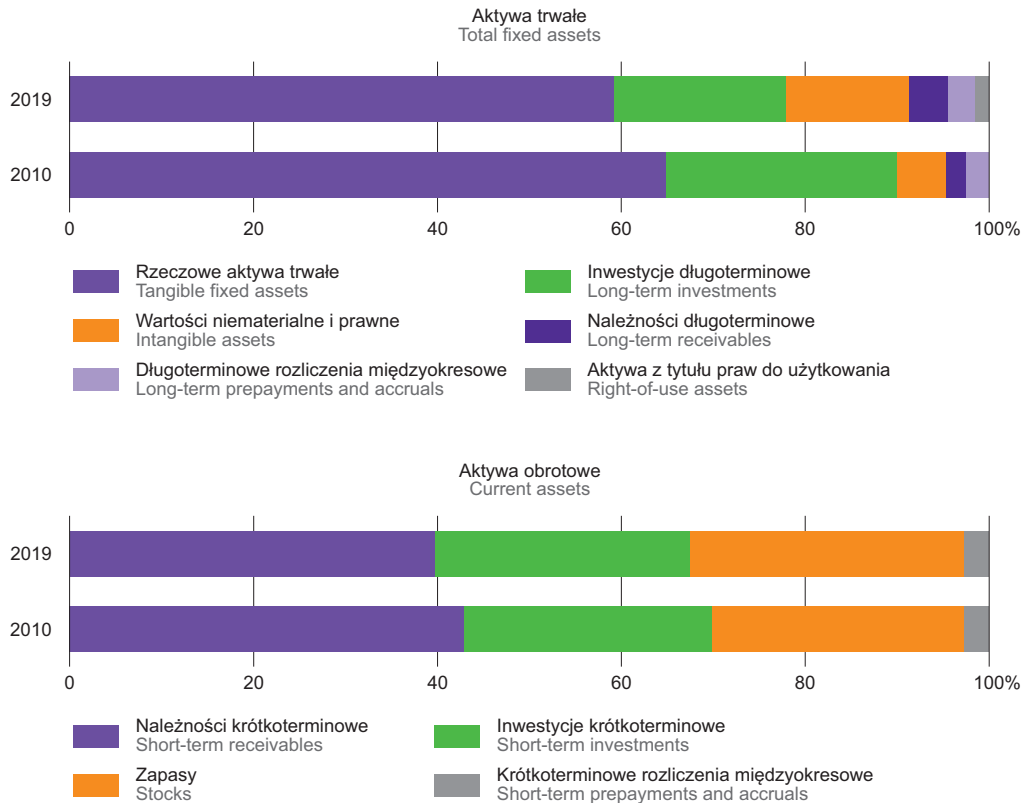
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 December

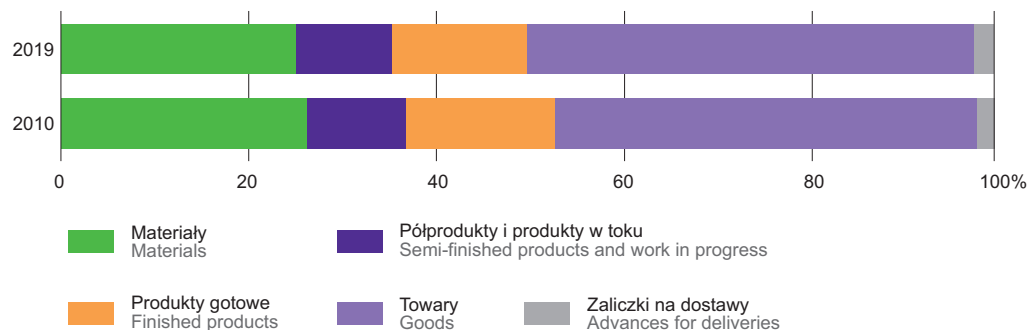
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
OGÓŁEM	2010	81159,0	22202,2	34874,6	29366,3	21879,2	2203,0
TOTAL	2015	112824,3	35211,8	45765,3	37187,4	29078,1	2769,1
	2018	138622,1	42882,7	57559,4	44904,1	34110,2	4069,9
	2019	150338,3	44754,0	59816,6	45111,6	41650,7	4117,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		4010,0	1619,1	1500,8	1108,6	841,5	48,6
Przemysł Industry		68287,7	21359,0	26421,2	20988,8	19700,2	807,3
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		670,8	181,0	227,9	163,1	232,2	29,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		57209,3	20651,6	23284,5	18964,1	12553,4	719,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		8941,0	451,2	2427,7	1485,5	6051,7	10,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1466,6	75,2	481,1	376,0	862,9	47,4
Budownictwo Construction		8432,8	1508,0	4304,1	3554,8	2151,6	469,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		46897,5	19355,6	15280,5	13347,6	10324,7	1936,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		5756,1	111,2	3246,4	2538,6	2225,2	173,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		382,2	15,9	123,1	56,1	240,1	3,1
Informacja i komunikacja Information and communication		2813,2	164,4	1181,6	978,3	1268,4	198,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		7616,1	47,3	5166,8	566,4	2350,1	52,0
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		1399,4	101,1	280,7	214,2	808,2	209,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		2441,9	333,2	949,7	739,0	1009,2	149,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		1377,3	73,5	952,4	699,4	310,7	40,7
Edukacja Education		89,7	4,1	36,5	22,8	44,8	4,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		548,8	40,2	265,9	222,0	225,4	17,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		106,3	6,2	41,3	30,0	54,7	4,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities		179,4	15,2	65,5	45,1	96,1	2,6

WYKRES 3 (78). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**

Stan w dniu 31 grudnia
TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS
As of 31 December

WYKRES 4 (79). **ZAPASY**

Stan w dniu 31 grudnia
STOCKS
As of 31 December

TABL. 5 (133). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a**

Stan w dniu 31 grudnia

SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2010	96840,3	40994,0	35610,6	-1798,3	11378,2
TOTAL	2015	127121,9	53135,6	54295,7	-7428,1	13543,5
	2018	161943,1	57479,6	72335,8	-3997,4	18695,8
	2019	167099,7	57572,9	69807,4	-1613,8	22434,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		6117,4	1692,8	2849,8	312,3	532,9
Przemysł Industry		91807,1	30562,9	34836,6	2137,7	10001,8
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		611,5	1417,5	20,3	-486,4	-34,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		62859,3	18120,4	27200,5	510,8	8922,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		23087,5	7280,1	6517,7	2139,2	908,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		5248,8	3744,9	1098,0	-25,9	204,5
Budownictwo Construction		5709,1	1294,3	2606,9	-448,1	1497,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		33274,2	11644,2	10969,6	325,8	7611,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		3633,1	3672,9	3160,6	-3174,5	692,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		386,8	328,7	193,4	-219,9	49,3
Informacja i komunikacja Information and communication		10948,0	443,4	9578,9	-118,8	972,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		1574,2	537,3	687,9	-97,3	197,1
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		7082,6	4000,4	2283,8	149,7	90,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		3094,1	1700,1	1154,8	-259,5	409,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		2034,8	660,2	1061,1	-11,7	259,8
Edukacja Education		64,3	40,1	34,9	-0,4	-16,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		888,7	600,5	299,1	-97,0	56,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		327,2	369,4	32,2	-83,7	-0,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities		158,1	25,8	57,7	-28,3	79,3

a Patrz uwagi do działów, ust. 10 na str. 192.

a See notes to chapters, item 10 on page 192.

TABL. 6 (134). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
		w mln zł in million PLN					
OGÓŁEM	2010	82485,1	26881,0	13072,5	55604,1	8351,4	31160,9
TOTAL	2015	132204,2	51516,8	39585,8	80687,3	18406,8	45733,6
	2018	162738,9	57548,2	39768,1	105190,8	25395,9	56646,1
	2019	171599,9	59830,2	41487,4	111769,6	24105,9	59045,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		3008,8	1052,6	931,1	1956,2	682,2	843,3
Przemysł Industry		67423,4	25009,5	14400,8	42413,9	9393,1	19900,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		828,9	327,7	263,5	501,2	84,5	202,8
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		48225,5	11554,7	9513,3	36670,9	8840,5	18318,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		16216,7	11814,2	3458,5	4402,5	192,1	1107,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		2152,3	1313,0	1165,6	839,3	276,1	271,1
Budownictwo Construction		5352,8	969,6	611,1	4383,2	457,1	2290,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		55014,9	10948,5	7316,2	44066,4	6034,2	31397,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		12141,0	7926,0	6428,5	4214,9	797,2	2176,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		652,8	269,1	220,5	383,7	242,1	72,3
Informacja i komunikacja Information and communication		6290,9	4866,1	4752,7	1424,9	215,3	525,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		15000,4	6605,7	5127,5	8394,7	5148,1	250,9
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		2208,6	1006,7	760,8	1201,9	310,8	349,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1885,8	433,9	339,7	1451,9	333,8	431,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		1439,2	185,5	157,1	1253,7	316,8	522,8
Edukacja Education		72,0	22,8	22,7	49,1	16,8	7,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		671,6	263,5	187,9	408,1	111,4	216,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		262,4	161,7	154,3	100,8	33,0	33,7
Pozostała działalność usługowa Other service activities		175,2	108,9	76,5	66,3	14,0	26,3

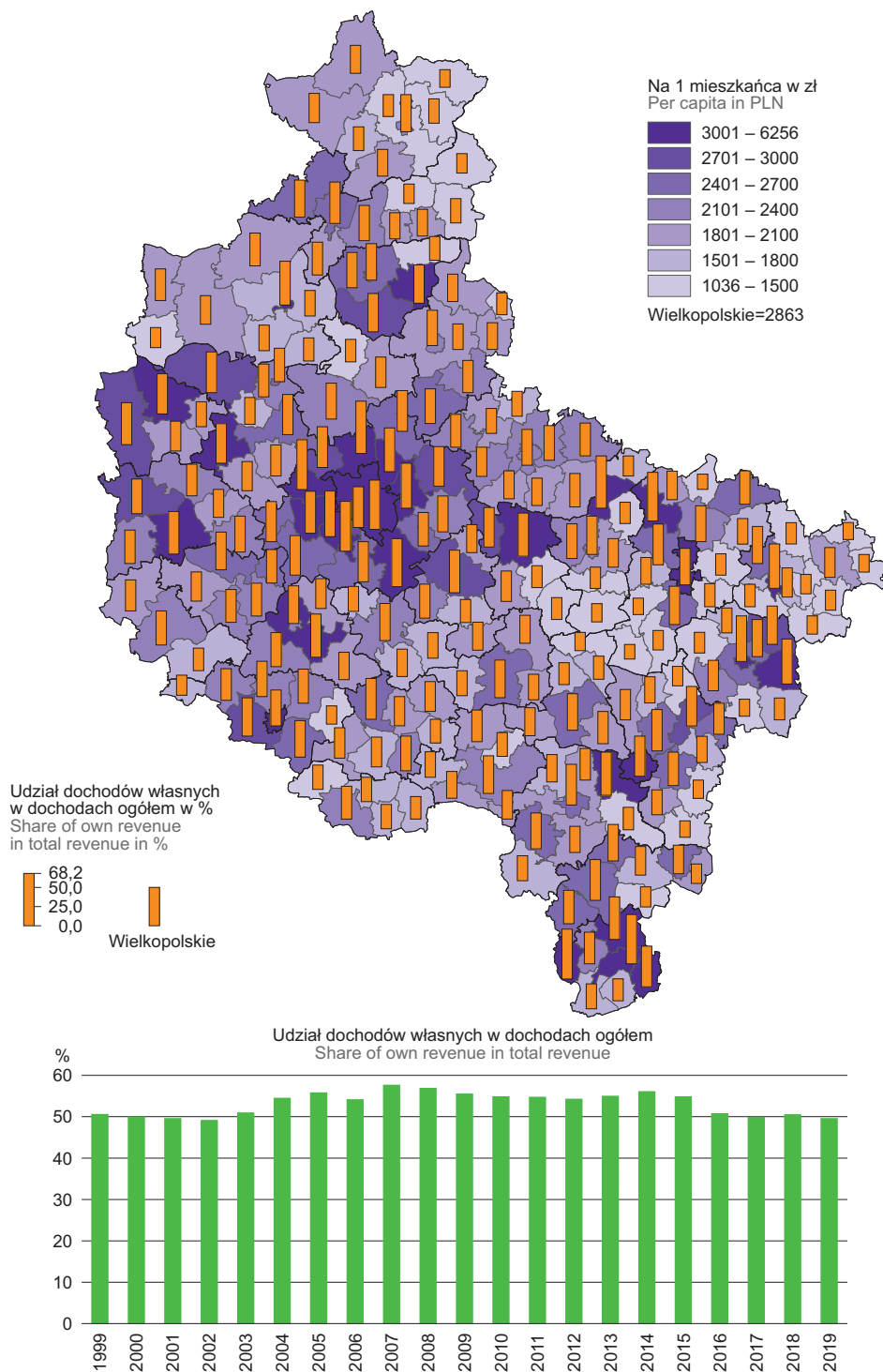
Dział XIX. Finanse publiczne
Chapter XIX. Public finance

TABL. 1 (135). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

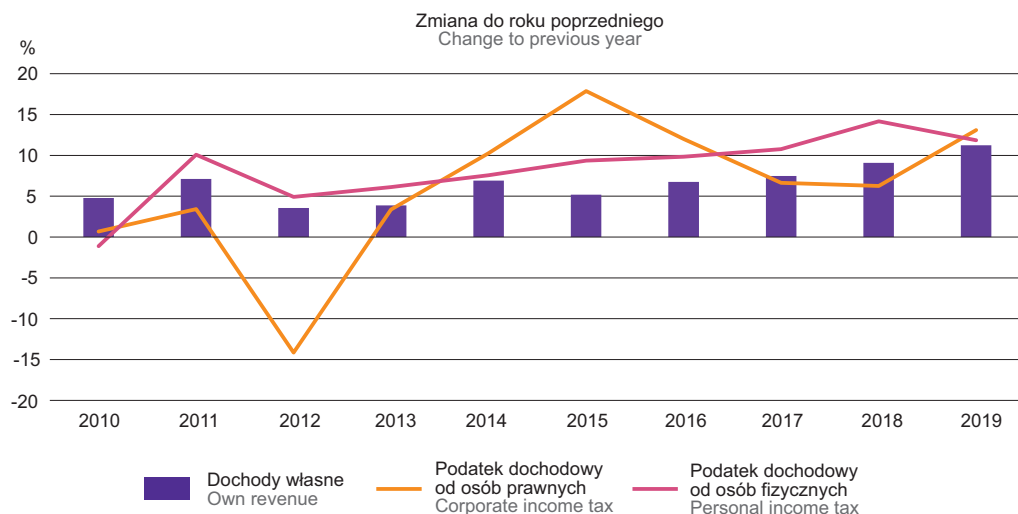
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thousand PLN		
OGÓŁEM	2010	13503032,7	6891703,1	3456241,1	2091351,3	1063737,2
TOTAL	2015	16797218,9	8880413,4	4502623,9	2298754,8	1115426,9
	2018	22034273,0	12735197,7	5207347,5	2855839,0	1235888,9
	2019	24822681,2	14345483,0	5803320,8	3125003,3	1548874,2
Dochody własne		12377717,7	6542870,8	3464812,3	1399369,6	970664,9
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym		6331586,8	2898288,4	1806989,3	771220,1	855089,0
Share in income tax						
od osób prawnych		1063613,2	147763,9	198710,5	30861,2	686277,6
corporate income tax						
od osób fizycznych		5267973,6	2750524,5	1608278,8	740358,9	168811,4
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		2303732,3	1703340,8	600391,5	.	.
Tax on real estate						
Podatek rolny		146583,6	145529,0	1054,7	.	.
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		152759,2	108939,9	43819,3	.	.
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		240551,1	146613,2	93938,0	.	.
Tax on civil law transactions						
Oплата skarbowa		48281,9	19583,8	28698,1	.	.
Stamp duty						
Dochody z majątku		472791,6	293429,9	152186,1	22201,5	4974,1
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów		200701,4	139781,1	43940,3	14071,7	2908,3
o podobnym charakterze						
of which income from renting and tenancy as well as						
agreements with a similar character						
Wpływy z usług		707773,1	182976,4	311545,4	209839,4	3412,0
Services revenue						
Dotacje		7188559,0	4814175,2	1249153,3	611998,4	513232,0
Grants						
Dotacje celowe		5923391,6	4306962,2	1075543,8	450160,0	90725,7
Targeted grants						
z budżetu państwa		5618092,1	4179989,9	1012426,0	351579,5	74096,8
from the state budget						
na zadania:						
for tasks:						
z zakresu administracji rządowej		5139382,9	3891671,5	912143,7	282144,9	53422,9
for government administration tasks						
własne		471529,8	285984,2	97293,9	67848,4	20403,4
for own tasks						
realizowane na podstawie porozumień z organami admini-		7179,4	2334,2	2988,4	1586,3	270,5
stracji rządowej						
realised on the basis of agreements with government admini-						
stration bodies						
na zadania realizowane na podstawie porozumień między		154795,7	58576,1	57660,0	34717,1	3842,6
jednostkami samorządu terytorialnego						
for tasks realised on the basis of agreements between local						
government units						
otrzymane z państwowych funduszy celowych		27819,0	20507,9	2562,3	4748,8	.
received from state appropriated funds						
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami		122597,0	47888,3	2895,6	59026,8	12786,3
samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań						
for financial assistance between local government units for						
additional financing of own tasks						
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b		1265167,3	507213,0	173609,5	161838,5	422506,3
Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b						
Subwencja ogólna z budżetu państwa		5256404,6	2988436,9	1089355,2	1113635,2	64977,3
General subvention from the state budget						
W tym część oświatowa		4334999,7	2357637,5	1025840,4	909446,2	42075,6
Of which educational part						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

MAPA 1 (36). **DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.**
 MAP 1 (36). **OWN REVENUE OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019**

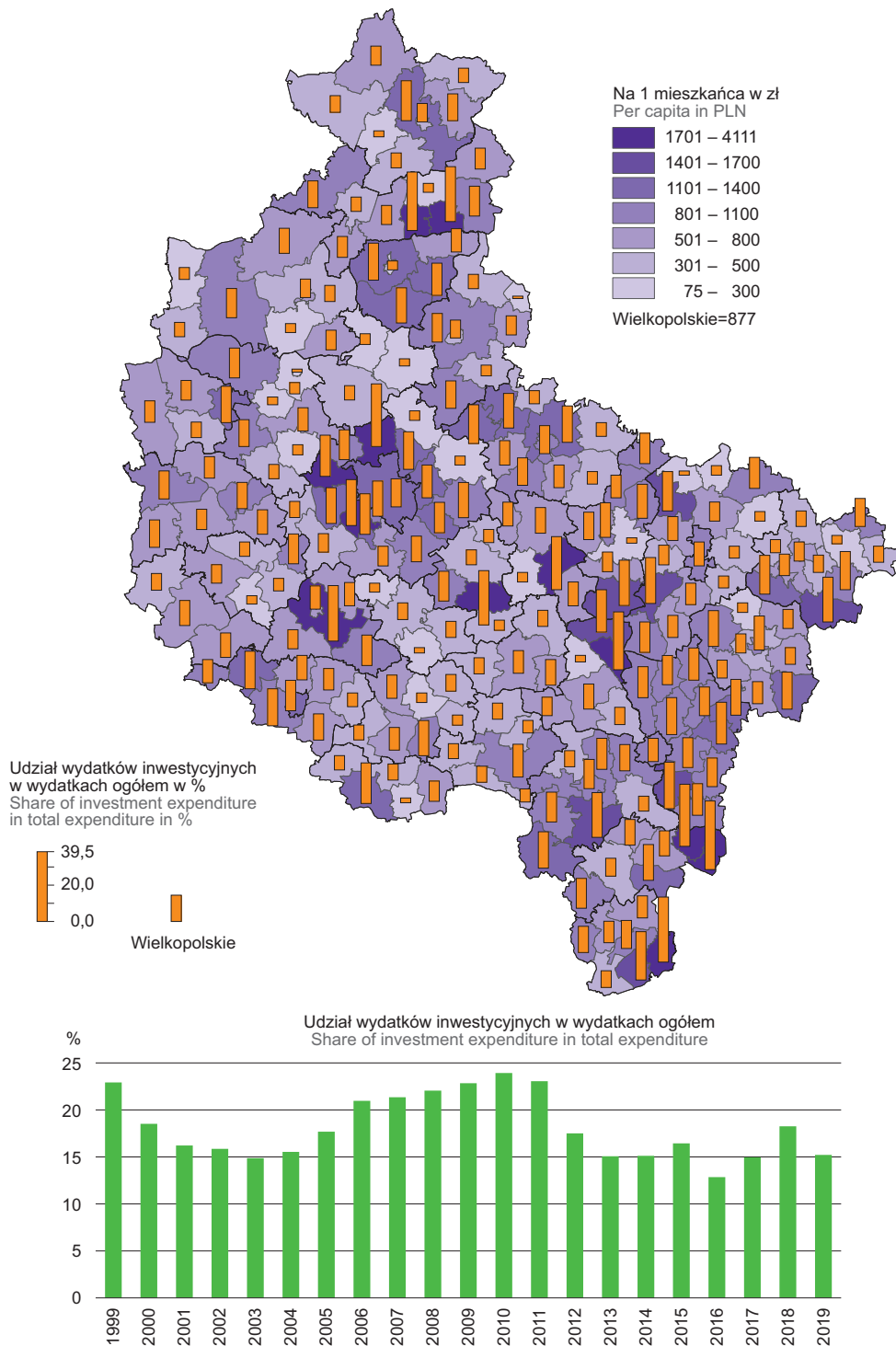
^a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 1 (80). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
CHART 1 (80). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

TABL. 2 (136). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2010	15064021,6	7613344,3	4034393,9	2293368,1	1122915,3
	2015	16162771,0	8591055,5	4269821,4	2261741,9	1040152,2
	2018	22990439,0	13452615,8	5159296,5	3108049,2	1270477,6
	2019	24685962,3	14248311,1	5916616,4	2943691,3	1577343,4
Wydatki bieżące Current expenditure		20343296,6	12047403,0	4918806,5	2445652,3	931434,8
w tym: of which:						
Dotacje Grants		2267819,6	1006123,9	640051,9	169432,5	452211,2
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for local government budgetary establishments		70629,2	25051,7	45467,6	110,0	.
Świadczenia na rzecz osób fizycznych Benefits for natural persons		4889284,7	3898307,7	877666,5	108260,2	5050,3
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary units		12850954,4	7005649,1	3271966,0	2111995,2	461344,1
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		6584116,4	3563771,6	1536030,7	1297440,5	186873,6
pochodne od wynagrodzeń ^b wages and salaries related expenditure ^b		1209146,9	688605,5	270752,7	216126,9	33661,9
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		4210057,0	2270091,2	1265010,8	474946,3	200008,7
Obsługa długu publicznego Public debt servicing		155238,6	84842,3	38203,9	21298,6	10893,8
Wydatki majątkowe Property expenditure		4342665,7	2200908,1	997809,9	498039,0	645908,6
W tym inwestycyjne ^c Of which investment expenditure ^c		4174730,7	2130697,2	936364,6	481732,1	625936,9

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (37). WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.MAP 2 (37). INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019

a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (137). **STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2019 R.**
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2019

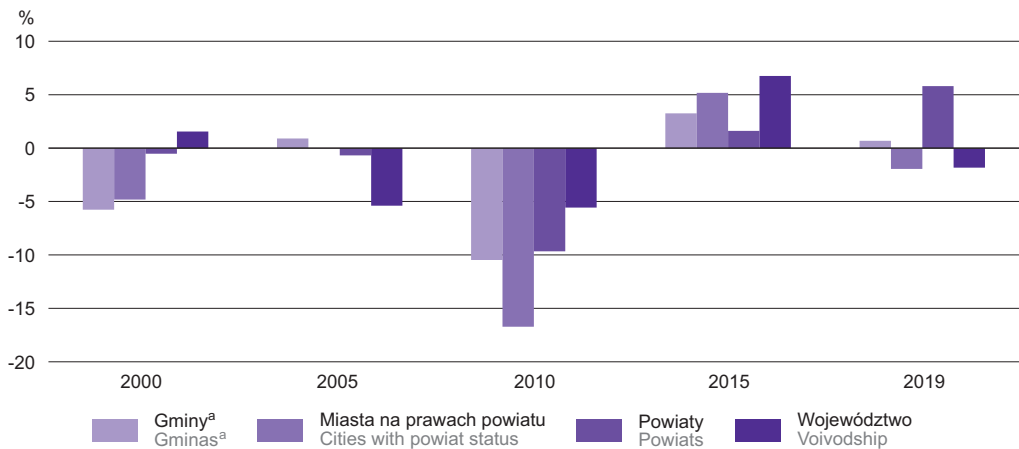
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	1,9	2,9	0,0	0,1	3,2
Transport i łączność Transport and communication	15,0	8,2	22,8	14,4	47,5
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	1,7	1,6	2,4	1,2	0,1
Administracja publiczna Public administration	7,8	7,9	5,5	11,6	9,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	1,8	0,9	2,4	5,3	0,6
Różne rozliczenia Various settlements	0,7	0,3	1,5	1,1	0,0
Oświata i wychowanie Education	29,1	30,7	29,6	32,2	6,5
Ochrona zdrowia Health care	1,9	0,4	0,9	4,4	13,9
Pomoc społeczna Social assistance	5,0	4,4	5,3	9,6	0,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,0	0,3	0,6	3,9	3,4
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,8	0,9	2,1	6,6	0,5
Rodzina Family	19,5	26,3	15,3	5,2	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	5,4	7,6	3,7	0,2	0,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,5	3,6	3,0	0,6	9,6
Kultura fizyczna Physical education	2,1	2,5	2,1	0,4	1,1

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (81). **RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**

CHART 2 (81). **RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE**

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XX. Inwestycje. Środki trwałe
Chapter XX. Investments. Fixed assets

Inwestycje
Investments

TABL. 1 (138). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

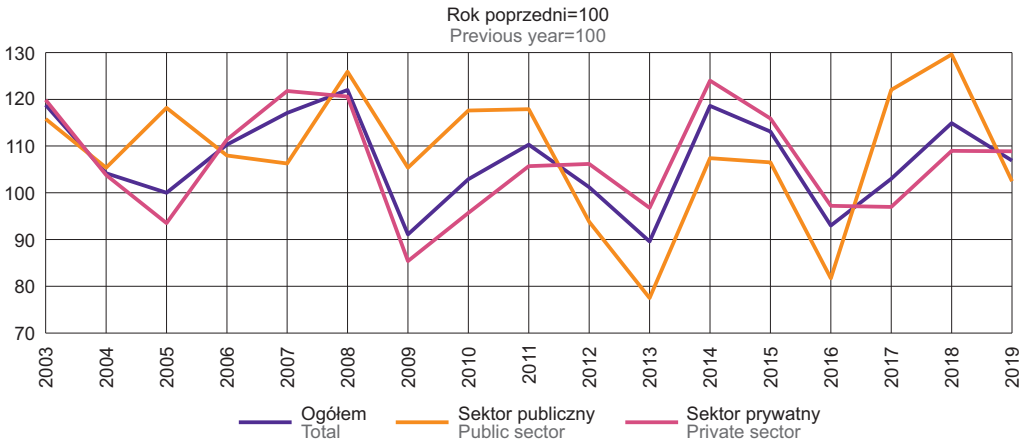
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł	in million PLN			
O G Ó Ł E M	18883,9	25329,0	27873,5	29789,5	T O T A L
sektor publiczny	7129,9	6988,1	9030,3	9260,5	public sector
sektor prywatny	11754,0	18340,9	18843,1	20529,0	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	622,4	897,6	946,2	882,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	6037,5	11685,1	10086,0	10960,8	Industry
górnictwo i wydobywanie	174,8	135,5	80,9	89,4	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	3742,2	8064,1	7509,9	8019,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	1236,4	1429,1	1365,8	1775,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	884,1	2056,3	1129,3	1076,8	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	517,5	1781,8	926,4	688,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	1907,5	1967,1	3290,3	3408,9	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ^b	3650,6	3020,3	4708,4	5227,5	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	127,6	127,3	134,5	187,0	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	233,4	535,6	473,3	736,4	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	217,3	163,7	180,9	180,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	2505,8	2803,7	3611,7	3647,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	345,8	441,5	204,5	698,1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	266,1	224,3	357,8	471,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	308,2	359,3	402,5	590,4	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	719,5	512,4	1045,9	729,3	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	501,7	416,5	786,0	797,7	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	852,9	337,0	636,7	522,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	70,2	55,8	82,5	60,3	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (82). DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
(ceny bieżące)

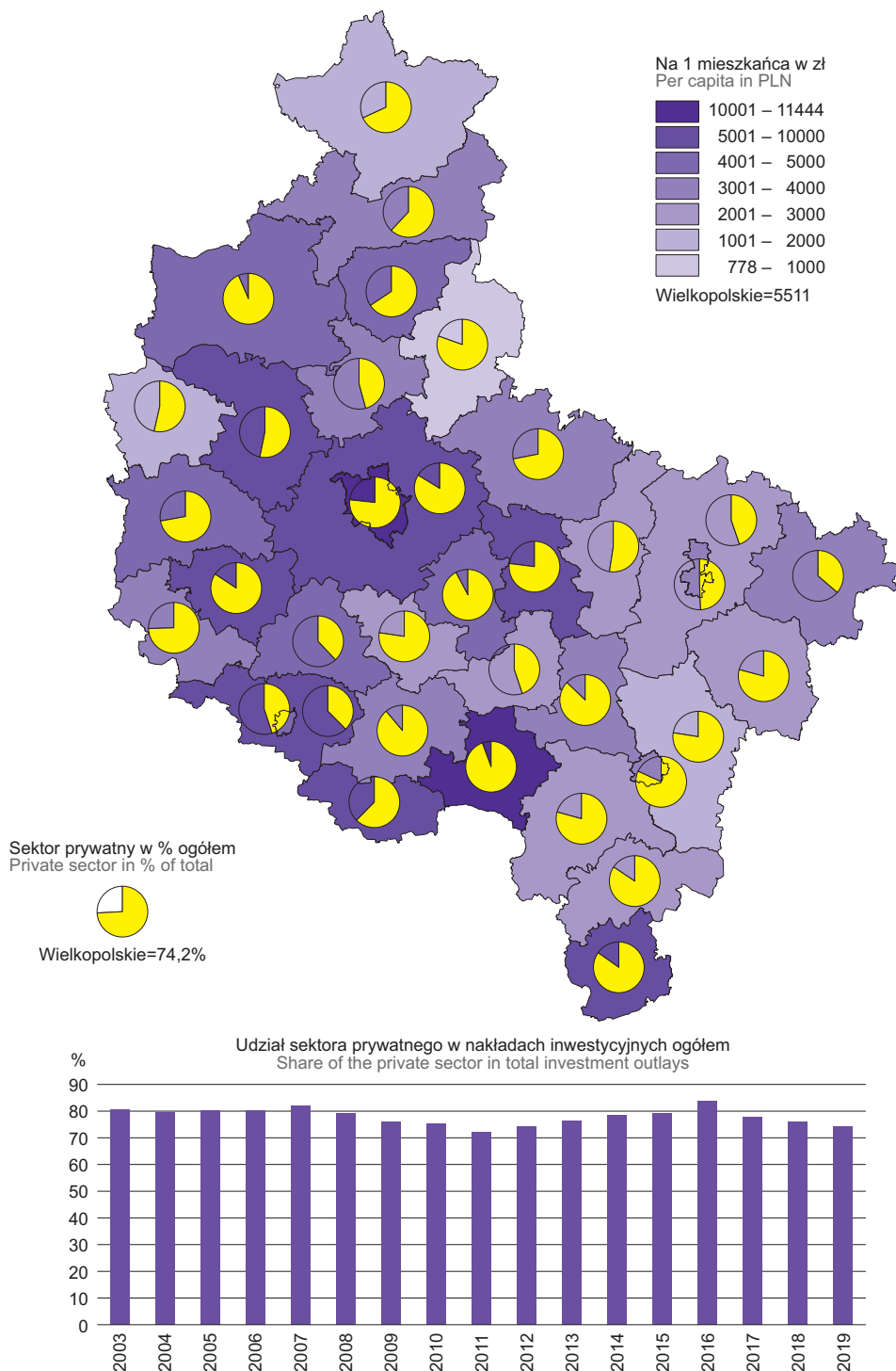
CHART 1 (82). INDICES OF INVESTMENT^a OUTLAYS BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji.

a According to investment location.

MAPA 1 (38). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2019 R. (ceny bieżące)**
 MAP 1 (38). **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2019 (current prices)**

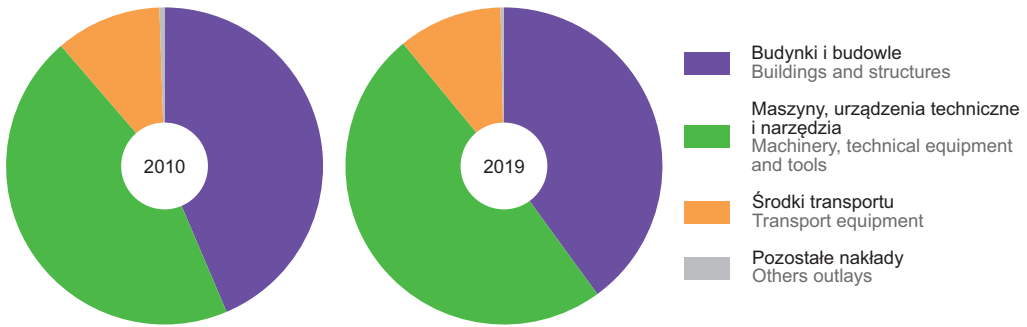
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 2 (139). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM	2010	9721,2	4237,8	4383,1	1049,8
TOTAL	2015	16021,5	6328,6	8265,0	1360,4
	2018	18249,7	6951,7	9550,2	1680,1
	2019	19404,9	7756,7	9519,7	2061,5
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		420,1	165,6	151,2	66,0
Przemysł Industry		9760,4	3480,6	5801,9	457,3
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		87,3	21,3	54,6	11,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		7672,6	2053,4	5235,3	366,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a electricity, gas, steam and air conditioning supply		1192,8	819,9	346,2	26,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities		807,7	586,0	165,8	53,6
Budownictwo Construction		299,6	64,2	162,1	73,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		5103,7	2464,6	2040,2	596,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1743,3	581,6	498,4	660,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		38,2	20,9	14,6	2,8
Informacja i komunikacja Information and communication		539,7	161,5	361,3	16,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		118,9	27,9	43,3	47,7
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		271,8	221,4	43,8	5,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		138,6	50,0	55,3	32,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		385,8	206,6	96,5	81,1
Edukacja Education		30,1	3,5	22,4	4,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		437,3	226,3	197,9	13,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		95,1	67,0	27,2	0,9

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

WYKRES 2 (83). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)**
 CHART 2 (83). **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)**

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe Fixed assets

TABL. 3 (140). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
 Stan w dniu 31 grudnia
 GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
OGÓŁEM	226208,2	319161,2	376232,4	397631,1	TOTAL
sektor publiczny	77548,4	109902,1	124933,5	132279,5	public sector
sektor prywatny	148659,8	209259,1	251299,0	265351,6	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17865,4	20991,4	22652,5	23133,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	73603,8	101622,1	126305,7	134686,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	2635,7	4363,8	4554,1	4546,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	47909,3	65012,3	81240,1	87681,3	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	13064,8	17607,4	22611,6	23776,3	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	9994,0	14638,6	17900,0	18682,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	5704,1	5889,0	6764,4	6977,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	17039,1	32104,4	44109,5	46927,2	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ^b	34740,7	52817,2	59013,1	62590,4	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	1718,9	2293,2	2717,2	2869,5	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	5500,7	7469,2	6960,2	7246,0	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1704,7	2064,7	2150,5	2185,2	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	40210,6	52776,4	58798,4	61481,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2917,0	4975,2	5843,0	4936,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	1955,2	2762,9	3163,5	4101,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6193,7	8792,8	8035,9	8520,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	9110,2	10852,2	12805,6	13981,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4644,3	6838,2	8624,3	9245,0	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2712,8	6020,7	7208,7	7620,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	587,0	891,6	1079,8	1128,2	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartościami dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XXI. Rachunki regionalne Chapter XXI. Regional accounts

TABL. 1 (141). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

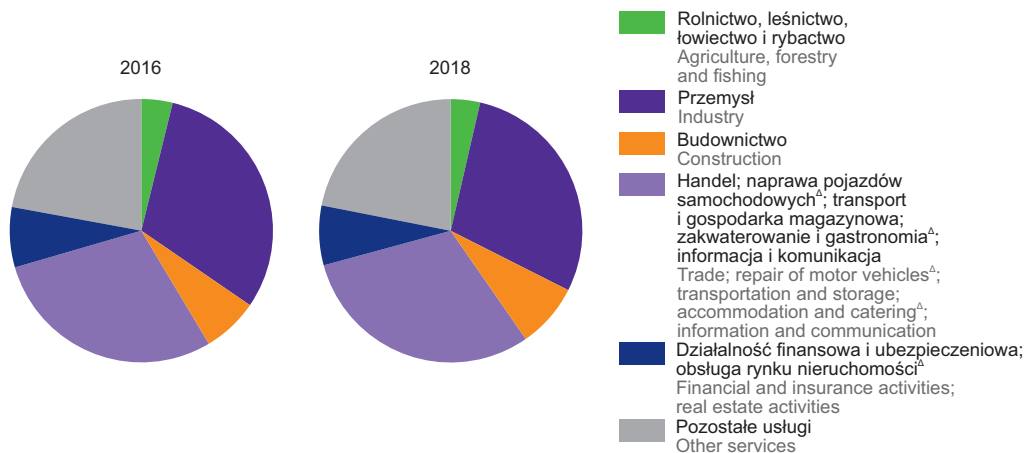
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	w mln zł in million PLN	w mln zł in million PLN	w mln zł in million PLN	w odsetkach in percent	w odsetkach in percent	w odsetkach in percent
OGÓŁEM TOTAL	183904	196895	208190	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	162469	172918	182276	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	87856	93021	99594	54,1	53,8	54,6
instytucji rządowych i samorządowych general government	19858	20815	21969	12,2	12,0	12,1
gospodarstw domowych households	49155	52874	54141	30,3	30,6	29,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	6229	7778	6567	3,8	4,5	3,6
Przemysł Industry	49928	50128	52562	30,7	29,0	28,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	43977	44250	46839	27,1	25,6	25,7
Budownictwo Construction	11143	12172	14402	6,9	7,0	7,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	47235	52360	55475	29,1	30,3	30,4
Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	12004	12640	13340	7,4	7,3	7,3
Financial and insurance activities; real estate activities						
Pozostałe usługi Other services	35931	37840	39930	22,1	21,9	21,9
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	52880	56498	59643	.	.	.

a W złotych.

a In PLN.

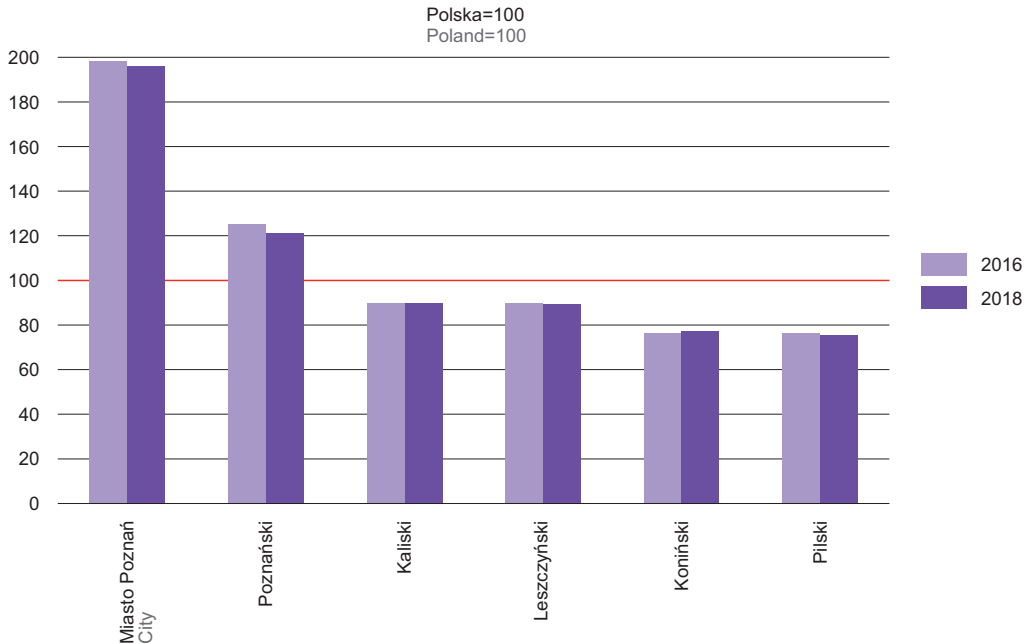
WYKRES 1 (84). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**
(ceny bieżące)

CHART 1 (84). **GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY (current prices)**

WYKRES 2 (85). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**

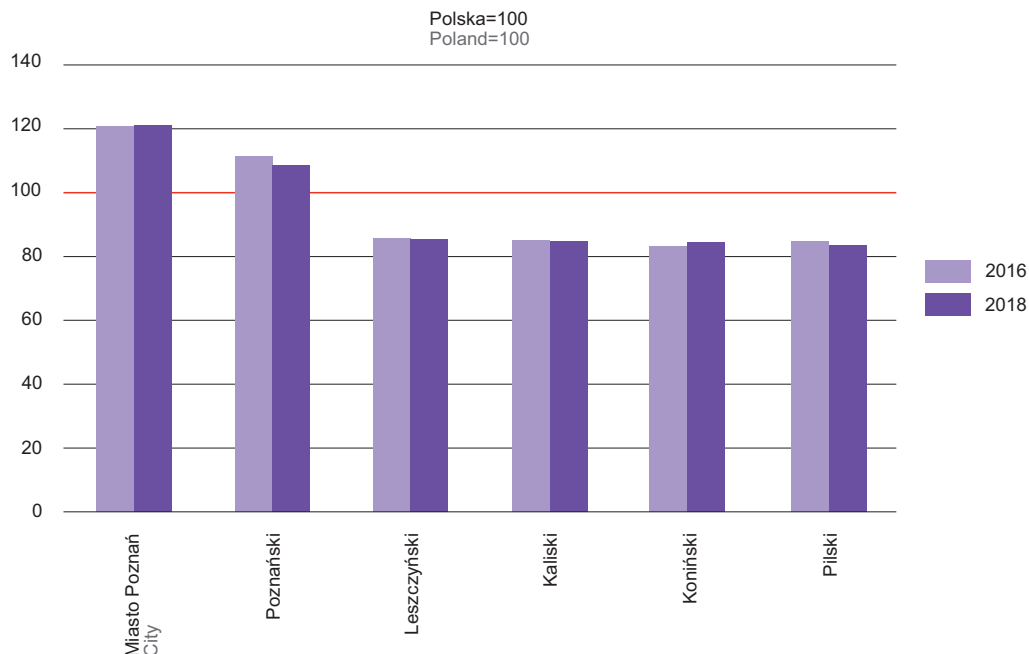
CHART 2 (85). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

TABL. 2 (142). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M	111639	115696	120182	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30551	38160	32349	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	140477	137072	140442	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	133641	130410	134838	of which manufacturing
Budownictwo	118772	125509	142616	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^A ; informacja i komunikacja	124395	132578	137952	Trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^A ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^A	256140	263947	283283	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	95660	98224	102600	Other services

WYKRES 3 (86). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**
 CHART 3 (86). **GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

TABL. 3 (143). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
 BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł	in million PLN		
Produkcja globalna	381909	415266	440842	Gross output
Zużycie pośrednie	219440	242348	258566	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	162469	172918	182276	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	67384	72829	78796	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	95742	99963	103062	Gross operating surplus

TABL. 4 (144). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
 NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	116255	124015	129734	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	33428	35586	37167	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	107015	113362	116142	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	30771	32529	33273	per capita in PLN

Dział XXII. Podmioty gospodarki narodowej Chapter XXII. Entities of the national economy

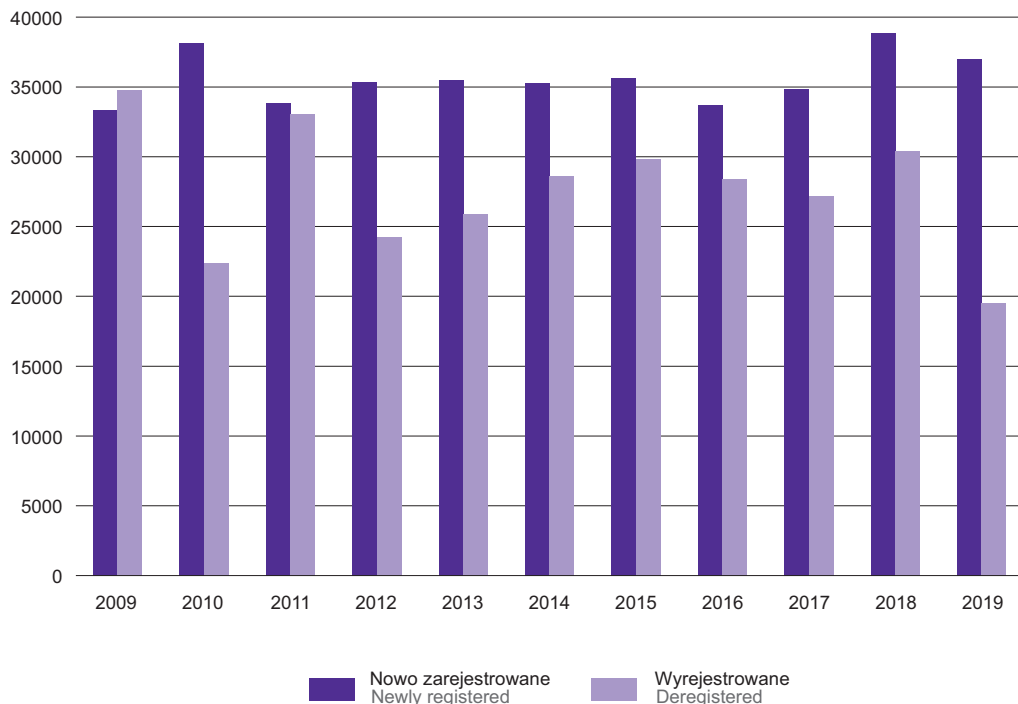
TABL. 1 (145). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	375482	409865^b	429658^b	446215^b	TOTAL
sektor publiczny	9846	9653	8804	8783	public sector
sektor prywatny	365636	396329	414541	430497	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	27	14	4	5	State owned enterprises
Spółki	52388	70929	75470	78580	Companies
w tym:					of which:
handlowe	27818	45060	49137	52110	commercial
cywilne	24406	25689	26151	26288	civil
Spółdzielnie	1752	1975	1572	1573	Cooperatives
Fundacje	831	1586	2022	2155	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	8882	11018	11527	11918	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	291948	300484	314268	326367	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by ownership sectors – excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

WYKRES 1 (87). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON^a**
CHART 1 (87). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

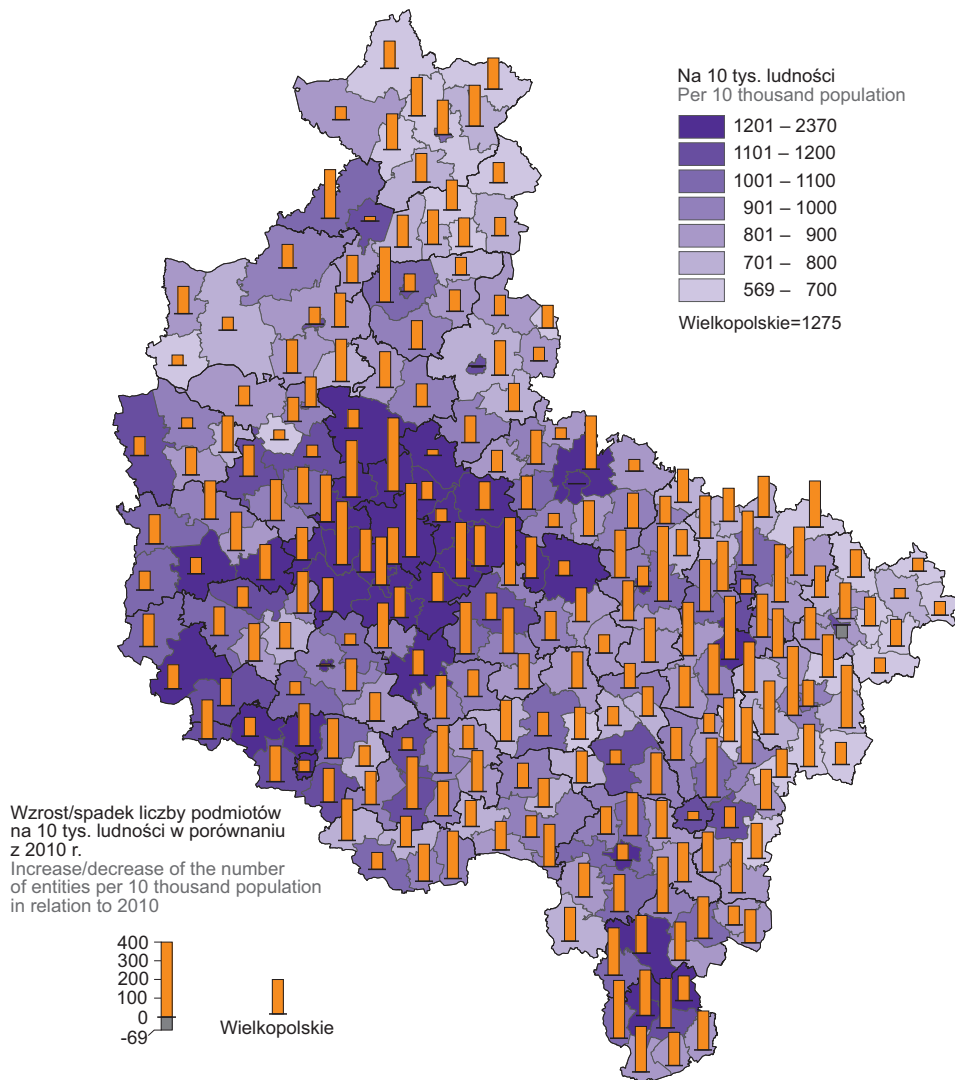
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (39). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2019 R.**

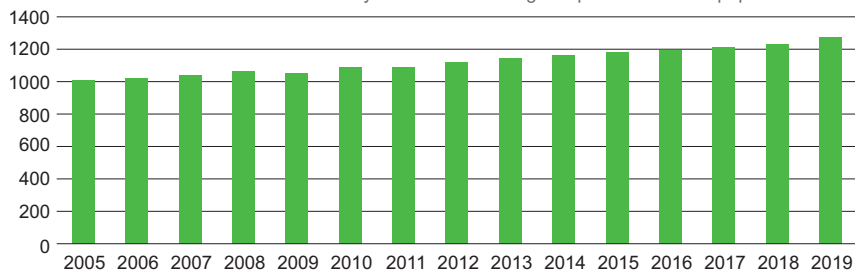
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (39). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2019**

As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R.

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December

Powierzchnia w km ²	312705	29826	9,5	Area in km ²
Powiaty	314	31	9,9	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2477	226	9,1	Gminas
Miasta	940	113	12,0	Towns
Miejscowości wiejskie	52477	5456	10,4	Rural localities
Sołectwa	40789	3883	9,5	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	27,1	1,9	7,1	particulate
gazowych	198440,7	10897,9	5,5	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 grudnia)	3278	334	10,2	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2454	244	9,9	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	817	90	11,0	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	114133,5	3548,4	3,1	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	12752,8	1240,3	9,7	Municipal waste collected ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	12415,2	1150,7	9,3	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	3,9	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3223,7	163,6	5,1	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,0	0,5	.	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	796557	63187	7,9	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	208	181	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	73,1	75,8	.	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	38382,6	3498,7	9,1	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	23033,1	1889,4	8,2	urban areas
wieś	15349,5	1609,3	10,5	rural areas
w tym kobiety	19815,5	1796,6	9,1	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	123	117	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	66,7	66,3	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,91	0,92	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagra- nicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,16	0,42	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	15783,0	1583,0	10,0	Employed persons ^{ab} (as of 31 Decem- ber) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodze- nie brutto w zł	4920,09	4499,63	91,5	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	866,4	46,3	5,3	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,2	2,8	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 grudnia):				Dwelling stocks ^c (as of 31 December):
mieszkania: w tysiącach	14812,8	1251,7	8,5	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	385,9	357,8	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	207,4	22,2	10,7	in thousands
na 1000 ludności	5,4	6,3	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 grudnia) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej rozdzielczej	310897,6	32860,6	10,6	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	165098,8	15087,1	9,1	sewage distribution ^d
gazowej	157868,5	16036,1	10,2	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE ^e – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^e – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3061,5	304,5	9,9	primary
branżowych I stopnia ^g	207,9	27,2	13,1	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	642,3	54,6	8,5	general secondary
technikach	648,5	63,0	9,7	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^h	14,1	1,0	6,8	general art ^h
policealnych	188,4	15,0	8,0	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children attending pre-primary educa- tion establishments ⁱ :
w tysiącach	1401,0	140,4	10,0	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	904	916	.	per 1000 children aged 3–6

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Na podstawie bilansów. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi do działów, ust. 1 i 2 na str. 183. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Based on balances. d Including collectors. e See notes to chapters, item 1 and 2 on page 183. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
OCHRONA ZDROWIA ^a – stan w dniu 31 grudnia HEALTH CARE ^a – as of 31 December				
Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	90884	5270	5,8	doctors
lekarze dentyści	13509	270	2,0	dentists
pielęgniarki ^c	193132	11960	6,2	nurses ^c
Przychodnie	21839	1949	8,9	Out-patients departments
Szpitala ogólne	890	59	6,6	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	166,8	13,1	7,8	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	12286	1260	10,3	Generally available pharmacies ^d
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	7881	664	8,4	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	17,2	19,7	.	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	959	89	9,3	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	40217,3	1209,6	3,0	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	523	45	8,6	Fixed cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	61710,9	6213,2	10,1	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establish- ments ^e :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca) w tys.	825,5	42,9	5,2	number of beds (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	35668,1	2133,2	6,0	tourists accommodated in thousands
ROLNICTWO AGRICULTURE				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) w tys. ha	14550,3	1752,5	12,0	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thousand ha
w tym pod zasiewami	10897,7	1493,7	13,7	of which sown area
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	28990,3	3843,8	13,3	cereals
ziemniaki	6481,6	781,9	12,1	potatoes
warzywa gruntowe ^f	3849,8	447,7	11,6	ground vegetables ^f
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	36,7	34,8	94,8	cereals
ziemniaki	214	192	89,7	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortowi obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi do działów, ust. 7 na str. 184. e Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. c Including master nurses. d See notes to chapters, item 7 on page 184. e Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. f Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LEŚNICTWO FORESTRY				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	9258,8	769,5	8,3	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	25,8	.	Forest cover in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1615202,7	198982,4	12,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	42077	56926	135,3	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	230209,3	24741,1	10,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5997	7078	118,0	per capita in PLN
TRANSPORT, TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT, TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	307065,9	30211,0	9,8	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	24360,2	2432,7	10,0	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7627	689	9,0	Postal offices ^c
Łącza abonenckie ^d :				Subscriber lines ^d :
w tysiącach	3583,5	223,7	6,2	in thousands
na 1000 ludności	93,4	63,9	.	per 1000 population
HANDEL – stan w dniu 31 grudnia TRADE – as of 31 December				
Sklepy	333340	34042	10,2	Shops
Targowiska stałe	2154	225	10,4	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^e				Budgets of gminas ^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	135161,5 ^f	14345,5	10,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5240 ^f	5271	100,6	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	135316,9 ^f	14248,3	10,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5246 ^f	5235	99,8	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	93894,4	5803,3	6,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7466	7500	100,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	96885,5	5916,6	6,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7703	7646	99,3	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Własne; dane częściowo szacunkowe. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. f Bez gminy Boguszów-Gorce, która nie przekazała sprawozdań budżetowych do Ministerstwa Finansów.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Own; partly estimated data. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. f Excluding the gmina of Boguszów-Gorce, which did not submit budget reports to the Ministry of Finance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (dok.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)**PUBLIC FINANCE (cont.)**

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	30696,3	3125,0	10,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1189	1148	96,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	29630,7	2943,7	9,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1148	1082	94,2	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18755,0	1548,9	8,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	489	443	90,7	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18376,0	1577,3	8,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	479	451	94,3	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE**INVESTMENTS. FIXED ASSETS**

Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	320937,4	29789,5	9,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	8361	8522	101,9	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 December; current book- -keeping prices):
w milionach złotych	4263508,5	397631,1	9,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	111079	113650	102,3	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2018 R.**REGIONAL ACCOUNTS IN 2018**

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	2121555	208190	9,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	55230	59643	108,0	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1857482	182276	9,8	in million PLN
na 1 pracującego ^c w zł	123451	120182	97,4	per employed person ^c in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1245199	116142	9,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32416	33273	102,6	per capita in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY**

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d (stan w dniu 31 grudnia)	4509916	446215	9,9	Entities of the national economy in the REGON register ^d (as of 31 December)
sektor publiczny	111788	8783	7,9	public sector
sektor prywatny	4325275	430497	10,0	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c For calculations the average number of employed persons was applied. d Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 grudnia)	29826	29826	29826	29826	Area in km ² (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	83,8	80,1	80,5	76,4	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	10,7	12,7	13,3	16,8	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	62,2	51,6	50,5	43,4	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	53,3	42,5	41,7	34,3	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	96,1	99,7	99,9	99,8	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	0,0	0,0	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	52,7	62,5	71,9	73,4	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	13,2	5,6	4,9	1,9	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	176,1	79,1	76,5	32,4	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	98,7	99,6	99,7	99,7	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	7,9	60,7	63,4	71,3	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 grudnia):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	31,3	31,8	31,7	29,6	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	2788	2752	2716	2524	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	122,4	173,4	193,1	119,0	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	315	266	308	355	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	5,3	4,6	8,0	3,9	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	0,9	1,2	0,6	0,5	in water management
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	102395	96929	68804	63187	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	306	282	198	181	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	47,1	73,3	70,3	75,8	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	3345316	3446745	3475323	3498733	Population (as of 31 December)
miasta	1936125	1927523	1906899	1889393	urban areas
wieś	1409191	1519222	1568424	1609340	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	112,2	115,6	116,5	117,3	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 grudnia):					Population of age (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	850693	684545	665584	679113	pre-working
produkcyjnym	2041805	2235446	2175703	2104475	working
poprodukcyjnym	452818	526754	634036	715145	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,84	6,16	5,08	5,03	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,06	1,43	1,69	1,66	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,52	11,89	10,58	10,72	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	9,53	9,02	9,55	9,80	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,99	2,87	1,03	0,92	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,83	4,40	4,46	3,20	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,43	0,37	-0,03 ^a	0,42	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,7	72,5	73,7	74,3	males
kobiety	77,5	80,5	81,2	81,5	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 grudnia):					Employed persons ^{bc} (as of 31 December):
w tysiącach	1351,1	1327,8	1448,4	1583,0	in thousands
w tym kobiety	631,3	599,6	668,5	725,5	of which women
na 1000 ludności	404	385	417	452	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	314,8	330,0	365,3	in thousands
na 1000 ludności	.	91,5	95,0	104,5	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	68,6	58,4	65,9	in thousands
na 1000 ludności	.	19,9	16,8	18,8	per 1000 population
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	193,3	135,2	93,3	46,3	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000=100	100,0	69,8	48,2	24,0	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia):					In % of registered unemployed (as of 31 December):
kobiety	57,7	56,0	57,7	60,4	women
w wieku 24 lata i mniej	34,9	25,3	16,7	13,8	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,7	24,1	34,0	27,5	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) na 1 ofertę pracy	318	61	21	14	Registered unemployed persons (as of 31 December) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 grudnia) w %	12,5	9,2	6,1	2,8	Registered unemployment rate ^c (as of 31 December) in %

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1771,86	2947,27	3543,24	4499,63	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	100,0	166,2	199,7	253,6	2000=100
w tym: w przemyśle	.	3029,26	3722,24	4757,28	of which: in industry
w budownictwie	.	2495,47	2943,05	3842,90	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	797,8	766,8	744,8	788,4	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	634,1	640,6	627,8	673,4	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	163,7	126,2	117,0	115,0	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	793,00	1514,25	1897,51	2193,73	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	604,00	946,32	1167,02	1267,11	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 grudnia):					Dwelling stocks ^a (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwelling:
w tysiącach	962,8	1111,9	1178,1	1251,7	in thousands
na 1000 ludności	287,8	322,6	339,0	357,8	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	67,0	79,5	80,9	81,6	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwelling:
w tysiącach	7,3	13,5	16,1	22,2	in thousands
na 1000 ludności	2,2	3,9	4,6	6,3	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	85,7	111,4	102,9	91,1	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 grudnia) w km:					Distribution network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	25318,2	29064,4	31889,4	32860,6	water supply
kanalizacyjnej ^b	4279,4	9520,8	13114,9	15087,1	sewage ^b
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	123,9	120,4	128,2	141,0	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	37,1	35,0	36,9	40,3	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^c :					electricity in urban areas ^c :
w gigawatogodzinach	1312,6	1471,0	1349,1	1485,6	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	678,2	762,7	705,9	785,0	per capita in kWh

a Na podstawie bilansów. b Łącznie z kolektorami. c W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

a Based on balances. b Including collectors. c In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION					
Uczniowie w szkołach ^a (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^a (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^b	297,5	209,8	247,9	304,5	primary ^b
gimnazjach	109,8	119,1	104,2	.	lower secondary
branżowych I stopnia ^{cd}	59,3	27,7	24,0	27,2	stage I sectoral vocational ^{cd}
liceach ogólnokształcących ^e	75,0	52,8	42,3	54,6	general secondary ^e
liceach profilowanych	.	3,4	.	.	specialised secondary
technikach ^f	83,9	51,1	46,2	63,0	technical secondary ^f
artystycznych ogólnokształcących ^g	0,8	1,0	0,9	1,0	general art ^g
policealnych	17,5	25,0	21,0	15,0	post-secondary
Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{defhi} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,0	12,2	9,5	8,2	Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{defhi} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^k (stan w dniu 31 grudnia; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 listopada) w tys.	121,8	162,4	129,5	108,9	Students of higher education institutions ^k (as of 31 December; in years 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni ^{kl} w tys.	19,0	46,1	37,4	27,3	Graduates of higher education institutions ^{kl} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	35,3	28,4	17,0	11,9	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ^h w tys.	9,4	6,5	6,8	3,6	Graduates of schools for adults ^h in thousands
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	73,4	90,0	110,4	118,0	places in nursery schools in thousands
dzieci ^m w tys.	85,8	108,1	113,3	140,4	children ^m in thousands
w przedszkolach	70,9	88,1	96,3	120,1	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	14,9	19,2	15,7	19,1	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ⁿ	440	589	752	785	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ⁿ

a Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. b Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. c Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i w latach szkolnych 2017/18–2018/19 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d–f łącznie ze szkołami: d – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, e – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), f – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). g Dające uprawnienia zawodowe. h Z poprzedniego roku szkolnego. i łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. k łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem wielkopolskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. l W 2019 r. absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r., w latach 2010 i 2015 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego. m Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). n W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat.

a Excluding schools for adults, except post-secondary schools. b Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. c Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and in 2017/18–2018/19 school years, including basic vocational school sections. d–f Including schools: d – since the 2004/05 school year special job-training schools, e – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), f – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). g Leading to professional certification. h From the previous school year. i Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. k Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Wielkopolskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. l In 2019, graduates who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2019, in 2010 and 2015 – from the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year. m Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). n In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
OCHRONA ZDROWIA ^a I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE ^a AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 grudnia):					Medical personnel ^b (as of 31 December):
lekarze	6073	4984	5231	5270	doctors
lekarze dentyści	580	483	304	270	dentists
pielęgniarki ^c	13433	13442	13441	11960	nurses ^c
Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 grudnia) na 10 tys. ludności	48	45	45	37	Beds in general hospitals ^d (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1656	2021	2036	1967	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 grudnia)	814	1493	1851	1949	Out-patient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 grudnia)	685	1027	1234	1260	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 aptekę ogólnodostępną	4884	3356	2816	2777	Population (as of 31 December) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	4,9	6,5	7,2	7,5	medical
stomatologiczne	0,4	0,6	0,7	0,7	dental
Dzieci w żłobkach ^e i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 dzieci w wieku ^f do lat 3	15,3	18,6	61,2	122,2	Children in nurseries ^e and children's clubs (as of 31 December) per 1000 children up to age 3 ^f
KULTURA, TURYSTYKA CULTURE, TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	761	714	689	664	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ^g w wol.:					Public library loans ^g in volumes:
na 1000 ludności	3941	3243	3053	2872	per 1000 population
na 1 czytelnika	20,9	20,3	19,9	19,7	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	1,3	1,3	1,3	1,7	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^h na 1000 ludności	211	246	184	501	Audience in theatres and music institutions ^h per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	74	86	91	89	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	345	327	350	346	Museum and exhibition visitors per 1000 population
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	56	38	44	45	Fixed cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,2	7,1	8,1	7,8	Seats in fixed cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	571	945	1300	1777	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	261	197	195	191	radio
telewizyjni	254	191	188	183	television

a Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. b Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. c łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. e łącznie z oddziałami żłobkowymi. f Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. g Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. h Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. b Since 2005, working directly with a patient; since 2006 including persons whose primary workplace is a medical and nurse practice. c Including masters of nursery. d Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. e Including nursery wards. f Until 2010, excluding children's clubs. g Since 2015, including interlibrary lending. h Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 lipca)	680	625	701	676	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 July)
w tym hotele	79	209	230	225	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 lipca) na 10 tys. ludności	127,8	124,7	123,4	122,8	Number of beds ^a (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	337	465	542	610	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	1839,0	1773,5	1736,9	1760,0	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	98,8	99,7	99,6	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	1502,9	1461,3	1463,5	1493,7	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	72,6	69,1	61,5	64,4	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	6,7	2,7	2,1	2,7	potatoes
buraki cukrowe	3,9	2,9	2,7	3,6	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2976,7	3780,2	3440,6	3161,2	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	2141,6	928,9	636,1	781,9	potatoes
buraki cukrowe	2524,9	2100,2	2101,6	3025,0	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	27,3	37,4	38,2	32,8	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	212	233	202	192	potatoes
buraki cukrowe	429	491	527	567	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu):					Livestock (as of June):
bydło w tysiącach sztuk	785,6	843,9	951,0	1046,1	cattle in thousand heads
na 100 ha użytków rolnych w szt.	42,4	47,6	54,8	59,4	per 100 ha of agricultural land in heads
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca) w tysiącach sztuk	4504,7	4813,3	4214,1	3916,1	pigs (in 2000 – as of the end of July) in thousand heads
na 100 ha użytków rolnych w szt.	243,1	271,4	242,6	222,5	per 100 ha of agricultural land in heads
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg	365,9	484,4	568,7	690,1	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b in kg
mleka krowiego w l	686,5	807,0	996,7	1115,7	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Since 2011, concern establishments 10 and more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	150,5	155,1	144,3	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	107,0	45,7	66,9	35,3	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	770,3	784,7	787,9	789,3	Forest land (as of 31 December) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia):					Forest area (as of 31 December):
w tysiącach hektarów	750,2	764,1	767,8	769,5	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,224	0,222	0,221	0,220	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 grudnia) w %	25,2	25,6	25,7	25,8	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	298,8	378,5	448,2	477,2	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	103799,6	148632,1	198982,4	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	106,8	103,9	107,9	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	120,4	158,9	200,3	2005=100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	329693	450422	544724	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	30161	42785	56926	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	.	15209,1	15283,0	24741,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	4419	4399	7078	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :					Railway lines operated – standard gauge ^b :
w kilometrach	2295	2038	1888	1889	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,7	6,8	6,3	6,3	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamieskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	23681	26945	28464	30211	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	79,4	90,3	95,4	101,3	per 100 km ² of total area in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^c :					Registered passenger cars ^c :
w tysiącach sztuk	1045,7	1745,6	2084,8	2432,7	in thousand units
na 1000 ludności	313	506	600	695	per 1000 population

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej. c Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. c Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia (dok.) TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December (cont.)					
Placówki pocztowe ^a	756	845	686	689	Postal offices ^a
na 100 tys. ludności	22,6	24,5	19,7	19,7	per 100 thousand population
Łączy abonementy ^b :					Subscriber lines ^b :
w tysiącach	.	663,4	469,1	223,7	in thousands
na 1000 ludności	.	192,5	135,0	63,9	per 1000 population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	33035,5	80042,3	121056,8	173571,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9885	23258	34847	49656	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 grudnia)	38882 ^c	31182	35326	34042	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 sklep	86 ^c	111	98	103	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	2938,4	6891,7	8880,4	14345,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1174	2615	3307	5271	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	3107,9	7613,3	8591,1	14248,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1242	2889	3199	5235	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1660,2	3456,2	4502,6	5803,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1979	4289	5710	7500	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1740,2	4034,4	4269,8	5916,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2075	5006	5415	7646	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1141,9	2091,4	2298,8	3125,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	456	793	856	1148	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1148,0	2293,4	2261,7	2943,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	459	870	842	1082	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	274,2	1063,7	1115,4	1548,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	82	309	321	443	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	270,0	1122,9	1040,2	1577,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	81	326	299	451	per capita in PLN

a Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych.
b Własne; dane częściowo szacunkowe. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Own; partly estimated data. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	11872,7	18883,9	25329,0	29789,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	3553	5487	7291	8522	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	122589,8	226208,2	319161,2	397631,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	36645	65630	91836	113650	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{d,e} REGIONAL ACCOUNTS^{d,e}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	.	.	176550	208190	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	50822	59643	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	.	.	104,6	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	.	.	156643	182276	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	45091	52219	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	.	.	101076	116142	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	29096	33273	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	.	.	100,7	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^f – stan w dniu 31 grudnia ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^f – as of 31 December					
Ogółem: w tysiącach	294,4	375,5	409,9	446,2	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	880	1089	1179	1275	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	57,8	83,5	109,4	119,8	in thousands
2000=100	100,0	144,5	189,2	207,3	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	1,9	1,8	2,0	1,6	cooperatives
spółki handlowe	13,9	27,8	45,1	52,1	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3,9	5,8	7,1	6,1	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	26,8	24,4	25,7	26,3	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	236,5	291,9	300,5	326,4	in thousands
2000=100	100,0	123,2	126,8	137,5	2000=100
na 10 tys. ludności	707	847	865	933	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2019 r. dane dotyczą 2018 r. e Patrz uwagi do działów, ust. 13 na str. 195. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d In the column for 2019, data concern 2018. e See notes to chapters, item 13 on page 195. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 czerwca 2003 r., z późn. zm.). Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Obecna czwarta rewizja (NUTS 2016) została wprowadzona Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 1 listopada 2016 r., zgodnie z którym od 1 stycznia 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotów.

„Własność mieszaną” określa się głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 June 2003, with later amendments). Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. Current, forth revision (NUTS 2016) was introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which from 1 January 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całości podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach I na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 (Journal of Laws item 1676) replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 December 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864), replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (per 1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

Uwagi do działów

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2016 r. poz. 1034, z późn. zm.).

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hał produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacja o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.).

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, (Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej

Notes to chapters

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on the registration of land and buildings (Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments).

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. **Wastewater requiring treatment** is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as the **systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. **Nature protection** consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection (Journal of Laws 2018 item 1614, with later amendments).

6. **Waste** means any substance or object, which the holder discards, intends to discard or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on waste (Journal of Laws 2019 item 701, with later amendments).

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (The Act on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state Journal of Laws No. 96 item 603, dated 24 July 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state admini-

i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznej, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materialowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości

Bezpieczeństwo publiczne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.) i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 19) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczących rodzajów przestępstw wymienionych w tabeli 1 na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występke ściany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt

stration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., chancelleries of the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
 - 2) powiaty, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
 - 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Public safety. Justice

Public safety

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (Act of 6 June 1997 The Law of Criminal Code, uniform text: Journal of Laws 2020 item 1444, with later amendments) and the Penal Fiscal Code (Act of 10 September 1999 The Law of Penal Fiscal Code, unified text: Journal of Laws 2020 item 19) or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

N o t e. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases

w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.**

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu za umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

Wymiar sprawiedliwości

1. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

2. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

3. Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. z 2018 poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniósł dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów między-spisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz czasowy,
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

Dane dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwały – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziła by z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotścią, jaką

to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years.**

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

Public safety

1. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

2. The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

3. Court proceedings against juveniles are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969).

Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- 2) the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- 3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data for 2010 according to administrative division of the country valid in 31 December 2011.

2. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in

charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności).

- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku. Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Rynek pracy

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkałej w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w wieku 15 lat i więcej przebywającej w gospodarstwach domowych.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały; jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badania) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 December 2013 (in administrative division valid of 1 January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Labour market

1. The data on economic activity of population include persons aged 15 and more, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey **Labour Force Survey (LFS)**. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The survey does not include the population living in the institutional households. The LFS results have been generalised on the basis of population balances aged 15 and more living in households.

2. The main criterion in dividing the population into the economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are individuals who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income,
 - formally had work but did not perform; if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in the case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and out-workers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - within the reference week were not employed,
 - within a 4 weeks (the last week being the reference week) were actively looking for work,
 - were ready (able) to take up work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found a job and were waiting to begin work within a three-month period and were ready to take up this work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. Activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

5. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

7. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 grudnia wyznaczono na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

8. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełne etaty;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą liczby **przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. Źródłem informacji o wolnych **miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2019 poz. 1482, z późn. zm.) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

13. **Stożę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana zo-

4. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture).

5. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

6. Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.

7. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 December were estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

8. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) the **employment, as of 31 December** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) the **average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

9. The data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

11. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of information on **job vacancies**. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1482, with later amendments), are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

13. The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Information on **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Informa-

stała niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

15. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

16. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

17. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

18. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

19. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób zaliczanych do wybranych sekcji PKD (szersze informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2019 r.”);
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, wibracje (drgania mechaniczne), gorąco lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszone pozycje ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących

tion on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

15. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/ NACE Rev. 2 were compiled using the local kind-of-activity unit method.

16. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer’s.

17. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

18. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

19. Information regarding persons exposed to risk factors at work is compiled on the basis of annual reports on working conditions, wherein:

- 1) data concern economic entities employing more than 9 persons, included in selected sections of NACE/PKD (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2019”);
- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1000 paid employees in units covered by the survey.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who

pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programom radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia społeczne

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. **Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”** od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie

concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The **average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

Social benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. **Retirement and other pension benefits** (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. **Retirement and other pension benefits** do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. **Retirement and other pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in **gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

8. Since 1 April 2016 the **child-raising benefit "Family 500+"** has been granted to persons authorised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016 (Journal of Laws 2019 item 2407, with later amendments). Since 1 July

wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Gospodarstwa domowe

Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2003–2009 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkale w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych planowanych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków planowanych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

5. **Zasięg ubóstwa** – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarów-

2019 the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income.

The benefit is financed from the state budget.

Households. Dwellings

Households

The **households projection until 2050** was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2003–2009 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – Population and Housing Census 2011.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.e.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

5. **Poverty rates** – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) falls below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic com-

no przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz skrajnego), zastosowano tzw. **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1,0 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„**Ustawowa granica ubóstwa** to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Granica ubóstwa skrajnego ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracownicze, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkalnych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2003–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. Informacje o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

5. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej** przeliczono zgodnie z nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010 i 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

8. Dane o **korzystających z wodociągów i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

position of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and extreme). According to this scale, weight 1.0 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 – to any other person at that age and weight 0.5 – to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“**Legal**” **poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

Extreme poverty threshold sets on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees' household. The subsistence minimum determines the level of the satisfaction of needs below which a biological threat to life and psychophysical human development occurs.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2003–2009 the basis constituted the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on **dwellings in which construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged part), created as a result of adapting non-residential spaces.

4. Information on **dwellings and useful floor area of dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

5. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area** are recalculated according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010 and 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

7. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

10. Informacje o energii cieplnej dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1481) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która wprowadziła 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz zlikwidowała gimnazja.

W wyniku wdrożenia nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2019/20 w klasie pierwszej szkół ponadpodstawowych naukę rozpoczęli absolwenci gimnazjów realizujący 3-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (4-letni w technikach) oraz absolwenci szkół podstawowych realizujący 4-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (5-letni w technikach).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe,
 - b) gimnazja,
 - c) ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie.

3. **Uczelnie** realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. **Studia podyplomowe** – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytucjach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. **Studia doktoranckie** (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. **Szkola doktorska** – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. **Dane dotyczące:**

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelnie – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada).

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance system of payments

10. Information on heating energy concern residential buildings, public authorities and institutions.

Education

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education (uniform text Journal of Laws 2019 item 1148, with later amendments), the Act of 7 September 1991 on the Education System (uniform text Journal of Laws 2019 item 1481) and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

Since 1 September 2017, the new school system has been implemented, introducing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools have been abolished.

As a result of implementing the new education system in the 2019/20 school year, the lower secondary school graduates following the 3-year curriculum in general secondary schools (4-year in technical secondary schools) and the primary school graduates following 4-year curriculum in general secondary schools (5-year in technical secondary schools) pursued their education in grade 1 of post-primary schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - a) primary schools,
 - b) lower secondary schools,
 - c) post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions.

3. **Higher education institutions** provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding day-room teachers and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full-time equivalents.

5. **Non-degree postgraduate programmes** – a level of education open to first cycle degree holders and provided by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. **Doctoral studies** (third-cycle programmes), conferred by an authorised academic unit of a higher education institution or an institute, leading upon successful completion to the award of a third cycle qualification.

7. **Doctoral school** – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least 2 disciplines, operating from the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. **Data regarding:**

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November).

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, except for the data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Science and Higher Education.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1566, z późn. zm.).

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 173).

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczególną, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiologię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

7. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

8. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

9. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 326, z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianie.

10. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w sprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

11. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876.).

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern persons working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2020 item 1566, with later amendments).

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2019 item 173).

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillofacial and cardiosurgery as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards – beds in pulmonology wards.

6. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

7. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

8. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (Journal of Laws 2019 item 1239).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

9. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2020 item 326, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

10. Data concerning **family support** and **foster care**, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011 (Journal of Laws 2019 item 821).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

11. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004 (Journal of Laws 2020 item 1876).

Culture. Tourism. Sport

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

Kultura

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wydodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal i multiplexy – posiadające 8 sal i więcej.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościnice).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych** lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: **ćwiczący** w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 7) oraz **ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi** według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 8) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej

2. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: **persons practising sports** in physical education organizations (table 7) as well as **persons practicing sports, coaches and sports instructors** according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Science and technology. Information society

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of pro-

oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2019 r. poz. 1183, z późn. zm.), **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383) oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicza**, działające na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicza (Dz.U. poz. 534, z późn. zm.);
 - **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.);
 - **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących** w działalności B+R – **personelu wewnętrznym** – obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcyjnej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3, tabl. 3) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawo-

dujących plany i aranżacje lub projekty dla nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
 - **institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2019 item 1183, with later amendments), **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2020 item 1383) and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019 (Journal of Laws item 534, with later amendments);
 - **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws dated 20 July 2018 item 85, with later amendments);
 - **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. **Employed persons in R&D include:**

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons in R&D – internal personnel** – cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3, table 3) and in full-time equivalents (table 4).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D**

wych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyrobów, usług) – **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – **innowacja w procesie biznesowym**.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

8. Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

W 2019 r. w kraju badaniem objęto 19,9 tys. takich przedsiębiorstw (tj. 18,3% ich ogólnej liczby).

3. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. Innovation activity include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process – **business process innovation**.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and support service activities", "Other service activities" (repair of computers and communication equipment).

In 2019 the survey in country covered 19.9 thousand such enterprises (i.e. 18.3% of total enterprises).

3. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2019 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen produktów rolnych skupowanych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasilanych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyrządanie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

4. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje **produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą**.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2019).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

2. Data on **procurement prices** concern agricultural products prices purchased by economic entities directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

3. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. **Agricultural land area** includes the area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the voivodship level only according to the location of the land.

4. **Gross agricultural output** includes **crop output** and **animal output**.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock – breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Dane o produkcji **żywna rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywna rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdań, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

10. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.).

Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

2. **Lesistość** (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

3. Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

4. **Obwód łowiecki** stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni).

Przemysł i budownictwo

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 172.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. **Procurement of agricultural products** concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. Data for 2010 on land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilisers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 June.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June – unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 – as of 30 June.

12. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1 July 2018 to 30 June 2019).

Forestry and hunting

1. **Forest land** includes forest area as well as land connected with forest management.

Forest area includes land with a contiguous area of at least 0.10 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for forest production, comprising parts of nature reserves and national parks or registered as nature monuments.

Land connected with forest management includes land used for purposes of silviculture: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, depot areas etc.

2. **Forest cover** (forest cover indicator) has been calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of voivodship, poviat, gmina.

3. **Renewals** are understood as new tree stands formed in place of removed stands.

Afforestation consists in establishing forest cultures on land previously outside forest management, i.e. on non-forest land.

4. **Hunting district** is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area).

Industry and construction

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowych** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 172.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

- cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
- cenę stałą 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach** brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 172.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zleciiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach** brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej **długości linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcję w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 470) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 172.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
- 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

4. Data concerning production include the value of **outwork**.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Construction

1. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

2. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985 (uniform text Journal of Laws 2020 item 470), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. Information on **registered vehicles and tractors** since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Transport samochodowy zarobkowy, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą komunikacji **autobusowej** (łącznie z autobusami pospiesznymi), **tramwajowej** i **trolejbusowej** – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, w których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane dotyczące transportu lotniczego obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

8. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel i gastronomia

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o sprzedaży detalicznej obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które te dostawę realizują.

4. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedaży sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Finanse przedsiębiorstw

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

5. Road transport for hire or reward with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information from urban ground transport concerns bus (including express buses), tram and trolley-bus communication – including the handling suburban and intercity service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data concerning air transport include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

8. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Trade and catering

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning retail sales include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the wholesale sale of commodities include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Finances of enterprises

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne) obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. Koszty ogółem obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem ustupów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:
– **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
– **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwy, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdyponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia

2. Total revenues (sums received and due) include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. Total costs include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:
– **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,

– **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. Current assets include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Public finance

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2019 item 869, with later amendments) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2019 item 506, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2019 item 511, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2019 item 512, with later amendments) as well as the Act of 13 November 2003 on In-

13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Inwestycje. Środki trwałe

Inwestycje

1. **Nakłady inwestycyjne** to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieskalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.).

comes of Local Government Units (Journal of Laws 2018 item 1530, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

Investments

1. **Investment outlays** are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990 (Journal of Laws item 529),
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351, with later amendments).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. poz. 34).

Rachunki regionalne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (VDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększonej o

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws item 34).

Regional accounts

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers in-

szszone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wytroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami przemytu papierosów oraz nielegalnej produkcji i handlu alkoholem.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2015–2018 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

Zmiana danych wynikała z tytułu:

- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych,
- doskonalenia metod kompilacji danych,
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD).

creased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific institutional sector are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics, smuggling of cigarettes and illegal production and trade of alcohol.

13. Data from regional accounts for the years 2015–2018 were changed in relation to those previously published, following benchmarking revision in annual national accounts, in accordance with the requirements of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

The change in data was due to:

- using new and updating existing data sources,
- improvement of data compilation methods,
- implementation of the guidelines contained in the updated Manual on Government Deficit and Debt (MGDD).

14. Opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” z dnia 6 października 2020 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>.

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Podmioty gospodarki narodowej

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2020 poz. 443, z póź. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009 z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

W latach 2014–2019 liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

14. Description of changes introduced in national accounts was included in the note “Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” of 6 October 2020, available on website <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>.

15. Information concerning regional accounts are placed in the publication “Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Entities of the national economy

The National Official Business Register hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29 June 1995 on public statistics (Journal of Laws 2020 item 443 with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 (Journal of Laws item 2009 with later amendments) on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

In 2014–2019 the number of entities according to ownership sectors and sections can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.